

اعاظم حكما و اطباى اسلامدن اولوب، اندلسك سرقسطه %يعنى اسپانيا سراغوسه\$ اياالته ملحق %تجيب\$ بلده-سنده طوغمش، و بناءً عليه تجيبي و سرقسطى نسيبتريله و ابن صائغ لقبيله دخى شهرت بولمشدر. آلتنجى قرن هجرى اوائلده نشأت ايدوب، فلسفه، حكمت، رياضيات، طبيعيات، طب و سائر علوم عقليه-ده عصرينك و حيدى، و بلكه اعصار سالفه-ده ظهور ايدن حكماى اسلامك دخى سر بلندى ايدى. شاكردانندن اولوب، بعض آثارينى جمع و تدوين ايدن غرناطه-لى ابو الحسن على بن امام مجموعه مذكوره-نك مقدمه-سنده: عالم اسلامده فارابيدن صكره ابن باجه-دن بيوك حكيم كلمديكنى بيان ايله، صاحب ترجمه-يى ابن سينايه و امام غزالى-يه دخى ترجيح، و وجه ترجيحنى دلائل مقتعه ايله اثبات ايتمشدر. ابن باجه-نك جمله شاكردانندن برى حكيم مشهور ابن رشد ايدى. سرقسطه-ده بر مدت تدريس علوم و فنونله اشتغال، و بر مدت سرقسطه صاحبى ابو بكر صحراوى-يه وزارت ايتدكدن صكره، فاسه رحلتله، عالمكير اولمش اولان صيت و شهرتى مقتضاسنجه، اوراده دخى حرمت و عزت كوره-رك، يحيى بن يوسف بن تاشفينه وزير اولمشيدى. كرك علوم حكيميه و طبيعيه و رياضيه-ده و كرك طبده اولان معلومات واسعه و اقتدار فوق العاده-سى صنوف علما و اطبا ايچنده بر چوق حسود پيدا ايتمكه سبب اولمغله، او زمانلرده عادت اولديغى اوزره، بونلر ابتدا عقيده-سنه اعتراضله، تكفيرينه مسارعت ايدم-رك، بر چوق نكبترلره دوچار ايتدكدن صكره، نهايت 523 (ويا 525 وياخود 533) سنه-سى رمضانده فاسده تسميم ايتمشلردر. وفاتنده يك كنج يعنى اوتوز اوتوز بش ياشلرنده اولمغله، تأليفات كثيره-سنى نظامنه قومغه موفق اوله-ميوب، بعضيسى قاريشيق بر حالده بولنمشدر. باشليجه آثارى شونلردر: ((شرح كتاب السماع الطبيعى لارسطو طاليس))، ((قول على بعض كتاب الآثار العلويه لارسطو طاليس))، ((قول على بعض كتاب السكون و الفساد لارسطو طاليس))، ((قول على بعض المقالات الاخيرة من كتاب الحيوان لارسطو طاليس))، ((كلام على بعض كتاب النبات لارسطو طاليس))، ((قول ذكر فيه التشوق و ماهيته))، ((رسالة الوداع))، ((قول يتلور رسالة الوداع))، ((كتاب اتصال العقل بالانسان))، ((قول على القوة النزوعية))، ((فصول تتضمن القول على اتصال العقل بالانسان))، ((كتاب تدبير المتوحد))، ((كتاب النفس))، ((تعاليق على كتاب ابى نصر فى الصناعة الذهنيه))، ((فصول قليلة فى السياسة المدنييه و كيفية المدن و حال المتوحد فيها))، ((نبذ يسيرة على الهندسة و الهيئة))، ((تعاليق حكمية))، ((جواب لماسئل عن هندسة ابن سيد المهندس و طرقيه))، ((كلام على شى من كتاب الادوية المفردة لجالينوس))، ((كتاب التجربتين على ادوية ابن واقد)) كه ابو الحسن سفبان ايله مشتركاً يازمشلردر، ((كتاب اختصار الحاوى للرازى))، ((كلام فى الغاية الانسانية))، ((كلام فى البرهان))، ((كلام فى الاسطقات))، ((كلام فى الفحص عن النفس النزوعية و كيف هى و لم تنزع و بماذا تنزع))، ((كلام فى المزاج بما هو طبي)).

ابن باجه-نك اكثر آثارى لاتين لساننه ترجمه اولنه-رق، مدت مديده أوروبا مدارسنده دستور العمل طولمش؛ و كنديسى أوروباچه (أون پاچه #1) اسميله شهرت بولمشدر. ادبياتده دخى يد طولاسى و طبيعت شعريه-سى اولوب، شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

لا و الذى جعل الغصون معافاً

لهم و صاغ الاقحوان ثغورا

مامر بى ربح الصبا من بعد هم

الا شهقت له فعاد سعيرا

\$

حما قاضيسى اولوب، علوم شرعيه و فنون متنوعه-ده و شعر و ادبياتده يد طولى صاحبى اولمغله، بعض تصنيفاتى واردر. 608ده طوغوب، 683ده حجدن عودتنده مدينه-ده وفات ايتمشدر.

حماده قاضى القضاة اولوب، اكثر علوم و فنونده عالم و فاضل و كامل بر ذات ايدى. مورخ مشهور ابو الفدائك معلمى اولمغله، تاريخنده اوصافنى ذكر ايتمش، و وفاتنده بر اوزون مرثيه سويلمشدر. تصنيفات كثيره-سى اولوب، باشليجه-لرى

شونلردر: 2 جلد اوزره ((كتاب البستان في تفسير القرآن))، 12 جلد اوزره ((كتاب روضات جنات المحبين))، حديثه متعلق ((كتاب المجتبی مختصر جامع الاصول))، ((كتاب المجتبی))، ((كتاب الوفا في احاديث المصطفى))، ((كتاب المجرد من السنن))، 4 جلد اوزره ((كتاب المنصند شرح المجرد))، فقهده ((اظهار الفتاوى من احوار الحاوى))، عنوانلى ((حاوى)) شرحى، ((تيسير الفتاوى من تحرير الحاوى))، 4 جلد اوزره ((شرح نظم الحاوى))، ((تنبيه))ك مختصرى اولان ((مغنى)): ((تميز التعجيز))، ((توثيق عرى الايمان في تفضيل حبيب الرحمن))، ((السرعة في القرائت السبعة))، ((الدراية لاحكام الرعاية)). طبيعت شعريه-سى دخى اولوب، بر دوكونه دعوت ضمننده يازمش اولديغى شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

طعام العرس مندوب اليه
و بعض الناس صرح بالوجوب
فجبراً بالتناول منه جرباً
على المعهود في جبر القلوب
\$

1-606-1

ابن بانه، عمرو بن محمد

خلفاى عباسيه-نك اك پارلاق زماننده بيتشن مغنيلرك اك مشهورلرندن اولوب، اصول تغنى-يى ابراهيم بن مهديبن اخذ و تعلم ايتمشدى؛ و مومى اليهك اصولنه تابع اولوب، اسحاق موصيليك اصولنه مخالف ايدي. طبيعت شعريه-سى دخى اولوب، غايت مؤثر شعر سويلرديسه ده، ارتجالاً سويلمك عادتي اولديغندن، اشعارى عالم ادبياتده او قدر شهرت بولمامشدر. خلفاى عباسيه ايله و ابراهيم بن مهدي و اسحاق موصلى ايله ماجر الرينه دائر حكايات كثيره متواتردر. 278 تاريخنده وفات ايتمشدر.

2-606-1

ابن نُجَيْر

صحابه-دن اولوب، سعد ابن حبتة اسميله دخى معروفدر. ((سعد بن بجير)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

3-606-1

ابن بُجَيْرى، عبد الصمد بن معدل

دولت عباسيه شعراسندن بصره-لى بر شاعر اولوب، هجو سويلمكده مهارت كامله-سى اولمغله، كيمسه لساننك شردن قورتلمازدي. 240 تاريخنده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

استيق قلبك لايموت صباية
حذراً ليين اح له يتوقع
ان حال بينهم و بينك بائن
فباى قلب بعد ذلك تجزع
\$

4-606-1

ابن بختويه، ابو الحسين عبد الله بن عيسى

مشاهير اطباى اسلامدن اولوب، واسطلى ايدي. طبده مهارت و حذاقت تامه-سى اولوب، ((كنز الاطبا)) عنوانيله مشهور اولان ((كتاب المقدمات))ك مؤلفيدر. بو كتابى 140 تاريخنده كندى اوغلى نامنه تأليف ايتمشدر. طبه متعلق ((كتاب الزهد))، و فن جراحى-يه دائر ((كتاب القصد الى معرفة الفصد)) عنوانريله ايكي معتبر اثرى دخى واردر.

5-606-1

ابن برّجان، عبد السلام بن عبد الرحمن

اندلسك اشبیلیه شهرى علماسندن و مشایخ صوفیه-دن اولوب، نا تمام قالمش بر تفسیر شریفی و بر ((شرح اسماء حسنی))سی و سائر بعض آثاری واردر. 536 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-606-1

ابن برزالی، ابو محمد علم الدین قاسم بن محمد

کبار علما و محدثیندن اولوب، 665 تاریخنده اندلسك اشبیلیه شهرنده طوغمش؛ و بعده شامه رحلتله، دمشق، حلب، بعلبک، مصر و سائر بلاد شرقیه دور ایده-رک، تدرس و تدریسله اشتغال ایتمش؛ و حسن خطی اولمغله، پک چوق کتابلر استنساخ ایلمش؛ و اوچ کتبخانه طولوسی کتاب طوپلایوب، وفاتنده املاک و عقاریله برابر وقف ایتمشدر. مشاهیر مورخیندن ابو شامه-نک تاریخنه ذیل اولمق اوزره، بش جلددن عبارت مکمل بر تاریخ ایله بعض مجموعه-لر و بر طاقم تعلیقات یازمشدر. کوریشدیکی و استفاده ایندیکی علمانک تراجم احوالنی دخی ضبط ایتمشدر. درت بش دفعه ایفای حج ایندکدن صکره، 739 تاریخنده وفات ایتمشدر.

7-606-1

ابن برهان، ابو القاسم عبد الواحد بن علی

ادبیات عربیه و لغت و تاریخده ید طولی صاحبی اولوب، مشاهیر علمادن ایدی. 456 تاریخنده وفات ایتمشدر. *- (ابو الفتح احمد بن علی) مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، امام غزالینک جمله شاکردانندن ایدی. اصول فقهده ((الوجیز)) عنوانلی بر کتابی واردر. مدرسه نظامیه-ده دخی مدرسلک ایتمشدر. وفاتی 250 تاریخنده واقع اولمشدر.

8-606-1

ابن بری

[[ابو محمد بن بری]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

1-607-1

ابن بسام، ابو الحسن علی بن محمد

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، فصاحت لسان و عذوبت بیان ایله ممتاز ایسه ده، هجوه اولان میلی غالب اولوب، معاصرلرندن کیمسه لسانندن قورتله-مامشیدی. حتی پدری و اقرباسی حقنده دخی هجویه-لر سویلمشدر. 303 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت پدری حقنده سویلمش اولدیغی بر هجویه-سندندر:

@@@

هیک عمرت عمر عشرین نسرا

اتری اننی اموت و تبقی

فلنن عشت بعد موتک یوما

لاشقن جیب مالک شقا

\$

2-607-1

ابن بشکوال، ابو القاسم خلف بن عبد الملك

اندلس علماسندن اولوب، 494 تاریخده قرطبه-ده طوغمش، و 578ده وفات ایتمشدر. بر قاچ تألیفات مفیده-سی و ازان جمله ابن الفرصینک ((تاریخ علماء الاندلس)) عنوانلی کتاب معتبرینه ذیل اوله-رق ((صله)) عنوانیله مکمل بر اثری، مختصر بر اندلس تاریخی، علم حدیثه دائر ((کتاب الغوامض و المبهمات)) عنوانیله بر تألیفی واردر.

3-607-1

ابن بطائی، ابو عبد الله

عن اصل عراقلی اولوب، صغر سننده یتیم قالمغله، مصره کیده-رک، خدمات شاقه ایله مشغول ایکن، هر نصلسه آمر باحکام اللهک وزیری امیر الجیوش افضله چاته-رق، دامادی اولمش؛ و بعده افضلک غضبه او غرامسی اوزرینه، قتلنه قرار ویرلمسینه یاردم ایتمش اولمغله، یرینه وزیر اولوب، بر مدت کمال استبدادله اداره امور ایتدکن صکره، 519 تاریخده صلب اولنمشدر.

4-607-1

ابن بطلان، ابو الحسن بن خلف

قرطبه علماسندن اولوب، اوراده وقوع بولان اختلال اوزرینه، بلنسیه-یه کیتمش؛ و ((شرح بخاری)) بی تألیف ایتدکن صکره، 444 سنه-سنده وفات ایتمشدر.

5-607-1

ابن بطریق، سعید -*

مشاهیر اطبای عربدن اولوب، هجرتک 263 تاریخده مصرک فسطاط شهرنده طوغمشیدی. نصرانی المذهب ایدی. فن طبده ماهر و حاذق اولدیغی کبی، خرسیتیانلرک امور مذهبیه-سنه دخی واقف اولمغله، 321 سنه-سنده معتضد باللهک زمان خلافتنده اسکندریه پطریقلمغله نصب اولنمش؛ و یدی بچق سنه بو مقامده بولندقدن صکره، 328ده وفات ایتمشدر. فن طبده معتبر بر تألیفی اولدیغی کبی، امور مذهبیه نصرانیه-یه متعلق بر قاچ تألیفاتی و علی الخصوص برادری عیسی بن بطریقه خطاباً یازمش اولدیغی ((کتاب نظم الجوهر)) عنوانلی اثری و سائر مصنفاتی واردر. بو تألیفنده سلاطین و خلفا و پطریقارک احوالی یازمش؛ و کندی منسوبلرندن یحیی بن بطریق ((تاریخ الذیل)) عنوانیله بوکا بر ذیل علاوه ایتمشدر. -* (عیسی ابن بطریق) آنف الترجمه-نک برادری اولوب، طبیب حاذق اولمغله، عمرینی مصرده اجرای طبابتله کچیرمشدر.

6-607-1

ابن بطلان، مختار بن حسن

بغدادک مشاهیر اطباسندن نصرانی المذهب بر ذات ایدی. طبابتده-کی حداقتیله مشهور اولوب، بغداددن موصل، دیاربکر، حلب و مصره سیاحت ایتمش؛ و مصرده حکیم وقت ابن رضوانله دخی کوریشمش ایدی. بعده آنطاکیه-یه کیدوب، مناسترک برنده راهب اولمش؛ و 444 تاریخ هجریسنده اوراده وفات ایتمشدر. فن طبده بر قاچ تألیفی اولوب، اک مشهورلری شونلردر: ((تقویم الصحه))، ((کتاب دعوة الاطباء))، ((رسالة اشتراء الرقیق))، آنف الذکر ابن رضوانه دخی مفصل بر رساله یازمشدر.

7-607-1

ابن بطوطه، ابو عبد الله محمد بن محمد

مشاهیر علمای عربدن اولوب، مشهور اولان سیاحتلریله معروفدر. 702 تاریخ هجریسنده مغربک طنجه شهرنده طوغوب، 780 تاریخلرنده وفات ایتمشدر. 23 یاشنده ایکن، سیاحتنه چیقوب، مصری، سوریه-یی، ایرانی، جزیره

العربی، ترکستان و تاتارستانی، ہندی، سرنڈیبی، سوماترہ، و سائر جزایر بحر محیطی و چینی طولاشہ-رق، 25 سنہ سیاحتن صکرہ، وطنی اولان طنجه-یہ عودت ایتمش؛ و بعدہ اندلس یعنی اسپانیایی و فرانسه-نک بعض طرفلرینی کزوب، اوچنجی سیاحت اولمق اوزرہ، صحرائ کبیر و سودانہ داخل اولوب، آفریقای وسطی و شمالی-یی دخی سیر ایتمشدر. الحاصل بتون عمرینی سیاحتدہ کچیروب، او وقتدہ-کی وسائطلہ اجرایی محال عد اولنہ-جق قدر اوزون سیاحتلر ایده-رک، او زمان معلوم اولان اقطار ارضک همان کافہ-سنی کورمشدر. یازدیغی مفصل سیاحتنامہ بر روایتہ کورہ قاہرہ-دہ و بر روایتہ کورہ دہ فاسدہ محفوظ بولنمش اولدیغی حالده، الان بولنہ-مامش؛ و آنجق مغرب علماسندن محمد حربی کلینک فاس حکمداری متوکل علی اللہک امریلہ یازمش اولدیغی مختصری بولنوب، اوروپادہ دفعاتلہ طبع، و اوروپا لسانلرینہ ترجمہ، و اخیراً مصرده دخی نشر اولنمشدر. بو سیاحتنامہ محاکمہ-دن عاری اولوب، صاحبی هر ایشیتدیکنی یازمش، و بعض حارق عاده شیلری دخی حاوی بولنمش ایسہ دہ، اقطار بعیدہ علی الخصوص آفریقای وسطی حقتدہ ویردیکی معلومات پک قیمتداردر. اصل مفصلی بولنوب دہ، میدانہ قونیلہ-جق اولسہ، ممالک اسلامیہ و علی العموم قرون وسطی جغرافیاسنہ بر بیوک خدمت اولہ-جغی شبہہ-سزدر.

1-608-1

ابن بُعیث، محمد -*.

خلفای عباسیہ رجالنن اولوب، معتصمک زمانندہ آذربایجانده عصیان ایتمکله، طولمش اولدیغی حالده، متوکلک زمانندہ ینہ طریق عصیانہ صامغله، 235 تاریخندہ برادرلری و اوغللریلہ برابر طوتیلوب، خلیفہ-نک حضورینہ کتیرلدکده، خلیفہ بیوننک اورلمسنی امر ایتمش ایسہ دہ، ادیب و شاعر بر آدم اولدیغندن، ارتجالاً سویلدیکی ایبات ایله استرحام عفو ایندیکنن، اعدامندن صرف نظر اولنہ-رق، حبس اولنمش؛ و آنجق بیونندہ-کی زنجیر پک آغر اولدیغندن، بر آی صکرہ محبسده وفات ایتمشدر

2-608-1

ابن بغونش، ابو عثمان سعید بن محمد

اندلسک اطبا و فلاسفہ-سندن اولوب، 369 تاریخندہ طلیطلہ-دہ طوغمش؛ و بعدہ قرطبہ-یہ کیدہ-رک، علوم ریاضیہ و فلسفہ و طبی تحصیل ایتمکدن صکرہ، طلیطلہ-یہ عودتلہ، اورانک امیری بولنان ظافر اسماعیل ابن مطرفک اخص مقربیندن و مؤخرأ مدیر دولتی اولمشیدی. فلسفہ و طبہ متعلق پک چوق کتابلر جمع و مطالعہ ایتمش ایسہ دہ، تشخیص امراض و مداوات مرضادہ مهارتی اولمیوب، و اواخر عمرندہ فنونی ترکله، تلاوت قرآن کریمہ حصر اوقات ایتمش؛ و 444 تاریخندہ وفات ایلمشدر.

3-608-1

ابن بقری، سعد الدین سعد الله

مشاہیر وزرادن اولوب، مصرده (مدرسه بقریہ)نک بانئسی اولان قاضی شمس الدین بقرینک همشیرہ زادہ-سی ایدی. 783دہ ملک ظاہر برقوق طرفندن دیوان نظارتتہ نصب اولنوب، 792دہ وزارتتہ ترفیع اولنمش؛ و سائر حکمدارلر زمانندہ دخی معتنا مسندلرہ بولنوب، 799 تاریخندہ عزل و حبس و زندانده انواع عقوباتلہ اعدام اولنمشدر. کتابتدہ و تدبیر ملکہ ید طولی صاحبی ایدی.

4-608-1

ابن بقی، ابو بکر یحیی بن عبد الرحمن -*.

اندلسک کرسیسی اولان قرطبہ شہری مشاہیر شعراسندن اولوب، موشحات بدیعہ صاحبیدر. 540 تاریخندہ وفات ایتمشدر. اشعاری مشہور و متداول اولوب، شو قطعہ او جملہ-دندر:

@@@

اکل بنی الآداب مثلی ضایع
فاجعل ظلمی اسوة فی المظالم

ستبکی قوا فی الشعر ملاء جفونها
على عربی ضاع بین اعاجم
\$

5-608-1

ابن بقیه، نصیر الدوله ابو طاهر محمد -*.

آل بویه-دن عز الدوله بختیارک وزیرى اولوب، سخا و کرمله مشهور ایدی. ابتدا عز الدوله-نک پدرى معز الدوله-نک مطبخ ناظرى بولنمش اولدیغندن، 362 تاریخنده وزارتته چیقنجه، حقنده خلق ((من الفضاة الى الوزارة)) دیمشلردی. عز الدوله-یی عمیجه زاده-سى عضد الدوله ایله محاربه-یه سوق ایندیکیچون، 366ده عزل اولنه-رق، محفوظاً بغدادده عضد الدوله-یه کوندرلمش، و حالبوکه وزیر ایکن دائماً عضد الدوله ایله اکلندیکندن، بونک طرفندن بعد التشهير فيلك آياغى آلتته آتلمش، و بعده صلب اولنه-رق، مدت مدیده مصلوب قالمشیدی. لطف دیده-لرندن ابو الحسن ابن انبارى بونک حقنده اوزون بر مرثیه سویلیوب، سوقاقره طاغیتمش، و کندیسى اختفا ایتمشیدی.

6-608-1

ابن بکران، ابو بکر محمد بن مظفر

بغدادک قاضى القضاتندن اولوب، حقانیتيله و فقه شافعیده اولان معلومات واسعه-سیله شهرت بولمش بر فاضل ایدی. 488 تاریخنده وفات ایتمشدر.

7-608-1

ابن بکران، عیار -*.

آلتنجی قرن هجریده بغداد و عراقده ظهور ایله بر طاقم عونه پیدا ایده-رک، ابن بزاز اسمنده بر رقیقيله برابر دور بلاد و القای فساد ایتمکله، نهایت انبارده کندی ناملرینه سکه ضربنه قالقیشمه-لری اوزرینه، 532 تاریخنده عونه-لريله برابر قتل اولنمشلردر.

1-609-1

ابن بکس

[[ابراهیم بن بکس]] ماده-سنه مراجعت بیوريله]

2-609-1

ابن بکلادش

اکابر علماء اندلسدن یهودی المذهب بر طیب حاذق ایدی. على الخصوص ادویه مفرده-ده ید طولاسی وار ایدی. بنی هود حکمدارلرینک خدمت طبابتنده بولنیوردی. تألیفاتنک اک مشهورى ((المجدولة فى الادوية المفردة)) عنوانلى کتابیدر، که (مریه)ده بنی هوددن مستعین بالله ابو جعفر احمدک نامنه تألیف ایتمشدر.

3-609-1

ابن بلبان

[[محمد بن بلبان]] ماده-سنه مراجعت بیوريله.]

4-609-1
ابن بنان

[[ابراهيم بن بنان]] و ((سلمويه بن بنان)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

5-609-1
ابن بنان انباری

[[ابو طاهر بن ابی الفضل]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

6-609-1
ابن بنت الاعز

یدنجی قرن هجریده مصدره قاضی القضاة بولنمش اولان تاج الدین عبد الوهاب و اوغلی تقی الدین ابو القاسمک لقبیدر. ایکنجیسی وزارت مسندیله قضایی جمع ایتمشیدی؛ و علم و فضل ایله مشهور اولوب، بعض اشعارى و على الخصوص مدح رسول الله (صلعم) حقنده کوزل قصیده-لری واردر. شو ایکی بیت بو قصیده-لرینک برندنر:

@@@

هل جاء قبلك مرسل بخوارق
الا وجئت بمثله او ازید
فعصا الکلیم تبدلت اعراضها
و کذا عصاک تبدلت بمهند
\$

*- (احمد بن بنت الاعز) اسمیله ((فوات الوفيات)) ده دیگر بر شاعر ذکر و بعض اشعارى ایراد اولنیورسه ده، تاریخ و محل ولادت و وفاتی ذکر اولنمیور.

7-609-1
ابن بنی، ابو جعفر *-

اندلسک آلتنجی قرن هجری مشاهیر شعرا سندن اولوب، فتح بن خاقان قیسینک معاصرلرندن ایدی. طبدن دخی بهر-سی وار ایدی. فتح بن خاقان ((قلاند العقیان)) نده بو ذاتی محبوب دوستقله و سو اعتقاد و الحادله اتهام ایدیورسه ده، بینلرنده برودت بولنمش اولدیغی روش افاده-سندن آکلاشلدیغندن، روایتنه صحیح نظریله باقیله-ماز. هر حالده ناصر الدوله طرفندن نفی اولنه-رق، شرقه کیتیمک اوزره، کمی-یه راکب اولدیغی حالده، هوانک مخالفتی حسبیله، میورقه-یه دونمش؛ و بر مدت اوراده اقامت ایدوب، نکبتندن طولایی کیمسه کندیسنه تقرب ایتمدیکندن شو بینلری سویلمش:

@@@

احبتنا الاولى عتبوا علينا
فاقصرنا و قد ازف الوداع
لقد کنتم لنا جذلا و انسا
فهل فی العیش بعدکم انتفاع
اقول و قد صدرنا بعد یوم
اشوق بالسفینة ام نزع
\$

8-609-1
ابن بواب، عبد الله بن محمد *-

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، پدری ابو جعفرک حاجبی بولنمش اولدیغی کبی، کندیسسی دخی مأمونک بوایی ایدی. اجدادی بخارادن رهن صورتیله حاج بن یوسف طرفندن کتیریلوب، واسطده اقامه اولنمشلردی. ابن بواب اخبار خلفایه واقف ظریف و سخندان بر ذات اولوب، اشعاری لطیف و سلیسدر. شو بر ایکی بیت مأمون خلیفه-نک مدحنه دائر سولمش اولدیغی بر قصیده-سندندر:

@@@
لقد صفت بك الدنيا
للمسلمين و دين
عيك نور جلال
و نور ملك مبین
القول منك فعال
و الظن منك یقین
مامن یدیک شمال
كلتا یدیک یمین
§

9-609-1

ابن بواب، ابو الحسن علی بن هلال -*.

کتابتده و حسن خطده بینظیر بر ذات اولوب، ابن مقله-نک کوفیدن نسخه تحویل ایتمش اولدیغی خطی بو ذات اکمال و اصلاح ایده-رک، بر صورت حسنه-یه فراغ ایتمشدر. 423 تاریخده بغدادده وفات ایوب، امام احمد بن حنبلک تربه-سی یاننده دفن اولنمشدر.

10-609-1

ابن بیض

[[حمزه بن بیض]] ماده-سنه مراجعت بیوریه.]

11-609-1

ابن بیطار، ابو محمد ضیاء الدین عبد الله بن احمد -*.

مدنیت اسلامیه-نک اک بیوک خادم لرنندن و ممالک اسلامیه-ده یتیشن ارباب فنک اعاضمندن اولوب، علم نباتاتده مثلی نامسبوق بر ده ایدی. بناءً علیه (نباتی) و (عشاب) لقبیلره دخی معروفدر. آلتنجی قرن هجری اوخرنده اندلسک ملاقه شهرنده طوغوب، تحصیل علوم و فنونله علم نباتاته اختصاص ایتمشدر، ایتالیا و یونان طرفلرینه سیاحتله، اورالرده مدت مدیده طولاشه-رق، علم نباتات علماسیله عقد مذاکره و مباحثه ایتمشدر، و (دیسقوریدس)ک کتابنده مذکور اولوب عربی-یه آز چوق غلط اوله-رق ترجمه ایتمش اولان نباتات متنوعه-نک اسم اصلیلرینی تحقیق، و عینلرینی کوره-رک عربیلرینی تصحیح ایله، بو بابده بر چوق تحقیقات و تعمیقات فنیله اجرا ایتمشدر، مصره کیده-رک، ملوک ایوبیه-دن ملک کامل محمد بن ابی بکره انتساب ایتمش؛ و مشار الیه طرفندن فوق العاده اعزاز و اکرام کوره-رک، بتون مصر علمای نباتیوننک رئیس اولمشیدی. حکمدار مشار الیهله برابر شامه کیتدیکنده، ((عیون الانباء فی طبقات الاطباء))نک صاحبی موفق الدین ابن ابی اصیبعه ایله کوریشمش؛ و ابن اصیبعه-یی فن نباتاتده-کی معلومات واسعه-سیله حیرتده بر اقمشیدی. کتاب مذکورده دیور که: ابن بیطارله برابر دمشقک جوارلرنده نباتات طولامغه چیقدیغمزده، هر الینه کچن نباتک اسم یونانی و عربیسی سویلر، و هر بری حقتده دیسقوریدس و جالینوسک تعریفلرینی و اکثر نباتیونک خطالرینی و هر نباتک خصایصنی و نره-لرده حاصل اولدیغنی سویلردی. ملک کامل دمشقده وفات ایتمشدر، صاحب ترجمه مصره کیدوب، وارثی اولان ملک صالح نجم الدینه انتساب ایتمش؛ و بونک طرفندن دخی فوق العاده اعزاز اولنه-رق، بعده ینه دمشقده عودتله، 646 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. تألیفات مشهوره-سی شونلردر: ((کتاب الابانة و الاعلام بما فی المنهاج من الخلل و الاوهام))، ((شرح ادویة کتاب دیسقوریدس))، ((المغنی فی الادویة المفردة)) که ((مفردات ابن بیطار)) نامیله معروفدر، ((کتاب الافعال الغریبه و الخواص العجیبه))، ((الجامع فی الادویة المفردة)).

ملك صالح نجم الدينك نامنه يازمش اولديغي بو صوك اثرى مفردات طب و نباتاتده مثلئى نامسبوق صورتده مكممل بر اثردر.

1-610-1

ابن البيع، ابو عبد الله محمد بن عبد الله -* - طهمانى

نیشابورك كبار فقها و محدثيندن اولوب، 321ده طوغمش، و 405 سنه-سنده وفات ايتمشدر. فقه و حديث و علوم سائرده- يه متعلق اولان تأليفاتى 1500 جزئه بالغ اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((الصحيحان))، ((العلل))، ((الامالى))، ((فوائد الشيوخ))، ((امالى العشيات))، ((تراجم الشيوخ))، ((معرفة الحديث))، ((تاريخ علماء نيسابور))، ((المدخل الى علم الصحيح))، ((المستدرک على الصحيحين)) و سائرده. ايكى دفعه حجاز و عراقه سياحت ايتمش؛ و دولت سامانيه طرفندن نيشابور قاضيى اولمشيدى.

2-610-1

ابن تاج الدين يمنى، عبد الباقي بن عبد المجيد

680 تاريخنده مکه-ده طوغمش، و 743ده وفات ايتمشدر. بر ((تاريخ نحاة)) ايله ابن خلکانك ((وفيات الاعيان)) نه بر مختصر ذيل يازمشدر. بعض اشعارى دخى وارد.

3-610-1

ابن تاشفين

[[يوسف ابن تاشفين]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.

4-610-1

ابنة الخس

و سائر ابنة مرکباتيچون [[بنت]] مرکباتنه مراجعت بيوريله.

5-610-1

ابن تعاويذى، ابو الفتح محمد بن عبيد الله

آلتنجى قرن هجرى مشاهير شعرا و ادباسندن اولوب، خوشطبع و شيرين زبان بر شاعر ايدى. اشعارى مشهوردر. مرتب ديوانى وارد. اواخر عمرنده ايكى كوزندن كور اولوب، كوزلرينه و كنجلكنه بر طاقم مؤثر مرثيه-لر سويلمشدر، كه ديوانك ترتيبندن صكره اولمغله، ((زايدات)) تسميه ايتمشدر. زهاددن ابو محمد تعاويذينك قيزينك اوغلى اولوب، 519 تاريخنده طوغمش، و 583ده بغدادده وفات ايتمشدر.

6-610-1

ابن تلميذ، امين الدوله ابو الحسن هبة الله بن ابى الغنائم

اك مشهور اطباى عربدن اولوب، كنديسى نصرانى المذهب اولديغي حالده، ادبيات عربيه-ده دخى يد طولى صاحبي بر شاعر فصيح اللسان و سريانى و فارسى لسانلرينه دخى واقف ايدى. فن طبده-كى مهارت و حذاقتى فوق العاده اولوب، تشخيص امراض و تداوى مرضاده كوسترمش اولديغي غرائب احوال كتب نوادرده مشهوردر. بغدادده-كى بيمارستان عضدينك مديرى و سر طبيبى اولوب، وفاتنه قدر بو خدمته بولنمش؛ و خلفاي عباسيه-نك پك چوق حرمت و اعتبارينه مظهر اولمش ايدى. اخلاقى دخى زياده-سييله ممدوح اولوب، هله علو جناب و قناعتى بر درجه-ده ايمش، كه ملوكدن بشقه

كيمسه-دين اجرت الميوب، سائر ناسه مجاناً بافر؛ و على الخصوص علما و فقهايي خسته-خانه-ده بر اقميه-رق، خسته-خانه-نك قارشيسنده كائن كندی خانه-سنه نقل ايله، ابي ايتدكن صكره، محتاج اولانلرینه عطيه دخى ويرر مش. خليفه مستضى بامر اللهك خدمت طبابتى صاحب ترجمه ايله يهودى المذهب اولان اوحد الزمان ابو البركات محول اولوب، بو ايكي ذات بيننده منافرت بولنديغي كبي اخلاقجه دخى مباينت وار ايدى. ابن تلميذ نه قدر خوشطبع و متواضع و قناعتكار ايديسه، ابو البركات او قدر خودپسند و متكبر و طمعكار ايدى. ابو البركات طبعده صاحب ترجمه-دن يك دون ايديسه ده، حكمت و فلسفه علملرنده ده ايلرى ايدى. ابن تلميذ 466 تاريخنده طوغوب، 560ده وفات ايتمشدر. مدت عمرنده يالكز اجراى طبابتله اكتفا ايتميوب، علوم طبيه-نك تدرسييله دخى اشتغال ايدر، و حلقة تدريسنه بر چوق طالبان علم و معرفت طوپلانمغله، خيلي حاذق طبييلر يتيشديرمشدر. خانه-سى مجمع علما و ادبا اولوب، بر واسع كتبخانه-يه دخى مالك ايدى. باشليجه تأليفاتى شونلردر: ((اقرباذينه))، ((اقرباذينه الموجز البيمارستانى))، ((المقالة الامينية فى الادوية البيمارستانية))، ((اختيار كتاب الحاوى للرازي))، ((اختيار كتاب مسكويه فى الاشرية))، ((اختصار شرح جالينوس لكتاب الفصول لابقراط))، ((اختصار شرح جالينوس لكتاب مقدمة المعرفة لابقراط))، ((تتمة الجوامع الاسكندرانيين لكتاب حيلة البرء لجالينوس))، ((شرح مسائل حنين بن اسحاق))، ((شرح احاديث نبوية تشتمل على طب كناش))، ((الحواشى على كتاب القانون للرئيس ابن سينا))، ((الحواشى على كتاب المائة للمسيحى))، ((التعليق على كتاب المنهاج))، ((مقالة فى الفصد))، ((كتاب يشتمل على توقيعات و مراسلات))، ((تعليق استخراج من كتاب المائة للمسيحى))، ((مختار من كتاب ابدال الادوية لجالينوس))، بونلرك اك مشهورى ((اقرباذينه)) اولوب، مدت مديده اطباى اسلام بيننده دستور العمل طوتلمشدر. شو قطعه صاحب ترجمه-نك جمله اشعار بليغه-سندندر:

@@@

لا تعجبوا من حنين قلبى
اليهم و اعذروا غرامى
فالقوس مع كونها جمادا
تئن من فرقة السهام
\$

1-611-1

ابن تلميذ، معتمد الفلك ابو الفرج

[[ابو الفرج]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

2-611-1

ابن تمام

[[ابو المعالى]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

3-611-1

ابن توما، صاعد بن هبة الله

مشاهير اطباى عربدن نصرانى المذهب بر ذات ايدى. ابتدا انجاح شرايينك طبيبى و معتمد و وزيرى اولوب، بعده خليفه ناصره انتساب ايتمشيدى. 620 تاريخنده مقتولا وفات ايتمشدر.

4-611-1

ابن تومرت

[[محمد بن تومرت]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

5-611-1

ابن تيميه، فخر الدين ابو عبد الله محمد بن ابي القاسم حرانى

مشاهير فقهاء حنبلية-دن خطيب و واعظ بر ذات اولوب، 542 تاريخنده حرانده طوغمش، و 621ده وفات ايتمشدر. بر تفسير شريفيله فقهه دائر بعض تأليفاتى و ايراد ايتمش اولديغى خطبه-لرى جامع بر ديوانى و بعض اشعارى واردر. بغدادده اكمال تحصيل ايدوب، اكثر اوقاتده تفسير تدرسييله مشغول ايدى.

6-611-1

ابن تيميه، تقى الدين احمد بن عبد الحليم حرانى

أنف الترجمة فخر الدينك اقباسندن اولوب، كوچك ايكن حرانندن دمشقده هجرته، تا صباوتنده علوم و فنونده و على الخصوص علم تفسيرده شهرت بوله-رق، بيوديكنده، عصرينك فريدى و علمانك امام و مقتداسى اولمشيدى يك چوق تصنيفاتى اولوب، اك مشهورلرى شونلردر: 2 بيوك جلدن عبارت ((كتاب فى الموافقة بين المعقول و المنقول))، 6 جلدن عبارت ((بيان تلبيس الحميميه فى تأسيس بدعهم الكلاميه))، بر قاچ جلد اوزره ((جواب الاعتراضات المصرية على الفتيا الحمويه))، ((منهاج السنة النبويه فى بعض كلام الشيعة و القدرية))، خرستيانلره قارشى رديه اولمق اوزره ((الجواب الصحيح لمن بدل دين المسيح))، 2 جلد اوزره ((كتاب الاستقامة))، ((كتاب الايمان))، ((تنبيه الرجل العاقل على تمويه المجادل))، 2 جلد اوزره ((كتاب الرد على كسروان الرافضة))، ((كتاب فى الرد على المنطق))، ((كتاب فى الوسيلة))، ((كتاب فى الاستغاثة))، ((بيان الدليل على بطلان التحليل))، ((الصارم المسلول على شاتم الرسول))، ((المستقيم فى مخالفة اصحاب الحميم))، ((التحرير فى مسألة جفير))، ((رفع الملام عن الاثمة الاعلام))، ((السياسة الشرعية فى اصلاح الراعى و الرعية))، ((تفضيل صالحى الناس على سائر الاجناس))، ((التحفة العراقية فى الاعمال القلبية))، ((كتاب الفرقان بين اولياء الرحمن و حزب الشيطان))، ((المسائل الاسكندرية على الملاحدة الاتحادية بالسيعينية))، علم و فضلنك كترتى بر طاقم حسودلرك خصومتنى ايقاظ ايتمله، مراعيارك سلسله تعصبى تحريك اولنه-رق، كنديسى مصره جلب، و حبسه القا، و اعدامنه دخى سعى اولنمش ايسه ده، بر مدت محبوس طوردقندن صكره، فورتلمش؛ و آنجق ينه منعصب و حسودلرك تعقيبندن خلاص بوله-ميوب، 726ده ينه حبس اولنمش، و ايكى سنه صكره وفات ايتمشدر. مع هذا جنازه-سنه آلمش بيك كشيدين زياده خلق طويلانمشيدى.

1-612-1

ابن ثرده، على بن ابراهيم

مشاهير و اعظيندن اديب و شاعر بر ذات اولوب، 697ده واسطده طوغمش، بغدادده نشأت ايدوب، شامه دخى دفعاتله سياحت، و جامع امويده اجراى و عظ و نصيحت ايتمشدر. اواخر عمرنده شعورينه خلل كلوب، 750 تاريخنده ابن سويد بيمارستاننده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعار نندنر:

@@@

سبحان من ابدى جمالك للورى
عجبا يحار العقل فى تصويره
و صفوك غاية و صفهم لكنهم
لم يدركوا مقدار عشر عشيره
\$

2-612-1

ابن ثعلب، امير كبير شريف فخر الدين اسماعيل -*

ملك عادل سيف الدين ايوبى زماننده مصر امراسندن اولوب، ((مدرسة شريفه)) نك بانيسيدر.

3-612-1

ابن الثمنه

بشنجی قرن هجری او اسطندہ صقلیہ % یعنی سیچلیا\$ جزیرہ-سندہ بولنان عسکر مسلمینک رؤساسندن اولوب، صمصامک قتلندن صکره گروه اسافلدن ریاسته انتخاب اولنمش؛ و سلفنک او غلی ابن اکحلی مغلوب ایدوب، قتل ایتمکله، (قادر بالله) عنوانیله اعلان استقلال ایتمش؛ و ملوک نصارادن کنديسنه اولنان امدادله بر مدت حکم صورمشدر.

4-612-1

ابن جابر، شمس الدین ابو عبد الله محمد -* - اندلسی

مشاهیر علمادن اولوب، پدری اندلسک ائمه محدثینندن اولدیغی حالده، کنديسی تونسده طوغمش، و مصر و مغربده تدریسله امرار عمر ایده-رک، 779 تاریخنده ینه تونسده وفات ایتمشدر.

5-612-1

ابن جابر

[[ابو بکر بن جابر]] و ((ظافر بن جابر)) ماده-لرینه مراجعت.]

6-612-1

ابن جالطی، ابو عبد الله محمد بن قاسم

اندلسده قرطبه مشاهیر علماسندن اولوب، 403 تاریخنده شهر مذکوری ضبط ایدن بربرلر طرفندن قتل اولنمشدر.

7-612-1

ابن جامع، اسماعیل -* -

هارون الرشید دورینک اک مشهور مغنیلرندن اولوب، ابراهیم موصلی طبقه-سندن ایدی. خلفای عباسیه و برامکه و ابراهیم بن مهدی ایله اولان ماجرالری کتب نوادرده مشهوردر. ایجاد الحانده غایتله ماهر و سسی فوق العاده مؤثر ایدی. خلفای عباسیه و اکابر زمانک پک چوق احسانلرینه نائل اولمشیدی. کنديسی قریشی اولوب، حافظ قرآن ایدی؛ و کلام اللهی او قدر کوزل و مؤثر بر سسله تلاوت ایدردی، که جمعه کونلری عادتی اوزره ارکندن جامع شریفه کیدوب، جمعه نمازی وقتنه قدر او قودیغی صره-ده استماع ایتمک ایچون طویلنان خلقی جامع استیعاب ایتمزدی.

8-612-1

ابن جبرول، یاخود ابن جبرون

اندلسده یتیشن علمای عربدن و یهودی ملتندن اولوب، اون برنجی قرن میلادیده ملقه-ده یاشامش؛ و بری ((ینبوع الحیوة)) دیکری ((ینبوع الحکمة)) عنوانلی ایکی اثریله شهرت بولمشدر. بونک اثرلری اسکیدن لاتینجه-یه ترجمه اولنه-رق، طول مدت آروپا حکماسنک مأخذلری جمله-سندن بولنمش، و کنديسی آویچبرون #1 اسمیله اشتهار ایتمش ایسه ده، علمای اسلام بیننده شهرتی یوقدر.

9-612-1

ابن جَبیر، ابو الحسین محمد بن احمد -* -

اندلسک اک مشهور ادبا و شعراسندن اولوب، 540 تاریخنده بلنسیه-ده طوغمش؛ و غرناطه-ده تحصیل علم و کمال ایتمکدن صکره، 578ده شرقه سیاحتله، مصر، شام، عراق، جزیره و سائر ممالکده کشت و کذار و ایفای حج شریف ایتمش؛ و هر طرفک علما و ادباسیله کوریشدکدن صکره، اندلسه عودت، و 571ده غرناطه-یه مواصلت ایتمش، و بعده

بر ایکنجی سیاحتہ چیقوب، اسکندریہ-یہ وصولندہ، 614 تاریخندہ وفات ایتمشدر. مکارم اخلاق صاحبی بر ذات اولوب، اواخر عمرندہ دنیادن انقطاع و زهد و تقوایہ تمسک ایتمشیدی. بر سیاحتنامہ-سی وارد. شو قطعہ جملہ اشعارندندر:

@@@

صبرت علی غدر الزمان و حقدہ
و شاب لی السم الزعاف بشہدہ
و جربت اخوان الزمان فلم اجد
صدیقاً جمیل الغیب فی حال بعدہ
\$

1-613-1

ابن جُبیر

[[سعید بن جبیر]] مادہ-سنہ مراجعت بیوریلہ.]

2-613-1

ابن الجد، ابو القاسم

اندلسک شعرا و ادباسندن اولوب، ((قلاند العقیان))دہ مدحی مسطور ایسہ دہ، تاریخ و محل ولادت و وفاتی مذکور دکلدر. شو ایکی بیت جملہ اشعارندندر:

@@@

لئن راق مرأی للحسان و مسمع
فحسناؤك الغراء ابهی و امتع
عروس جلاها مطلع الفكر فانثنت
اليها النجوم الزاهرات تطلع
\$

3-613-1

ابن الجراح، محمد بن داود

اوچنجی قرن هجری ادبا و شعراسندن اولوب، تاریخ آشنا بر ذات اولمغله، شعرانک تراجم احوالنی جامع ((الورقة)) و ((کتاب الشعر و الشعرا)) عنوانریلہ ایکی کتابی و سائر بعض تألیفاتیلہ اشعار رائقہ-سی وارد. 296 تاریخندہ مذبوحوً وفات ایتمشدر. شو قطعہ جملہ اشعارندندر:

@@@

قد ذهب الناس فلا ناس
و صار بعد الطمع الياس
و ساس امر القوم ادناهم
و صار تحت الذنب الراس
\$

4-613-1

ابن جُریح، ابو خالد عبد الملك بن عبد العزيز

قریشی و اموی اولوب، 80 تاریخندہ طوغمش، و 149دہ مکہ-دہ وفات ایتمشدر. اسلامده اک اول کتاب تألیف ایدن ذات بو اولدیغی مرویدر.

5-613-1

ابن جرير، ابو جعفر محمد

طبری اسميله معروف اولان مورخ مشهوردر، كه فقه و حديث و تفسير و علوم سائره-ده يد طولی صاحبی اولوب، بيوك بر تفسير شريف ايله ديكر بعض آثار دخی تأليف ايتمشدر. تاريخی پك مفصل و بيظرفانه معلوماتی حاوی اولوب، خلقت عالمدن 300 تاريخ هجرينه-دك اولان وقوعاتی شاملدر. لسانمزده بولنان ترجمه-سی ((تاریخ جعفری)) تسمیه ايتدیكى اصل تاریخك ترجمه-سی اولمیوب، كندیسی طرفندن ترتیب اولنان بر مختصرندن مأخوذدر. صاحب ترجمه 224 تاریخنده طبرستانك %امل\$ شهرنده طوغوب، 310 سنه-سنده بغدادده وفات ايتمشدر. طبیعت شعریه-سی دخی اولوب، شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

إذا اعسيت لم يعلم شفيقي
و استغني فيستغني صديقي
حيائي حافظ لي ماء وجهي
و رقي في مطالبتي رفيقي
\$

6-613-1

ابن جرير تكريتي

[[ابو نصر بن جرير]] و ((فضل بن جرير)) ماده-لرينه مراجعت بيوريله.]

7-613-1

ابن جزار، ابو جعفر احمد بن ابراهيم

دردنجی عصر هجری اوائلنده ظهور ایدن مشاهیر طبای اسلامدن اولوب، قیروانده تولد و نشأت ايتمشدر. پدری و عمی دخی اطبان ایدی. صاحب ترجمه طیده يد طولی صاحبی اولوب، تشخیص امراض و تداوی مرضاده اعجاز کارانه بر مهارت کوسترمش، و فن طبك اقسامنده بر چوق مؤلفات نافعہ بر اقمش اولدیغی کبی، تاریخ و علوم سائره-یه دائر دخی بعض آثارى واردر. تألیفات معروفه-سی شونلدر: ((زاد المسافر))، و نام ديكرله ((كتاب فى علاج الامراض)) 2 جلد، ((اعتماد)) و نام ديكرله ((كتاب فى الادوية المفردة))، ((بغیه)) و نام ديكرله ((كتاب فى الادوية المركبة))، ((كتاب العدة فى طول المدة))، عصرى علماسنك تراجم احوالى جامع اولان ((كتاب التعريف بصحيح التاريخ))، ((رسالة فى النفس و فى ذكر اختلاف الاوائل فيها))، ((كتاب فى المعدة و امراضها و مداواتها))، ((كتاب طب الفقراء))، ((رسالة فى ابدال الادوية))، ((كتاب فى الفرق بين العلل التى تشبته اسبابها و تختلف اعراضها))، ((رسالة فى التحذر من اخراج الدم من غير حاجة دعت الى اخراجها))، ((رسالة فى الزكام و اسبابه و علاجه))، ((رسالة فى النوم و اليقظة))، ((مجربات فى الطب))، ((مقالة فى الجذام و اسبابه و علاجه))، ((كتاب الخواص))، ((نصايح الابرار))، ((كتاب المختبرات))، ((كتاب فى نعت الاسباب المولدة للوباء فى مصر و طريق الحيلة لدفع ذلك و علاج مايتخوف منه))، ((رسالة فى الاستهانة بالموت))، ((رسالة فى المقعدة و اوجاعها))، ((كتاب المكمل فى الادب))، ((كتاب البلغة فى حفظ الصحة))، ((مقالة فى الحمامات))، ((كتاب اخبار الدولة))، ((كتاب الفصول فى سائر العلوم و البلاغات))، صاحب ترجمه سكرسان سنه-دن زياده ياشامشدر. تعداد اولنان آثارندن ((كتاب العدة فى طول المدة)) عنوانلى تأليفنك كتب طبيه عربيه-نك الك بيوكى اولديغى ابن ابى اصيبعة بيان ايدبورسه ده، جمال الدين ابن قفطى ((قوت المقيم)) عنوانيله 20 بيوك جلددن مركب بر طب كتابى كورمش اولديغى ((تاريخ الحكماء)) سنده روايت ايدبور، كه بو تقديرده صاحب ترجمه-نك كتاب مذکورى بيوكلكده ايكنجى درجه-ده قالبور.

1-614-1

ابن جزله، يحيى بن عيسى

بشنجى قرن هجری مشاهیر اطباسندن اولوب، ادبياتدن دخی بهر-سی و حسن خطى وار ایدی. خلفای عباسیه-دن مقتدى بامر اللهك نامنه بر طاقم كتب طبيه تأليف، و پك چوق كتابلر استنساخ ايله، بر چوق كتابلر ايدنمشیدی، كه وفاتنده ابو

حنيفة-نك مشهدينه وقف ايتمشدر. ابتدا نصرانی اولوب، 466ده اسلامه كلمش، و 493ده وفات ايتمشدر. فقرا و محتاجينك اولرينه قوشوب، خسته-لرینی مجاناً تداوی ايدر، و علاجلرینی دخی کندیسی کوتورور محب خیرات بر ذات ایدی. تألیفاتی شونلردر: كافة نباتات و ادویه و سائر مواد طبيه-نك حروف هجا صره-سیله اسملرینی حاوی اولان ((منهاج البیان فیما يستعمله الانسان))، ((تقویم الابدان))، ((کتاب الاشارة))، ((رسالة فی مدح الطب و موافقة الشرع)). بونلردن بشقه، اهتدا ایتدکدن صکره راهب الیاس اسمنده بر آدمه خطاباً خرستیانلغه قارشی بر رديه یازمشدر.

2-614-1

ابن جزى، ابو القاسم محمد بن احمد

اندلسده غرناطه اعظم علماسندن و اعیانندن اولوب، 693ده طوغمش، و 741ده وفات ايتمشدر. فقه و تفسیر و حدیثه دائر بر قاچ تألیفاتی اولوب، الك معروفلى: ((وسيلة المسلم فى تهذيب صحيح مسلم))، ((الانوار السنية فى الكلمات السنية))، ((التنبیه))، ((تقريب الوصول الى علم الاصول))، ((النور المبين فى عقائد الدين)) عنوانلری اثرلریدر. ((فهرست)) ناميله شرق و غرب علماسنك تراجم احوالنی جامع پك قيمتدار بر اثری دخی واردر. طبیعت شعریه-سی دخی اولوب، شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

لكل بنى الدنيا مراد و مقصد

و ان مرادى صحة و فراغ

\$

صاحب ترجمه-نك (ابن جزى) اسميله شهرت بولمش (ابو بكر احمد) و (ابو عبد الله) و (ابو محمد عبد الله) اسملرنده اوچ اوغلی وار ایدی، که اوچی دخی علوم و فنون و ادبیاتده شهرت کامله اصحابندن اولوب، غرناطه-ده تدریس و خطبه ايله و اندلسك بعض طرفلرنده قضا ايله مشغول بولنمشلردر. اشعارلری غرب کتب ادبیاتنده منقولدر.

3-614-1

ابن جصاص

درنجی قرن هجرى ابتدالرنده بغدادده بولنمش بر جوهر جیدر، که فوق العاده ثروتيله و بعض اقوال و حرکات ابلهانه-سیله کتب نوادرده مشهوردر.

4-614-1

ابن جعدى، ابو محمد

صلاح الدين ایوبی زماننده مصرده نشأت ایتمش مشاهیر منجمیندندر.

5-614-1

ابن جکینا، حسن ابن احمد

بغدادك مشاهیر شعراسندن اولوب، اشعارینك عنوبت و لطافتيله مشهوردر. 528 تاریخنده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

ولائم لام فى اکتحالی

یوم استبا حوا دم الحسين

فقلت دعنى احق عضو

البس فيه السواد عینی

\$

*- محمد بن جکینا اسمنده دیکر بر شاعر بغدادی دخی واردر، که حسن بن جکینان آز مؤخر اولوب، طبیب مشهور ابن تلمیذ ايله بعض ماجر الری مشهوردر.

6-614-1

ابن جلاب، ابو القاسم

فقيه شافعيه-دن اولوب، فروعده ((تفريع)) عنوانلى اترك صاحبيدر. وفاتى 214 تاريخنده واقع اولمشدر.

7-614-1

ابن جُلجُل، ابو داود سليمان بن حسان

اندلسك دردنجى قرن هجرى اواسطى اطياسندن اولوب، بعض كتب طبيه و على الخصوص (ديسقوريديس)ك ادويه بسيطه-يه دائر اولان كتاب مشهورينى لسان آشنا بعض اطبانك يارديميله عربى-يه ترجمه ايتمشدر.

1-615-1

ابن جليس

213 تاريخنده مصرده ظهور ايله عيد السلام نام رقيقيله برابر مأمون خليفه-يه مخالفت ايدن بر شخصدر، كه مؤخرأ خليفه معتصمك واليسنى قتل ايتمكله، 214 تاريخنده خليفه مشار اليه بالذات مصرده كيدوب، ايكيسنى-ده قتل ايتمشدر.

2-615-1

ابن جماعه، ابو عبد الله بدر الدين محمد بن ابراهيم

مشاهير فقهائ شافعيه-دن اولوب، تفسير و حديث و سائر علومده دخى يد طولى صاحبي ايدى. 639 تاريخنده حماده طوغوب، 733 تاريخنده وفات ايتمشدر. قدس و شام و مصرده قاضيلق ايتمشدر. فقه و حديثه متعلق بعض تأليفاتى و اسطرلابه دائر بر رساله-سى و بعض اشعارى واردر.

3-615-1

ابن جميع، ابو الحسن محمد بن احمد

صيدا علماء محدثينندن اولوب، 305 تاريخنده طوغمش، و 402ده وفات ايتمشدر. استماع احاديث شريفه ايچون سياحت ايتمش، و شيخلرينك تراجم احوالنى يازمشدر. *- (ابو المعالى مجلى *-). مصرك فقهائ شافعيه-سندن اولوب، ((كتاب الذخائر)) عنوانيله پك مقبول بر كتاب يازمش، و مصرده بر مدت قاضيلق ايدوب، 550 تاريخنده وفات ايتمشدر.

4-615-1

ابن جميع، موفق ابو العشاير هبة الله بن زين

مصرك مشاهير اطياسندن اولوب، صلاح الدين ايوبى زماننده شهرت شايعه صاحبي ايدى. حكمدار مشار اليهك فوق العاده حرمت و التفاتنه نائل اولمش؛ و كنديسنه (فاروق) اسميله معروف بر تريقا تركيب ايتمشيدى. مصرك فسطاط شهرنده تولد و نشأت ايتمشدر. آثار معروفه-سى شونلدر: ((كتاب الارشاد لمصالح الانفس و الاجساد))، ((التصريح بالمكنون فى تنقيح القانون))، ((مقالة فى الليمون و شرابه و منافعه))، ((مقالة فى الراوند و منافعه))، ((مقالة فى الحدبة))، ((الرسالة السيفية فى الادولية الملوكية)) و نام ديكرله ((مقالة فى القولنج)). اسكندريه-نك هواسيله صويى و سائر احوال صحيه-سى حقنده بر رساله-سى و طبيببولنميان يرده اتخاذ اولنه-جق تدابير صحيه و طبيه حقنده دخى بر رساله-سى واردر.

5-615-1

ابن الجنان، ابو الوليد فخر الدين محمد بن سعيد شاطبي

فقهاء حنفيه-دن و زمرة ادبا و شعرا دن اولوب، 615 تاريخنده شاطبه-ده طوغمش، و 675ده وفات ايتمشدر.

6-615-1

ابن جنى، ابو الفتح عثمان

مشاهير ادبا و نحائتن اولوب، 330 تاريخندن اولجه موصلده طوغمش، و اوراده تعلم و تعليمه مشغول اوله-رق، 392ده وفات ايتمشدر. صرف و نحو و سائر علوم ادبيه-يه متعلق تصنيفات عديده-سى اولوب، اك معروفلى شونلردر: ((الخصائص))، ((سر الصناعه))، ((المصنف فى شرح تصريح ابى عثمان المازنى))، ((التلحين فى النحو))، ((التعاقب))، ((الكافى فى شرح القوافى))، ((التذكرة الاصبهانيه))، ((مختار تذكرة ابى على الفارسى))، ((المقتضب))، ((التنبيه))، ((المهذب))، ((التبصرة))، ((شرح ديوان متنبى))، ((رسالة فى العروض))، ((رسالة فى القافيه)). طبيعت شعرية-سى دخى اولوب، بر كوزندن كور اولديغى ايما ايدن شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

صدوك عنى و لاذنب لى
يدل على نيته فاسده
فقد و حياتك مما بكيت
حشيت على عينى الواحد
و لولا مخافة ان لا اراك
لما كان فى تركها فائده
\$

7-615-1

ابن جوزى

[[ابو الفرج بن جوزى]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

8-615-1

ابن جوهرى

[[ابو بكر بن جوهرى]] ماده-سنه مراجعت.]

9-615-1

ابن الجهم، ابو الحسن على

مشاهير شعراى عربدن اولوب، قرشى النسب ايدى. خلفاى عباسيه-دن متوكله اختصاص ايله خراساندىن بغداده كلمش ايكن، خليفة مشار اليه هجو ايتديكيچون، خراسانه نفي اولنمش؛ و اورادن حلبه كلوب، 249 تاريخنده مقتولا وفات ايتمشدر. شاعر مشهور ابو تمام ايله معاصر اولوب، بينلرنده محبت تامه بر قرار ايدى. اشعارى لطيف و رقيق اولوب، شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

عيون المهى بين الرصافة و الجسر
جلبها الهوى من حيث ادري او لا ادري
اعدن لى الشوق القديم و لم اكن
سلوت و لكن زدن جمرأ على جمر
سلمن و اسلمن القلوب كأتما

تشق باطراف الرد بنیة السمر
و قلن لنا نحن الالهة انما
نضی لمن یسری بلبل و لانقری
§

1-616-1

ابن جهور

[[ابو الحزم ابن جهور]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.

2-616-1

ابن جهیر

[[فخر الدوله بن جهیر]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.

3-616-1

ابن جیان، ابو عبد الله محمد بن محمد انصاری

اندلسده مرسیه خطه-سی علما و ادباسندن اولوب، شعر و فصاحتیله مشهور ایدی. بعض اکابر اندلسک کتابتنده بولنمش؛ و بعده آفریقانک بجایه شهرینه هجرت ایده-رک، 650 تاریخنده وفات ایتمشدر. غایت فصیح و بلیغ بعض خطبه-لری و احباسندن بولنان بعض ادبا ایله اولان مخابراتی مشهوردر.

4-616-1

ابن الحاج

اشبیلی، نمیری و بلقی لُقبریله ملقب اندلسده بو کنیه ایله اوچ ذات کلمشدر، که اوچی-ده یدنجی و سکزنجی قرن هجریده بر حیات بولنوب، شعر و ادبیاتده تمیز ایتمشلردر.

5-616-1

ابن حاجب، ابو عمرو جمال الدین عثمان بن عمر

فقهاء مالکیه-دن و مشاهیر نحاندن اولوب، 570 تاریخنده صعید مصرک قوص ایالتنده واقع اسنا قصبه-سنده طوغمش، و 646ده اسکندریه-ده وفات ایتمشدر. پدري کردی الاصل اولوب، امیر عز الدین صلاحینک حاجبی ایدی. ابن حاجب قاهره-ده اکمال تحصیل ایتدکن صکره، دمشقه کیده-رک، تدریس علوم ایله کسب شهرت ایتمشدر. فقه مالکی-یه دائر مختصر بر کتابله صرف و نحوه متعلق ((شافیه)) و ((کافیه)) عنوانلریله ایکی کتاب یازمشدر، که صغر حجملریله برابر ایکیسی دخی غایت مفید اولوب، الی یومنا هذا ایادی تداولده دوران ایتمکده-در. اصول فقهه دائر ((منتها)) عنوانلی بر اثری دخی واردر. مؤخرأ مصره عودت، و اسکندریه-ده اختیار اقامت ایتمشیدی. *- ((مهذب الدین بن حاجب)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریله.]

6-616-1

ابن جیان، ابو حامد محمد بن احمد

فقهاء شافعیه-دن و علمای محدثیندن اولوب، طب و نجوم و سائر علومه دخی وقوفی وار ایدی. سمرقندده قاضیلک ایتمش؛ و ((الانواع و التقاسیم))، ((المسند الصحیح)) و سائر بعض کتابلر یازمشدر. وفاتی 354 تاریخنده واقع اولمشدر.

7-616-1

ابن الحجاج، ابو عبد الله حسين بن احمد

مشاهير شعراى عربدن اولوب، هزليات و لطائفه بينظيردر. شعرده كندينه مخصوص بر چيغير آچوب، فصاحت و بلاغته عصرينك شعراسنه مسابقت ايتمكله، امرأ القيس ايله مقايسه اولنمشدر. وفاتی 391 تاريخنده واقع اولوب، شيعي المذهب اولمغله، وصيتي اوزره، امام موسى بن جعفر صادق مرقدينك آياغي اوجنده دفن اولنمشدر. ديوان اشعارى 12 جلد بالغ اولور. بر اوه دعوت اولنوب صاحب خانه كيدوب كلمكده ايكن سويلمش اولديغي شو قطعه جمله اشعار لطيفه- سندنر:

@@@

يا ذاهباً في الدار جائياً

لغير ما معنى و لافانده

قد جن اضيفاك من جو عهم

فاقرأ عليهم سورة المائده

\$

8-616-1

ابن حجر عسقلاني، ابو الفضل شهاب الدين احمد بن على

كبار علمای محدثيندن و مشاهير فقهاء شافعيه-دن اولوب، 773 تاريخنده مصرده طوغمش؛ و بعد التحصيل شام و حجازه كيد-رك، مدت مديده علم حديث ايله اشتغال، و اكثريسى بو علم شريفه متعلق اولمق اوزره، يوز اللين زياده كتاب تأليف ايتمشدر. آثارينك اك مشهور و اك بيوكى ((فتح البارى فى شرح البخارى)) اولوب، آثار سائر-سنگ ده اك مشهورلرى شونلردر: ((الاصابة فى تمييز الصحابة))، ((انباء الغمر فى انباء العمر))، ((تقريب التهذيب))، ((نخبة الفكر و نزهة النظر))، ((شرح نخبة الفكر))، ((فتاوى الحديث))، ((بلوغ المرام من ادلة الاحكام))، ((بذل الماعون فى فوائد الطاعون))، ((لسان الميزان))، ((تخريج احاديث الكشاف))، ((زهر الفردوس))، ((مسند البزار))، ((نصب الرايه لاحاديث الهدايه)) تاريخه متعلق ((توالى التأنييس فى معالى ابن ادريس)) كبي بعض آثارى و مرتب ديوان اشعارى و بعض بليغ خطبه-لرى دخى واردر. ((الاصابه فى تمييز الصحابه))، عنوانلى اثر قيمندارى ابن اثيرك ((اسد الغابه)) سندن دخى مكممل اولوب، 1280 تاريخلرنده هندستانك %كلكته شهرنده 6 بيوك جلد اوزره طبع اولنمشدر. صاحب ترجمه 852 سنه-سى او اخرنده مصرده وفات ايتمشدر.

1-617-1

ابن حجر هَيْثَمِي، شهاب الدين احمد -*.

مكة مكرم-نك اوننجى قرن هجرى علماسندن و فقهاء شافعيه-دن اولوب، 973 تاريخنده وفات ايتمشدر. فتاوى حديثيه-يه متعلق ((خاتمة الفتاوى)) عنوانلى بر تأليف معتبرى، ((التلخيص فى تخريج احاديث شرح الوجيز))، ((اشرف الوسائل فى شرح الشمائل))، ((المنح المكيه فى شرح الهمزيه)) و سائر آثارى واردر.

2-617-1

ابن حداد، ابو بكر محمد بن احمد كنانى

مصر ك كبار علماسندن و مشاهير فقهاء شافعيه-دن اولوب، تفسير و فقه و حديث و ادبياتده عصرينك و حيدى ايدى. 344 تاريخنده، 80 ياشنه قريب اولديغى حالده، مصرده وفات ايتمشدر. ((كتاب الفروع)) اسمنده مختصر لكن غايت مفيد بر اثرى و سائر بعض تأليفاتى واردر. -*. (ابو عبد الله محمد بن احمد ابن حداد قيسى) اندلسك مشاهير ادبا و شعراسندن اولوب، 480 تاريخنده وفات ايتمشدر. مرتب ديوانى و عروضه دائر بر كتابى واردر.

3-617-1

ابن حديج

[[معاويه بن حديج]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

4-617-1

ابن حريق، ابو الحسن على بن محمد بلنسى

اندلسك مشاهير شعرا سندن اولوب، بلنسيه-ده تولد و نشأت ايتمشدر. اخبار و اشعار عرب حقنده معلومات واسعه-سى وار ايدى. 622 تاريخنده وفات ايتمشدر. بر كوزى كور اولان بر كوزلك حقنده سويلمش اولديغي شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

لم يشنك الذى بعينيك عندى

انت اعلى من ان تعاب و تسنى

لطف الله رد سهمين سهما

رأفة بالعباد فازدت حسنا

\$

5-617-1

ابن حزم، ابو محمد على بن احمد

اندلسك كبار علما و ادباسندن اولوب، اندلسده حكومت سورن دولت عامريه ملوكنك وزيرى ايدى؛ پدى دخی وزارت مسندنده بولنمش ايدى. جد اعلاسى اولان يزيد عن اصل فارسلى اولوب، معاويه بن ابى سفيانك برادرى يزيديك آز ادليسى ايدى. صاحب ترجمه 384 تاريخنده قرطبه-ده طوغوب، تفسير و حديث و فقه و ادبياتده عصرينك وحيدى ايدى. علوم متنوعه-يه دائر يك چوق كتابلر جمع و كندى خطيله دخی كتب كثيره استنساخ ايتمشيدى. فقه الحديث حقنده ((الايصال لافهم الخصال)) عنوانيله غايت بيوك و كافة مسائلى شامل بر كتاب يازمش اولديغي كبي، ((الاحكام فى اصول الاحكام))، ((كتاب الفصل بين اهل الاهواء و النحل))، ((كتاب فى الاجماع و مسائله))، ((كتاب فى مراتب العلوم و كيفية طلبها و تعلق بعضها ببعض))، ((التقريب بحد المنطق)) عنوانلى اثرلرى و سائر تأليفات كثيره-سى واردر. ادبيات و فصاحتده دخی بينظير اولوب، كنديسى قدر بدها كوزل شعر سويلر شاعر كلمه-مشدر. شو قطعه ارتجالا سويلديكى اشعار جمله-سندندر:

@@@

لئن اصبحت مرتحلا بجسمى

فروحي عندكم ابداء مقيم

و لكن للعيان لطيف معنى

له سأل للمعاينة الكليم

\$

أنجق قدمای علما حقنده عدم حرمتده بولنديغندن، حسودلرى بونى وسيله اتخاذا ايد-رك، عليهنده اجراى تزوير اتله، وطنندن نفى ايتديركلرندن، 456 تاريخنده %ليله\$ باديه-سندده وفات ايتمشدر. *- پدى (ابو عمر احمد ابن حزم) دولت مذكوره ملوكندن ابو عامر منصورك وزيرى اولوب، عالم و اديب و مدبر و عادل بر ذات ايدى. 402 تاريخنده وفات ايتمشدر. *- برادرى (ابو رافع فضل بن ابى محمد ابن حزم) اشبيليه صاحبي معتمد بن عبادك خدمتنده بولنوب، عالم و فاضل و اديب و عاقل بر ذات ايدى. 479 تاريخنده مذكور معتمده بر ابر قتل اولنمشدر.

6-617-1

ابن حزم، ابو الوليد محمد بن يحيى

أنف الترجمة ابو محمد ابن حزمك عمزاده-سى اولوب، اندلسك مشاهير شعرا سندنندر. 500 تاريخندن صكره-جه وفات ايتمشدر. اشعارى مشهور اولوب، شو بيت او جمله-دندر:

@@@

اتجزع من دمعی و انت اسلته
و من نار احشائی و منك لهیبها
\$

7-617-1

ابن حسام، شمس الدین محمد

لهستان شعرا سندن اولوب، حضرت علینک احوال و غزواتنی مبین ((خاورنامه)) عنوانیله بیوک بر منظومه بلیغه-سی
واردر. 875 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

دوشم بچمن وقت سحرکه کذری بود
دلتنک تر از شام غریبات سحری بود
هر ذره که چون سرمه مرا در نظر آمد
بر خاسته از دیده صاحب نظری بود
از طعم لب نوش دهانی اثری داشت
هر شاخ دلاویز که اورا ثمری بود
\$

1-618-1

ابن حسام، مولانا *- خوافی

هرات ملوکی زماننده یتیشن فصحای شعرای ایراندن اولوب، کوزل اشعاری واردر. 737 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو
بیت بر مستزادنددر:

@@@

آن کیست که تقریر کند حال کدارا
در حضرت شاهی
کز غلغل بلبل چه خیرباد صبارا
جز ناله و آهی
\$

2-618-1

ابن حسان

[[ابو جعفر بن حسان]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-618-1

ابن حسدای

[[ابو جعفر بن حسدای]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

4-618-1

ابن الحلاوی، ابو الطیب احمد بن محمد

موصلك مشاهیر ادبا و شعرا سندن اولوب، 603 تاریخنده طوغمش، و 656ده وفات ایتمشدر. موصل صاحبی بدر الدین
لؤلؤك خدمتنده بولنمش، و مدح اکابر و سائره حقنده بر چوق قصاید و اشعار سویلمشدر. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

حکاه من الغصن الرطيب وریقه
و ما الخمر الا و جنتاه وریقه
هلال و لكن افق قلبی محله
غزال و لكن سفح عینی عقبه
\$

5-618-1

ابن حمدان

[[حمدان]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.

6-618-1

ابن حمدون، ابو العباس محمد -*.

بغدادك مشاهیر ادباسندن اولوب، 662 تاریخنده ((التذکره)) عنوانیله غایت مقبول و معتبر بر کتاب تصنیف ایتمشدر، که ادبیات و تاریخ و نوادره متعلق منثور و منتظم غایت کوزل و منتخب بر طاقم اشعار و فقراتی جامعدر.

7-618-1

ابن حمدیس، ابو محمد عبد الجبار بن ابی بکر ازدی

صقلیه یعنی سیچلیا آطه-سنده تولد و نشأت ایتمش مشاهیر شعرای عربدن اولوب، 471 تاریخنده اندلسه سیاحتله، معتمد بن عبادی مدح ایتمش؛ و 527 تاریخنده، سکسان پاشلرنده اولدیغی حالده، میورقه آطه-سنده وفات ایتمشدر. اشعارای غایت رقیق و معنیدار اولوب، سیچلیا حفته-کی اشتیاقنی مصور اولان شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

ذکرت صقلیة والاسی

یجدد للنفس تذکارها

فان كنت اخرجت من جنة

فانی اجدت اخبارها

و لولا ملوحة ماء البکاء

حسبت دموعی انهارها

\$

8-618-1

ابن حمزه

دمشق شامک اون برنجی قرن هجری ساداتندن اولوب، حدیث و فقه و ادبیاتده عصرینک فریدی ایدی. 1054 تاریخنده وفات ایتمشدر.

9-618-1

ابن حموی، ابو محمد عبد الله بن عمر سرخسی

عن اصل خراسانی اولوب، شامده نشأت ایتمش؛ و مغرب و اندلسه مدت مدیده سیاحت ایدوب، یازدیغی سیاحتنامه-سنده کورمش اولدیغی علما و امرا و سائر-نک احوالندن بحث ایتمشدر. بو سیاحتنامه-دن بشقه خیلی کتابلر تصنیف ایدوب، اک

مشهورلری 8 جلدن مرکب اولان ((کتاب فی اصول الاشیاء))، ((کتاب فی سیاست الملوک))، ((کتاب المسالك و الممالک))، ((عطف الذیل)) عنوانلی تألیفاتیدر. 653 تاریخده دمشقده وفات ایتمشدر.

10-618-1

ابن حنبل

[[احمد بن حنبل]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.

11-618-1

ابن حنبل، محمد بن ابراهیم حنبلی

علمای ریاضیوندن اولوب، حسابده دائر ((عدة الحاسب و عمدة المصاحب)) عنوانلی اثرک و سائر بعض تألیفاتک صاحبیدر. 971ده وفات ایتمشدر.

12-618-1

ابن جنزابه، ابو الفضل جعفر بن فضل

بغدادلی اولوب، پدری خلیفه مقتدر باللهک وزیر بولنمش اولدیغی کبی، کندیسلی دخی مصره رحلتله، کافور احشیدی-یه وزیر اولمش ایدی. 308 تاریخده طوغوب، 391 سنه-سنده وفات ایتمشدر. حدیثده و سائر علومده ید طولی صاحبی اولوب، ادبیاتدن دخی بهر-سی اولمغله، بعض اشعارلی واردر.

1-619-1

ابن حوقل

اعظم جغرافیون اسلامدن اولوب، تألیف کرده-سی اولان ((کتاب المسالك و الممالک)) عنوانلی اثری آروپاجه فوق العاده شهرت و اعتبار بولمش؛ و السنه مختلفه-یه ترجمه اولندیغی کبی، متن عربیسی دخی تاریخ میلادیسنده %لیدن\$ شهرنده طبع و نشر اولنمشدر. کندیسلی موصللی اولوب، تجارتله مشغول ایدی. عراق، فارس، شام، مصر، مغرب، اندلس، صقلیه و سائر ممالک اسلامیه-نک هر طرفنه سیر و سیاحت ایده-رک، کتاب مذکورده بیان ایندیکی یرلرک اکثریسی کورمش، و احوالترینی تحقیق ایتمشدر. آنجق کندیسلی جغرافیا فنی منسوبیندن اولمیوب، ارباب تجارتدن اولدیغندن، فنا بعض خطالری واردر، و کتابنه جغرافیادن زیاده سیاحتنامه دنبله-بیلیر. بو سیاحتی 28 سنه سوروب، 350 تاریخده اندلسده بولنیوردی.

2-619-1

ابن حیدر، ابو طاهر محمد *-

شعرادن اولوب، 517 تاریخده وفات ایتمشدر. شرابک وصفی حقنده اولان شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

مرحبا یا التي بها قتل الهم

و عاشت مكارم الاخلاق

و هی فی رقة الصباية و الشو

ق و فی قسوة الجفا و الفراق

لست ادري امن خدود الغواني

سبكوها ام من دم العشاق

\$

3-619-1

ابن حیدره، علی بن حسین عقیلی

عقیل بن ابی طالب نسلندن و قدمای شعرادن اولوب، شو قطعه جمله اشعار رقیقه-سندندر:

@@@

و لما اقلعت سفن المطايا
بریح الوجد فی لجج السراب
جری نظری و رأهما الان
تکسر بین امواج الهضاب
\$

4-619-1

ابن حیوس، صفی الدوله امیر ابو الفتیان محمد بن سلطان

مشاهیر شعرادن اولوب، 394 تاریخنده دمشقده طوغمش، و 473ده وفات ایتمشدر. حلبده بنی مرداس ملوکنک خدمتنده بولنوب، محمودک و اوغلی نصرک مدحنه دائر بر چوق قصائد بلیغه-سی و مرتب دیوان اشعاری واردر. مذکور نصره جلوسندن طولایی تیریک و پدرینک وفاتندن طولایی تعزیه-یی متضمن اوله-رق یازمش اولدیغی بر قصیده-سنگ شو ایکی بیتتی ایرادله اکتفا ایدرز:

@@@

کفی الدین عزاً مافضالك الدهر
فمن کان ذا نذر فقد وجب النذر
صبرنا علی حکم الزمان الذی سطا
علی انه لولاک لم یکن الصبر
\$

اندلسک اشیلیه شهرنده دخی بو اسمله بر شاعر بولنمشدر.

5-619-1

ابن خاتمه

بری (ابو عبد الله محمد بن علی الانصاری)، و دیکری (ابو جعفر احمد بن علی) اولمق اوزره، اندلسده بو اسمله ایکی شاعر اولوب، بعض اشعارلری کتب نوادرده منقولدر.

6-619-1

ابن خازن، ابو الفضل احمد بن محمد

بغداد ادباسندن اولوب، 451 تاریخنده طوغمش، و 518 سنه-سندده وفات ایتمشدر. حسن خط اصحابندن اولوب، بر چوق کتابلر استنساخ ایتمش؛ و اوغلی طرفندن جمع اولنان بر چوق اشعار سویلمشدر. شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

من یستقم یحرم مناه و من یزع
یختص بالاسعاف و التمكن
انظر الی الالف استقام ففاته
عجم و فاز به اعوجاج النون
\$

7-619-1

ابن خازن، ابو الفوارس حسين بن على

مشاهير خطاطيندن اولوب، پك چوق كتابلر استنساخ ايتمش، و 500 مصحف شريف يازمشدر. بعض اشعارى دخى واردر. وفاتى 502 تاريخنده واقع اولمشدر.

8-619-1

ابن خالويه، ابو عبد الله حسين بن احمد

مشاهير ادبا و نحويوندن اولوب، عن اصل همدانلى اولديغى حالده، بغدادده نشأت ايتمش؛ و كبار ادباندن ابو بكر انبارى، ابن مجاهد مقرى و ابن دريد كى ذاتلرله كوريشمش؛ و شاعر مشهور متنبى ايله دخى بعض ماجر الرى سبقت ايتمشدر. 370 تاريخنده حلبيده وفات ايتمشدر. ادبياته دائر ((كتاب لىس)) عنوانيله بر بيوك تأليفى، تاريخه دائر ((الال)) عنوانلى بر كتابى، ((كتاب الاشفاق))، ((كتاب الجمل))، ((كتاب القرآت))، ((اعراب ثلاثين سورة من القرآن))، ((كتاب المقصور و الممدود))، ((كتاب المذكر و المؤنث))، ((كتاب الالف))، ((شرح مقصورة بن دريد))، ((كتاب الاسد)) و سائر تصنيفاتى واردر.

1-620-1

ابن خردادبه، ابو القاسم عبيد الله بن عبد الله

مشاهير جغرافيون و مورخيندن اولوب، 300 تاريخلرنده وفات ايتمشدر. جدى ايرانلى اولوب، برامكه-يه بالانتساب اهتدا ايتمش؛ و كنديسى خليفه معتمدك مقربلرندن بولنمشدر. ((كتاب المسالك و الممالك)) عنوانيله مشهور بر جغرافياسى واردر، كه بلاد و ممالك آره-سنده-كى مسافه-لرى و مملكتلرك احوال تجاريه و زرعيه-لريله منابع ثروتلرني ميبين اولمغله، اقطار اسلاميه-نك مدنيت اسلاميه-نك اك پارلاق زماننده-كى احوالنه كسب اطلاع ايچون كوزل بر واسطه-در. ((كتاب آداب السما))، ((كتاب جمهور انساب الفارس))، ((كتاب التراب))، ((كتاب الانواء))، ((كتاب الندماء و الجلسا)) عنوانلريله بر قاچ تأليفاتى دها واردر. جغرافياسى فرانسزجه و آلمانجه-يه ترجمه اولنه-رق، 1864 و 1865 تاريخ ميلاديسنده پارسده و لپيسينغه طبع اولنمشدر.

2-620-1

ابن خراط، ابو محمد عبد الحق بن عبد الرحمن ازدي

اندلس علماسندن اولوب، اشبيليه-ده تولد و نشأت ايتمش؛ و اندلسده ظهور ايدن قاريشيقلقلر صره-سنده بجايه-يه قاچه-رق، اوراده تدريس و تصنيفله مشغول اولمشدر. فقهايه دائر بر بيوك كتابله اونك مختصرينى يازمش؛ و حديثه متعلق دخى كتب سته-نك مندرجاتنى جامع بر بيوك كتاب ايله ((كتاب فى المعتل))، ((كتاب الزهد))، ((كتاب العاقبة فى ذكر الموت))، ((كتاب الرقائق)) عنوانلى اثرلرى و لغته دائر بر كتاب و سائر مصنفات تأليف ايتمشدر. وفاتى 581 تاريخنده واقع اولمشدر.

3-620-1

ابن خرقى، ابو القاسم عمر بن على

كبار فقهاء حنبلية-دن اولوب، مذهب مذكوره دائر بر چوق كتب فقهييه يازمش ايسه ده، دمشقده بولنديغى صره-ده، بغدادده خانه-سى محترق اولوب، آثارى دخى يانمشدر. 334 تاريخنده دمشقده وفات ايتمشدر.

4-620-1

ابن خرميل، حسين -*

الْتَجِي قرن هجری اوخرنده هرات و بعده طالقان صاحبي ایدی. ابتدا شهاب الدین غوری و برادری غیاث الدینک سرداری بولنمش ایکن، بعده خوارزمشاهله بالاتفاق، هراتده حاکم مستقل قالمش؛ و هرات خوارزمشاه طرفندن ضبط اولنجه، کندیسی دخی خوارزمشاهه تابع اولمق شرطیله، طالقان حاکمی اولمشیدی. بعده یینه استقلا هوسنه دوشمکله، 604 تاریخنده اخذ و قتل اولنمشدر.

5-620-1

ابن خروف، ضیاء الدین ابو الحسن علی بن محمد قیسی

اندلس شعراسندن اولوب، قرطبه-ده تولد و نشأت ایتمش؛ و شرقه رحلتله، مصر و حلبده اقامت ایلمشدر. 603 تاریخنده حلبده وفات ایتمشدر. اشعار رائقه-سی اولوب، نیلک وصفی حقنده اولان شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

ما اعجب النيل ما ابهى شمائله
فی ضفتیه من الاشجار ادواح
من جنة الخلد فیاض علی ترع
تهب فیها هبوب الريح ارواح
لیست زیادته ماء کما زعموا
و انما هی ارزاق و ارباح
\$

6-620-1

ابن خروف، ابو الحسن علی بن محمد حضرمی

اندلس ادباسندن اولوب، اشبیلیه-ده تولد و نشأت، و 610 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. کتاب سیبویهی و زجاجک ((جمل))نی شرح ایتمشدر.

7-620-1

ابن خزیمه، ابو بکر محمد بن اسحاق

کیار محدثین و فقهدان اولوب، امام الائمه عنواننه مظهر اولمشیدی. فقه و حدیثه متعلق متعدد کتابلر یازمشدر. 223 تاریخنده نیشابورده طوغوب، و 311ده وفات ایتمشدر.

8-620-1

ابن خشاب، ابو محمد عبد الله بن احمد

مشاهیر ادباند اولوب، تفسیر و حدیث و فرائض و حسابده و علم انسایده دخی ید طولی صاحبی ایدی. حسن خطی دخی وار ایدی. عبد القاهر جرجانیکنک ((کتاب الجمل))نی ((مرتجل)) عنوانیله شرح ایتدیکی کبی، ابن جنینک ((اللمع)) عنوانلی کتابنی دخی شرح ایتمش ایسه ده، اتمام ایده-مه-مشدر. 492 تاریخنده طوغوب، 567 سنه-سنده بغدادده وفات ایتمشدر. بعض اشعاری دخی وارد.

9-620-1

ابن خشاب، بدر الدین ابراهیم *-

مشاهیر قضاتدن اولوب، 743ده حلبده قاضیلق ایتمشدر.

1-621-1
ابن خطیب

[[لسان الدین بن خطیب، بهاء الدین بن خطیب و فخر الدین رازی]] ماده-لرینه مراجعت بیوریله.

2-621-1
ابن خطیب، مولی تاج الدین ابراهیم -*.

عصر سلطان مراد خان ثانی علماسندن اولوب، ((حاشیة التجريد)) محشیسی خطیب زاده-نک پدریدر. مولانا یکاندن تلمذ ایدوب، بعض مدارسده و علی الخصوص از نیک مدرسه-سند مدرسلک ایتمشدر. سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینک جلوسلرندن صکره-جه از نیکده وفات ایتمشدر.

3-621-1
ابن خفاجه، ابو اسحاق ابراهیم بن ابی الفتح

اندلسک شعراسندن اولوب، بلنسیه خطه-سند-کی جزیره شقرده طوغمش؛ و ملوک طوائفک شعرايه اولان احسانلرینی بیلدیکی حالده، کیمسه-یی مدح ایتمیهرک، وطنندن ایرلاماش، و 523 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. شو قطعده جمله اشعارندندر:

@@@
ما للعذار كأن وجهك قبلة
قد خط فيه الدجا محرابا
و اری الشباب و كان لیس بخاشع
قد خر فيه راكباً و انابا
\$

4-621-1
ابن خل، حسن بن مبارک

مشاهیر شعرادن اولوب، فقهده دخی ید طولی اصحابندن ایدی. 462 تاریخنده طوغوب، 552ده وفات ایتمشدر. شو قطعده جمله آثارندر:

@@@
قلت لها لا تقتلي مدنفاً
هواك قد هيح بلباله
ما زال يرجو منك وصلاً الى
ان قطع الهجران اوصاله
فابتسمت تيهاً و قالت و كم
قد قتلت عینای امثاله
\$

5-621-1
ابن خلدون، ابو مسلم عمر بن احمد -* - حضرمی

اندلسک اشبیلیه اعیانندن و مشاهیر علماسندن اولوب، مورخ مشهور ابن خلدونک منسوب بولندیغی خاندان افرادندن ایدی. فلسفه، نجوم، هندسه و طبده ید طولی صاحبی اولوب، اخلاق و اطوارجه دخی فیلسوف بر ذات ایدی. 449 تاریخنده اشبیلیه-ده وفات ایتمشدر.

اك بيوك و اك مشهور مورخيند اولوب، تاريخنده التزام ايتديكي تنقيد و تحقيق و محاكمه اصوليله و مقدمه مقامنده يازديغي جلدده درميان ايتديكي افكار حكيمانه-سيله بين المورخين بر مقام مخصوص احراز ايتمشدر. جد اعلاسى اولان خلدون عن اصل جزيرة العربده-كى حضرموت خطه-سندن اولوب، اندلسك فتحى صره-لرنده اورايه كچه-رك، %0قرمونه\$ده توطن ايتمش؛ و نسلى اوچنجى قرن هجرى ايتالرنده اشبيليه-ده اختيار اقامت ايتمشلردى. اجدادى اشبيليه-نك اعيانندن اولوب، اچلرندن آنف الترجمه كى بر چوق علما و سائر مشاهير يتيشمش ايكن، مؤخرأ اشبيليه-نك ابن ادفونش يعنى شيشمان لقبيله ملقب ايكنجى آفونس طرفندن ضبط اولنمى اوزرينه، جدى تونس هجرت ايتمشيدى. صاحب ترجمه 732 تاريخنده تونسده طوغوب، پرنندن و سائر علمادن تحصيل علم ايله، ادبيات و علوم و فنون متنوعه-ده آز زمان طرفنده تميز ايتمش؛ و او صره تونسده طاعون ظهوريله ابوين و اقربا و اكثر معلمينى غائب ايتديكندن، كمال حزن و المندن تونسى ترك ايتكم عزمنده ايكن، تونس حاكمى محمد بن تافراكين طرفندن طغراشلكله معيته آلمش؛ و متعاقباً بونك معيتمده اولديغي حاليده، دوچار اولدقلى بر مغلوبيتندن قورتيلوب، سبته-يه كيتمش؛ و اورادن جزايرك تلمسان و بسكره طرفلرينه دونوب، اورالرده تشكلى ايتمش اولان طوائف ملوك طرفندن حرمت و اعزاز كورمش ايدى. هنوز شاب امرد اولديغي حاليده، علم و فضلده صيت و شهرتى اقطار مغربه شايع اولمغله، محب علما اولان فاس حاكمى سلطان ابو عنان طرفندن جلب اولنه-رق، 755 تاريخنده فاسه داخل اولمش؛ و سلطان مشار اليهك كتابته تعيين، و قدر و اعتبارى ترفيع اولنه-رق، اورانك علماسندن و اندلسدن هجرت ايدن مشاهير علمادن استفاده ايله توسيع معلومات ايتكمده ايكن، حسودلك افتراسنه اوغرايه-رق، عزل و حبس اولنمش؛ و ابو عنانك وفاتندن صكره اطلاق اولنه-رق، بعده فاسى ضبط ايدن بنى مريدن ابو سالمه انتساب ايله، 760ده سر كاتبى اولمش؛ و بو صره-ده شعر ايله اوغراشمغه باشلايه-رق، بر چوق قسايد بليغه سويلمشيدى. مؤخرأ خطيب ابن مرزوق القاتيله ابو سالمك توجهنى غائب ايتمش ايسه ده، ابو سالمك اسقاط و وفاتى اوزرينه، فاسك امور اداره-سنى درعهده ايدن وزير عمر طرفندن مقامنده ابقا اولنمشيدى. آنجق كنديسى اندلسه سياحت ايتكم آرزوسنده بولنديغندن، اذن آلوب، چوققلىرى و الده-لريله برابر قسنطينه-ده-كى دايبيلرينه كوندره-رك، كنديسى اندلسه بالمرور، 764 تاريخنده غرناطه-يه داخل اولمش؛ و وزير لسان الدين ابن خطيبك مدح و توصيه-سى اوزرينه، غرناطه حاكمى ابن احمر طرفندن فوق العاده حسن قبول و اكرام و احترامه نائل اولمشدر. بر سنه صكره قشاله حكمدار نصر انيسنك آرزو و التماسى اوزرينه، اورايه سياحت ايدوب، فوق العاده حرمت و اكرام كورمش؛ و اشبيليه-ده-كى املاك موروثه-سنىك اعاده-سى شرطيله اوراده اقامتى تكليف اولنمش ايسه ده، قبول ايتمديكندن، بر طاقم ذى قيمت هديه-لر آلدقن صكره، غرناطه-يه عودت ايتمشدر. زوجه-سيله چوققلىرى فوق العاده محبتى اولديغندن، ابن احمر دن اذن ايتمش ايسه ده، مشار اليه عزيمته اذن ويرميوب، صورت مخصوصه-ده كمى كوندره-رك، عائله-سنى جلب ايتمشدر. بعده حسودلك القاتى ثمره-سى اوله-رق، ابن خطيبيله بينلرنده برودت حاصل اولديغندن، اندلسى تركله بجايه-يه كچه-رك، اورانك حاكمى سلطان ابو عبد الله طرفندن وزير تعيين اولنوب، بر مدت اداره امور دولت ايتكندن صكره، ينه حسودلر طرفندن راحتى قالديريله-رق، صحراى كبير طرفنده اولان بسكره-يه چكلمش، و او صره-ده تلمسان حاكمى و غرناطه وزيرى قدامنى التماس ايتدكلى حاليده، مطالعه و تأليفه حصر اوقات ايتمش اولديغندن، اجابت ايتمه-مش ايسه ده، مؤخرأ تلمسان حاكمى ابو حمو طرفندن مأموريت مخصوصه ايله اندلسه كوندريله-رك، كيتكمده ايكن، فاس حاكمى عبد العزيز مرينى طرفندن توقيف، و بر كون حبس اولنمش؛ و بعده اطلاق اولنه-رق، اكرام و اعزاز، و بعض مأموريتلره تعيين اولنمشدر. 776 تاريخنده فاس حاكمى ابو العباسدن اذن آله-رق، ينه اندلسه كيتمش؛ و ابن احمر طرفندن فوق العاده رعايت كوروب، ابن خطيبك يرينه وزير تعيين اولنمشدر. او صره-ده عائله-سنى جلب ايتكم ايسنديكنده، تلمسان حاكمى مانع اولديغندن، ابن خلدون بالذات تلمسانه كيتكمه مجبور اولمش؛ و تلمسان حاكمى طرفندن استخدامى آرزو اولنمش ايسه ده، امور سياسيه-دن متنفر اولديغندن، قبول ايتميوب، %0بنى توجين\$ بلادندن %0قلعه بنى سلامه\$يه چكيله-رك، اوراده مطالعه-يه حصر اوقات، و تاريخ مشهورينك تحريرينه مباشرت ايتمشدر. 780 تاريخنده مسقط رأسى اولان تونس هجرت، تدريسله اشتغاله باشلامش ايسه ده، كرك علم و فضلنك شهرتى و كرك امير ابراهيم بن عباسك كنديسى حقيده اولان توجهى و على الخصوص تاريخى زياده-سيله بكنمى ينه حسودلك تزويراتنى اويانديرمغله، اوراده دخى طوره-ميوب، 784 تاريخنده بحراً اسكندريه-يه كيتمش؛ و اورادن حجه كيتكم ايتمش ايسه ده، او سنه موفق اوله-ميوب، قاهره-يه عزيمته، جامع از هرده تدريس باشلامش؛ و سلطان مصر برقوق طرفندن مالكى مذهبنده قاضى القضاة تعيين اولنمش؛ و شامك تيمورلنك طرفندن ضبطى صره-سنده، سلطان مشار اليهك معيتمده بولنوب، تيمورلنك طرفندن حرمت و تعظيم كورمشدر. او صره-ده عائله-سنى مصره كيتكمه تشبث ايدوب، بتون خانه-سى خلقنك سوار اولدقلى سفينه باتمغله، بو مصيبتك اوزرينه، قاضيلقندن استعفا ايدوب، بقيه عمرينى قاهره-ده تدريس و تأليفه و مغرب و اندلسه-كى ادبا و احباسيله مخابره ايله كچيره-رك، 789ده ايفاي فريضة حج ايتمش؛ و 806ده رحمت حقه نائل اولمشدر. يدى بيوك جلدن مركب اولان تاريخندن بشقه، اسپانيانك (اسكوريال) كتبخانه-سنده بر نسخه-سى موجود اولان بر غرناطه تاريخى و منطق و ادبيات و سائر-يه دائر بعض تأليفاتى و بر چوق اشعارى واردر. تاريخى تحقيق و تدقيقه

بینظیر اولوب، علی الخصوص بربرلرک احوالنه دائر بوکونکی کونده بتون آوروپا مورخلرینک مرجع و مأخذی حکمنه کچمشدر. آنجق عباره-سی برآز عقده-لی اولدیغی کبی، اسماء خاصه-نک املاسنجه بعض خطالری و نسخ موجوده-نک جمله-سندنه بیاض قالمش بعض محللری واردر. متنی مصرک بولاق مطبعه-سندنه 1284 تاریخنده 7 بیوک جلد اوزره طبع اولمشدر. مقدمه-سنک ایکی قسمی پیریزاده و اوچنجی قسمی اخیراً جودت پاشا حضرتلری طرفندن لسانمز ترجمه و 3 جلد اوزره نشر ایدلمش اولدیغی کبی، تاریخنک باشندن بر قسمی دخی مرحوم صبحی پاشا طرفندن ترجمه و نشر اولمشدر. مقدمه-سی و تاریخنک بعض قسملری آوروپا لسانلرینه ترجمه، و مغربه متعلق اولان قسمی دخی فرانسزجه ترجمه-سیله برابر جزایرده نشر اولمشدر. شو ایکی بیت صاحب ترجمه-نک جمله اشعارندندر:

@@@

اسرفن فی هجری و فی تعذیبی

و اطلن موقف عبرتی و نحیبی

و ابین یوم البین موقف ساعه

لعود مشغوف الفواد کثیب

\$

1-623-1

ابن خلکان، ابو العباس شمس الدین احمد بن ابراهیم

کبار علمادن و مشاهیر مورخیندن اولوب، 608 تاریخنده اربیل شهرنده طوغمشدر. برمکیلرک نسلندندر. مشاهیر علمای عصرندن تعلم علوم و فنون ایدوب، ام مؤید نیسابوریه نام عالمه-دن اجازت آلمشدر. حلب و شام و مصره سیاحت ایدوب، بر چوق مدرسه-لرده مدرسک ایده-رک، علم و فضلیله اشتهار ایتدکدن صکره، 651 تاریخنده دمشق قاضی القضاتی اولوب، طقوز سنه کمال عدالتله ایفای امر قضا ایتدکدن صکره، 660 تاریخنده عزل اولنه-رق، مصره کیتمش؛ و 676 تاریخنده ایکنجی دفعه دمشق قاضی القضاقی اولوب، 671 تاریخنده دمشقده وفات ایتمشدر. بر قاچ تألیفاتی و بر چوق اشعاری وار ایسه ده، اصل بادئ شهرتی مشاهیر اسلامک تراجم احوالنه دائر ((وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان)) عنوانیله یازمش اولدیغی کتاب جلیل القدردر، که 2 بیوک جلددن مرکب اولوب، 865 ترجمه-یی حاویدر، و تدقیقاتیله و محاکماتنک طوغریلغیله مشهوردر. کتاب مذکوره بر قاچ ذیل یازیلوب، اک مشهوری (محمد بن شاکر کتبی)نک ((فوات الوفيات)) عنوانیله یازمش اولدیغی کتابدر، که ((وفیات الاعیان))له برابر 1299 تاریخنده مصرک بولاق مطبعه-سندنه 3 بیوک جلد اوزره طبع و نشر اولمشدر. ((وفیات))ک کندیسی آلمانیاده دخی طبع اولنمش، و اکثر آوروپا لسانلرینه ترجمه اولمشدر. لسانمزده ردوسی زاده محمد افندی طرفندن اولنمش بر ترجمه-سی وار ایسه ده، بتون اولمیوب، بر چوق ترجمه-لر طی و بعض شیلر علاوه اولنمشدر. غایت عقده-لی بر عباره ایله یازلمش اولان بو ترجمه 1280 تاریخنده 2 کوچک جلد اوزره مطبعه عامره-ده طبع اولمشدر. شو قطعه صاحب ترجمه-نک جمله اشعارندندر:

@@@

انا والله هالک

آیس من سلامتی

اوارى القامة التى

قد اقامت قیامتی

\$

2-623-1

ابن خلوف

[[احمد بن ابی القاسم]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-623-1

ابن خمیس، تاج الاسلام مجد الدین ابو عبد الله حسین بن نصر

كبار فقهاء شافعيه-دن اولوب، علم فقهی بغدادده امام غزالیدن اخذ ایتمش؛ و بعض قاضیلقرده بولندقدن صکره، مسقط رأسی اولان موصله کیدوب توطن، و 552ده وفات ایتمشدر. ((مناقب الابرار))، ((مناسک الحج))، ((اخبار المنامات))، ((تحریم الغیبه))، ((مرج الموضح))، ((منهج التوحید)) عنوانلی کتابلرک و سائر بعض اثارک صاحبیدر.

4-623-1

ابن خمیس، ابو عبد الله محمد -*.

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، ادبیاتده و حفظ اشعار و اخبار عربده ید طولی صاحبی و تصوفه مائل صالح و خوشطبع بر ذات ایدی. تلمسانلی اولوب، عمرینی سیاحت و عزلتله کچیرمش؛ و خیلی وقت غرناطه-ده تدریسه مشغول بولنمشدر. بعض ال ایشلرینه دخی مهارت تامه-سی اولوب، بال مومندن یاپمش اولدیغی غایت مصنع بر بارداغک اطرافنه کندی اثری اولان بو قطعه-یی قبلرتمه یازیلرله یازمشیدی.

@@@

و ما كنت الا زهرة في حديقة

تبسم عنی ضاحكات الكمام

فقبلت من طور لطور فها انا

اقبل افواه الملوك الاعاظم

\$

708 تاریخنده، آلتمش یاشنی متجاوز اولدیغی حالده، غرناطه-ده مقتولاً وفات ایتمشدر. تلمسانه اولان اشتیاقنی مصور قصائدی دخی غایت کوزل و مؤثردر.

5-623-1

ابن خمیس، ابو جعفر احمد -*.

اندلس علماسندن اولوب، طلیطله-ده تولد و نشأت ایتمشیدی. هندسه و نجوم و طبده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، ادبیات و شعردن دخی بهره-سی وار ایدی.

6-623-1

ابن خیاط، ابو عبد الله احمد بن محمد

دمشقک مشاهیر ادبا و شعراسندن اولوب، شاعر ابن حیوسله ماجر الری واردر. 450 تاریخنده طوغوب، 517ده وفات ایتمشدر.

7-623-1

ابن خیاط، عبد الله بن محمد

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، مدح و هجوده و سائر انواع شعرده ماهر ایدی. بنی زبیره کسب اختصاص ایتمش، و بنی امیه و بنی عباس ملوکی دخی مدح ایلمشیدی. اشعاری و بعض غرائب احوالی مشهوردر.

1-624-1

ابن خیاط، ابو بکر یحیی بن احمد

اندلسک مشاهیر علماسندن اولوب، حساب و هندسه و طبده و علی الخصوص علم هیئتده ید طولی صاحبی ایدی. سلیمان بن حکم و سائر امرایه خدمت ایتمشدر. 447 تاریخنده طلیطله-ده وفات ایتمشدر.

2-624-1

ابن دُبَيْثِي، ابو عبد الله محمد بن سعيد

فقهاء شافعيه-دن و مورخيندن اولوب، علم حديث و شعر و ادبياتده دخي يد طولی اصحابندن ايدي. وطنی اولان واسطك تاريخنی و خطیب بغدادینك مشهور بغداد تاریخنه ابو سعید عبد الکریم ابن سمعانی طرفندن یازلمش ذیلنه 3 جلدن مرکب مکمل بر ذیل و سائر بعض تألیفات مفیده یازمشدر. 558 تاریخنده واسطده طوغوب، 637ده بغدادده وفات ایتمشدر.

3-624-1

ابن دراج، ابو سعید بن عثمان -* - طفیلی

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، مأمون خلیفه-نك زماننده بر حیات بولنمشدر. اشعاری و بعض لطائف و غرائب احوالی مشهوردر.

4-624-1

ابن درستویه، ابو محمد عبد الله بن جعفر

مشاهیر ادبا و نحویندن اولوب، مبرد و سائر مشاهیردن اخذ و تحصیل ایتمشدر. 258 تاریخنده بغدادده طوغوب، 347ده وفات ایتمشدر. مصنفات کثیره-سی اولوب، باشلیجه-لری شونلردر: ((اخبار النحویین))، ((کتاب الرد علی القراء فی المعانی))، ((خبر قس بن ساعده))، ((تفسیر کتاب الجرمی))، ((الارشاد فی النحو))، ((کتاب الهجاء))، ((شرح الفصیح))، ((الهدایة))، ((کتاب المقصور و الممدود)).

5-624-1

ابن دره

یاخود ابن دری (یوسف -*) - موصل شعرا سندن اولوب، 545 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-624-1

ابن دُرَید، ابو بکر محمد بن حسن ازدی

مشاهیر ادباندن اولوب، علی الخصوص فن لغتده زماننك امامی ایدي. اشعار و اخبار عربدن پك چوق محفوظاتی وار ایدي. 223 تاریخنده بصره-ده طوغوب، اوراده تحصیل علم ایندکدن صکره، عمانه کیدوب، بر خیلی مدت اقامت، و بعده بصره-یه عودت ایتمش؛ و مؤخرأ میکال شاهک یکی اوغلنه انتسابله، اونلرک معیتنده فارسه کیتمشیدی. 308 تاریخنده بغدادده دخولنده، خلیفه طرفندن کنديسنه شهری اللی دینار تخصیص اولنمشدی. 321 تاریخنده، یوز یاشنه قریب اولدیغی حالده، بغدادده وفات ایتمشدر. ابن میکال شاهک مدحنی متضمن اوله-رق ((مقصوره)) عنوانیله معروف اولان قصیده-سی پك مشهور اولوب، بر چوق ادبا طرفندن شرح و تحشیه اولنمشدر. لغته دائر ((جمهره)) عنوانلی معتبر بر کتابیله ((کتاب الاشتقاق))، ((کتاب زوار العرب))، ((کتاب اللغات)) و ناتمام قالمش اولان ((کتاب غریب القرآن)) عنوانلی اثرلری واردر. اشعاری پك کوزل اولوب، شو یکی بیت او جمله-دندر:

@@@

غراء لو جلت الخد و شعاعها
للشمس عند طلوعها لم تشرق
غض علی دعص ناود فوقه
قمر تآلق تحت لیل مطبق
\$

7-624-1

ابن دقاق، ابو بكر محمد بن محمد

فقهاء شافعيه-دن اولوب، ((اصول)) عنوانلى كتابك صاحبيدر. 292ده وفات ايتمشدر.

8-624-1

ابن دقيق العيد، تقى الدين ابو الفتح محمد بن على قشيري

مشاهير علمای مصر دن و فقهاء شافعيه-دن اولوب، مصرده قاضى القضاة بولنمشدر. 625 تاريخنده طوغوب، 702 سنه-سنده وفات ايتمشدر. فقه و حديث و تفسير و ادبيات و سائر اكثر علومده عصرينك فريدى اولوب، فوق العاده ذكاوتى وار ايدى، و پك چوق كتب مطالعه ايتمشيدى. مصنفاتى چوق اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((الامام و الامام))، ((علوم الحديث))، ((شرح عمدة الاحكام))، ((شرح مقدمة المطرز))، ((جمع الاربعين فى رواية عن رب العالمين)). شو قطعه جمله اشعار راتفه-سندندر:

@@@

تمنيت ان الشيب عاجل لممتى
و قرب منى فى صباى مزاره
فأخذ من عصر الشباب نشاطه
و أخذ من عصر الشيب وقاره
\$

9-624-1

ابن دُمينه، ابو السرى عبد الله بن عبيد الله

بنى عامر قبيله-سندن مشهور بر شاعر اولوب، اشعارى دولت عباسيه زماننده يتيشن مشهور مغنيلر عندنده پك مقبول و معتبر ايدى. كندى قومندن آمنه ياخود اميمه اسمنده بر قاديئه تعشق ايدوب، حقتده بر چوق اشعارى واردر. زوجه-سنگ عاشقنى قتل اينديكندن، مقتولك قبيله-سى طرفندن قتل اولنمشدر. شو ايكي بيت مجروح اولوب اوله-جكى وقت سويلمش اولديغى اوزون بر قصيده-سندندر:

@@@

هتفت يا كلب و دعوت قيساً
فلا خذلاً دعوت و لا قتيلاً
ثارت مزاحماً و سررت قيساً
و كنت لما هممت به فعولاً
\$

1-625-1

ابن دواس

ملوك فاطميه-دن حاكم بامر اللهك سردارلردن اولوب، 411 تاريخنده ملك مذكورك همشيره-سى ستر الملكك اشارتيله حاكم بامر اللهى قتل ايتمش؛ و بعده كنديسى دخى مومى اليهانك امريله قتل اولنمشدر.

2-625-1

ابن دُوست، ابو سعيد عبد الرحمن بن محمد

خراسانك مشاهير ادباسندن اولوب، علم لغتى صحاح صاحبي جوهرين اوقومش؛ و كنديسى صاغر اولديغى حالده، تدريسله مشغول اولمش؛ و نحو و منطق و سائر علومه دائر بعض تأليفات مفيده يازمشدر. اشعارى دخى كوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

عليك بالحفظ دون الجمع في كتب
فان للكتب آفات تفرقها
الماء يغرقتها و النار تحرقها
و الفار يخرقها و اللص يسرقها
\$

3-625-1

ابن دهان، ابو محمد سعيد بن مبارك

مشاهير نحويون اولوب، 494 تاريخنده بغدادده طوغمش، و 569ده موصلده وفات ايتمشدر. نحو و ادبياته متعلق:
(شرح الايضاح)، (تكملة)، (الفصول الكبرى)، (الفصول الصغرى)، (شرح كتاب اللمع لابن جنى)، (كتاب
العروض)، (كتاب الدروس)، (كتاب الغنية في الضاد و الظاء)، (العقود في المقصور و الممدود)، (الرسالة
السعيدية في المآخذ الكندية)، (زهر الرياض)، (الغنية في الاضداد) كى نيجه اثرلرى وارد، كه بونلرك بعضيسى
متعدد جلدن مركب بيوك كتابلردر. *- بونك اوغلى (ابو ذكريا يحيى بن سعيد ابن دهان) ادبا و شعرا دن اولوب، 569ده
موصلده تولد، و 616ده ينه اوراده وفات ايتمشدر.

4-625-1

ابن دهان، فخر الدين ابو شجاع محمد بن على

مشاهير ادبان اولوب، تاريخ و حديث و هيئت و نجومده دخى يد طولى صاحبي ايدى. بغدادده طوغوب، اوراده تحصيل
علم ايتدكن صكره، موصله عزيمتله، اورانك وزيرى جمال الدين اصبهاني-يه انتساب ايتمش؛ و بعده صلاح الدينه كسب
انتساب ايد-رك، دمشقه و اورادن مصره كيتدكن صكره، دمشقده توطن اينمشيدى. 590 تاريخنده حجه كيدوب، بغداد
طريقيله عودتنده، دوه-دن دوشه-رك وفات ايتمشدر. 16 جلد اوزره ((غريب الحديث)) عنوانلى بر كتابى و تاريخه متعلق
بعض آثارى وارد.

5-625-1

ابن دهان، ابو الفرج عبد الله بن اسعد

مشاهير شعرا و ادبان اولوب، موصلده تولد و نشأت ايتمش اولديغى حالده، بر مدت مصرده اقامتن صكره، حمصده
توطن، و 581 تاريخنده، آلتمش ياشلرنده اولديغى حالده، اوراده وفات ايتمشدر. (مهذب) لقبيله دخى معروفدر. اشعارى
غايه لطيف و معنيدار اولوب، مرتب ديوانى مشهوردر. مصرده صالح بن زريك مدحنه دائر سويلمش اولديغى قصيده
كافيه-سنگ مطلعى شودر:

@@@

اما كفاك تلافى فى تلافىكا

و لست تنقم الا فرط حبيكا

\$

6-625-1

ابن دهان، ابو بكر مبارك بن ابى طالب

مشاهير ادبان اولوب، ابو لبركات انبارى و ابن خشاب كى كيار نخاتك اصحابنددر. 532 تاريخنده واسطده طوغوب،
612ده بغدادده وفات ايتمشدر. مدرسه نظاميه-ده علم نحوى تدريس، و بو فنده بر كتاب تأليف ايتمشدر. بعض اشعارى
دخى وارد.

7-625-1

ابن دیسان

اوائل اسلامده کوفه جهتنده ظهور ایتمش بر آدمدر، که کونشه کائناتک پدری و آیه کائناتک والده-سی نظریله باقه-رق، بر یکی دین ایجاددی دعواسنه قالفیشمش؛ و صور تا زهد و تقوی کوستره-رک، خفياً نیجه فحشیات ارتکاب ایتدیکی حالده، یمن و مغربده دخی بعض عونه پیدا ایده-رک، بر آره-لق فکر باطلنی نشر و اشاعه-یه فرصت بولمشیدی.

8-625-1

ابن دینار

مشاهیر اطبای اسلامدن اولوب، نصیر الدوله بن مروانک زماننده میافارقینده بولنیوردی. فن طبده و علی الخصوص اصول تداویده و ترکیب ادویه-ده مهارت کامله-سی وار ایدی. ((اقریباذین)) عنوانیله معتبر بر تألیفی وارد، و ((شراب دیناری)) اسمیله اطبای اسلام بیننده مشهور اولان شروبوک موجدیدر.

1-626-1

ابن ذهبی، ابو محمد عبد الله بن محمد ازدی

اندلس حکماسندن اولوب، طب و کیمیا و فلسفه-ده ید طولی صاحبی ایدی. 456 تاریخنده بلنسیه-ده وفات ایتمشدر. صویک غیر مغدی اولدیغنه دائر بر مقاله-سی و سائر بعض آثاری وارد.

2-626-1

ابن رابطه، حیرون

طب و حکمت کتابلرینک لسان یونانیدن عربی-یه ترجمه-سنه همت ایدنلردن اولوب، آنجق ترجمه-لری پک مقبول دکلدن.

3-626-1

ابن راحج، ابو عبد الله محمد بن علی

تونسک مشاهیر شعرا و ادباسندن اولوب، 750 تاریخنده اندلسه سیاحت ایتمش؛ و لسان الدین ابن خطیبله مشاعر-لری جریان ایتمشیدی. 765 تاریخنده، یتمش یاشنی متجاوز اولدیغی حالده، وفات ایتمشدر. شو بر قاچ بیت ابن خطیبک بر قصیده مدحیه-سنه جواباً یازدیغی قصیده-سندندر:

@@@

و یا دوحه الريحان هل لی عودة

لعفو عفار الانس بین الابطاح

و هل انت الا حلة حاتمیه

تغص نوادیهها بغاد و رائح

اقام بها الفخر الخطیب مثابراً

لترتیل آیات الندی و المناجح

\$

4-626-1

ابن راشد

خوارجدن اولوب، 442 تاریخنده عمانه مستولی اولمغله، کندی نامنه خطبه اوقوتمش؛ و (راشد بالله) لقبنی اختیار و قبول ایتمشیدی.

5-626-1

ابن راوندی، ابو الحسن احمد بن یحیی

اصفهان جوار لرندن اولوب، بغدادده نشأت ایتمشدر. روایتیه کوره پدری یهودیدن مهتدی ایدی. معتزله متکلملرندن ایکن، بعده ارباب الحاده تبعیت ایتمش، و هیچ بر مذهب و اعتقادده ثبات ایتمز اولمشیدی. سامرا یهودیلرندن آدیغی درت بیک درهم مقابلنده دین اسلامه قارشى ((البصيرة)) عنوانیله بر کتاب یازوب، بعده بو کتابنی جرح یولنده دیگر بر کتاب یازه-رق، یهودیلرندن دیگر بر مبلغ المدقجه، نشرندن صرف نظر ایتمه-مشیدی. اکثر تألیفاتی بویله کفریاتندن عبارت اولوب، ((کتاب التاج)) عنوانلی اثرنده عالمک قدمندن بحث ایدیور؛ ((کتاب الزمرد)) عنوانلی تألیفنده نبوتی انکار ایله انبیانک علیه اداره لسانه متجاسر اولیور. کتابلرینک اکثر یسنی ینه کندیسی رد ایتدیکندن، مسلکسز و افکارسز بر مجنون اولدیغی آکلاشلیبور. اهوازلی ابو عیسی نام یهودینک خانه-سنده ساکن اولوب، اکثر کتب مضره-سنی اونک نامنه یازدیگندن، مرقوم یهودی توقیف و حبس اولنمش؛ و کندیسی ایسه ابن لای اسمنده دیگر بر یهودی-یه التجا ایدوب، بونک نامنه حضرت فخر کائنات افندمزله قرآن کریم علیه اوله-رق ((الدامغ)) اسمیله بر کتاب ناصواب یازمش، و بر مدت صکره وفات ایتمشدر. تاریخ وفاتنه و سننه دائر اختلاف واردر. هر حالده او چنجی قرن هجری اواسطنده و فرق یاشلرنده فوت اولدیغی آکلاشلیبور. آخر نفسنده توبه ایتدیکی دخی مرویدر. شو ایکی قطعه جمله اشعار بلیغیه-سندندر:

@@@

الیس عجیبا بان امرءاً
لطیف الخصام دقیق اللم
یموت و ما حصلت نفسه
سوی علمه انه ما علم
سبحان من وضع الاشياء موضعها
و فرق العز و الاذلال تقریقا
کم عاقل عاقل اعیت مذاهبه
و جاهل جاهل تلقاه مرزوقا
هذا الذی ترک الافکار حائرة
و صیر العالم النحریر زنديقا
\$

6-626-1

ابن راهبون، ابو عمر سهل بن هارون -*- دستمیسانی

عن اصل ایرانلی اولوب، بصره-یه هجرت، و مأمون خلیفه-یه انتساب ایتمشیدی. حکیم و شاعر بر ذات اولوب، مأمونک کتابجی باشیسی ایدی. کندیسی شیعی المذهب اولوب، مذهبده پک متعصب ایدی. بخل ایله مشهوردر، و بعض اشعار ی باقیدر.

7-626-1

ابن رجب، ناصر الدین بن محمد -*-

مصر ملوکندن برقوقک رجاندن اولوب، 797دن 798ه قدر بر سنه وزارت ایتدکن صکره، تاریخ مذکورده وفات ایتمشدر.

8-626-1

ابن رجبی

[[شرف الدین ابن رجبی]] و [[جمال الدین ابن رجبی]] ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

أراغون حكمدار لرندين (رامير)ك اوغلى آفونسك عرب تاريخلرنده مستعمل اسميدر. ((آفونس)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

[[ابو مروان بن رزين]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

اعاظم حكماى اسلامدن اولوب، طب و حكمتده عصرينك فريدى و بلکه مدنيت اسلاميه-نك زبده-سى اولديغى كبي، فقه و خلاف و سائر علومده دخى بينظير ايدي. 514 تاريخنده كرسى اندلس اولان قرطبه شهرنده طوغوب، علماي عصرندن تحصيل علم ايتمش؛ و حكيم ابن زهر و ابن عربى كبي مشاهير عصريله عقد روابط اختلاط و محبت ايلمشيدى. ملوك اندلسدن مهدي بن يوسفك نظر توجهنى قزانهرق، قرطبه و بعده اشبيليه قاضيلغنه تعيين اولنمش ايدي. مذكور مهدينك خلفى اولان منصوردن دخى فوق العاده حرمت و رعايت كورمش ايسه ده، بعده كروه متعصبين حكيم مشار اليه اعترافسزلق و الحاد ايله اتهام ايده-رك، منصورى عليهنده قانديردقنندن، ابن رشد يهوديلره مخصوص اولان %90يسانه قصبه-سنده اقامته مأمور اولمش؛ و بعده مراكشه دعوت اولنوب، اورايه كيتمكله، فوق العاده حسن قبول كورمش ايسه ده، متعاقباً 595 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر. جنازه-سى ابتدا مراكشه دفن اولنمش ايسه ده، بعده چيقاريلوب، قرطبه-يه نقل اولنمشدر. و فرت ذكا، كثرت مطالعه و رصانت تنقيد و محاكمه ايله مشهور اولوب، حكماى اسلامك الك بيوكى عد اولنسه سزادر. افكارنده پك سربست كورينمى، فقهده و سائر علوم دينيه-ده دخى وثوقى اولمغله، خطادن قورقمديغندن ايلرى كليور. هر حالده حكماى اسلامك الك سربست لسان قوللانانيدر، و بوندن طولايى پك چوق اعتراضاته اوغرايوب، دفعاتله تكفير اولنمشدى. آثارى مؤخرأ لاتينجه-يه ترجمه اولنهرق، مدت مديده اوروپا مدارسنده دستور العمل اتخاذ اولنمش؛ و آنجق كروه رهابين طرفندن ابن رشد اسمنه شمدي (ولتر) نامنه باقديغى نظرله باقيله-رق، افكارينه تبعيت ايدنلر تعقيب و تعذيب اولنوردى. آثارندن عربيهده نسخه-لرى نابود اولان بر چوق كتابلرك لاتينجه ترجمه-لرى موجوددر. باشليجه مؤلفاتى شونلردر: صحابه و تابعين و سائر علما بيننده مختلف فيه اولان مسائلى جامع ((التحصيل))، فقهه دائر ((المقدمات)) و ((نهاية المجتهد))، طيه دائر ابن سينانك ((ارجوزه))سنه شرح اولهرق ((الكليات))، ((كتاب الحيوان))، ((جوامع كتب أرسطوطاليس فى الطبيعيات و الالهيات))، منطقهه دائر ((الضرورى))، ((تلخيص كتب أرسطوطاليس))، ((تلخيص الهيات لنيقولاوس))، ((تلخيص كتاب ما بعد الطبيعة لأرسطوطاليس))، ((تلخيص كتاب الاخلاق لأرسطوطاليس))، ((تلخيص كتاب البرهان لأرسطوطاليس))، ((تلخيص كتاب السماع الطبيعى لأرسطوطاليس))، ((شرح كتاب السماء و العالم لأرسطوطاليس))، ((شرح كتاب النفس لأرسطوطاليس))، ((تلخيص كتاب الاستقسات لجالينوس))، ((تلخيص كتاب العلل و الاعراض لجالينوس))، ((تلخيص كتاب المزاج لجالينوس))، ((تلخيص كتاب القوى الطبيعية لجالينوس))، ((تلخيص كتاب التعرف لجالينوس))، ((تلخيص كتاب الحميات لجالينوس))، ((تلخيص اول كتاب الادوية المفردة لجالينوس))، ((تلخيص النصف الثانى من كتاب حيلة البرء لجالينوس))، ((المسائل المهمة على كتاب البرهان لأرسطوطاليس))، ((شرح كتاب القياس لأرسطوطاليس))، ((مقالة فى العقل))، ((مقالة فى القياس))، ((مقالة فى الفحص))، ((مقالة فى المزاج))، ((مسئلة فى نواب الحمى))، ((مقالة فى حميات العفن))، ((مسائل فى الحكمة))، ((مقالة فى حركة الفلك))، ((مقالة فىما خالف ابو نصر لأرسطوطاليس فى كتاب البرهان))، ((مقالة فى الترياق))، ((مختصر المجسطى))، ((جوامع سياسة افلاطون))، ((مايحتاج اليه كتاب اوقليدس فى المجسطى))، ((مقالة فى الجرم السماوى))، ((كلام على حركة الجرم السماوى))، ((كلام على المحرك الاول))، ((مقالة فى الوجود السردى و الوجود الزمانى))، ((كيفية وجود العالم فى القدوم و الحدوث))، ((كلام فى الكلمة و الاسم المشتق))، ((مقالة فى المقول على الكل))، ((مقالة فى المقدمة المطلقة))، ((كلام على قول ابى نصر فى المدخل و الجنس و الفصل))، ((المسائل البرهانية))، ((تلخيص شرح ابى نصر))، ((تلخيص الحس و المحسوس))، بونلردن ماعدا امام غزاليينك حكمايه قارشى يازمش اولديغى ((تهافت الحكماء)) رساله-سنه جواباً ((تهافت التهافت)) عنوانيله بر رساله رديه-سى واردر، كه غزاليينك ((تهافت)) يله بر ابر اخيراً مصدره طبع اولنمشدر. حكمت ايله شريعت غرانك توافق و اتصالنه دائر ((فصل المقال)) عنوانلى بر كوچك كتابى، وجود عالم حقنده فلاسفه مشائون ايله متكلمين اسلام اعتقادلى آر-سنده مقارنت بولنديغنه دائر

بر تألیفی، ((کلیات)) عنوانی کتابنده تعریف ابتدکی ادویه حقتده کندیسيله ابو بکر بن طفیل آرہ-سندہ واقع اولان مباحثات و مناظراتی جامع بر رسالہ-سی، ابن سینانک ((شفا)) عنوانی کتابنده علم الہی-یہ متعلق اولان بعض مسائلک تحقیقہ دائر بر اثری، مادہ اولانک وجودینہ دائر اولان قول حکمایہ اعتراض ایدنلرک شبہہ-لرینہ و بو بابده آرسطو طرفندن درمیان اولنان برهانک حق اولدیغنه دائر بر کتابی، ابن سینانک موجوداتی ممکن مطلق و ممکن بذاتہ و واجب بغیرہ و واجب بذاتہ کبی درت قسمہ تقسیم ایتمنی ردیولنده بر مقالہ-سی و سائر بعض آثاری واردر. آروپاچہ (ابن رشد) دن غلط اولہ-رق (آروئس #1) اسمیلہ مشهوردر. فرانسه مشاہیر علمای شریونندن (لرنست رنان) صاحب ترجمہ-نک احوال و افکاریلہ فلسفہ مخصوصہ-سی و تألیفاتی حقتده بیوک بر کتاب تألیف ایدوب، اوچنجی دفعہ اولہ-رق 1866 تاریخ میلادیسندہ پارسده (میشل لوی) طرفندن طبع اولنمشدر.

1-628-1

ابن رشد، ابو محمد عبد الله بن ابی ولید

آنف الترجمہ حکیم ابن رشدک اوغلی اولوب، بو دخی طبده مهارت تامہ صاحبی اولمغله، پدرینک وفاتندہ یرینی طوتوب، ناصر بن منصورک سرطیبی اولمشیدی. ((مقاله فی حیلہ البرء)) عنوانیلہ بر اثری واردر.

2-628-1

ابن رشیق، ابو علی حسن -*.

اعظم ادباند اولوب، 390 تاریخندہ افریقیہ-نک مسیلہ ویا مہدیہ شہرندہ طوغمش، و بعدہ قیروانہ نقل ایلہ، صاحبہ انتساب ایتمش؛ و قیروانده ظهور ایدن فتنہ اوزرینہ، صقلیہ جزیرہ-سنہ کچوب، %مازر \$ شہرندہ اقامت، و 469 تاریخندہ اورادہ وفات ایتمشدر. شعرك شرائط و قواعدینہ دائر ((العمدہ)) عنوانی پک معتبر بر کتابی و ((انموذج)) عنوانی دیگر بر تألیفی، و علم لغتدہ دخی شاذ اولان کلمہ-لری جامع ((کتاب الشنوذ)) و ((قراضة الذهب)) عنوانی ایکی کوزل اثری واردر. اشعاری پک لطیف اولوب، سیوری سینکدن شکایت یولنده سویلمش اولدیغی شو قطعہ او جملہ-دندر:

@@@

یارب لا اقوی علی دفع الاذی
و بک استعننت علی الضعیف المؤذی
مالی بعثت الی الف بعوضه
و بعثت واحده الی نمرود
\$

3-628-1

ابن رضوان، ابو الحسن علی -*.

اعظم اطبای اسلامدن اولوب، دردنجی قرن ہجری اوخرندہ مصرک %جیزہ \$ قصبہ-سندہ طوغمش، و قاہرہ-دہ تحصیل ایدوب، 453 تاریخندہ وفات ایتمشدر. پدری فرونجی اولوب، کندیس ی پک فقیر اولمغله، کنجکلندہ ابتدا علم نجومہ انتساب ایدہ-رک، بعدہ بوندن و ویردیکی بعض درسلردن قراندیغی آقجہ ایلہ فن طبی تحصیل ایتمش؛ و کندیسنک بو فندہ-کی استادی معلوم اولمیوب، یازدیغی آثارده باشلیجہ مطالعہ کتبلہ تحصیل فن ایتمش اولدیغنی بیان، و بو طریقہ ترجیح ایدیبور. طبابتدہ حداقت کاملہ-سی اولوب، ملوک فاطمیہ-دن حاکم بامر اللہک سرطیبی اولمشیدی. کندی ترجمہ حالی یازمش، و اورادہ غایت منتظم بر عمر سوردیکنی و علی الخصوص اوینک بودجہ-سنی پک کوزل تنظیم ایتمش اولدیغنی کوستریور. معاصرلری اولان اطبایہ معارض اولدیغی کبی، اسلافک آثارینہ دخی اعتراضدن خالی طورمیوب، هر فندہ او قونمغہ شایان یالکز بر قاچ کتاب بولندیغنی، و قصورینک کتبخانہ-یہ قونمغہ دکمدکلرینی ادعا ایدیبوردی. مشاہیر اطباند ابن بطالئلہ ماجرالری سبقت ایتمشدر. باشلیجہ مصنفااتی شونلردر: ((شرح کتاب الفرق لجالینوس))، ((شرح کتاب الصناعہ الصغیرہ لجالینوس))، ((شرح کتاب النبض الصغیر لجالینوس))، ((شرح کتاب جالینوس الی اغلوتن فی التانی لشفاء الامراض))، ((شرح کتاب الاستفسات لجالینوس))، ((شرح بعض کتاب المزاج لجالینوس))، ((کتاب الاصول فی الطب))، ((رسالہ فی علاج الجذام))، ((کتاب تتبع مسائل حنین))، ((النافع فی کیفیہ تعلیم صناعہ الطب))، ((تفسیر مقالہ الحکیم فیثاغورس فی الفضیلہ))، ((مقالہ فی الرد علی افرائیم و ابن زرعه فی الاختلاف فی

(الملل)، (مقالة في دفع المضار عن الابدان بمصر)، (انتزاعات شروح جالينوس لكتب ابقراط)، (كتاب الانتصار لارسطوطاليس)، (تفسير ناموس الطب لابقراط)، (تفسير وصية ابقراط المعروفة بترتيب الطب)، (كلام في الادوية المسهلة)، (كلام في عمل الاشربة و المعاجين)، (تعليق طبية)، (تعليق في صيدلة الطب)، (تعليق من كتاب التميمي في الاغذية و الادوية)، (تعليق من كتاب فوسيدونيوس في اشربة لذيدة للاصحاء)، (فوائد من كتاب فيلغريوس في الاشربة النافعة اللذيذة في اوقات الامراض)، (مقالة في الباه)، (مقالة في مذهب ابقراط في تعليم الطب)، (مقالة في الطريق الى احصاء عدد الحميات)، (رسالة في علاج صبي اصابه المرض المسمى بداء الفيل و داء الاسد)، (كتاب في حل شكوك الرازي على كتب جالينوس)، (رسالة في ازمة الامراض)، (مقالة في الاورام)، حروف هجا ترتيبه (كتاب في الادوية المفردة)، (مقالة في شرف الطب)، (رسالة في الكون و الفساد)، (مقالة في سبيل السعادة)، (رسالة في بقاء النفس بعد الموت)، (مقالة في فضيلة الفلسفة)، (مقالة في بقاء النفس على مذهب افلاطون و ارسطوطاليس)، (مقالة في حل شكوك يحيى ابن عدى المسماة بالمرسات)، (مقالة في الحر)، (مقالة في بعث نبوة محمد صلعم) من التوراة و الفلسفة)، (مقالة في ان في الوجود نقط و خطوط طبيعية)، (مقالة في حدث العالم)، (مقالة في اكتساب الحلال من المال)، (مقالة في الفرق بين الفاضل من الناس و السديد و العطب)، (مقالة في كل السياسة)، (رسالة في السعادة)، (مقالة في الاعتذار عما ناقض به المحدثين)، (مقالة في توحيد الفلاسفة و عبادتهم)، (كتاب في الرد على الرازي في العلم الالهي و اثبات الرسل)، (كتاب المستعمل من المنطق في العلوم و الصنائع)، (رسالة في الهبولى)، (كمال الكامل)، (السعادة القصوى) ناقص، (كتاب فيما ينبغي ان يكون في حانوت الطبيب)، (مقالة في هواء مصر)، (مقالة في مزاج السكر). بونلردن بشقه افلاطون، ارسطو، بقراط، جالينوس، فرفوربيوس و سائر حكماى يونانك تأليفات مختلفه-سنه نافع تعليقاتى، مسائل مختلفة طبيه حقه كنديسنه و ارد اولان سؤاله جواباً يازمش اولديغى رسائل فنيه-سى، ابن بطلان و سائر معاصرين اطبايه قارشى اولان رديه و جوابلر ينى حاوى رساله-لرى و سائر بعض آثار متفرقه-سى و اردر.

1-629-1

ابن رضوان، ابو القاسم عبد الله بن يوسف

اندلسك سكرنجى قرن هجرى مشاهير ادباسندن اولوب، عن اصل ملاقه-لى اولديغى حالده، اشبيليه و آفريقاده بعض ملوكك خدمت كتابت و وزارتنده بولنمش؛ و شعر و انشاسيله شهرت بولمشر.

2-629-1

ابن رومى، ابو الحسن على بن عباس

اعظم شعراى عربدن اولوب، فصاحت و بلاغتيله و شعرك انواعنده-كى مهارت تامه-سيله مشهوردر. 221 تاريخنده بغدادده طوغوب، 283ده وفات ايتمشدر. هر شيدن تقال و تشام ايده-رك، اوكا كوره حركت ايتمك عادتى اولمغله، حقهده يك چوق نوادر و غرائب منقولدر. حتى بر كون بر يره كيده-جكى صرهد-ه يولنك اوزرنده بر اسكيجينك آصمش اولديغى ايكي چيزمه-نك بر (لا) شكلنى ألمش اولديغنه و آلترنده يرده بر (تمر) يعنى خرما بولنديغنه دقت ايله، بوندن (لا تمر) يعنى ((كچمه)) حكمنى چيقار-رق، كرى دونمش اولديغى مشهوردر. معتضدك وزيرى قاسم بن عبد الله صاحب ترجمه-نك هجوندن قورقديغيجون، كنديسنى تسميم ايتمشدر. مرتب ديوان اشعارى و اردر. بغداددن اوزاق بولنديغى بر زمانده شهر شهير مذكوره اشتياقتى مصور اولان شو قطعه جمله اشعار بليغ-سندندر:

@@@

بلد صحبت به الشيبية و الصبا

و لبست ثوب اللهو و هو جديد

فاذا تمثل في الضمير رأيت

و عليه اغصان الشباب تميد

\$

3-629-1

ابن روميه، ابو العباس احمد بن محمد

اندلسك كبار علماسندن و مشاهير نباتيوندن اولوب، 561 تاريخنده اشبيليه-ده طوغمش، و 637ده وفات ايتمشدر. علم نباتاتده عصرينك فريدي اولديغي كبي، علم حديثده دخى يد طولى صاحبي اولوب، محضا بو ايكي علمده-كى معلوماتنى توسيع ايجون، مصر و شام و عراق و حجازه سياحت ايد-رك، بو اقطارده مغربده بولنميان نيجه نباتات تحرى و معاينه، و كبار محدثيندن استماع ايتمش؛ و مصرده ملك عادل ابو بكر بن ايوب طرفندن فوق العاده حرمت و اعزازه نائل اولمشيدى. ((تفسير اسماء الادوية المفردة من كتاب ديسقوريدس)) عنوانلى معتبر بر تأليفى ايله، قاموس نباتى دنيله بيله-جك صورتده كافة نباتاتك اسملرينى حروف هجا صره-سييله حاوى بر كتابى و ((مقالة فى تركيب الادوية)) عنوانلى بر اثرى واردر. علم حديثده دخى احمد بن عادينك ((كامل)) عنوانلى كتابنى اختصار ايتمش، و بو كتابه ((الحاقل فى تكلمة الكامل)) عنوانيله بر ذيل، و ((كتاب المعلم بما زاده البخارى على كتاب مسلم)) و ((فهرسة حافله)) عنوانيله ايكي كتاب يازمشدر.

1-630-1

ابن رُهَيْمَه

شعراى عربدن اولوب، ملوك امويه-دن هشام بن عبد الملك اوكى همشيره-سى زينه اولان عشق و علاقه-سييله مشهوردر، و بتون اشعارى مومى اليها حفته-در. بونك اشعارينى مغنيلرك مشاهيرندن يونس تغنى ايتمكله، هشامك مسموعى اولوب، بو اشعارى سويلنه يوز دكنك اورلمسى ايجون امر ويرديكندن، صاحب ترجمه مرقوم يونسله برابر فرار و اختفا ايتمش؛ و وليد بن يزيدك زماننده ميدانه چيقمشلردى. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

وجد الفؤاد بزينا

وجداً شديداً متعبا

اصبحت من وجدى بها

ادعى سقيماً مسهباً

و جعلت زينب ستره

و اتيت امرأً معجبا

\$

2-630-1

ابن الزبَيْرِى، عبد الله -*.

مشاهير شعراى قريشندن اولوب، اشعار بليغه-سييله كفار قريش تشجيع ايتمش، و غزوه احده دخى حاضر بولنمش ايكن، مکه مكرم-نك فتحى اوزرينه، شرف اسلامه مشرف اولمشدر. غزاي احد حفته-كى بر قصيده-سندن اولان شو ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

يا غراب البين اسمعت فقل

انما تنطق شيئاً قد فعل

ان للخير و الشر مدى

لكلا ذينك وقت و اجل

\$

3-630-1

ابن زبير

[[عبد الله، عروه، مصعب، و مهذب بن زبير]] ماده-لرينه مراجعت بيوريله.]

4-630-1

ابن زرعه

[[(ابو علی عیسی) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]]

5-630-1

ابن الزقاق، ابو الحسن علی بن عطیه

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، مدح اکابر و سائره حقنده سلیس و لطیف اشعاری وارد. 528 تاریخده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت مزاری طاشنه یازلمق اوزره، سویلمش اولدیغی بر قطعه-سندندر:

@@@

اخواننا و الموت قد حال دوننا
و للموت حکم نافذ فی الخلائق
سبقتکم للموت و العمر طبه
و اعلم ان کل لا بد لاحقی

\$

*- (ابو العباس احمد بن الزقان) اسمنده اندلسلی بر شاعر دخی اولوب، بلنسیه-نک مدحی حقنده بعض اشعاری مشهوردر. شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

بلنسیه جنة عالیه
ظلال القطوف بها دانیه
عیون الرحیق مع السلسبیل
و عین الحیوة بها جاریه

\$

6-630-1

ابن زکی الدین، ابو المعالی محی الدین محمد بن علی

حضرت عثمان بن عفان نسلندن اولوب، علم و ادبیله و فصاحت و بلاغتیله مشهوردر. کوزل اشعاری و بلیغ خطبه-لری و منشآت ی وارد. 550 تاریخده دمشقده طوغوب، صلاح الدین ایوبی-یه انتساب ایتمش؛ و اونک طرفندن دمشق، و بعده حلب قاضیسی اولمش؛ و قدسک فرنکلرک یندن اشتخلاصنده غایت بلیغ بر خطبه ایراد ایتمشدی. 598ده دمشقده وفات ایتمشدر.

7-630-1

ابن زمرك، ابن خطیب

اندلس علماسندن اولوب، پدری عن اصل اندلسک شرق طرفلرندن اولدیغی حالده، کندیسسی غرناطه-ده طوغمش؛ و مشهور وزیر لسان الدین بن خطیبک توسطیله غرناطه امیرینک کتابتنه تعین اولنمشیدی. شعر و فصاحت و انشا و خطبه-ده یك ماهر بر ادیب اولوب، مومی الیه لسان الدینک یازمش اولدیغی ((الاحاطه)) عنوانلی تراجم احوال کتابنده زیاده-سیله مدحی و بر طاقم اشعاری مسطور ایسه ده، کتاب مذکورک کنارنده لسان الدینک اوغلی طرفندن علاوه اولنمش بر حاشیه-ده صاحب ترجمه-نک یك اخلاقسز و مفسد بر آدم اولدیغی، و سبب تفیضی اولان لسان الدینک علیهنده بولنوب، محوینه قدر یوریمش اولدیغی بیان اولنیور. 755 تاریخده ایکی اوغلیله برابر زوجه-سی طرفندن خانه-سندنه قتل اولنمشدر. اشعاری و مخابراتی مضبوط اولوب، شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

لقد علم الله انی امرء
اجرر ذیل العفاف القشیب
فکم غمض الدهر اجفانه
و فازت قداحی بوصل الحیب
و قیل رقیبک فی غفلة

فقلت اخاف الاله الرقيب
\$

8-630-1

ابن زولاق، ابو محمد حسن بن ابراهيم ليثي

مصر علماسندن اولوب، تاريخده يد طولی صاحبی ایدی. 306 تاریخنده طوغوب، 378 سنه-سنده وفات ایتمشدر. مصرک خطط قدیمه-سی یعنی هیروغلیف حقنده بر کتابی و ابو عمر محمد بن یوسف کندینک ((اخبار قضاة مصر)) عنوانلی کتابنه بر مکمل ذیلی واردر.

1-631-1

ابن زهر

((ابو مروان، ابو بکر، ابو العلا، و ابو محمد بن زهر)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

2-631-1

ابن زیات، ابو جعفر محمد بن عبد الملك

خلفای عباسیه-دن معتصمک وزیری اولوب، معتصمک وفاتنده اوغلی و خلفی اولان واثق طرفندن دخی وزارتده ابقا اولنمش ایسه ده، بونک برادری و وارثی اولان متوکلک زماننده، اشکنجه ایچون کندیسی ایجاد و اعمال ایتمش اولدیغی بر فرونه ادخال ایله، 233 تاریخنده قتل و مالی مصادره اولنمشدر. بو فرون داخلاً چوالدوز کبی ایری ایکنه-لرله مجهز دمیردن بر دولاب شکلنده اولوب، اشکنجه-سی مراد اولنان آدم ایچنه ادخال، و محل مخصوصندن تسخین اولنور، و ایچنده-کی بیچاره مخلوق حرارتدن بیزار اولوب، حرکت ایتمکجه، ایکنه-لر بدننه باتاردی. مظلومین بو فرونک ایچندن مرحمت دیه باغردقلمی وقت ((مرحمت طبیعتک بر نقصانیدر)) تعبیریله جواب ویرمک صاحب ترجمه-نک عادتی اولدیغندن، الجزاء من جنس العمل حکمنجه بو دام ملعنته کندیسی دوشوب ده، استعطاف مرحمت ایتمککنده، خلیفه طرفندن کندیسنه بو تعبیر ایله جواب ویرلمشدر. مع هذا ادبیاتده و علی الخصوص نحو و لغتده يد طولی صاحبی اولوب، اشعار رائفه-سی دخی واردر. کتب یونانیه-نک عربی-یه ترجمه-سنه فوق العاده حریص اولوب، کندی اسمنه نسبتله بر چوق کتب فنیه ترجمه اولنمشدر. یوحنا بن ماسویه، جبرئیل بن بختیشوع، بختیشوع بن جبرئیل، داود بن سراپیون و سائر کبار اطبا دخی بونک امر و حمایه-سیله کتب طبییه ترجمه ایدنلردن ایدی. مترجملره شهری ایکی بین آلتون ویرردی. فرونک ایچنده اشکنجه آلتنده ایکن بر کمور پارچه-سیله دیواره یازمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعار ندندر:

@@@

من له عهد بنوم

یرشد الصب الیه

رحم الله رحیماً

دل عینی علیه

سهرت عینی و نامت

عین من هنت لویه

\$

3-631-1

ابن زیدون، ابو الولید احمد بن عبد الله مخزومی

اندلسک مشاهیر ادباسندن اولوب، 394 تاریخنده قرطبه-ده طوغمش؛ و طوائف ملوکنن ابو الحزم بن جهوره انتساب ایده-رک، وزیری اولمغله، سائر اندلس ملوکی نزدینه سفارتله کوندریله-رک، امور سیاسییه و علوم و ادبیاتده-کی مهارت فوق العاده-سیله شهرت بولمشیدی. بعده ابو الحزمک غضبینه اوغرایه-رق، حبس اولنمش ایسه ده، فرار یولنی بولوب، اشبیلیه-یه انتقال ایتمش؛ و اورانک حاکمی معتضد طرفندن وزیر اتخاذا اولنه-رق. مؤخرأ بونک خلفی اولان معتمد طرفندن دخی

وزارته ابقا اولنمش؛ و 463ده اشبیلیه-ده وفات ایتمشدر. مرتب دیوانی واردر. اندلس ملوک امویه-سنگ اخیری اولان مستکفی بن مستظهرک قیزی (ولاده) غایتله عالمه، ادبیه، شاعره و فوق العاده بر حسن و جمال و صوت حسنه مالکه اولمغله، پدرینک نکبتندن صکره، شعرا و ادبا و سائر اکابرله مصاحبت و مشاعره ایتمکه باشلامش اولدیغندن، کندیسنه تعشق ایدنلرک بری-ده صاحب ترجمه اولوب، بو عشق و علاقه-سیله شهرت بولمش؛ و اکثر اشعارینی بونک حقدنه سویلمشدر. ولاده-نک جمله عاشقندن بری اولان ابو عامر بن عبدوس مومی الیهایی سائر عاشقندن چکه-رک، کندینه تخصیص ایتمکه تشبث ایتمکندن، ابن زیدون معشوقه-سنگ آغزندن رقیبینه بر رساله یازمشیدی، که فصاحت و بلاغتیله مشهور اولوب، اکثر ادبا طرفندن شرح اولنمشدر. بو شرحلرک اک مکملی (ابن نباته)نک ((سرح العیون فی شرح رساله ابن زیدون)) عنوانلی شرحی اولوب، 1278 تاریخنده مصرک بولاق مطبعه-سندنه طبع، و لسانمزه دخی ترجمه و نشر اولنمشدر. ابن زیدون بلنسیه-ده بولندیغی صره-ده، ولاده-یه اولان شوق و اشتیاقنی مصور اولمق اوزره، سویلمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

غریب بارض الشرق یشکر للصا
تحملها منه السلام الی الغرب
و ماضر انفاس الصبا فی احتمالها
سلام فتی یتهدیه جسم الی قلب
\$

4-631-1

ابن ساعتی، بهاء الدین ابو الحسن علی بن رستم

مشاهیر شعرادن اولوب، دمشقه تولد، و 604 تاریخنده مصرده وفات ایتمشدر. ایکی جلد اوزره مرتب دیوانی و ((مقطعات النیل)) عنوانیله دیکر بر دیوانی اشعاری واردر. اشعاری پک سلیس و لطیف اولوب، شو بر ایکی بیت او جمله-دندر:

@@@

لله یوم فی سیوط و لیله
صرف الزمان باختها لا یغلط
بتنا و عمر اللیل فی غلوائه
وله بنور البدر فرع اشمط
و الطل فی سلك الغصون کلؤلؤ
رطب یصافحه النسیم فیسقط
و الطیر یقرأ و الغدیر صحیفه
و الریح یکتب و الغمام ینقط
\$

1-632-1

ابن ساعتی، فخر الدین رضوان بن رستم

أنف الترجمه-نک برادری اولوب، طب و حکمت و منطقده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، ادبیاتدن دخی بهره-سی و طبیعت شعریه-سی وار ایدی. ملوک ایوبیه-نک اطبا و وزراسندن ایدی. ابن سینانک ((کتاب القولنج))نه بر تکمله-سی ایله ((قانون)) اوزرینه بر حاشیه-سی و ادبیات و اشعاره متعلق ((المختار)) عنوانلی بر مجموعه-سی واردر.

2-632-1

ابن سباع، شمس الدین محمد بن حسن

دمشق ادبا و شعراسندن اولوب، 722 تاریخندن وفات ایتمشدر. حریرینک ((ملحة الاعراب)) عنوانلی کتابنی شرح، ابن دریدک ((مقصوره))سنه ایکی بیوک جلددن مرکب بر شرح تحریر، و جوهرینک ((صحاح))نی شواهددن بالتجرید

اختصار ایتمشدر. ابن فارضك ((تائیه))سنه تقلیداً بر ((قصیده تائیه))سی و ((المقامة الشهابية)) عنوانلی بر اثری دخی واردر. مصدره بولندیغی صره-ده، دمشقه اولان اشتیاقنی مصور بر قصیده-سندن اولان شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

اشتاق منک منازل لم انسها
انی و قلبی فی ربوعک موثق
طلال به خلقی تکنون اولا
و به عرفت فکل ما اتخلق
\$

3-632-1

ابن سبعین، قطب الدین محمد بن عبد الحق

اندلس علما و فقها سندن اولوب، 614 تاریخنده مرسیه-ده طوغمش، و علوم فلسفیه و تصوفه انتساب ایدوب، فلاسفه و متصوفینک اقوال و افکارینی بر یره جمع ایله، کندینه مخصوص بر طریق ایجاد، و بر چوق طلبه و مریدان پیدا ایندیکندن، فساد عقیده ایله شهرت بوله-رق، اندلسدن نفی اولنمش؛ و 669ده مکة مکرمه-ده وفات ایتمشدر. ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی اولوب، بلیغ خطبه-لری و بعض اشعارنی واردر. ((لابد للعارف))، ((الاحاطة))، ((کتاب فی الجوهر))، ((رسالة العهد)) عنوانلی کتابلری و دیگر بعض رسائل یازمشدر.

4-632-1

ابن سخون، ابو عبد الله محمد *- ندرومی

اندلس اطبا و ادبایسندن اولوب، 580 تاریخلرنده قرطبه-ده طوغمش، و بعده اشبیلیه-یه انتقال ایله، ابن رشدک طلبه-سی سلکنه داخل اولمش؛ و بعض ملوکک خدمت طبابتنده بولنمشدر. غزالینک ((کتاب المستصفی)) عنوانلی اثرینی اختصار ایتمشدر.

5-632-1

ابن سدید، ابو الحسن علی بن محمد

مدائن اطبا و شعرا سندن اولوب، 606 تاریخنده شهر مذکورده وفات ایتمشدر.

6-632-1

ابن سراپیون، یوحنا *- و داود *-

عباسیلر دورنده یتیشن مشاهیر اطبا و سریانی ملتندن ایکی برادر اولوب، بولر دن یوحناک لسان سریانیده ((الکناش الکبیر)) و ((الکناش الصغیر)) عنوانلریله ایکی کتابی واردر، که هجرتک درنجی قرننده دفعاتله لسان عربی-یه نقل اولنمشلر در.

7-632-1

ابن سراج، ابو بکر محمد بن سری

مشاهیر نحو یونندن اولوب، امام میرد و سائر مشاهیردن تحصیل ادب ایتمشدر. کتب نحویه عربیه-نک اک مکملی اولان ((کتاب الاصول))، ((موجز))، ((کتاب الاشتقاق))، ((شرح کتاب سیبویه))، ((کتاب اجتماع القراء))، ((کتاب الشعر و الشعراء))، ((کتاب الريح و الهواء و النار))، ((کتاب الجمل))، ((کتاب المواصلات)) عنوانلی آثارک صاحبیدر. 316 تاریخنده وفات ایتمشدر. اشعارنی دخی کوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

ميزت بين جمالها و فعالها
فاذا الملاحه بالخيانة لا تفي
حلفت لنا ان لاتخون عهدها
فكأنما حلفت لنا ان لا تفي
§

8-632-1

ابن سراج، ابو بكر محمد بن سعيد

اندلس مشاهير نحويونندن اولوب، حديثه دخى يد طولاسى وار ايدى. مصره انتقال ايله، نحو تدريسيه اشتغال ايدى-رك،
549 تاريخنده وفات ايتمشدر. يمنه دخى سياحت، و بر مدت اوراده اقامت ايتمشدر. ((تنبيه الالباب فى فضل الاعراب))
عنوانلى بر تاليفيله عروضة دائر بر كتابى و سائر بعض آثارى وارد. ابن رشيقك ((عمده)) سنى ده اختصار ايتمشدر.

1-633-1

ابن سراج
#1

[[بنى سراج]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

2-633-1

ابن سراقه، ابو عبد الله محى الدين محمد بن محمد انصارى

اندلس مشاهير علماسندن اولوب، 572 تاريخنده شاطبه-ده طوغمش، و 662ده مصرده وفات ايتمشدر. حديثه و ادبياتده
يد طولى اصحابندن اولوب، بعض كوزل اشعارى دخى وارد. شو بر ايكي بيت او جمله-دندر:

@@@

الى كم امنى النفس مالا تناله
فيذهب عمرى و الامانى لا تقضى
و قد مر لى خمس و عشرون حجة
و لم ارض فيها عيشتى فمتى ارضى
§

3-633-1

ابن سريج، ابو يحيى عبد الله -*.

اوائل اسلامك اك مشهور مغنيلرندن اولوب، حضرت عمر فاروقك زمان خلافتنده مكه مكرمه-ده طوغمش؛ و ملوك
امويه-دن وليدك او اخر سلطنتنده وياخود سليمان بن عبد الملكك زماننده ينه مكه-ده وفات ايتمشدر. عود چالمه-ده دخى
ماهر اولوب، اك اول عودله عربى تغنى ايدن بو ذات اولديغى مرويدر. پدرى كوله اولوب، روايته كوره ترك جنسيتنه
منسوب، و كنديسى بياض قيللى و چركين بر آدم ايدى. شامه دخى كيدوب، ملوك امويه-نك حضورنده تغنى ايتمشيدى.
نوحه كرلكله دخى شهرتى وارد. سائر بعض مغنيلرله اولان رقابتى و بعض غرائب احوالى مشهوردر. -*.
[[ابوالعباس بن سريج]] ماده-سنه دخى مراجعت بيوريله.]

4-633-1

ابن سعود، عبد الله -*.

نجد عربانی مشایخندن اولوب، کندی قبیله-سنگ اطرافنده-کی قبائلی اله کتیرمکله، تکثیر نفوذ و قوت ایده-رک، بعده و هابیلر مذهبنک موجدی اولان عبد الوهابک اوغلی محمدله بالاتحاد، توسیع دائره نفوذ و حجاجه ایصال کزند ایتمکه باشلامغله، مقام خلافت عظامدن ویریلن امر اوزرینه، مصر والیسی محمد علی پاشا طرفندن اوغلی ابراهیم پاشا قوماندہ-سیله عسکر سوق اولدوقده، مغلوب اولوب، اسیر طوتمش؛ و در سعادتہ کوندریلوب اعدام اولنمشدر.

5-633-1

ابن سعید، عمرو *- بن عاص

اشراف امویہ-دن اولوب، یزید بن معاویہ طرفندن مدینه والیکنه تعیین اولنمشیدی. مروان بن حکم صاحب ترجمہ-یی کندی اوغلی عبد الملکه ولی عهد تعیین ایتمشیدیسه ده، مروانک وفاتندن صکره، عبد الملک عمرو بن سعیدی 70 تاریخنده قتل ایتمشدر. ائمہ حدیثدن مسلم و ترمذی و ابن ماجه صاحب ترجمہ-دن بعض احادیث شریفه نقل ایتمشدر. (اشدق) و (لطیم الشیطان) لقباریله دخی معروفدر.

6-633-1

ابن سعید مغربی، ابو الحسن نور الدین علی بن موسی

اندلسک اعظم ادبا و شعراسندن اولوب، عمرنده ابتدکی اوزون سیاحتلری مصور سیاحتنامه-لریله مشهوردر. 610 تاریخنده غرناطه-ده طوغوب، اشبیلیه-ده اکمال تحصیل ایتمکدن صکره، ابتدا اندلسک هر طرفنی کزمش؛ و بعده آفریقانک سواحل غریبه-سی طریقله شرقه رحلت ایده-رک، مصر و شام و عراق و حجاز اقطارنده ایکی دفعه سیاحت ایتمش؛ و هر مملکتک اکابر و علماسیله کوریشمشدر. سیاحتنامه-لری کوردیکی مملکتلرک اوصاف و احوالی مصور اولمغله، فن جغرافیا نقطه نظرندن اهمیتلری درکار اولوب، غرب طرفلرینک احوالی مبین اولان سیاحتنامه-سنی ((المغرب فی حلی المغرب))، و شرق جهتلرینک احوالی مصور اولاننی ((المشرق فی حلی المشرق))، و توندن شرقه اولان ایکنجی سیاحتنی مبین اولان سیاحتنامه-سنی دخی ((عدة المستجز و عقلة المستوفز)) تسمیه ایتمشدر. حجازه اولان سیاحتنی دخی ((النفحة المسکیه فی الرحلة المکیه)) عنوانیله آیریجه بر سیاحتنامه صورتنده یازمشدر. بو سیاحتنامه-لردن بشقه ((المرقصات و المطربات))، ((المقطف من ازاهر الطرف))، ((الطالع السعید فی تاریخ بنی سعید)) و ((الزرمه)) عنوانلریله درت کتابی و سائر بعض آثاریله بر چوق اشعاری وارد، 685 تاریخنده تونسده وفات ایتمشدر. شو بر قاچ بیت غرناطه-یه اولان شوق و اشتیاقنی مصور بر قصیده-سندندر:

@@@

اغثنی اذا غنی الحمام المطرب
بکأس بها و سواس فکری ینهب
و مل میله حتی اعانق ایکه
و التم ثغراً فیہ للضب مشرب
و لم ار مرجاناً و دراً خلفه
یطیف به ورد من الشهد اعذب
\$

7-633-1

ابن سگره، ابو الحسن محمد بن عبد الله

مشاهیر شعرادن اولوب، خلفای عباسیه-دن مهدبنک اوغلی علینک نسلندندر. اللی بیک بیٹی جامع مرتب دیوانی وارد. 385 تاریخنده وفات ایتمشدر. شعرای معاصرینندن ابو العصب ملحی-یه یازمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

یا صدیقاً افادنیه الزمان
فیہ ضن بالاصدقاء و شح
بین شخصی و بین شخصک بعد
غیران الخیال بالوصل سمح
انما اوجب التباعد منا

اننى سكر و انك ملح
\$

1-634-1

ابن سكيث، ابو يوسف يعقوب بن اسحاق

اعظم ادبا و علم لغت ائمه-سندن اولوب، متوكلك نديمى و اوغللى معتز و مؤيدك مرييسى ايدى. كنديسى مفضله-دن اولوب، حضرت على و اهل بيت نبى-يه فوق العاده محبتى اولديغندن، بر كون متوكلك اوغللىنى اوقوتمقده ايكن خليفه ((بو ايكى اوغلمى مى زياده سويورسك، يوقسه حس ايله حسينى مى؟)) دينجه، ابن سكيث ((حضرت علينك كوله-سى اولان قنبرى بيله ايكى اوغلكله و سنكله دكيشديرمم)) ديديكيچون، متوكلك امريله دىلى قوپاريلوب، 243 تاريخنده وفات ايتمشدر. لغت و ادبيات و سائره-يه دائر يك چوق ائارى اولوب، اك مشهورلرى شونلردر: ((اصلاح المنطق))، ((كتاب الالفاظ))، ((كتاب معانى الشعر الكبير))، ((كتاب معانى الشعر الصغير))، ((كتاب سرقات الشعرا))، ((كتاب فعل و افعل))، ((كتاب الحشرات))، ((كتاب الاصوات))، ((كتاب الزبرج))، ((كتاب الامثال))، ((كتاب المقصور و الممدود))، ((كتاب المذكر و المؤنث))، ((كتاب الاجناس))، ((كتاب الفرق))، ((كتاب السرج و اللجام))، ((كتاب الوحوش))، ((كتاب الابل))، ((كتاب النوادر))، ((كتاب الاضداد))، ((كتاب الشجر و النبات))، ((كتاب القلب و الابدال)). شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

و من الناس من يحبك حبا
ظاهر الحب ليس بالتقصير
فاذا ما سألته عشر فلس
الحق الحب باللطيف الخبير
\$

2-634-1

ابن السلا، ابو الحسن على *- ياخود ابو منصور على بن اسحاق

مصرده ملوك ايوبيه وزراسندن اولوب، بر خيلى وقت نفوذ و اقتدار صاحبي اولدقدن صكره، 548ده اعدام اولنمشدر.

3-634-1

ابن سلبطور، ابو عبد الله محمد بن محمد

اندلسده مريه خطه-سنگ اعيان و اكابرندن اولوب، قپودانلقده مهارت تامه-سى وار ايدى. بر خيلى وقت امير الماء بولندقدن صكره، اوخر عمرنده جاه و مالنى غائب ايدوب، مراکشه كچمش؛ و 755 تاريخنده وفات ايتمشدر. ادبياتده يد طولى اصحابندن اولوب، اشعار رائقه-سى واردر. غرناطه وزيرى مشهور لسان الدين بن خطيبه يازمش اولديغى بر قصيده-سى مشهوردر. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

اعل منك الوجد و الليل ملتقى
و هل ينفع التعليل و الخطب مولم
و اقنع من طيف الخيال بزورة
لو ان جفونى بالمنام تتعم
\$

4-634-1

ابن سماعه، محمد *-

كبار فقهاء حنيفة-دن و علمای حدیثدن اولوب، روایتنده زیاده-سیله صادق ایدی. امام ابو یوسفک طلبه-سندن اولوب، فوق العاده متقی و متورع ایدی. مأمون خلیفه-نک زماننده بغدادده قاضیلق ایتمش؛ و مستعصمک زماننده بصرینه ضعف کلمکله استعفا ایلمشیدی. 233 تاریخنده، یوز یاشنی متجاوز اولدیغی حالده، وفات ایتمشدر. ((ادب القاضی))، ((کتاب المحاضر)) و ((السجلات)) عنوانر یله اوچ کتابی و سائر بعض تألیفاتی واردر.

5-634-1

ابن سماک، ابو العباس محمد بن صبح عجلی

قدمای ز هاددن اولوب، نصیحت و موعظه-یی متضمن احوال حکیمانہ-سی مشهوردر. هارون الرشید نزدنده قدری پک عالی ایدی. 183 تاریخنده کوفه-ده وفات ایتمشدر. *- بو کنیه ایله بغدادده علمای حدیثدن بر ذات دخی کلمشدر. *-
[[ابو ذر هروی]] ماده-سنه دخی مراجعت بیور یله.]

6-634-1

ابن سمجون، ابو بکر حامد *-

مغربک مشاهیر اطیبا سندن اولوب، اطبای اسلامیه بیننده جودت یله مشهور اولان ((کتاب الادویة المفردة)) ایله ((کتاب الاقربادین))ک مؤلفیدر بشنجی قرن هجری اوائلنده وفات ایتمشدر.

7-634-1

ابن سمح، ابو القاسم اصبع بن محمد

اندلسک مشاهیر ریاضیونندن اولوب، غرناطه-ده نشأت ایتمش؛ و علوم ریاضیه و هیئته اولان اختصاص یله برابر طبدن دخی بهره-سی وار ایدی. تألیفات مقبوله-سی چوق اولوب، باشلیجه-لری شونلر در: ((المدخل الی الهندسة فی تفسیر کتاب اقلیدس))، ((کتاب المعاملات))، ((طبیعة العدد))، ((الکتاب الکبیر فی الهندسه))، ((کتاب التعریف بصورة صنعة الاسطرلاب))، ((زیچ علی احد مذاهب الهند المعروف بسند هند)). 426 تاریخنده غرناطه-ده وفات ایتمشدر.

1-635-1

ابن سمعون، ابو الحسین محمد بن احمد

بغدادک مشهور واعظلرندن اولوب، 387 تاریخنده وفات ایتمشدر.

2-635-1

ابن سمینه، یحیی بن یحیی

اندلس مشاهیر اطیبا سندن اولوب، علوم ریاضیه و نجوم و ادبیات و سائر فنونده دخی مهارتی وار ایدی، و مذهبجه معتزله-دن ایدی. قرطبه-ده نشأت ایوب، 315 تاریخنده وفات ایتمشدر.

3-635-1

ابن سینبستی، ابو عبد الله محمد بن خلیفه

عراق شعر اسندن اولوب، سیف الدوله-نک شاعری ایدی. 515 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت سیف الدوله-نک مدحی حقیقه سویلمش اولدیغی بر قصیده-سندندر:

@@@

فوالله ما انسی عشیة و دعوا

و نحن عجال بين غاد و راجع
و قد سلمت بالطرف منها فلم يكن
من النطق الا رجعنا بالاصابع
§

4-635-1

ابن سُنَيْبِرَه، جمال الدين عبد الرحمن بن محمد

واسط شعرا سندن اولوب، 547 تاريخنده طوغمش، و 626ده وفات ايتمشدر. ادعالي بر شاعر اولوب، معاصر بينندن
كيمسه-يى بكنمزدى. حلبده ملك ظاهره انتساب ايدوب، مدحى حقنده خيلى قصائد سويلمشدر. شو ايكي بيت بو قصائدنيك
برندنر:

@@@

دون الصرات بدت لنا صور الدمى
لا ادم ميران الصريم و لا الحمى
غيد هزرن من القدود ذوابلا
لدنا ورش من التواظر اسهما
§

5-635-1

ابن سوادى، ابو الفرج علا بن على

مشاهير ادبا و كتابدن اولوب، 482 تاريخنده واسطده طوغمش، و 556ده وفات ايتمشدر. اشعار رائقه-سى اولوب، بو
قطعه او جمله-دندر:

@@@

اشكو اليك و من صدودك اشتكى
و اظن من شغفى بانك منصفى
و اصد عنك مخافة من ان يرى
منك الصدود فيشتقى من يشفقى
§

6-635-1

ابن سورى

غوريلرك حاكمى اولوب، سلطان محمود سبكتكين ايله محاربه ايتمكله، عسكرينك مغلوب اولديغنى و مملكتنك فتح
اولنديغنى كورنجه، زهر ايجوب، اتلاف نفس ايتمشدر.

7-635-1

ابن سويدي، عز الدين ابو اسحاق ابراهيم بن محمد

مشاهير اطباى اسلامدن اولوب، علوم و فنون سائره-نك اكثر نده و شعر و ادبياتده دخى يد طولى صاحبي ايدى. 600
تاريخنده دمشقده طوغوب، ((عيون الانباء فى طبقات الاطباء)) صاحبي موفق الدين بن ابى اصيبعه ايله چوجقلغندن عقد
رابطه حقوق و مودت ايتمشيدى. طيه دائر ((الباهر فى الجواهر))، ((التذكرة الهاديه)) و ((الذخيرة الكافية)) عنوانلريله
اوچ كتاب تاليف ايتمشدر. حسن خطى دخى اولمغله، پك چوق كتابلر استنساخ ايتمشيدى. اشعار رائقه-سى اولوب، شو
قطعه او جمله-دندر:

@@@

لو ان تغيير لون شيبى

يعيد مافات من شبابي
لما وفي لي بما تلافى
روحي من كلفة الخضاب
\$

8-635-1

ابن سهل، ابراهيم *- اسرائيلي

اندلس مشاهير شعرا سندن و يهودى ملتندن عاشق مشرب بر مرد اولوب، روايته كوره مؤخرأ اهتدى ايتمشيدى. مدح نبى (صلعم) حقنده بر چوق قصائد بليغه-سى واردر. 649 تاريخنده سبته واليسيله برابر مغروفاً وفات ايتمشدر. موسى اسمنده بر يهودى دلبرينه تعشقندن صكره محمد اسمنده بر محبوبه كسب علاقه ايتمكله، بو حالي مصور اولان قطعه آتیه-سى اهتداسنه علامت عد اولنمشدر:

@@@

تركت هوى موسى لىب محمد
و لولا هدى الرحمن ما كنت اهتدى
و ما عن قلبى منى تركت و انما
شريعة موسى عطلت بمحمد
\$

9-635-1

ابن سيد، ابو العباس احمد *-

اندلسك مشاهير شعرا سندن اولوب، سائر شعرا نك معانيسنى سرقت اينديكيچون، (لص) لقبيله ملقبدر. تاريخ ولادت و وفاتنه دسترس اولنه-مدى. شو بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

و ما افنى السؤال لكم نوالا
و لكن جودكم افنى السوالا
\$

*- مشاهير مهندسيندن بر ابن سيد دخى واردر، كه هندسه-يه متعلق مشهور و معتبر بر اثرى واردر.

1-636-1

ابن سيده، حافظ ابو الحسن على بن اسماعيل

اندلسك مرسيه علماسندن اولوب، علم لغتده و ادبيات عربيه-ده يد طولى صاحبي ايدى. لغته دائر ((المحكم)) و ((المخصص)) عنوانريله ايكي بيوك كتابى، ((حماسه)) يه 6 جلددن مركب بر مفصل شرحى و ديكر بر قاچ تأليفاتى واردر. پدرى كيبى اعمى اولوب، آنجق قوه حافظه-سى فوق العاده اولمغله، لغت و ادبياته دائر اولان معلوماتى محفوظاتندن عبارت ايدى. 458 تاريخنده وفات ايتمشدر.

2-636-1

ابن سيرين، ابو بكر محمد *-

بصره رواتندن و تابعيندن اولوب، حسن بصرى ايله ود و محبتى وار ايدى. والده-سى حضرت ابابكر صديقك آزادليارندن ايدى. صاحب ترجمه حضرت عثمانك شهادتندن ايكي سنه اول دنيايه كلوب، 110 تاريخنده وفات ايتمشدر. بعض صحابه و تابعيندن احاديث شريفه روايت ايتمشدر. تعبير رؤياده دخى مهارتى وار ايدى.

[[بنی سیمجور]] ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]

شیخ رئیس عنوانیله مشهوردر. حکما و اطباء اسلامک پیشواسی اولوب، عالم اسلامک آرسطو و بقراطیدر. شهرتی عالم اسلامه منحصر اولمیوب، اروپاچه دخی قرون وسطادن بری اویسن #1 اسمیله مشهور و متعارف اولمغله، اسکین بری لاتینجه-یه ترجمه ایدلمش اولان تالیفاتی اروپا مکاتبنده طول مدت دستور العمل طوتمش، و بتون عالمک طلبه-سی اللرنده تداول ایتمشدر. پدري بلخلی اولوب، نوح بن منصور سامانینک زماننده بخارایه انتقال ایله، بخارا جوارنده کائن %خرمیشن% قریه-سنه مأمور اولمش؛ و قریه مذکور-نک جوارنده کائن %افشنه% قریه-سندن (سناره) اسمنده بر قیزله تزوج ایده-رک، صاحب ترجمه اوراده 370 سنه-سی صفرنده دنیایه کلمشدر. بعده بخارایه کیده-رک، آز زمان ظرفنده ادبیات و علوم دینی-یی و حساب و هندسه و هیئت و منطق کبی فنونی بعد التحصیل، طب و حکمتک تحصیلنه باشلامش، و کافه علومده معلمریله بیله مباحثه و مناظره-یه کیریش-رک، علمای وقتی حیرتده برافه-جق بر ذکاوت و استعداد کوسترمشیدی. مؤخرأ تجربه و ممارسه مقصدیله اجرای طبابتیه باشلایه-رق، بر طرفدن کتب طبیه موجوده-نک کافه-سنی مطالعه و تتبعه برابر، بر طرفدن دخی کندی تجاربندن بالاستفاده، ده یکر می یاشنه باصمه-دن، بو فنده-کی مهارت و حذاقت فوق العاده-سی شهرت کیر آفاق اولمغه باشلامشیدی. او صره-ده نوح بن نصر سامانی-یی دخی تداوی ایتمکله، کندیسنه کسب انتساب ایده-رک، ملوک سامانی-یه مخصوص اولان مکمل بر کتبخانه-یه ادخال اولمش؛ و اوراده خارجه نسخه-لری بولنمیان نیجه کتب نفیسه-یه دسترس اوله-رق، کیجه و کوندوز مطالعه-یه قویلمشیدی. بر مدت صکره مذکور کتبخانه محترق اولمغله، نسخه-لری قائمیان نیجه کتبک محتویاتی ابن سینانک حافظه-سنه منحصر قالمشدی. حتی کتبخانه-یه کندیسی مخصوص یاقدیغی دخی مظنون ایسه ده، او یله بر حکیمک او قدر کتب نادره-نک امحاسنه راضی اوله-می-جعی شبهه-سز اولدیغندن، بو ظنک نابمحل اولدیغی شبهه-سزدر. پدري ملکیه مأموریتلرنده بولندیغندن، کندیسی دخی بر مدت پدرينک معیتنده دور بلاد ایتدکدن صکره، ابن سینا 32 یاشنده ایکن، پدري وفات ایتمش؛ و متعاقباً سامانیلرک دور نکبتی حلول ایتمکله، صاحب ترجمه بخارایه ترک ایده-رک، خوارزمک %کرکانج% شهرینه کیتمش؛ و خوارزمشاه علی بن مأمونه انتساب ایتمش؛ و کندیسنه مخصصات تعیین اولمشیدی. بعده نسا، ابیورد، طوس و سائر بلاد کیده-رک، امیر شمس المعالی قابوسه کسب اتصال ایتمش ایسه ده، مومی الیهک اخذ و حبس اولنمسی اوزرینه، ابن سینا دهستانه کیتمش؛ و اوراده بر شدتلی خسته-لغه طوتمغله، جر جانه عودت ایتمش؛ و اوراده ((اوسط)) عنوانی کتابنی تالیف ایتمشدر، که بو مناسبته کتاب مذکوره ((اوسط جرجانی)) دخی دیرلر. بعده، ری و قزوین و همدانه کیده-رک، شمس الدوله-نک وزیر اولمش؛ و مؤخرأ عسکر طائفه-سی علیه قالقیشوب، خانه-سنی یغما و قتلنی طلب ایتمشلر ایسه ده، شمس الدوله عزلیله اکتفا ایدوب، بر مدت صکره قولنجه گرفتار اولمغله، ابن سینا کندیسنی ایی ایتدیکندن، ینه وزارتیه اعاده اولمشدر. شمس الدوله-نک وفاتنده، خلفی تاج الدوله صاحب ترجمه-یی استخدام ایتدیکندن، ابن سینا اصفهانه عزیمتله، علاء الدوله-یه انتساب ایتمش؛ و او صره-ده وجودینه ضعف تاری اولوب، قولنجه مبتلا اولمش، و پرهیزه اعتنا ایتدیکندن، کندیسی ایی ایده-میوب، نهایت علاء الدوله-نک معیتنده همدانه کیدرکن، قولنجی کسب تشدد ایتمکله، 428 سنه-سی رمضاننده، 58 یاشنده اولدیغی حالده، همدانده وفات ایتمشدر. طوائف ملوک بیننده-کی رقابت و خصومت سیئه-سیله، و کندیسنک بونلرک بعضنه اولان انتسابی مناسبته، مدت عمرنده بر قاچ دفعه حبس و قلعه-بند اولمش؛ و کتابلرینک بعضیسنی محبوسیتی حالنده یازمشدر.

ابن سینانک آثار ی کچوک و پک متنوع اولوب، اکثریسی طب و حکمته متعلق ایسه ده، سائر کافه علومه دائر دخی تالیفاتی وارددر. یاشلیجه-لری شونلردر: ((شفا))، ((نجات))، ((اشارات))، ((قانون))، ((هدایه))، 20 جلد اوزره ((الحاصل و المحصول))، اخلاقه دائر ایکی جلد اوزره ((کتاب البر والاثم))، آرسطونک کافه کتبک شرحلرینی جامع اوله-رق 20 جلدن مرکب ((کتاب الانصاف))، ((المجموع))، منطقه دائر ((الاوسط))، ((کتاب المبدأ و المعاد))، ((کتاب الارصاد الکلیه))، ((کتاب المعاد))، لغته دائر ((لسان العرب))، فارسی عبارته ((دانش نامه))، ((کتاب القولنج))، ((رسالة حی بن یقظان))، ((کتاب الادویه القلبیه))، فارسی عبارته ((مقاله فی النبض))، ((مقاله فی مخارج الحروف))، ((رسالة فی الزاویه))، ((مقاله فی القوى الطبیعیه))، ((رسالة الطیر))، ((کتاب الحدود))، ((مقاله فی تعرض الطیب فی القوى الطبیعیه))، ((عیون الحکمة))، ((مقاله فی عکوس نوات الجهته))، ((الخطب التوحیدیه))، منطقه دائر ((الموجز الکبیر)) و ((الموجز الصغیر))، ینه منطقه دائر ((القصیده المزدوجة))، ((مقاله فی تحصیل السعادة))، ((مقاله فی القضاء و القدر))، ((مقاله فی الهدیاء))، ((مقاله فی الاشارة الی علم المنطق))، ((مقاله فی تقاسیم الحکمة و العلوم))، ((رسالة فی السکنجبین))، ((مقاله فی اللانهایه))، طلبه-سندن ابو منصور بن زیلا طرفندن جمع اولمش ((تعالیق))، ((مقاله فی

خواص خط الاستواء))، طلبه-سندن ابو الحسن بهمينانك سؤلريله جوابلرينى حاوى ((المباحثات))، ابو ريحان بيرونى-يه جواباً ((عشر مسائل))، بيه حكيم مشار اليه جواباً ((ست عشرة مسألة))، ((مقالة فى هيئة الارض من السماء و كونها فى الوسط))، ((الحكمة المشرقية))، ((مقالة فى تعقب المواضع الجدليه))، ((المدخل الى صناعة الموسيقى))، ((مقالة فى الاجرام السماوية))، ((كتاب التدارك لا نواع خطأ التدبير))، ((مقالة فى كيفية الرصد و مطابقتها مع العلم الطبيعى))، ((مقالة فى الاخلاق))، كيميابه دائر شيخ ابو الحسن سهله خطاباً ((رساله))، اصفهانده علاء الدوله ايجون يابمش اولديغى ألت رصديه حقنده ((مقاله))، ((مقالة فى غرض قاطيفورياس))، ((الرسالة الاضحويه فى المعاد))، ((رسالة فى العروض))، ((مقالة فى حد الجسم))، ((الحكمة العرشيه))، ((كتاب تدبير الجند و الممالك و العساكر و ارزاقهم و خراج الممالك))، روح حقنده ابو على نيشابورى ايله واقع اولان ((مناظرات))، ((خطب و تمجيدات و اسجاع))، ((مختصر اوقليدس))، ((مقالة الارثماطيقى))، ((تعاليق مسائل جنين فى الطب))، ((قوانين و معالجات طبية))، ((شرح كتاب النفس لارسطوطاليس))، ((مقالة فى النفس)) كه ((الفصول)) عنوانيله معروفدر، ((مقالة فى ابطال احكام النجوم))، نحوه دائر ((كتاب الملح))، ((فصول الهيئة فى اثبات الاول))، ((فصول فى النفس و الطبيعيات))، ((رسالة فى الممالك و بقاع الارض))، ((مختصر فى ان الزاوية التى من المحيط و المماس لاكمية لها))، منطقده دائر ((مفاتيح الخزان))، ((كلام فى الجوهر و العرض))، ((رسالة فى العشق))، ((رسالة فى القوى الانسانية و ادراكاتها))، ((قول فى تبين ما الحزن و اسبابه)) بونلردن بشقه مسائل علميه و فنيه-يه متعلق اسئلة و ارده-يه ويا اعتراضات واقعه-يه جواباً بر چوق رسائلى، رديه-لرى مخابراتى، خطبه-لرى، عربى و فارسى اشعار و قصائدى و سائر آثارى وارد. شو بر ايكي بيت نفس (يعنى روح) حقنده اولان مشهور بر قصيده بليغه-سندندر:

@@@

هبطت اليك من المحل الارتفاع
ورقاء ذات تعزز و تمنع
محبوبة عن كل مقلة عارف
وهى التى سفرت و لم تترقع
وصلت على كره اليك و ربما
كرهت فراقك و هى ذات تفجع
\$

اشعار فارسىه-سى دخى فصاحتده آثار ادبيه عربيه-سندن دون اولميوب، اكثر حكما و فضلانك دوچار اوله-كلدكلرى تعرض جهلا و تكفير بيمعنايه قارشى سويلمش اولديغى شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

كفر چومنى كزاف و آسان نبود
محكمتر از ايمان من ايمان نبود
دردهر چومن يكى و آن هم كافر
پس در همه دهر يك مسلمان نبود
\$

آثار فنيه-سنگ الك مشهورلرى اولان ((شفا))، ((نجات))، ((اشارات)) و ((قانون)) اكثر حكما و اطبا طرفندن شرح و تحشيه، و أوروبا لسانلرينه ترجمه، و متلرى دخى دفعاتله طبع و نشر اولنمشدر. سائر آثارينك بعضيسى و على الخصوص أرسطونك كتابلرينك شرحلرينى جامع اولان ((كتاب الانصاف)) و ((كتاب البر والاثم)) كيبيلرينك ايسه نسخه-لرى يك نادر.

1-638-1

ابن شاهين، ابو حفص عمر بن احمد

رواة حديثن و مشهور واعظلردن اولوب، 291 تاريخنده طوغمش، و 285ده وفات ايتمشدر. حديثه متعلق مفصل بر كتابى و ((معجم الشيوخ))، ((كتاب الافراد))، ((كتاب السنه))، ((كشف الممالك)) عنوانلى و سائر بعض آثارى وارد.

2-638-1

ابن شباس

450 تاريخلرنده بصره طرفلرنده ظهور ايله، الوهيت دعواسنه قالقيشمش بر آدمدر.

3-638-1

ابن الشبيل، ابو على حسين بن عبد الله

بغدادك مشاهير شعرا سندن اولوب، اشعارندن دخى آكلاشلا ديغى اوزره، اكثر علوم و فنونه واقف حكيم و فيلسوف بر ذات ايدى. 474 تاريخنده وفات ايتمشدر. مرتب ديوانى واردر. شو بر ايكي بيت اوزون بر قصيده حكيمانه-سندندر:

@@@

بربك ايها الفلك المدار
اقصدك ذا المسير ام اضطرار
مدارك قل لنا فى اى شئ
ففى افهامنا منك ابتهار
وفيك نرى الفضاء و هل فضاء
سوى هذا الفضاء به تدار
و عندك ترفع الارواح ام هل
مع الاجساد يدركها البوار
\$

4-638-1

ابن شبيب، ابو عبد الله سعد الدين حسين بن على

شعرا و ادبان اولوب، خلفاى عباسيه-دن مستجدك شاعرلرندن ايدى. لغز حلنده چوق مهارتى وار ايدى. 509 تاريخنده طوغوب، 580 سنه-سندنه بغدادده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

واغيد لم تسمح لنا بوصاله
يد الدهر حتى دب فى عاجه النمل
تمنيب لما احتط فقدان ناظري
و لم ار انساناً تمنى العمى قبل
ليبقى على مر الزمان خياله
خيالى و فى عيني لمنظره شكل
\$

5-638-1

ابن شجری،

[[ابو السعادات]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

6-638-1

ابن شخباء، ابو على حسن بن عبد الصمد عسقلانى

سوريه ساحلنده-كى عسقلاندى نشأت ايتمش مشاهير ادبا و شعرا دندر. بليغ خطبه-لرى و بعض مخابراتى ايله اشعار رانقه-سى واردر. 482 تاريخنده مصرده محبسده وفات ايتمشدر. شو ايكي بيت بر قصيده-سندندر:

@@@

عجبوا لحلمك ان تحول سطوة
و زلال خلقك كيف عاد مكدرا
لا تعجبوا من رقة و قساوة
فالنار تقدح فى قضيب اخضرا
\$

7-638-1

ابن شرف، محمد بن سعید قیروانی

اندلسك فحول شعراسندن اولوب، 460 تاریخنده وفات ایتمشدن. ابن رشیق ایله ماجرالری و مهاجرتلری واردن. کندیسلی بر کوزندن کور ایدی. ادبیاته متعلق منثور و منظوم اوله-رق ((ابکار الافکار)) عنوانلی کوزل بر کتابک و سائر بعض تألیفاتک صاحبیدر. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

سقی الله ارضاً انبتت عودك الذی
زکت منه اغصان و طابت مغارس
تغنی علیها الطیر و هی رطیبة
و غنت علیها الناس و العود یابس
\$

*- ابن شرف اندلسی ایچون ((ابو الفضل بن شرف)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

8-638-1

ابن شقیر، ابو المکارم تاج الدین محمد بن عبد المنعم

دمشق شعرا و ادباسندن و فقهایی حنفیه-دن اولوب، 606 تاریخنده طوغمش، و 669ده وفات ایتمشدن. ادبا و محدثیندن نصر اللهک برادریدر.

9-638-1

ابن شکر

((صفی الدین دمیری)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

1-639-1

ابن شلمغانی، ابو جعفر محمد بن علی

ابو القراقر کنیه-سیله دخی معروفدر. علما و ادباند اولوب، دردنجی قرن هجری اوائلنده ظهور ایله، بر مذهب جدید ایجادی ادعاسنه قالدیشه-رق، اعیان و علماندن بر چوق مریدان پیدا ایندکدن صکره، الوهیت دعواسنده بولندیغی و مذهبک اساسی تناسخ قاعده-سنه مبتنی اولدیغی آکلاشلمغله، بغداددن خفیا قاچه-رق، موصله کیتمش؛ و اوراده مریداننی آرتیره-رق، بعده بغداده عودت ایتمش؛ و 322ده مذهبک اسراری میدانه چیقمغله، خانه-سی باصیلوب، بر چوق علمانک مکتوبلری بولنمش، و رفقاسی دخی طوتیلوب، اوزون بر محاکمه-دن صکره، صاحب ترجمه مریدانندن سالف الترجمه (ابن ابی عون) ایله برابر صلب، و جئه-لری احراق اولنمشدر.

2-639-1

ابن شمشیق

بیزانس یعنی قسطنطنیه ایمپراطورلردن اولوب، دردنجی قرن هجری اواسطنده سوریه-یه سوق عسکرله ملوک اسلامیه ایله محاربه ایدن (یانی زیمسکی)نک عرب تاریخلرنده مستعمل اسمیدر. ((یانی زیمسکی)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-639-1

ابن شنبوذ، ابو الحسن محمد بن احمد

مشاهیر قراءدن اولوب، بغدادده طوغمش؛ و بعض شاذ قرائتلرله او قودیغندن، مؤاخذه اولنه-رق، اثنای استنطاقنده وزیر ابن مقله-یه سرت جواب و یروب، کندیسنی تجهیل ایتدیکندن، ضرب و حبس اولنمش؛ و بعده حضرت عثمان طرفندن جمع اولنان مصحف شریفدن بشقه قرآن قرائتنه توبه ایتدیکنه دائر، النذن سند آندقدن صکره، بر مدت نفی اولنمش؛ و بعده بغداده عودت ایدوب، 328 تاریخنده وفات ایتمشدر.

4-639-1

ابن شنکا

خوزستان صاحبی شمله-نک برادر زاده-سی اولوب، خلیفه مستجد طرفندن بصره مقطعی بولنان (منکبرس)ک قیزی نی تزوج ایتمش اولمغله، قانن پدربنک خلیفه طرفندن اعدامی اوزرینه، 559 تاریخنده بصره-یی ضبط و جوارلرینی یغما و تخریب ایتدکن صکره، واسطه دخی تجاوزله مقطعی بولنان (خطلوبرس)ی قتل ایتمشیدی. مؤخرأ عمیجه-سی شمله طرفندن نهاوند و سائر بعض طرفلرک ضبطنه کوندریلوب، انواع مظالم اجرا ایتدکن صکره، 569ده عراقه تجاوز ایتمکله، خلیفه-نک عسکريله واقع اولان محاربه-ده قتل اولنه-رق، سر مقطوعی خلیفه-یه کوندرلمشدر.

5-639-1

ابن شهاب زهری، ابو بکر محمد بن مسلم قرشی

تابعیندن و فقها و محدثیندن اولوب، مدینه منوره-ده یاشامش؛ و صحابه-دن اون ذاته ملاقی اولوب، کندیسندن بر چوق محدثین نقل احادیث شریفه ایتمشلردر. 124 تاریخنده، یتمش یاشنی متجاوز اولدیغی حالده، وفات ایتمشدر.

6-639-1

ابن شهید، ابو عامر احمد بن عبد الملك

اندلس ادبا و شعراسندن اولوب، ناصر عبد الرحمنک وزیر ایدی. اداره امور دولتده فوق العاده ماهر، مدبر و عادل بر ذات اولمغله، ناصرک دور سلطنتنی بر دور عمران و مدنیه قلب ایتمش؛ و مشار الیهک توجه و امنیتنی قزانوب، پک چوق مال و ثروته مالک اولمشیدی. ناصر عبد الرحمنه هدییه ایتمش اولدیغی بر طاقم ذی قیمت تحفه-لر اندلس تواریننده بر تفصیل مذکوردر. حقنده مروی اولان حکایات و نوادر چوقدر. وزرادن عبد الملك بن جوهر ایله بینلرنده عداوت و منافسه وار ایدی. مرقوم ابن جوهر (حمار) لقبيله ملقب اولوب، صاحب ترجمه-نک جدی دخی شامده بیطار بولنمش اولدیغندن، بینلرنده شویله بر ملاطفه کچمشدر: بر کون ابن جوهر خسته اولمغله، ابن شهید زیارتنه کیتدیکی حالده، قبول اولنمدیغندن، شو قطعه-یی یازوب کوندرلمشدر:

@@@

اتیناک لا عن حاجة عرضت لنا

الیک و لا قلب الیک مشوق

و لکننا زرنا بفضل حلومنا

فکیف تلاقی برنا بعقوق

\$

ابن جوهر دخی شو قطعه ایله جواب ویرمش:

@@@

حجبناک لما زرتنا غیر نائق

بقلب عدو فی ثیاب صدیق

و ماکان بیطار الشام بموضع

بیاشر فیه برنا بخلیق

\$

7-639-1

ابن شهيد، ابو عامر احمد بن ابى مروان

أنف الترجمة وزير ابن شهيدك تورنك اوغلى اولوب، اندلسك مشاهير ادباسندندر. غايت بليغ خطبه و مخابره-لرى و ((كشف الدك و ايضاح الشك))، ((التوابع و الزوابع)) و ((حانوت عطار)) عنوانلى كتابلر كى بر طاقم تأليفاتى واردر. 382 تاريخنده طوغوب، 426ده قرطبه-ده وفات ايتمشدر. كرم و سخاوت اصحابندن اولوب، اشعار رائقه-سى دخى واردر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

كلفت بالحب حتى لو دنا اجلى
لما وجدت لطعم الموت من الم
كلا الندى و الهوى قدما ولعت به
ويلى من الحب او ويلى من الكرم
\$

1-640-1

ابن شيرويه، ابو منصور اسبه دوست بن محمد ديلى

مشاهير ادبان اولوب، 469 تاريخنده وفات ايتمشدر. ابتدا شيعى المذهب اولوب، سب اصحاب ايتديكى حالده، بعده تائب اولوب، اصلاح عقیده ايتمشيدى. تزوج حقنده اولان شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

يا طالب التزويج انك بالذى
تغيه منى جاهل معذور
هل ابصرت عينيك صاحب زوجة
الا حزينا مالدیه سرور
\$

2-640-1

ابن شينا، الياس -*

سريانى علماسندن اولوب، لسان سريانينك صرفنه دائر بر كتابى مذكورده بعض اشعارى واردر. 1056 تاريخنده وفات ايتمشدر. ((الكنز الثمين)) عنوانلى ديوان اشعارى اخيراً روماده طبع اولنمشدر.

3-640-1

ابن الصابونى، محمد بن احمد

اندلسك مشاهير ادباسندن اولوب، شرقه سياحتله، مصره كيدرکن، 604 تاريخنده اسكندريه-ده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

رايت فى خده عذارا
خلعت فى حبه عذارى
قد كتب الحسن فيه سطرا
ويولج الليل فى النهار
\$

4-640-1

ابن الصابونى، جمال الدين عبد الرزاق بن احمد

مشاهیر علمادن اولوب، حدیث و تاریخ و حکمتده ید طولی صاحبی ایدی. 642 تاریخنده طوغوب، 723ده وفات ایتمشدر. روایتہ کوره، (معن بن زائده الشیبانی)نک نسلندن اولوب، بغدادک هولاکو طرفندن ضیطی صره-سنده مغوللرک قید اسارنته دوشمش، و کوله صفتیلہ حکیم مشهور نصیر الدین طوسی-یه ویریلوب، مشار الیهدن تحصیل علوم و فنون ایتمش؛ و حسن خطی دخی اولمغله، کرک نصیر الدینک آثارینی و کرک سائر کتب کثیره استتساخ ایلمشیدی. مراغه-ده حکیم مشار الیه طرفندن تأسیس اولنان رصدخانه-ده استخدام اولنمش؛ و بعده بغداده کیدوب، مستنصریه کتبخانه-سنک حافظ کتبی اولمش؛ و بو خدمتده ایکن، تواریخ کثیره مطالعه ایدہ-رک، علی الخصوص تراجم احوال حقنده معلومات واسعه استحصالی ایتمشیدی. تراجم احوالی جامع اولمق اوزره، ((مجمع الآداب فی معجم الاسماء علی معجم الالقاب)) عنوانیلہ 50 جلددن مرکب بر بیوک کتابی، ((درر الاصداف فی غرر الاوصاف)) عنوانلی 20 جلدلی بر تالیفی، ((تلقیح الافهام فی المؤلف و المختلف)) عنوانیلہ بر اثری، ابتدای خلقتدن بغدادک خرابنه-دک بیوک بر تاریخ عمومییسی، ((الدرر الناصعه فی شعراء المائة السابعة)) عنوانلی بر تذکره-سی و عربی و فارسی بر چوق اشعاری وارد.

5-640-1

ابن صائغ، موفق الدین ابو البقاء یعیش بن علی

مشاهیر نحاتدن اولوب، اجدادی موصللی اولدقلری حالدہ، کندیسسی 556 تاریخنده حلبده طوغمش؛ و اوراده نشأت ایوب، 643ده وفات ایتمشدر. زمحشرینک کتابنه پک معتبر بر شرح یازدیگی کبی، ابن جنینک ((التصریف الملوک)) عنوانلی نحو کتابنی دخی شرح ایتمشدر. *- ((ابن باجه)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریلہ.]

6-640-1

ابن الصباح، ابو نصر عبد السید بن محمد

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب 400 تاریخنده بغدادده طوغمش؛ و اوآخر عمرنده اعمی اولدیگی حالدہ، 485ده ینه بغدادده وفات ایتمشدر. فقهه دائر ((الشامل)) عنوانیلہ معتبر بر کتابی، ((تذکره العالم و الطریق السالم)) عنوانلی بر تالیفی و اصول فقهه دائر ((العدة)) عنوانیلہ بر اثری وارد. مدرسه نظامیه ایلک آچلدیغنده مدرسلکی بو ذاته احاله اولنوب، بعده ابو اسحاق تعیین اولنمش ایسه ده، اونک وفاتنده ینه صاحب ترجمه نصب اولنمشدی. *- ((ابو العلا بن صباح) زهاددن اولوب، 485 تاریخنده وفات ایتمشدر. *- ((حسن بن صباح)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریلہ.]

1-641-1

ابن صدقه

[[جلال الدین بن صدقه]] ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]

2-641-1

ابن صرد

[[سلیمان بن صرد]] ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]

3-641-1

ابن صرثر، ابو منصور علی بن حسن

مشاهیر شعرا و فصاحدن اولوب، 465 تاریخنده 65 یاشنده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

لم ابک ان رحل الشباب و انما

ابکی لان یتقارب الميعاد

شعر الفتی اوراق فاذا ذوی

جفت علی آثاره الاعواد
\$

4-641-1

ابن الصقار، ابو عبد الله محمد -*

اندلس مشاهير ادباسندن اولوب، قرطبه-ده تولد و نشأت ایتمش؛ و اعمی اولدیغی حالده، علم حسابده ید طولی صاحبی اولوب، مراکش، فاس، تونس و سائر محللرده ادبیات تدریسلیله اوغراشمش؛ و بغداده سیاحت ایتمشیدی. 639 تاریخنده وفات ایتمشدر. اشعاری کوزل اولوب، بو قطعه او جمله-دندر:

@@@

لا تحسب الناس سواء متی

تشابهوا فالناس اطوار

و انظر الی الاحجار فی بعضها

ماء و بعض ضمنه نار

\$

5-641-1

ابن الصقار، جلال الدین علی بن یوسف

ماریدیلی اولوب، ادیب و شاعر بر ذات اولدیغی حالده، ماریدین صاحبی ملک منصور ناصر الدین ارتقک کاتبی ایدی. 658 تاریخنده ماریدینی ضبط ایدن مغوللر طرفندن قتل اولنمشدر. ((انس الملوک)) عنوانیله کوزل بر تالیفی و اشعار رانقه-سی واردر. شو قطعه جمله اشعار نندنر:

@@@

ماقام اقوم الجمال بوجهه

الا و فی ناسوته لاهوت

احسن فان الحسن وصف زائل

واصنع جمیلا فالجمال یفوت

\$

6-641-1

ابن الصقار، ابو القاسم احمد بن عبد الله

اندلسک مشاهیر ریاضیونندن اولوب، حساب و هندسه و هیئتده ید طولی صاحبی ایدی. قرطبه-ده علوم ریاضیه تدریسلیله مشغول ایدی. قرطبه-ده فتنه ظهوری اوزرینه، اندلسک ساحل شرقیسنده واقع %دانیه\$ شهرینه کیدوب، وفاتنه قدر اوراده بولنمش، و پک چوق طلبه یتیشدیرمشدی. سند هند اصولی اوزره بر مختصر زیجی و اسطرلاب اعمالی حقنده موجز و کوزل عباره-لی بر کتابی واردر.
*- برادری (محمد ابن الصقار) اسطرلاب اعمالنده فوق العاده ماهر اولوب، بوندن ماهر اسطرلابجی کلمه-مشدر.

7-641-1

ابن الصلاح، نجم الدین ابو الفتوح احمد بن محمد

علوم حکمیة ائمه-سندن و اطبای حاذقه-دن اولوب، علوم ادبیة-ده دخی ماهر و فصیح اللسان بر ذات ایدی. عن اصل همدانلی اولوب، بغدادده نشأت ایتمش؛ و بعده دمشقه کیدوب، بقیة عمرینی اوراده کچیرمش؛ و 540 تاریخندن صکره-جه وفات ایتمشدر. ((مقاله فی الشكل الرابع من اشکال القیاس))، و ((کتاب فی الفوز الاصغر)) عنوانرلیله ایکی اثری واردر.

8-641-1

ابن الصلاح، تقی الدین ابو عمرو عثمان بن عبد الرحمن

فقهای شافعیه-دن اولوب، تفسیر و حدیث و لغت و ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. کردی الاصل اولوب، شهر زورده طوغمش؛ و بعده موصله، خراسانه و نهایت شامه و قدسه کیده-رک، مدارس متعدده-ده مدرسلک ایتمش؛ و ابن خلکانک جمله معلمیندن بولنمشدر. ولادتی 577ده و وفاتی 643ده واقع اولمشدر. علم حدیثه دائر پک نافع بر کتابی وارد، و فتاویسی دخی بعض طلبه-سی طرفندن جمع و تدوین اولنمشدر.

9-641-1

ابن صول، ابو الفضل عمر بن مسعده

مأمون خلیفه-نک و زراسندن اولوب، اصحاب رأی و تدبیردن اولمغله، خلیفه-نک عندنده قدر و اعتباری وار ایدی. ذکرى سبقت ایدن شاعر ابراهیم بن عباس صولینک عمیجه-سنگ اوغلیدر. 217 تاریخنده %اذنه\$ یعنی آطنه-ده وفات ایتمشدر.

10-641-1

ابن طاهر، ابو العباس محمد بن عبد الله -*

خراسان ادباسندن اولوب، خلیفه متوکل طرفندن بغداد والیلکنه نصب اولنمش؛ و معتزک زماننده قدر و اعتباری تزايد ایدوب، 253 تاریخنده وفات ایتمشدر. اشعار لطیفه-سی اولوب، ترنج حقنده اولان شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

جسم لطیف قمیصه ذهب

رکب فیه بدیع التركيب

فیه لمن شمه و ابصره

لون محب و ریح محبوب

\$

1-642-1

ابن طاهر، رئیس ابو عبد الرحمن محمد -*

اندلس ادباسندن اولوب، بعض مسجع و بلیغ رسائلی و سائر آثاری وارد. رفض ایله اتهام اولنه-رق، خیلی وقت محبوس قالدقن صکره، وزیر ابو بکرک توسطیله سیبلی تخلیه اولنه-رق، بلنسیه-ده اختیار اقامت ایتمش؛ و او صره-ده بلنسیه خرسیتانلرک ایینه کچمکله، اسیر دوشوب، بر مدت دخی اسارتده قالدقن صکره، بلنسیه-نک استردادیله قورتاریلوب، 507 تاریخنده وفات ایتمشدر.

2-642-1

ابن طاهر، ابو العباس عبد الله -* خزاعی

دولت عباسیه-نک اکابر رجالندن اولان طاهرک اوغلی اولوب، مأمون خلیفه نزدنده پک بیوک قدر و اعتباری وار ایدی. نصر بن شیبته قارشلی اولان محاربه-ده پدرینه و کاله رقه قوماندانلغنده بولندقن صکره، خلیفه طرفندن بغداد شرطه-سی والیلکنه، و 205 تاریخنده، مرقوم نصر بن شیبتهک حقندن کلمک مأموریتی انضمامیله، مصر والیلکنه نصب اولنمشیدی. عاصی مرقومی طوتوب بغداده کوندرمکه موفق اولدیغندن، دائره اقتدارلی توسیع اولنه-رق، شام و جزیره-نک اداره-سی دخی عهده-سنه تقویض اولنمش؛ و 213ده انفصال ایله، بغداده عودتنده خراسان والیلکنه تعیین اولنه-رق، اوراده خوارجله ایندیکی محاربه-ده غائب اولوب، طائفه مذکور-ه-یی استیصال، و خیلی وقت کمال عدالتله اداره مملکت اینتدکن صکره، 228 تاریخنده 48 یاشنده مروده وفات ایتمشدر. مصر والیلکنه نصب اولندیغی وقت پدری طرفندن نصایح حکیمانه-یی و اداره ملک حقنده پک چوق حقایقی متضمن مفصل بر اخطارنامه کوندرلمشیدی، که بر نسخه-سی مأمونک منظوری اولدقده، بالاستنساخ کافه ولاته برر صورتتک ارساللی امر ایتمش، و بو اخطارنامه-نک عینی کتب تواریخه درج

اولنمشدر. کندیسی امور سیاسیه و اداره ملکه کی مهارتیه برابر، ادیب و شاعر بر ذات اولوب، بعض بلیغ مخابرات و رسائی وارد. موسیقیه دخی مهارت تامه سی و کوزل سسی اولمغله، بر چوق بسته لرك مرتبی اولدیغی ((اغانی)) ده مسطوردر.

3-642-1

ابن طاهر

حلبه باطنیه نك رئیسی اولوب، فساد و شقاوتیه او جوار لر اهالیسنی قورقوش ایکن، 509 تاریخده آلب أرسلان طرفندن قتل اولنمشدر.

4-642-1

ابن طباطبا، ابو عبد الله محمد بن ابراهیم بن اسماعیل بن ابراهیم بن حسن بن حسن بن علی بن ابی طالب

199 تاریخده مأمونك زمان خلافتنده رقه ده ابو السرایا ایله بالاتفاق عباسیلره قارشى خروج ایله، کوفه یی ضبط ایتمش؛ و کندیسه بیعت اولنوب، بغداددن کوندریلن زهیر بن مسیبك عسکرینه غلبه چالمش ایسه ده، بو محاربه ده آلمان غنایمدن ابو السرایا یه مأمولی قدر حصه ویرمدیکندن، مرقوم صاحب ترجمه یی تسمیم، و اونك یرینه خلقی (محمد بن محمد بن زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب) اسمنده بر شاب امرده بیعت ایتمکده دعوت ایتمشدی. پدری ابراهیمك (طباطبا) لقبیه شهرت بولمسه سبب (ق) ی (ط) تلفظ ایتمسلیله، بر کون خدمتجیسندن (قبا) سنی ایستدیکنده، قبا قبا دیه جك یرده (طباطبا) دیمسیدر.

5-642-1

ابن طباطبا، ابو الحسن محمد بن احمد بن محمد بن احمد بن ابراهیم طباطبا

أنف الترجمه نك برادری احمد بن ابراهیمك تورنك اوغلی اولوب، اصفهان شرفاسندن ادیب و شاعر بر ذات ایدی. و فرت ذکا و وسعت قریحه ایله مشهور اولوب، ((عیار الشعر))، ((تهذیب الطبع))، ((کتاب العروض)) عنوانر یله اوچ تألیفی وارد. 322 تاریخده اصفهانده وفات ایدوب، نسلندن شهر مذکورده بر چوق علما و ادبا کلمشدر. اشعار ی پك لطیف و رقیق اولوب، شو قطعه او جمله دندر:

@@@

یا من حکى الماء فرط رفته

و قلبه فى قساوة الحجر

یالیبت حظی کحظ ثوبك من

جسمك یا واحدا من البشر

\$

6-642-1

ابن طباطبا، ابو القاسم احمد بن محمد بن اسماعیل بن ابراهیم طباطبا

مصرده نقیب الطالبین اولوب، ادیب و شاعر بر ذات ایدی. 345 تاریخده 64 یاشنده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار دندر:

@@@

خلیلی انی للثریا لحاسد

و انی علی زیب الزمان لواجد

ایبقی جمیعا شملها وهی سبعة

ویفقد من احببته وهو واحد

\$

1-643-1

ابن طباطبایا، ابو محمد عبد الله بن احمد بن علی بن حسن بن ابراهیم طباطبایا

مصر شرفاسندن اولوب، ثروت و سامان صاحبی و کریم و سخی بر ذات اولمغله، هر کون کلیتلی بادملی حلوی یاپدیروب، طاغیتمغی عادت ایدنمشیدی. حقنده بعض نواذر متواتر در. 286 تاریخنده طوغوب، 348ده وفات ایتمشدر.

2-643-1

ابن طبرزد، موفق الدین ابو حفص عمر بن ابی بکر

بغدادک کبار محدثینندن اولوب، 516 تاریخنده طوغمش، و 607ده وفات ایتمشدر.

3-643-1

ابن الطیب، مهذب الدین عبد الرحمن بن علی

دمشق رئیس الاطباسی اولوب، 565 تاریخنده طوغمش. و 627ده وفات ایتمشدر. طیده حذاقت کامله صاحبی اولدیغی کبی، ادبیات عربیه-ده و هیئت و نجوم فننده دخی ماهر ایدی. ملک عادلک پک چوق عاطفت و احساننی کورمش، و عموم مصر و شام اطباسی اوزرینه رئیس تعیین اولنمشیدی. دمشقه کنندی خانه-سنی، مدرسه طیبیه اولمق اوزره، وقف ایتمشیدی. کندیسی طویال ایدی. ((اختصار الحاوی)) و ((مقاله فی الاستفراغ)) عنوانرله ایکی تألیفی و ینه طبه دائر بر چوق تعلیقات و رسائل و جواب و ردیه-لری واردر. کوزل اشعار دخی سویلمشدر.

4-643-1

ابن الطحان، ابو الاصبغ عبد العزیز بن علی

اندلس ادباسندن و مشاهیر قراءدن اولوب، 498 تاریخنده اشبیلیه-ده طوغمش؛ و شرقه رحلت ایده-رک، مصر و شام و عراقده مدت مدیده درس و افاده ایله اوغراشدقندن صکره، 559 تاریخندن صکره-جه حلبده وفات ایتمشدر. اشعار ی لطیف اولوب، بو قطعه او جمله-دندر:

@@@

دع الدنيا لعاشقها

لیصبح من رثائقها

و عاد النفس مصطبراً

و نکب عن خلائقها

هلاک المرء ان یضحی

مجدا فی علائقها

و ذو التقوی یدللها

فیسلم من بوائقها

\$

5-643-1

ابن طغتكین

[[طغتكین]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

6-643-1

ابن طولون

اوچنجی قرن هجری اواسطنده دولت عباسیه طرفندن مصر والیسی اولوب اوراده تفرد ایتمش اولان احمد بن طولون ایله نسلندن کلن امرانک بهرینه ویریلن اسمدر. بونلرک هر بری اسم اصلیسی صره-سنده ذکر اولنه-جقدر. بو سلاله-یه بنی طولون دیرلر. [(طولون)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]* - احمد بن طولونک مصرده بنا ایتمش اولدیغی بر مکمل جامع شریف ایله بر قصر، بر ایکی کوپری. بر صو یولی و سائر بعض آثار دخی (ابن طولون) اسمیله یاد اولنورلر.

7-643-1

ابن طیب

[(احمد بن طیب)) و ((ابو الفرج بن طیب)) ماده-لرینه مراجعت.]

8-643-1

ابن ظهیر

[(مجد الدین اربلی)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

9-643-1

ابن عاصم، محمد -* -

مصر قدمای شعراسندن اولوب، کوزل اشعاری واردر. طور سینا مناستری حقنده اولان شو قطعه جمله اشعار نندندر:

@@@

یا راهب الدیر ماذا الضؤ و النور

فقد اضاء بما فی دیرک الطور

هل حلت الشمس فيه دون ابرجها

ام غیب البدر عنه وهو مستور

\$

10-643-1

ابن العالمه

[(ابن المنفاخ)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

11-643-1

ابن عامر، مرج -* -

فلسطینده ناصره، صدف و جبل کرمل آره-سنده واقع واسع بر اووه اولوب، بر جهتی طبرییه وارنده قدر ممتد اولور. اسم عبرانیسی (ازراعیل)در.]* - ((عبد الله بن عامر)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریله.]

12-643-1

ابن عائشه، ابو جعفر محمد -* -

قریش آزادلیرندن و مغنیلرک اک مشهورلرندن اولوب، مدینه منوره-ده حضرت امام حسنک اوغلی حسنه منسوب ایدی. ولید بن یزید ایله دخی بعض ماجرالری منقولدر. سسی غایت کوزل ایدیه ده، غریب بر طبیعتی اولوب، بریسی تغنی

ایتمسنى رجا ایتسه، بنم کبی بر آدمه اویله شی تکلیف اولنور می؟ دیه-رک قیزار؛ و تغنی ایدرکن، بریسی احسنت دیسه، قیزوب صو صارمش. یالکز مشار الیه حسن کندیسنه تغنی ایتدیرمکه مقتدر اولوردی.

1-644-1

ابن عائشه، ابراهیم بن محمد

امام ابراهیم عباسینک توروننک اوغلی اولوب، مأمونک زمان خلافتنده ابراهیم بن مهدی-یه بیعت ایدیرمکه @ چالیشانلردن اولمغله، مأمون طرفندن اخذ و ضرب و حبس اولندقدن صکره، بعض آرقداشلریله بر ابر محبسی دلوب قاجمق تشبثنده بولندقلری خبر آلمغله، 210 تاریخده صلب اولنمشدر.

2-644-1

ابن عبّاد، ابو جعفر محمد -*

مکه مکرمه-نک مشهور مغنیلرندن اولوب، دولت عباسیه-نک ابدالرنده بغدادده وفات ایتمشدر.

3-644-1

ابن عبّاد، معتمد علی الله ابو القاسم بن معتضد بالله

اندلس طوائف ملونکک بیوکی اولوب، قرطبه و اشبیلیه ایله جوارلرنده حکمفرما ایدی. 431 تاریخده اندلسک %باجه شهرنده طوغوب، پدرینک وفاتنده تخته اوتورمشدی. قشتاله حکمداری اذفونش (یعنی آفونس) ممالکنه تعرض ایتمکله، مراکش صاحبی یوسف بن تاشفیندن استمداد ایتمش؛ و مشار الیه اندلسه کچوب، مرقوم آفونسک عسکرینی مغلوب ایتمش. و مشهور (زلاقه) مظفریتیه اندلس اهل اسلامک یوزینی آغرتمشیدی. آنجق اندلسک محسنات طبیعیه-سی یوسف بن اتاشفینک نظر دقتنی جلب ایتمکله، بو قطعه-نک ضیطی هوسنه دوشه-رک، مؤخرأ عسکر سوقیله صاحب ترجمه-نک ملکنی ضبط ایتمش؛ و اثنای محاربه-ده ابن عبادک ایکی اوغلی قتل اولندیغی کبی، کندیسسی دخی اسیر طوتیله-رق، آفریقایه کچیرلمش؛ و %اغمات شهرنده حبس اولنه-رق، وفاتنه قدر زندانده و آغر زنجیرلر آلتنده قالمش؛ و 488ده وفات ایتمشدر. کندیسسی کریم و سخی و علو همت صاحبی بر حکمدار اولوب، علما و ادبانک حامیسی بولنمش ایکن، محبوسیتی زماننده ایکی قیزی اغمات سوقاقلرنده شرفیلر سوبلیه-رک پاره دیلنمک درجه-سنه کلمشدردی. لطف دیده-لری اولان شعرانک صاحب ترجمه-نک بو حال یأس اشمالی حقنده پک دلخراش قصیده-لری واردر. کندیسسی ادیب بر ذات اولمغله، اشعار رائقه-سی مشهوردر. بر کون محبسه بر قاچ شاعر طویلانوب، حقنده سوبلدکلری قصیده-لر ایچون جائزه آلمق امیدنده بولندقلرینی کورنجه، ارتجالاً شو قطعه ایله جواب بیرمش:

@@@

سألوا الیسیر من الیسیر وانه
یسؤ الهم لاحق منهم فاعجب
لولا الحیاء و عزة لخمیه
طی الخشاء لحکاهم فی المطلب
\$

4-644-1

ابن عبّاد، صاحب ابو القاسم اسماعیل -*

مشاهیر وزرا و ادباندن اولوب، آل بویه-دن مؤید الدوله-نک و بعده برادری فخر الدوله-نک وزیری ایدی. کرم و سخا و علو جنابده بینظیر اولدیغی کبی، علوم متنوعه و شعر و ادبیاتدن دخی بهره-مند اولمغله، دائره-سی مجمع علما و فضلا اولمشیدی. علمای معاصرینیه اولان ماجرالری و احسان و کرمنه متعلق حکایات و نوادری مشهوردر. آل بویه دولتنده اک اول (صاحب) عنوانیه یاد اولنان وزیر صاحب ترجمه اولوب، مؤید الدوله-نک کوچکلکندن بری مصاحبی بولنمق مناسبتیه بو عنوانه مظهر اولمش؛ و کندیسندن صکره صاحب عنوانی دولت مشار الیهها وزراسنک جمله-سنه تعمیم اولنمشدر. عن اصل طالقانی اولوب، 326 تاریخده طالقانده و بر روایته کوره اصطخرده طوغمش، و 385

تاریخنده %90 ده وفات ایتمشدر. حقنده اعظم شعرا طرفندن سویلمش مدحیه و مرثیه لرك حد و حسابی یوقدر. لغته دائر ((المحیط)) عنوانیله 7 جلد اوزره بیوک بر تألیفی، بعض منشآت جامع ((الكافی)) عنوانیله بر کتابی، ((کتاب الاعیاد و فضائل النبیروز))، ((کتاب الامامة))، ((کتاب الکشف عن مساوی شعر المتنبی))، ((کتاب اسماء الله و صفاته)) عنوانیله اثرلری و مرتب بر دیوان اشعار یله بر مخابرات مجموعہ سی وارد. سائر آل بویه رجالی کبی شیعی المذهب و معتزله دن بولنمش اولدیغی مرویدر. (کافی الکفاة) لقبیله دخی ملقبدر.

5-644-1

ابن عباد، ابو عبد الله محمد بن ابراهيم

اندلس علماسندن اولوب، 733 تاریخنده %90 رنده شهرنده طوغمش؛ و اندلس و مغربده بر چوق وقت سیاحتله وقت کچیره-رك، و تدریسه اشتغال ایده-رك، لسان الدین بن خطیب کی طلبه بیتشدیردکن، و بعض تألیفات یازدقن صکره، 793 تاریخنده فاسده وفات ایتمشدر. تألیفاتندن برینک ظهرنده مسطور اولان شو بیت جمله اشعار نندن:

@@@

لا یبلغ المرء فی اوطانه شرفا

حتى یکیل الارض بالقدم

\$

1-645-1

ابن عباس، ابو العباس عبد الله *- بن عبد المطلب بن هاشم

صحابه کر آمدن اولوب، حضرت فخر کائنات افندمک عمزاده لریدر. حضرت عباسک اکبر اولادی اولوب، والده سی (لبانه) بنت حارثدر. هجرتدن اوچ سنه اول مکة مکرمه ده طوغوب، 68 تاریخنده طانقه ارتحال ایتمش، و جنازه نمازی محمد بن حنفیه طرفندن ادا اولنمشدر. ولادتده حضرت رسول الله (صلعم) علم و حکمتله متحلی اولمسیچون دعا ایتمشدر. حقیقه ابن عباس حضرتلری زمانده اعلم ناس اولوب، هر طرفدن حل مشکلات ایچون کندیلرینه مراجعت اولنوردی؛ و حدیث سنیه بر ابر حضرت عمر فاروق (رضه) زمان خلافتلرنده کندیلرینه فوق العاده حرمت و رعایت ایدردی. اک اول قرآن کریمی تفسیر ایدن بو ذات اولوب، یازمش اولدیغی تفسیر شریف مشهوردر.

2-645-1

ابن عبد البر، ابو عمر يوسف بن عبد الله تمری

اندلسک اعظم فقها و محدثینندن اولوب، علوم سائر و ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. 368 تاریخنده قرطبه ده طوغوب، تحصیل علم ایچون بر مدت سیاحت ایتدکن صکره، اشبونه (یعنی لیسبونه) و شنترین قاضیلغنه نصب اولنمش؛ و طوائف ملوکن مظفر بن افسس نامنه ((بهجة المجالس و انس المجالس)) کتابی تألیف ایتمشدر. ((التمهید لما فی الموطأ من المعانی و الاسانید))، ((الاستدراک لمذاهب الاعصار فیما تضمنه الموطأ من معانی الرأی و الآثار))، ((الدرر فی اختصار المغازی و السیر))، ((جامع بیان العلم و فضله و ما ینبغی فی روايته و حمله)) عنوانلی کتابلری، انساب عربیه دائر بر کوچک تألیفی و علی الخصوص اسماء صحابه و تراجم احوال لرینی جامع ((الاستیعاب)) عنوانیله بر اثر جلیلی وارد، که مشهور اولوب، در سعادت کتبخانه لرینک اکثرنده نسخه لری موجوددر. شرق و غرب علمای معاصرینیه مناسبات و مخابراتی وار ایدی. 463 تاریخنده شاطبه ده وفات ایتمشدر.

3-645-1

ابن عبد البر، ابو محمد عبد الله بن يوسف

أنف الترجمة-نک اوغلی اولوب، ذو الوزارتین لقبیله ملقبدر. اندلسک مشاهیر ادباسندن اولوب، نثر و نظمی غایت بلیغدر. قرطبه و اشبیلیه حاکمی معتضدک غضبیه اوغرایه-رق، اعدامی تقرر ایتمش ایکن، پدینک توسطیله قورنیه-بیلمش؛ و 480 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار نندن:

@@@

لا تكثرن تأملاً
و احبس عليك عنان طرفك
فلر بما ارسلته
فرماك في ميدان حتفك
\$

4-645-1

ابن عبد الدائم، زين الدين - * - مقدسی

مشاهیر خطاطیندن و ادباندن اولوب، سرعت قلمی اولمغله، عمرنه 2000 جلددن زیاده کتاب یازمشدر. اواخر عمرنده اعمی اولوب، 668 تاریخنده وفات ایتمشدر. بعض خطبه لری و کوزل اشعاری وارد. شو بیت او جمله دندر:

@@@

ان یدهب الله من عینی نور هما
فان قلبی بصیر مابه ضرر
\$

5-645-1

ابن عبدربه، ابو عمر احمد بن محمد

اندلسک مشاهیر علما و ادباسندن اولوب، ((العقد الفرید)) عنوانلی اثر جلیک صاحبیدر. کتاب مذکور شرق و غربده مشهور اولوب، استانبول کتبخانه لرینک اکثرنده دخی نسخه لری موجوددر. صاحب ترجمه 246 تاریخنده طوغوب، 328ده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار بلیغه سندندر:

@@@

الجسم فی بلد و الروح فی بلد
یا وحشة الروح بل یا غربة الجسد
ان تبک عیناک لی یامن کلفت به
من رحمة فهما سهماک فی کبدی
\$

6-645-1

ابن عبدربه، ابو عثمان سعید بن عبد الرحمن

أنف الترجمه شاعرك برادر زاده سى اولوب، طبده و هیئت و نجومده و علی الخصوص علم الجوده یعنی هو الرک تبدلاتی و روزکارلرک حبوبی احوالنده و سائر علومده ید طولی صاحبی ایدی. صیتمه یی تداوی ایتمه ده کندینه مخصوص بر اصولی اولوب، او وقت (کینین) بیلمدیکی حالده، سائر اطبانک کسمکه مقتدر اوله مدقلى نیجه صیتمه لری کندی اصولیه ایی ایتمش اولدیغی مشهوردر. ((کتاب الاقرابادین))، ((تعالیق و مجربات فی الطب)) و ((ارجوزة فی الطب)) عنوانلریله اوچ اثری وارد. اواخر عمرنده اعمی اولمشیدی. ادبیاتدن دخی بهره سى و طبیعت شعریه سى اولوب، عیجه سیه بعض مشاعره لری وارد. شو ایکی بیت بر قصیده سندندر:

@@@

امن بعد غوصی فی علوم الحقائق
و طول انبساطی فی مواهب خالقی
و فی حین اشرافی علی ملکوته
اری طالباً رزقاً الی غیر رازقی
\$

1-646-1

ابن عبدوس،

[[ابو عامر بن عبدوس]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

1-646-2

ابن عبدون، ابو محمد عبد المجيد -*.

اندلس علما و ادباسندن اولوب، حديثه دخى يد طولى صاحبي ايدى. اشعار رائقه-سى و بعض منشآت بليغه-سى واردر. بنى افطس وزراسندن اولوب، 520 تاريخنده وفات ايتمشدر. بنى افطس ملوكى حقنده مرثيه يوللى سويلمش اولديغى مفصل بر قصيده-سى مشهوردر. باشلانغيجى شودر:

@@@

الدهر يفجع بعد العين بالاثر
فما البكاء على الاشباح و الصور
انهاك انهاك لا آوك معذرة
عن نومة بين ناب الليث و الظفر
\$

1-646-3

ابن عبدون، ابو العباس محمد بن عبد الله رعيني

فقهاء حنفيه-دن و ادبا و شعرا دن اولوب، 299 تاريخنده وفات ايتمشدر. ((الاحتجاج بقول ابى حنيفة)) و ((كتاب اعتلال ابى حنيفة)) عنوانريله ايكي تاليفى و بعض اشعارى واردر. ((كشف الظنون)) صاحبي ماده-أنفه-ده بيان اولنان مرثيه مشهوره-يى سهواً بو ذاته اسناد ايتمشدر.

1-646-4

ابن عبدويه، محمد -*.

ابو اسحاق شيرازينك تلامذه-سندن اولوب، فقهه دائر ((الارشاد)) كتابنك مؤلفيدر. كمران جزيره-سنده ياشامش، و اوراده وفات ايتمشدر.

1-646-5

ابن العبري، جمال الدين ابو الفرج بن تاج الدين هارون

مشاهير مورخيندن اولوب، عربى و سريانى لسانلرنده متعدد اثارى و بعض اشعارى واردر. پدرى يهوديدن خرستيان اولمش اولديغندن، ابن العبرى اسميله شهرت بولمشدر. اوروياجه ابو الفرج كنيه-سييله شهرتى غاليدر. 624 تاريخنده ملاطيه-ده طوغوب، 685ده مراغه-ده وفات ايتمشدر. پدرى طبيب بولنمغله، ابتدا علم طبيله توغل ايتمش ايسه ده، بعده سريانى و عربى و يونانى قديم لسانريله علوم رياضيه و فلسفه تحصيلنه قوييله-رق، انطاقيه-ده علمائى يعقوبيه بيننده تميز ايتمش؛ و مؤخرأ مناسترك برينه چكيلوب، دنيا دن انقطاع ايتمش؛ و رهبالنلغك پطريقلكن بر رتبه دن اولان جاتليق پايه-سنى احراز ايتمشدى. اثارينك اك مشهورى آبرى آبرى سريانى و عربى لسانلرنده يازمش اولديغى بر تاريخ عموميدر، كه ابتدائى خلقتدن زمانه-دك اولان وقايعى جامع بيوك بر اثر اولوب، لاتينجه-يه دخى ترجمه و طبع اولنمشدر. عربى اوله-مرق ((زبدة الاسرار))، ((دفع الهمم))، ((كتاب الغافقى)) عنوانلى تاليفاتى و سائر بعض اثارى دخى واردر.

1-646-6

ابن عيسه

[[عمر بن عیسه]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

7-646-1

ابن العدی، ابو احمد عبد الله -*.

ائمة محدثیندن اولوب، 242 تاریخنده جرجانده طوغمش، و 323ده استر ابادده وفات ایتمشدر. استماع احادیث شریفه مقصدیله عراق و مصر و شام و حجازک هر طرفنه سیر و سیاحت ایتمش؛ و مشاهیر محدثیندن روایت ایلمشدر. ضعفاء محدثین حقنده ((الکامل فی الجرح و التعديل)) عنوانیله غایت مقبول و مکمل بر کتابی و مزینک کتابی اوزرینه ((الابصار)) عنوانلی بر تألیفی وارد.

8-646-1

ابن عدی،

[[یحیی بن عدی]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

9-646-1

ابن العدی، کمال الدین عمر بن احمد

مشاهیر فقها و محدثیندن اولوب، 586 تاریخنده حلبده طوغمش، و 666ده وفات ایتمشدر. استماع احادیث شریفه ایچون شام و عراق و حجاز طرفلرینه سیاحتله، بعض مشاهیر محدثیندن روایت ایتمش؛ و تدریس و افتا و تألیفیه امرار عمر ایده-رک، حلبده قاضیلق دخی ایتمشدر. اجلنک حلولیه تبییننه موفق اوله-مدیغی بر ((تاریخ حلب))ی و ((کتاب الدراری فی ذکر الذراری))، ((کتاب الاخبار المستفاده فی ذکر بنی جراده))، ((کتاب فی الخط و علومه و آدابه و وصف ضروبه و اقلامه))، ((رفع الظلم و التجری عن ابی العلاء المعری))، ((تدبیر حرارة الاکباد فی الصبر علی نقد الاولاد)) عنوانلی اثرلری وارد. حسن خطه و سرعت قلمه دخی مالک اولمغله، پک چوق کتابلر استنساخ ایتمشدر. بعض اشعارلی دخی وارد. *- بونک اوغلی (ابو القاسم نجم الدین ابن العدی) دخی قضاتدن ادیب و شاعر بر ذات اولوب، حسن اخلاق و حسن خطه مالک ایدی. 734ده وفات ایتمشدر.

1-647-1

ابن عرام، امیر صلاح الدین خلیل -*.

مصر امراسندن اولوب، اسکندریه نائبی ایکن، مقتول بولنان امیر %برکه\$نک قتلندن طولایی بلا بیینه اتهام اولنه-رق، برقوقک امریله 782 تاریخنده اخذ، و انواع عقوباتدن صکره، بدنی پاره-لنه-رق اعدام اولنمشدر. عالم و ادیب بر ذات اولوب، بر تاریخی و بعض اشعارلی وارد.

2-647-1

ابن عربی، ابو بکر محی الدین محمد بن علی الطائی الحاتمی الاندلسی

مشاهیر صوفیونندن اولوب، مغریده (ابن العربی) اسمیله معروف ایسه ده، شرقده ابو بکر ابن العربیندن فرق ایچون، حرف تعریفسز استعمال تعمم ایتمشدر. (محی الدین عربی) و (شیخ اکبر) اسملریله دخی معروفدر. 650 تاریخنده اندلسک مرسیه شهرنده طوغوب، 8 یاشنده ایکن اشبیلیه-یه کیده-رک، اوراده تحصیل علوم، و ابن بشکوال کبی مشاهیردن استفاده ایتدکن صکره، 598 تاریخنده شرقه رحلتله، بر مدت مکة مکرمه-ده اقامت، و بعده مصر و شام و عراق و جزیره و آناتولی جهنلرنده سیاحت، و ابن عساکر و ابو الفرج ابن جوزی کبی مشاهیردن استماع و استفاده ایتمشدر. فضل و کمالی و حقایق ربانیه و اسرار الهیه-یه اولان وقوف و عرفانی شهرت کیر آفاق اولمغله، طوائف ملوک طرفندن کندیسنه بر چوق تخصیصات تعیین اولندیغی حالده، جمله-سنی تصدق ایدوب، فقر و ریاضتله باشامغی ترجیح ایدردی. اکثر تألیفاتلی تصوفه متعلق مسائل غامضه-یی متضمن اولمغله، طریق تصوفه منسوبیتلری اولمیان بر طاقم جهله متعصبین

حضرت شيخه اعتراضه، تكفيرينه قدر يوريشلر ايسه ده، كنديسنك اويله بر شائيه-دن ميرا اولديغي ارباب عرفان عندنده محققدر. قونيه-ده بولنديغي صره-ده مشاهير علمادن صدر الدين قونوينك طول بولنان و الده-سنى تزوج ايتمشدى. 638 تاريخنده دمشقده ارتحال ايدوب، جبل قاسيون اتكندده دفن اولنمشدر. ارباب تعصبك اجباريله مرقد شريفى مزيله حالته قونمش ايكن، ياوز سلطان سليم حضرتلرى دمشق شامى فتح اينديكندده، محقق مشار اليهك مرقدينى تطهير و تنظيف و مكممل صورتده تربه-سنى انشا بيورمشلردر. باشليجه آثارى شونلردر: ((الفتوحات المكيه))، ((فصوص الحكم))، ((التدبيرات الالهيه و التنزلات الموصليه))، ((تاج الرسائل و منهاج الوسائل))، ((كتاب العظمة))، ((كتاب السبعة))، ((مفاتيح الغيب))، ((التجليات))، ((كتاب الحق))، ((مراتب علوم الوهب و الاعلام باشارات اهل الالهام))، ((العبادة))، ((الخلوة))، ((المدخل الى معرزة الاسماء))، ((كنه مالابدمنه))، ((النقباء))، ((حلية الابدال))، ((الشروط فيما يلزم اهل طريق الله))، ((اسرار الخلوة))، ((عقيدة اهل السنة))، ((المقنع فى ايضاح السهل الممتنع))، ((اشارات القولين))، ((كتاب الهوية و الاحدية))، ((الاتحاد العشى))، ((الجلالة))، ((الازل))، ((القسم))، ((عنقاء مغرب))، ((ختم الاولياء))، ((شمس المغرب))، ((الشواهد))، ((مناصحة النفس))، ((اليقين))، ((تاج التراجم))، ((القطب))، ((رسالة الانتصار))، ((الحجب))، ((الانفاس العلوية))، ((ترجمان الاشواق))، ((مواقع النجوم))، ((مطالع اهله الاسرار))، ((المواعظ الحسنة))، ((المبشرات))، ((خطبة ترتيب العالم))، ((الجلال و الجمال))، ((مشكاة الانوار فيما روى عن الله عز وجل من الاخبار))، ((شرح الفاظ التى اصطلحت عليها الصوفية))، ((محاضرات الابرار و مسامرات الاختيار))، بونلردن بشقه ((سورة الكهف قدر بر تفسير كبيرى)) و دها بر چوق تأليفاتى اولوب، مجموعنك عددى درتيزوه بالغ اولور. بونلردن ((فتوحات مكيه)) و ((فصوص)) و ((محاضرات)) ايله سائر بعضلرى مطبوعدر. ((فصوص))ك متعدد شرح و ترجمه-لرى دخى واردر. شو قطعه جملة اشعارندندر:

@@@

اذا حل ذكركم خاطرى
فرشت خدودى مكان التراب
واقعدنى الذل فى بابكم
قعود الاسارى لضرب الرقاب
\$

3-647-1

ابن العريف، ابو العباس احمد بن محمد صنهاجى

اندلسك كبار زهادندن اولوب، ((كتاب المجالس)) و سائر اهل طريقتيه مخصوص تأليفاتك صاحبيدر. يوسف بن تاشفين طرفندن مراکشه جلب اولنه-رق، 536 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر.

4-647-1

ابن عزرا، ابراهيم بن ماير

أوروياجه (ابن اسرا #1) اسميله شهرت بولان ذاتك اسم حقيقيسيدر. بعض مأخذلره باقه-رق، (ابن اسرا) املاى غير صحيحيله ثبت ايتديكمزدن، اورايه مراجعت بيوريله.

1-648-1

ابن عساكر، ابو القاسم على بن حسن

لقبى ثقة الدين وياخود نور الديندر. مشاهير مورخيندن اولوب، فقه و حديثده دخى يد طولى صاحبي ايدى. 499 تاريخنده دمشقده طوغوب، بعد التحصيل، استماع احاديث شريفه و اكمال معلومات مكتسبه مقصديله عراقين و خراسان طرفلرينه سياحت ايتمش؛ و ارباب تقوى و قناعتدن اولمغله، امور دنيايه و امرا و اغنيايه التفات ايتميوب، تعليم و تعلم و تأليف و عبادته حصر اوقات ايتمشيدى. دمشق شامك 80 جلد اوزره بر مكممل تاريخنى يازمشدر. كه خطيب بغدادينك بغداد تاريخى كيبى بر محيط اعظم اولمغله، غايت مقبول و معتبر اولوب، بر چوق مورخلر طرفندن اختصار دخى اولنمشدر. بونندن بشقه ((الموافقات))، ((الاطراف للسنن))، ((معجم الشيوخ))، ((مناقب الشباب)) كيبى بر چوق آثار نفيسه-سى واردر. 571 تاريخنده دمشقده وفات ايدوب، صلاح الدين ايوبى دخى جنازه-سندده حاضر بولنمشدر. اشعار رائقه-سى دخى اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

ایا نفس و یحک جاء المشیب
فما ذا التصابی و ماذا الغزل
تولی شبابی کان لم یکن
و جاء مشیبی کان لم یزل
\$

2-648-1

ابن عساکر، فخر الدین ابو منصور عبد الرحمن بن محمد

أنف الترجمة-نك برادر زاده-سی اولوب، مشاهیر فقهاء حنفیه-دندر. دمشقده (جاروحيه) و (تقويه) و قدسده (صلاحیه) مدرسہ-لرنده تدریس علوم ایدوب، حتی صلاحیه مدرسہ-سنی شامک نظامیه-سی دنیلہ-جک بر حال مکملیتہ کثیر مشیددی. فقه و حدیثه متعلق بر قاچ تالیفی وارد. 550 تاریخنده طوغوب، 620 سنه-سنده وفات ایتمشدر.

3-648-1

ابن عساکر، ابو الیمن امین الدین عبد الصمد بن عبد الوهاب

ینه مورخ مشهور ابن عساکرک عائلہ-سندن اولوب، حرم شریفده اختیار اقامت، و فقه و حدیث و زهد و تقواده اکتساب شهرت ایتمشیددی. فقه و حدیثه دائر بعض تالیفاتی و بر طاقم منشآت بلیغہ-سیله اشعارى وارد. 614 تاریخنده طوغوب، 687ده وفات ایتمشدر.

4-648-1

ابن عصفور، ابو الحسن علی بن موسی الحضرمی

اندلسک اعظم ادب-سندن اولوب، عربیاته بینظیر ایدی. عمرینی مطالعه کتبله کچیره-رک، ابدی مطالعه-دن اوصانمازدی. اندلسک اشبیلیه، شریش، مالقه، لورقه و مرسیه شهرلرنده تدریس ادبیات ایتمش، و بر چوق کتابلر یازمشدر. 597 تاریخنده اشبیلیه-ده طوغوب، 669 ده تونسده وفات ایتمشدر. باشلیجه تصنیفاتى شونلردر: ((الممتع))، ((المفتاح))، ((الهلال))، ((الازهار))، ((انارة الדיاجی))، ((مختصر الغرة))، ((مختصر المحتسب))، ((السالف و العذار))، ((شرح الجمل))، ((المقرب))، ((البدیع))، ((شرح الجزولية))، ((شرح المتنی))، ((شرح الحماسة))، ((سرقات الشعراء))، ((شرح الاشعار الستة))، ((شرح المقرب)). کوزل اشعارى دخى وارد.

5-648-1

ابن عطار، ابو القاسم *-

اندلسده اشبیلیه ادبا و شعرا-سندن اولوب، ((قلائد العقیان)) صاحبى فتح بن خاقانک معاصرى ایدی. اشعارى غایت لطیف و مؤثر اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

لابد للدمع بعد الجری ان یقفا
وهیه سال فوادی عنده اسفا
وبی غزال اذا صادفت غرته
جنیت من و جنتیه روضة انفا
کالبدر مکتملاً کالطبی ملتفتا
کالروض مبتسماً کالعصن منعطفا
\$

*- قرطبه-لی (ابو عبد الله بن عطار) اسمنده بر شاعر دخى وارد، که اکثر عمرینی سیاحتده کچیرمش، و بر مدت تونسده اقامت ایتمشدر.

6-648-1

ابن عطاش، احمد بن عبد الملك -*.

پدری عالم و ادیب بر ذات اولدیغی حالده، طائفه باطنیه-یه التحاق ایتمش اولدیغندن، اصفهانده-کی باطنیه صاحب ترجمه- بی جهل و عدم اقتدار یله برابر، کندیلرینه رئیس اتخاذ ایده-رک، ملکشاھک بعض قلعه-لرینی ضبط ایتمکله، 500 تاریخلرنده ابن عطاش اله کچوب، اعدام اولمشدر.

7-648-1

ابن عطیر

رها حاکمی عطیرک اوغلی اولوب، دیار بکر صاحبی نصر الدوله بن مروان مرقوم عطیری قتل و ملکنی ضبط ایتمش ایسه ده، صالح بن مرداسک شفاعت یله رها ابن عطیره اعاده اولنمش؛ و بو ایسه روم ایمپراطوری ارمانوسی دعوتله، قلعه-یی تسلیم ایتمش؛ و ابن مروان ایله مرقوم روم ایمپراطوری بیننده بر طاقم محاربه-لر وقوعنه سبب اولمشدر. بو وقوعات 420 تاریخلرنده جریان ایتمشدر.

1-649-1

ابن عطیه، ابو بکر -*.

اندلسدن شرقه هجرت ایدن علما و ادباند اولوب، بشنجی قرن هجری اوخرنده یاشامشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

کن بذنب صائد مستأنساً

و اذا ابصرت الانسان ففر

انما الانسان بحر ماله

ساحل فاحذره اياك الغرر

و اجعل الناس كشيخ واحد

ثم کن من ذلك الشخص حذر

\$

2-649-1

ابن عطیه، ابو محمد عبد الحق -*.

أنف الترجمه-نك اوغلی اولوب، فقه و حدیث و تفسیر و نحو و لغتده ید طولی صاحبی ایدی. 529 تاریخنده اندلسده مریه قاضیسی اولوب، بعده میورقه قاضیسی اولمش ایسه ده، کیتمکن استنکاف ایدوب، %لورقه\$ شهرینه چکلمش، و 546ده اوراده وفات ایتمشدر. ولادتی 481ده واقع اولمشدی. ((الوجیز)) عنوانیله مشهور و معتبر بر تفسیری و بر چوق اشعار و رسائلی واردر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

و ليلة جبت فيها الجزع مرتدياً

بالسيف اسحب اذياً من الظلم

و النجم حيران في بحر الدجى غرق

و البرق في طيلسان الليل كالعلم

كانما الليل زنجى بكا هله

جرح فيشعب احيانا له بدم

\$

3-649-1

ابن عطيه، ابو محمد -* -

اندلس ادبا و شعرا سندن و مشهور لسان الدين ابن خطيبك تلامذه-سندن اولوب، 709 تاريخنده %وادی آش\$ده طوغمش، و اوراده امامت و خطابت و بعده قاضيلق ايتدكدن صكره، غرناطه-يه انتقال ايله، مسجد اعظمه خطيب اولمشيدى. اشعارى كوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

الا ايها الليل البئى الكواكب
متى ينجلى صبح بلبل المآرب
و حتى متى ارعى النجوم مراقبا
فمن طالع منها على اثر غارب
\$

4-649-1

ابن عطيه، عبد الملك بن محمد

ملوك امويه-دن مروان بن عبد الملك رجالندن اولوب، ابو حمزه-نك قومانده-سى آنتنده اوله-رق شامك اوزرينه يوريمكده اولان خارجيلرك اوزرينه مأمور اولمغله، موفق اولوب، خارجيلرى مغلوب و پريشان ايتمش؛ و بر آى قدر مدينه-ده اقامتدن صكره، اوراده وليد بن عروه-يى و كيل بر اقه-رق، يمينه عزيمتله اورانك صاحبي يحيى بن طالب الحقى قتل و سر مقطوعنى مروانه ارسال ايتمشيدى. بعده مرواندى آديغى امر اوزرينه، حجه كيتمكده ايكن، 130 تاريخنده قتل اولنمشدر.

5-649-1

ابن عفيف تلمسانى، شمس الدين محمد بن سليمان

شعرا و ادبان اولوب، پدرى تلمسانلى اولديغى حالده، كنديسى 661 تاريخنده مصرده طوغمش، و 688ده، هنوز اون سكرز ياشنده ايكن، دمشقده وفات ايتمشدر. اشعارى غايتله سليس و لطيف اولوب، شو بر ايكي بيت او جمله-دندر:

@@@

مابين هجرىك و النوى
قد ذبت فيك من الجوى
و حيات وجهك لا سلا
عنك المحب و لانوى
يا فاتنى بمعا طف
سجدت لها قضب اللوى
\$

-* - پدرى (شيخ عفيف الدين تلمسانى) دخى شعرا دن اولوب، صاحب ترجمه-نك وفاتى حفته بعض مؤثر مرثيه-لرى واردر.

6-649-1

ابن عقيل، ابو محمد بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن الهاشمى

مشاهير نحويوندى اولوب، مصرده قاضى القضاة اولمشدى. 697 تاريخنده طوغوب، 769 سنه-سندده وفات ايتمشدر. ابن مالك مشهور ((الفيه))-سنه بر شرح يازمشدر، كه كتاب مذکور شروحنك اك مكمل و اك مقبولى اولوب، امام سجاعى و امام سيوطى كى اعظم علما بو شرحى تحشيه ايتمشلردر. صاحب ترجمه-نك بوندى ماعدا ((كتاب الاوهام الواقعة للنووى و ابن الرفعة)) عنوانيله بر كتابى، فروعه دائر ((جامع النفيس)) عنوانلى بر اثرى، بر تفسير و ابن مالك ((تسهيل)) عنوانلى كتابنه ((مساعد)) عنوانيله بر شرحى واردر.

عن اصل نهروانلی اولوب، مشاهیر شعراندنر. خلفای عباسیه-دن معتضد باللهک ندماسندن اولوب، مشار الیهک پک چوق احسانلرینه نائل اولمشیدی. بعض وقوعات و نوادری متواتردر. 318 تاریخنده 100 یاشلرنده وفات ایتمشد. اشعاری غایت لطیف اولوب، قومشوسنک کوکر جینلرینی دیدکیچون، ذبح اولنان بر کدیسی حقنده سویلمش اولدیغی بر قصیده-سی مشهوردر. بعض روایته کوره، قصیده مذکوره اسمنی تصریح ایتمک ایستمدیکی بر ذات حقنده اولوب، کدی-یی وسیله اتخاذ ایتمشد. شو بر ایکی بیت او قصیده-دندر:

@@@

یا هر فارقتنا و لم تعد
و کنت عندی بمنزلة الولد
فکیف ننفک عن هواک وقد
کنت لناعدة من العدد
تطرد عنا الاذی و تحرسنا
فی الغیب من حبة و من جرد
\$

خلافت عباسیه-نک صوک وزیری اولوب، مستعصمک زمان خلافتنده 14 سنه وزارت ایتمشد. رافضی المذهب اولوب، بغدادده سنیلرله شیعیلر آره-سندده وقوعبولان بر منازعه اوزرینه، خلیفه-نک اوغلی ابو بکر و دوآتدار رکن الدینک امریله شیعیلرک محله-سی عسکره یغما ایئتدیرلدیکندن، دلکیر اولمغله، هم بونک انتقامنی آلمق و همده علویلردن بر خلیفه نصب ایتمک امید باطلیله، هلاکویی بغدادک ضبطنه ترغیب و تشویق، و خلیفه-یی دخی عسکرینی آز التمغه اقتناع ایده-رک، مغول اردوسنی بغدادک خارجه کتوردکن صکره، خلیفه-یه هلاکو طرفندن مقام خلافتده ایقا اولنه-جغنی، و هلاکونک کندی قیزینی خلیفه-نک اوغلی ابو بکره ویره-جکنی ایناندیره-رق، رسم نکاحک اجراسی بهانه-سیله کندیسی بتون وکلا و اعیان و علما و فقهای جمع ایله، هلاکونک اردوکاهنه کوتورمش؛ و اوراده مغوللر جمله-سنی قتل ایئتدکن صکره، بغداده کیروب شهری غارت و تخریب، و بتون اهالی-یی قتل عام ایتمشدر. ابن علقمی خانی دخی مغوللردن بوز کورمیوب، تحقیر اولندیغندن، مأیوسیت و محجوبیتندن بر سنه صکره یعنی 657 سنه-سی اوائلنده فوت اولمشدر. هلاکویی بغدادک فتحنه دعوت ایچون غریب بر طریق بولوب، بر کوله-نک باشنی تراش ایئتدیرمش، و اوزرینه ایکنه و کحل ایله یازه-جغنی یازدقن صکره، صاچی کلنجه-یه قدر اوندن چیقارمامش، و بعده وصولده باشنی تراش ایتملرینی اخطار ایتمک تنبیهیله کندیسنی محل مقصوده کوندرمشیدی. حتی باشنک بر طرفنه-ده ((مکتوبی او قودقن صکره بیرتک)) مآلنی یازمش اولدیغندن، زواللی کوله باشنده-کی یازی او قودقن صکره، مغوللر طرفندن درحال قتل اولنمشدی.

بنی حفص دولتی رجالندن اولوب، ابو البقاء خالد بن ابی زکریانک زماننده حاجب ایدی. مشار الیهک برادری ابو بکره قسنطینه-ده بیعت ایئتدیرمکه بسبب بو ذات اولوب، سکرنجی قرن هجری اوائلنده تونس و جزایر و طرابلس غرب طرفلرنده بر جوق وقوعات سیاسیله تولید ایئتدکن صکره، 719 تاریخنده وفات ایتمشد.

موصل امراسندن اولوب، الجزیره-ده-کی %جزیره ابن عمر \$ قصبه-سنک بانسی اولدیغی مرویدر. ((جزیره ابن عمر)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

4-650-1

ابن العمید، عبد الله بن علی الباهر

((تاریخ ابن العمید)) اسمیله معروف کتابک مؤلفی اولوب، 672 تاریخنده وفات ایتمشدر.

5-650-1

ابن العمید، ابو الفضل محمد بن حسین

پدری نوح بن نصر سامانینک کاتبی اولوب، بو مناسبتله، اهل خراسانک عادتی اوزره عمید لقبیله تلقیب اولنمشدی. کندیسسی ایسه آل بویه دولتک اخص رجالندن اولوب، عضد الدوله-نک پدری اولان رکن الدین ابو علی حسنک رئیس الوزراسی ایدی. 328 تاریخنده بو مسندی احراز ایتمشیدی. انشا و کتابتده عصرینک فریدی اولوب، ثعالبی بو فنه عبد الحمید ایله بدأ اولندیغنی و ابن عمید ایله ختام ویرلدیکنی بیان ایدیور. ادبیاتده و حفظ اشعار و اخبار عربده و تاریخده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، علم هیئت و نجوم و سائر فنوندن دخی بهره-سی وار ایدی. هله سیاسیات و اداره ملک فننده و فن حربده بینظیر اولوب، اخلاقی دخی غایتله ممدوح ایدی. آنجق تقریس و قولنج علتلرندن بیزار و خسته مزاج ایدی. 24 سنه وزارت ایتمکدن صکره، 360 تاریخنده وفات ایتمشدر. عضد الدوله-نک معلم و مربیسی بولنمشدر. ((الخلق و الخلق)) عنوانیله بر کتاب یازمش ایسه ده، مسوده حالنده بر اقمشدر. محرراتی مشهوردر، و بعض اشعارى دخی وارد.

1-651-1

ابن العمید، ذو الکفایتین ابو الفتح علی بن ابی الفضل

آف الترجمه-نک اوغلی اولوب، پدری طرفندن تعلیم و تربیه اولنمش اولمغله، وفاتنده یرینه کچوب، رکن الدینک امور سیفیه و قلمیه-سنی اداره ایتمکچون، (ذو الکفایتین) لقبیله تلقیب اولنمش؛ و بیوک بر نفوذ و اقتدار قزانمشیدی. رکن الدینک وفاتندن صکره، اوغللری عضد الدوله و مؤید الدوله طرفندن ابتدا وزارتده ایقا اولنمش ایسه ده، بعده املاکی مصادره اولنه-رق، کندیسسی دخی اموال مکتومه-سنی سویلمک ایچون انواع عقوباتله اعدام اولنمشدر. بو دخی ادیب و منشی و شاعر اولوب، شو قطعه جمله اشعار نندنر:

@@@

سکن دنیا اناس قبلنا

رحلوا عنها و خلوها لنا

و نزلناها کما قد نزلوا

و نخلیها لقوم بعدنا

\$

2-651-1

ابن عُنَین، شرف الدین ابو المحاسن محمد بن نصر الدین انصاری

مشاهیر شعرادن اولوب، پدری کوفه-لی اولدیغی حالده، کندیسسی 549 تاریخنده دمشقده طوغمشدر. شعرک انواع مختلفه-سنده بینظیر و ادبیات و تاریخ و سائر علومده ماهر ایدی. دمشق رؤسانک ذمی حقنده ((مقراض الاعرا)) عنوانیله مفصل بر قصیده سویلمش اولدیغندن، صلاح الدین ایوبی طرفندن یمنه نفی اولنمش؛ و اورانک صاحبی طغتنکینی مدح ایله، آلدیغی جائزه-لردن بر خیلی مبلغ طویلايه-رق، اجرای تجارتیه باشلامشیدی. صلاح الدینک وفاتندن صکره، شامک محاسننی و غربتک مشاقنی و وطنه اولان شوق و اشتیاقنی مصور اولان مشهور قصیده رائیه-سنی یازه-رق، ملک عادلده تقدیم ایتمکله، شامه دخول ایتمسنه مساعده اولنمش؛ و بعده جزیره، عراق، خراسان، خوارزم، ماوراء النهر، غزنه و هندستانه قدر بر سیاحت ایتمکدن صکره، شامه عودتله، اکابر عندنده فوق العاده حرمت و اعتباره نائل اوله-رق، حتی ملک معظمک اوخر سلطنتیله ملک ناصرک ابتدای سلطنتنده مسند وزارتی احراز ایتمشیدی. بعده ملک اشرف طرفندن عزل اولنه-رق، بقیه عمرینی عزلتده کچیرمش؛ و 630 تاریخنده وفات ایتمشدر. لغته دائر ((مختصر الجمهره)) عنوانیله بر اثری و ((تاریخ العزیزی)) اسمیله بر تألیفی وارد. دمشقدن نفیه کیدرکن سویلمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعار نندنر:

@@@

فعلام ابعدهم اخاتقة
لم يقترف ذنباً ولا سريقاً
انفوا المؤذن من بلادكم
ان كان ينفى كل من صدقا
\$

3-651-1

ابن عياش، ابو جعفر احمد بن محمد كنانى

اندلس ادبا و شعرا سندن اولوب، 552 تاريخنده مرسيه-ده طوغمش؛ و 579ده شرقه رحلتله، بر مدت حجاز و شامده اقامت اينتكدن صكره، 597ده اندلسه عودت، و 628 تاريخلرنده كوزلرينه عمى كله-رك وفات اينتمشدر. حريرينك اشعارينه بعض نظيره-لرى و سائر اشعارى واردر.
*- [(ابو بكر بن عياش) ماده-سنه دخى مراجعت.]

4-651-1

ابن عيذون، ابو على اسماعيل بن قاسم القالى

مشاهير نحاتدن اولوب، بصريون مذهبنه تابع و لغت و شعرده دخى ماهر ايدي. ابن دريد، ابو بكر انبارى، نفطويه و درستويه كيبى ائمه نحاتدن اخذ اينتمشيدى. نحو و لغت و ادبياته متعلق بر چوق تاليفاتى اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((الامالى))، ((البارع))، ((كتاب المقصور و الممدود))، ((كتاب فى الابل و نتاجها))، ((كتاب فى حلى الانسان و الخيل و شياتها))، ((كتاب فعلت و افعلت))، ((كتاب مقاتل الفرسان))، ((شرح القصائد المعلقة)). بونلردن ((البارع)) نام اثرى 5000 ورقدن مركب و حروف هجا ايله مرتب مكمل بر لغت كتابيدر. صاحب ترجمه 288 تاريخنده ديار بكرده طوغوب، بعده جزيره و عراقى طولاشه-رق، 303 تاريخنده بغداده داخل اولمش؛ و بعده استماع حديث ايچون، موصله كيدوب، 305 تاريخنده بغداده عودتله، 328 سنه-سنه دكين اوراده قالوب، تاريخ مذكوره اندلسه عزيمت اينتمش؛ و اورانك ملكى بولنان ناصر عبد الرحمن اموى طرفندن فوق العاده حرمت و تعظيم كورمش؛ و قرطبه-ده توطن ايله، اندلس ادبا و شعراسيله صحبت ايده-رك، و تدريس و افاده ايله مشغول اوله-رق، 356 تاريخنده اوراده وفات اينتمشدر.

5-651-1

ابن عيشون، الحاج ابو عامر *-.

اندلسك آلتنجى عصر هجرى اوانلى ادباسندن اولوب، بعض اشعارى ((قلاند العقيان))ده مسطوردر. شو ايكى بيت معاصرى اولان كتاب مذكور صاحبي فتح بن خاقان قيسى-يه يازمش اولديغى بر قطعه-سندندر:

@@@

كتب و لو وفيت برك حقه
لما اقتصرت كفى على رقم قرطاس
و نابت عن الخط الخطا و تبادرت
فطوراً على عيني و طوراً على رأسى
\$

1-652-1

ابن عيينه، ابو محمد سفيان *- الهلالى

ايكنجى درجه-ده تابعيندن اولوب، عن اصل كوفه-لى اولديغى حالده، مکه مكرمه-ده اقامت اينتمش؛ و حديث و تفسيرده و على الخصوص احاديث نبويه-يى تفسير اينمه-ده يد طولى صاحبي اولوب، 7000 حديث شريف نقل و روايت اينتمشدر. زاهد و متقى و صالح بر ذات اولوب، قورو آرپه اكميله تعيش اينديكى مشهوردر. نصيحت و موعظه قيبيلندن يك چوق اقوال حكيمانه-سى واردر. 107 تاريخنده كوفه-ده طوغوب، 198ده مکه-ده وفات اينتمشدر. پدرينك اون اوغلى اولوب،

بونلرك بئشى محدثيندن ايدي، كه اك مشهورلرى صاحب ترجمه-در. ديكر دردى محمد، ابراهيم، آدم و عمراندر. -*.
[[حكم بن عيينه]] ماده-سنه دخى مراجعت بيوريله.]

2-652-1

ابن غانم، علاء الدين على بن محمد

دمشق شامك مشاهير ادبا و شعرا سندن اولوب، 680 تاريخنده طوغمش، و 737ده وفات ايتمشدر. اوصاف ممدوحه اصحابندن اولوب، خانه-سى مجمع علما و فضلا ايدي. شو ايكي بيت جمله اشعار نندندر:

@@@

لقد غبت عنا و الذى غاب محسود
و انت على ما اخترت من ذاك محمود
حالنا محلا بعد بعدك محلا
به كل شي ما خلا الستر مفقود

\$

-* بونك برادري (شهاب الدين احمد بن غانم) و اوغلى (جمال الدين عبد الله بن على بن غانم) دخى ادبا و شعرا دن ايديلر.

3-652-1

ابن غراب، امير سعد الدين ابراهيم بن عبد الرزاق -*. اسكندراني

مصر امراسندن اولوب، پدرى و جدى اسكندريه ناظرى بولنمغله، كنديسى شهر مذكورده طوغمش؛ و بعده مصر اموالنه ناظر اولان جمال الدين محمود طرفندن قاهره-يه جلب اولنه-رق، آز مدت ظرفنده ملك ظاهر برقوق ديوان كاتبي اولمش؛ و ملك مشار اليهك و فائندن صكره ملك ناصرك زماننده بسبتون اداره امور دولتى اليه آله-رق، برادري فخر الدين ماجدى دخى اسكندريه-دن جلبه، وزارتته نصب، و بتون مناصب دولتى بينلرنده تقسيم ايتمشلردى. بو صره-ده اموال كثيره و نفوذ و اقتدار فوق العاده اكتساب ايده-رك، رتق و فتق امورى بسبتون اليه آلمش؛ و حتى بر آره-لق ملك ناصرى اسقاطله، برادري ملك منصورى اجلاس ايتدكدن صكره، تكرار ملك ناصرى تختنه اعاده ايتمشيدى. برقوقك ديوان كاتبي اولديغى وقت آنجق يكرمى ياشنده اولوب، سكر اون سنه مسند اقتدارده قالدقندن صكره، 30 ياشنه وارمه-دن 808 سنه-سنده وفات ايديوب، مثلى كورلمه-مش صورتده طنطنه-لى بر آلايله دفن اولنمشدر.

4-652-1

ابن الغريه، كثير -*.

بنى نهشل قبيله-سندن بر شاعر اولوب، وقت جاهليتده كسب شهرت ايتدكدن صكره، شرف اسلامه مشرف اولمش؛ و كرك قبل الاسلام كرك بعد الاسلام شعر سويلمشدر. حضرت عمر فاروق (رضه) زماننده اقرع بن حابس و برادري قومانده-سييله طالقان و جوزجانه سوق اولنان عسكر مياننده بولنمغله، اوراده شهيد اولان مجاهدين اسلام حقتده مفصل بر مرثيه سويلمشدر، كه شو بر ايكي بيت اوندندر:

@@@

سقى مزن السحاب اذا استهلته
مصارع فتية بالجوزجان
الى القصرين من رستاق حوط
اباد هم هناك الاقرعان
و ما بي ان اكون جزعت الا
حنين القلب للبرق اليماني

\$

5-652-1

ابن الغریق، ابو الحسين محمد بن علی بن عبد الله بن عبد الصمد بن المهتدی بالله

خلفای عباسیه اقرباسندن اولوب، بغدادده زماننک رئیس المحدثینی ایدی. فوق العاده زهد و تقوا ایله متصف اولدیغندن، (راهب بنی العباس) لقبیله شهرت بولمشیدی. 465 تاریخنده و 95 یاشنده وفات ایتمشدر.

6-652-1

ابن الغزال

((ابو جعفر بن غزال، امین الدوله بن غزال، ابراهیم صالحی و محمد بن غزال)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

7-652-1

ابن غصن، ابو عبد الله محمد بن ابراهیم اشبیلی

عن اصل اندلسک جزیره الخضرا شهرندن اولان شداد بن اوس انصاری اولادندن اولوب، 630 تاریخلنده اشبیلیه-ده طوغمشدر. قرائت و فقهده ید طولی صاحبی و زاهد و صالح بر ذات اولوب، مکه و مدینه و بیت مقدسه قرائت درسی ویرمش، و قرائته دائر ((مختصر الکافی)) کبی بعض اثرلری یازدیغی کبی، معجزات نبی (صلعم) حقنده دخی بر تألیفی واردر. 723 سنه-سی اوخرنده بیت مقدسه وفات ایتمشدر.

1-653-1

ابن فارس

((احمد بن فارس)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

2-653-1

ابن الفارض، ابو حفص عمر بن علی

کبار مشایخ صوفیه-دن و اولیاء اللهدن بر ذات اولوب، پدری عن اصل حمالی اولدیغی حالده، کندیسسی 556 تاریخنده قاهره-ده طوغمش؛ و بر مدت حرم شریفده مجاور اولدقدن صکره، مصره عودتله، جامع ازهرده مداوم صلاوة و عبادت اولوب، اکابرک صحبتته اصلا التفات ایتمز، و بلکه کندیلرندن قاچار، و کیمسه-دن بر شی آماز ایدی. علوم دینییه و حقیقت و تصوفده بر بحر عرفان اولمغله برابر، ارباب جذبده-دن اولوب، بعض غرائب احوالی و کرامات و مقاماتی مشهوردر. حقایق صوفیه و کمالات معنویه-یه متعلق اشعار و قصائدی چوق و غایت فصیح و بلیغ اولوب، مرتب دیوانی واردر. بر قصیده تائیه-سیله برده قصیده بانیه-سی مشهوردر. دیوانی و قصائدینی اکثر علما و ادبا شرح ایتمشدر. بو شرحلرک مکملی شیخ حسن بورینک شرحیدر. ((تائیه))-سنه دخی بر چوق شرحلر یازیلوب، حتی مولانا عبد الرحمن جامی دخی فارسی عبارتیه شرحی یازمشدر. فرغانینک قصیده مذکوره-یه اولان شرحی مطبوعدر. ابن الفارض 632 تاریخنده قاهره-ده ارتحال ایدوب، تربه-سی زیارتکاهد.

3-653-1

ابن الفخار، ابو عبد الله محمد بن علی البیری

اندلسک اعظم ادبا و نحاتندن اولوب، نحو و قرائت و ادبیات عربیه-ده شاطبی و وزیر ابن زمرک و لسان الدین ابن خطیب کبی مشاهیر استاذیدر. 754 تاریخنده وفات ایتمشدر. *- (ابو عبد الله محمد بن عمر بن الفخار) اسمنده قرطبه-لی بر ذات دها واردر، که مستجاب الدعوه اولوب، اشعار و نوادر عربیه دخی واقف ایدی. 419 تاریخنده وفات ایتمشدر. *- مالمقه-لی (ابو عبد الله بن الفخار) اسمنده بر شاعر دخی واردر، که تاریخ ولادت و وفاتی معلوم اولمیوب، شو قطعه ((قلائد العقیان)) ده کوریلن جمله اشعار ننددر:

@@@

امستنكر شيب المفارق في الصبا
و هل ينكر النور المفتاح في الغصن
اظن طلاب المجد شيب مفرقي
و ان كنت في احدى و عشرين من سن
\$

4-653-1
ابن الفرات

[(ابن خنزابه، ابو الحسن، ابو الخطاب و ابو الفتح بن فرات)] ماده-لرينه مراجعت بيوريله.

5-653-1
ابن الفرضي، ابو محمد عبد الله بن محمد ازدي

اندلسك اعظم فقها و ادباسندن اولوب، قرطبه-ده تولد و نشأت، و 383 تاريخنده شرقه رحلتله، ايفاي فريضة حج ايتمش؛
و محمد مهديك زمانده بلنسيه قاضي سي اولدقن صكره، بربرلك قرطبه-يي ضبطلري صره-سنده 403 تاريخنده قتل
اولنمشدر. ((تاريخ علماء اندلس)) و ((تاريخ شعراء اندلس)) عنوانلريه ايكي قيمتدار اثرى و بر چوق اشعارى وارد.
شو ايكي بيت او جمله-دندندر:

@@@
اسير الخطايا عند بابك واقف
على وجل مما به انت عارف
يخاف ذنوبا لم يغيب عنك غيبها
ويرجوك فيها فهو راج و خائف
\$

6-653-1
ابن فضل الله، شرف الدين عبد الوهاب بن جمال الدين

نسلى حضرت عمر فاروقه منتهى اولوب، مصرده ملك ناصر بن قلاوونك سركاتبى اولمش؛ و بعده سركاتبلكله دمشق
كوندريلوب، 717ده اوراده وفات ايتمشدر.

7-653-1
ابن فضل الله، ابو المعالى محى الدين بن جمال الدين

أنف الترجمة-نك برادري اولوب، بو دخى ملك ناصرك سركاتبى بولنمشدر. اختيارلغنده قولاغى ايشيتمز اولديغندن،
اوغلى شهاب الدين كنديسنه وكالت ايدرديسه ده، مومى اليه حديد المزاج اولديغندن، بعض معاملات سرکشانه-ده بولنمغله،
ديكر اوغلى علاء الدين صغر سنيله برابر وكيل تعيين اولنمشدى. صاحب ترجمه 738 تاريخنده 93 ياشنده وفات
ايتمشدر. اديب و منشى و شاعر بر ذات ايدى. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@
نضا حكنى ليلي فاحسب ثغرها
سنى البرق لكن اين منه-سنى البرق
و اخفت نجوم الصبح حين تبسمت
فقمتم بفر عيها اشد على الشرق
\$

1-654-1

ابن فضل الله، شهاب الدين ابو العباس احمد بن محى الدين

أنف الترجمة-نك اوغلى اولوب، شعر و انشا و ادبياتده عصرينك فريدى اولديغى كى، جغرافيا و تاريخ و تراجم احوالده و على الخصوص مغول و ترك و هند تاريخلرنده و هيئت و اسطرلابده دخى يد طولى صاحبي و فقه شافعيده مأذون ايدي. 700 تاريخنده دمشقده طوغمش. و 749ده مصرده وفات ايتمشدر. خيلى وقت ملك ناصرك سر كتابتنده پدرينه وكالت ايتمشدر. ((فواضل السمر فى فضائل آل عمر)) عنوانيله 4 جلدن مركب بر كتابى و ((مسالك الابصار فى ممالك الامصار)) عنوانيله 20 بيوك جلدن غايت نافع بر كتابى و اردر، كه بر نسخه-سى آيا صوفيه كتبخانه-سنده موجوددر. مدح رسول الله (صلعم) حقنده ((صياحه المشتاق)) عنوانيله بر تأليفى و ((الدعوة المستجابة))، ((سفرة السفره))، ((دمعة الباكي))، ((يقظة الساهر)) و ((نفحة الروض)) كى بعض آثارى و بر طاقم اشعارى و اردر. (كاتب دمشق) اسميله دخى معروفدر. *- بونك برادرى (علاء الدين محمد بن على بن فضل الله) و اونك اوغلى (بدر الدين محمد بن على بن فضل الله) مصرده سر كتابلى ايتمشلدر. بونلك دخى بعض اشعارلرى و اردر.

2-654-1

ابن الفقيه، ابو منصور عبد الواحد بن ابراهيم

مشاهير ادبا و محدثين اولوب، 561 تاريخنده موصلده طوغمش، و 636ده وفات ايتمشدر. اشعار رائقه-سى دخى اولوب، شو بيت او جمله-دندر:

@@@

و من العجائب ان قلبى يشتكى
شوقا اليك و انت فيه مقيم

\$

*- ((شهاب الاسلام)) و ((احمد بن فقيه همدانى)) ماده-لرينه دخى مراجعت بيوريله.]

3-654-1

ابن فورك، ابو بكر محمد بن حسن

مشاهير علمادن اولوب، علم كلام و اصول فقه و نحو و ادبياتده يد طولى صاحبي ايدي. اصفهانلى اولوب، بر مدت عراقه تدريسله مشغول اولدقن صكره، نيشابور اهاليلى طرفندن جلب، و كنديسنه بر مدرسه ايله بر خانه انشا اولنمش؛ و اوراده تأليف و تصنيفله اوغراشوب، يوز قدر كتاب يازمشدر. لاجل المناظره غزنه-يه دعوت اولنوب، عودتنده يولده تسميم اولنه-رق، 406 تاريخنده وفات ايتمشدر.

4-654-1

ابن فوزجه، محمد بن حمد *- بروجردى

مشاهير ادبان اولوب، ابو الفتح ابن جنينك بعض آثارينه اعتراض يوللى ((التجنى على ابن الجنى))، ((الفتح على ابى الفتح)) و ((كنايات)) عنوانلى اثرلرى و بعض اشعارى و اردر.

5-654-1

ابن فولاد

بنى بويه دولتى آدملرندن اولوب، قزوین واليكنى استحصال ايده-مديكندن، 407 تاريخ هجرىسنده خروجله، رى طرفلرنده اجراى فساد ايتديكندن، مجد الدوله ايله والده-سى بر طاقم محاربه-لردن صكره كنديسنه اصفهان واليكنى و بر مکه مجبور اولمشلردى.

6-654-1

ابن فهد، شهاب الدين محمود بن سلمان

شام علما و ادباسندن اولوب، 644 تاريخنده دمشقده طوغمش، و 755ده وفات ايتمشدر. ((مقالة العشاق))، ((منازل الاحباب))، ((حسن التوسل))، ((اسنى المنايح فى اسنى المدائح)) عنوانلى تأليفاتى و بعض اشعارى واردر. شو ايكي بيت بر مفصل قصيده-سندندر:

@@@

هل البدر الاما حواه لثامها
او الصبح الاما جلاه ابتسامها
او النار الامابدا فوق خدها
سناها و فى قلب المحب ضرامها
\$

7-654-1

ابن القاسم، ابو عبد الله عبد الرحمن *-

ائمة فقهاء مالكيه-دن اولوب، امام مالک اصحابندن عالم و زاهد بر ذات ايدى. فقه مالکی کتابلرينك اك معتبرلرندن اولان ((المدونة)) عنوانلى تأليفك صاحبيدر. 132 تاريخنده طوغوب، 191ده مصرده وفات ايتمشدر.

8-654-1

ابن القاص، ابو العباس احمد بن ابى احمد

فقهاء شافعيه-دن اولوب، طبرستانده وقتنك امامى ايدى. وعظ و تدريسله مشغول اولوب، بعض سياحتلر دخى ايتمشدر. بو سياحتلرک برى اثناسنده 335 تاريخنده طروسوده وفات ايتمشدر. مذهب شافعى اوزرينه ((ادب القاضى)) عنوانلى بر کتابى، ((دلائل القبلة)) عنوانيله بر مختصرى، فروعه دائر بر ((تلخيص))ى، فتاويسى و ((كتاب المواقيت)) و ((المفتاح)) عنوانلريله ايكي اثرى واردر.

1-655-1

ابن قاضى بعلبك،

((بدر الدين بن قاضى بعلبك)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

2-655-1

ابن القالون، ابو عبد الله محمد بن يحيى

تونسنده حكم سورن بنى حفص دولتى رجالندن اولوب، ابو بكر حفصينك حاجبى ايدى. بعده ابو تاشفين طرفندن تونسه كوندريلن ابراهيم بن شهيد انتساب ايتمش؛ و مؤخرأ ابو بكر حفصى بن شهيد ايله برابر تونسنده اخراج ايتمكله، بر مدت طولاشدقن صكره، 728 تاريخنده مقتولاً وفات ايتمشدر.

3-655-1

ابن قانع، حافظ ابو الحسين عبد الباقي *- بغدادى

مشاهير علما و محدثيندن اولوب، ((معجم الشيوخ)) نام كتابك صاحبيدر. 295 تاريخنده طوغوب، 351ده بغدادده وفات ايتمشدر.

4-655-1

ابن قايماز ذهبي، ابو عبد الله شمس الدين محمد بن احمد

مشاهير محدثين و اعظم مورخين اولوب، تراجم احوالده يد طولى صاحبي ايدى. (حافظ ذهبي) اسميله دخى معروفدر. ((تاريخ الاسلام)) عنوانيله 20 جلدن مركب معتبر بر كتابي، ينه 20 جلدن عبارت ((تاريخ النبلاء)) اسميله بر تأليفى واردر. سائر تأليفاتنك باشليجه-لرى شونلردر: ((الدول الاسلاميه))، ((طبقات القراء))، 2 جلدن مركب ((طبقات الحفاظ))، ((بناء الرجال))، ((تذهيب التهذيب))، 3 جلد اوزرينه ((اختصار تهذيب الكمال))، 2 جلد اوزرينه ((اختصار كتاب الاطراف))، ((الكاشف))، ((اختصار التذهيب))، 5 جلد اوزرينه ((اختصار سنن البيهقي))، 3 جلد اوزرينه ((ميزان الاعتدال فى نقد الرجال))، ((المشبه فى الاسماء و الانساب))، ((تنقيح احاديث التعليق لابن الجوزي))، ((المستحلى اختصار المحلى))، ((القتنى فى الكنى))، ((المقتضى فى الضعفا))، 2 جلد اوزرينه ((العبر فى خبر من غير))، 2 جلد اوزرينه ((اختصار المستدرک للحاكم))، 10 جلد اوزرينه ((مختصر تاريخ ابن عساکر))، 2 جلد اوزرينه ((مختصر تاريخ الخطيب البغدادي))، ((اختصار تاريخ نيسابور))، ((الكبائر))، ((تحريم الادبار))، ((اخبار السد))، ((احاديث مختصر ابن الحاجب))، ((توقيف اهل التوفيق على مناقب الصديق))، ((نعم السمر فى سيرة عمر))، ((التبيان فى مناقب عثمان))، ((فتح الطالب فى اخبار على بن ابى طالب))، ((معجم الاشياخ))، ((اختصار كتاب الجهاد لابن عساکر))، ((مابعد الموت))، ((اختصار كتاب القدر للبيهقي))، ((هالة البدر فى عدد اهل البدر))، ((اختصار تقويم البلدان لابي الفدا))، ((نقض الجعبه فى اخبار شعبه))، ((قضى نهارك فى اخبار ابن المبارك))، ((اخبار ابى مسلم الخراساني))، 673 تاريخنده طوغوب، 748ده وفات ايتمشدر. آثارينك اكثريسى پك قيمتدار اولوب، ((ميزان الاعتدال فى نقد الرجال)) نام اثرى هندستانك %0 لکهنو\$ شهرنده 2 بيوك جلد اوزرينه طبع اولنمشدر.

5-655-1

ابن قتلْمِش، ابو منصور محمد بن سليمان *-

مشاهير ادبان اولوب، عن اصل سمرقندلى اولديغى حالده، 543 تاريخنده طوغوش؛ و بغدادده خليفه-نك حاجبي اولوب، 620 سنه-سنده وفات ايتمشدر. قمارو دامه-يه ابتلاسيه مشهوردر. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

تقول حليلتى لما رأنتى لما رأنتى

وقد از معد عن وطى غدوا

اقم واطلب مرا مك من صديق

فقلت لها يصير اذاً عدوا

\$

6-655-1

ابن قُتيبه، ابو محمد عبد الله بن مسلم *- المروزي

مشاهير نحويون اولوب، علم لغتده دخى يد طولى صاحبي ايدى. بغدادده اقامت ايدوب، تأليفاتنى تدريسله مشغول اولمش؛ و بر آره-لق %0 دينور\$ده قاضى بولنديغندن دينورى نسبتيله دخى معروفدر. 213 تاريخنده بغدادده طوغوب، 276ده وفات ايتمشدر. باشليجه آثارى شونلردر: ((تلاف الحديث))، ((آداب القرائة))، ((ادب الكاتب))، ((اصلاح غلط ابى عبيده))، ((تأويل مختلف الحديث))، ((التفقيه))، ((تقويم اللسان))، ((جامع النحو الكبير))، ((جامع النحو الصغير))، ((الجوابات الحاضرة))، ((كتاب دلائل النبوه))، ((كتاب فى خلق الانسان))، ((ديوان الكتاب))، ((طبقات الشعراء))، ((عيون الاخبار))، ((كتاب فى علم غريب الحديث و القرآن))، ((كتاب الاشريه))، ((كتاب الانواء))، ((كتاب الخيل))، ((كتاب الميسر و القداح))، ((كتاب مشكلات القرآن))، ((المعارف)). اك مشهور اثرى اولان بو صوك تأليفى تاريخه دائردر.

1-656-1

ابن قدامه، موفق الدين ابو محمد عبد الله بن احمد

مشاهير علمادن اولوب، 541 تاريخنده دمشقده طوغمش؛ و تحصيل و استماع ايچون دور بلاد ايده-رك، بغدادده دخى بر مدت اقامتن صكره، 620 تاريخنده وفات ايتمشدر. خلاف و فرائض و فقه و اصولده و نحو و ادبياتده يد طولى صاحبي اولديغى كى، هيئت و نجوم و سائر فنوندى دخى بهر-سى وار ايدى. تصانيف كثيره-سى اولوب. باشليجه-لرى شونلردر: ((البرهان))، ((مسألة العلو))، ((الاعتقاد))، ((ذم التأويل))، ((المتحابين فى الله تعالى))، ((فضل عاشوراء))، ((فضائل العشر))، ((ذم الوسواس))، ((المشيخة))، فقهه دائر 10 جلد اوزره ((المغنى))، 4 جلد اوزره ((الكافى))، ((المقنع))، ((العمدة))، ((القوانين))، ((الرقعة و البكاء))، ((الهداية))، ((التبيين فى نسب القرشيين))، ((الاستنصار فى نصب الانصار))، ((قنعة الاديب فى الغريب))، ((الروضة فى اصول الفقه))، ((العلل للجلال)).

2-656-1

ابن قدامه، ابو محمد شمس الدين عبد الرحمن بن محمد

أنف الترجمة-نك برادر زاده-سى اولوب، عميجه-سندن و سادر علمادن تحصيل علم ايله. عميجه-سنگ ((المقنع)) عنوانلى اثرينه 10 جلدن عبارت بر شرح يازمشدر. 597 تاريخنده طوغوب، 682ده وفات ايتمشدر.

3-656-1

ابن قدامه، شمس الدين محمد بن احمد

فقهاء حنبلية-دن و مشاهير محدثين و مورخيندن اولوب، علم نحوده دخى يد طولى صاحبي ايدى. ((تلخيص احاديث الاحكام لابن دقيق))، ((تاريخ الخوارج))، ((شرح تسهيل ابن مالك))، ((كتاب محمد فى الحديث)) عنوانلى تأليفاتى و سائر بعض آثارى وارد. 744 تاريخنده وفات ايتمشدر.

4-656-1

ابن القريه، ابو سليمان ايوب بن زيد

امى اولديغى حالده فوق العاده فصاحت و بلاغته شهرت بولمش بر آدمدر. حتى كتب ادبيه-ده محفوظ و مستور اولان سوزلريله نحويون طرفندن استشهد اولنمشدر. روايته كوره حجاج يوسف %عين تمر\$ و اليسنه الفاظ غريبه ايله و فوق العاده بر بلاغته يازلمش بر مکتوب كوندروب، والى بونك مألنى اكلامديغندن، صاحب ترجمه-يه و قومش، و ابن القريه مکتوبك معناسنى ويردكدن صكره، ينه او اسلوبده و دها بليغ اوله-رق بر جواب يازديرمش؛ و حجاج بو جوابى كورنجه، فوق العاده بكنمكله، يازديران ابن القريه اولديغى اوكرنه-رك، كنديسنى ياننه جلب، و بعده عبد الملك بن مروانه تقديم و توصيه ايتمشيدى. مؤخرأ عبد الرحمن بن قيس كندى سجستانده عصيان ايتديكى وقت، حجاج صاحب ترجمه-يى چيلكله مرقومك ياننه كوندرديكى حالده، عبد الرحمن بونى جبرأ ياننه آليقومش؛ و كنديسى بوزلديغنده، ابن القريه طوتيلوب، حجاجك حضورينه كوتورلمش؛ و هر نه قدر مقام اعتذارده بر چوق خطبه-لر و بليغ سوزلر ايراد ايتمش ايسه ده، فائده ايتيوب، حجاجك امريله بيونى اوريله-رق، 84 تاريخنده وفات ايتمشدر. كاتب اصفهانى بونك، ليلى و مجنون و ابن عقب كى، وجودى اولميوپ، موهوم بر شخصدن عبارت اولديغى التزام ايدبور.

5-656-1

ابن قرقه، ابو سعيد -*

طبده و هندسه و سائر علوم رياضيه و طبيعیه-ده ماهر بر ذات اولوب، فاطميوندى حافظ الدين اللهك خدمتنده بولنوردى. عسكر كروهى مشار اليهدن اوغلى حسنك قتلى ايتتمكله، بونك قتلنه آلت اتخاذا اولنان سمي صاحب ترجمه ترتيب ايتديكندن، مؤخرأ حافظ الدين الله طرفندن اعدام اولنمشدر.

6-656-1

ابن قريش، قاضى صفى الدين ابو المجد عبد الرحمن بن عبد العزيز

مشاهیر کتابدن اولوب، صلاح الدین ایوبینک خدمت کتابتنده مستخدم ایکن، 586 تاریخده عکاده قتل و قدسده دفن اولنمشدر. مصرده کی %قیساریه ابن قریش \$ قصبه-سی بونک نامنه منسوبدر.

7-656-1

ابن قریعه، قاضی ابو بکر محمد بن عبد الرحمن بغدادی

حاضر جوبلقده و غایت لطیف نکته-لر بولمه-ده کی مهارت فوق العاده-سیله مشهور اولوب، نکات و لطائف کتب و نوادرده مسطور و مشهوردر. وزیر ابو محمد مهلبی-یه منسوب ایدی. بعض قاضیلقرده بولنمشیدی. 367 تاریخده 65 یاشنده وفات ایتمشد.

1-657-1

ابن قزمان، ابو بکر *-

اندلس وزرا و ادباسندن اولدیغی ((قلاند العقبان))ده مسطور و بعض اشعارى مذکور ایسه ده، تاریخ و ولادت و وفاتی ذکر اولنمامشدر. هر حالده آلتجی قرن هجری اوائلنده بر حیات بولنمش اولدیغی آکلاشیلور.

2-657-1

ابن القس، مسعود *- بغدادی

مشاهیر اطبای اسلامدن اولوب، خلفای عباسیه-نک اخیری اولان مستعصمک خدمت طبابتنده ایدی. مغول وقعه-سندن صکره خانه-سنه قبانوب، وفاتنه قدر چیقمدیغی مرویدر.

3-657-1

ابن قسی، ابو القاسم *-

اندلسده مشایخ صوفیه-دن اولوب، ادبیات و لغتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. مریدان و توابعدن (مرابطین) نامیله بر فرقه تشکیل ایده-رک، امور سیاسییه-یه قاریشمق ایستمش ایسه ده، او صره-ده موحدین دولتی اندلسی ضبط ایتمکدن، کندیسى دخی موحدینه تبعیت کوستر مکه مجبور اولمش؛ و کندیسنگ وفاتندن صکره مرابطین زمره-سی میدان آلمشدر. ((مرابطین)) ماده-سنه مراجعت. [صاحب ترجمه-نک تصوفه متعلق ((خلع النعلین)) عنوانیله بر تألیفی وارد، که شیخ اکبر حضرتلری طرفندن شرح اولنمشدر.

4-657-1

ابن القصاب، ابو عبد الله مؤید الدین محمد بن علی

دولت عباسیه وزراسندن اولوب، خلیفه ناصر الدین اللهک زماننده خوارزمشاه سلجوقی نزدینه سفار تله همدانه کوندریله-رک، کندیسنه خلیفه-نک بر والیسی معامله-سنی ایتمک ایستدیکندن، بینلرنده منازعه وقوع بولدقن صکره، ناصرک توجه و امنیتتی قزانه-رق، خوراسان و سائر ایران طرفلرینه کوندرلمکله، اورالک احوالی اوکرنکدن، و معتبران اهالی بیننده احباب و طرفکیرلر پیدا ایتمکدن صکره، بغداده عودتله، خلیفه-یی اوپرلری طوغریدن طوغری-یه کندی اداره-سی آلتنه آلمغه اطماع ایتمکدن، بو ایشه کندیسى مأمور اولوب، مدت مدیده خوارزمشاهله و سائر طوائف ملوکله محاربه ایده-رک، بر چوق یرلری خلیفه-نک دائره حکم و اداره-سنه آلدقن صکره، 592 تاریخده همدانده وفات ایتمش؛ و اون بش کون صکره خوارزمشاه همدانی ضبط ایمنجه، صاحب ترجمه-یی مزارندن بالاخراج، باشنی قطع ایله، محاربه-ده اولدیرمش کبی خوارزمه کوندرمشدی.

5-657-1

ابن القصار، سليمان بن علي

بغدادك مشهور مغنيلرندن اولوب، بعض بسته-لری واردر. حقنده و على الخصوص كاتب بلورينك جاريه-سييله اولان معاشقه-لرينه دائر بعض حكايات و نوادر منقولدر.

6-657-1

ابن القصيره، ذو الوزارتين ابو بكر -*.

اندلسك آلتنجی قرن هجرى اوائلی كتاب و وزراسندن اولوب، بعض رسائل بليغہ-سييله اشعارى ((قلاند العقيان)) ده مسطوردر.

7-657-1

ابن قضيب البان، السيد عبد الله بن محمد حجازى

متأخرين شعراى عربدن اولوب، مدح نبى (صلعم) حقنده سويلمش اولديغى ((قصيدة داليه)) سييله و سائر اشعاريله شهرت بولمشدر. 1006 تاريخنده وفات ايتمشدر. مرتب ديوانى واردر. مذكور قصيده-سنگ باشلانغيجى شودر:

@@@

اهلاً بنشر من مهب زرود

احيا فواد العاشق المنجود

وروى شذا خبر العقيق ففجرت

منه عيون الدمع فوق خدودى

\$

شيخ عثمان عريانى بو قصيده-يى شرح، و شيخ امين جندى تخميس ايتمشدر.

8-657-1

ابن القطاع، ابو القاسم على بن جعفر سعدى

مشاهير ادبان اولوب، على الخصوص علم لغته ائمه-دن معدوددر. 433 تاريخنده صقليه %يعنى سيجليا\$ آطه-سنده طوغوب، جزيره مذكوره-نك ايداي مسلميندن چيقيسى اوزرينه، مصره هجرتله، 510 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر. لغته دائر ((كتاب الافعال)) و ((كتاب ابنيه الاسماء)) عنوانريله ايكي تأليفى اولديغى كيبى، برى ((الدره الخطيرة فى المختار من شعر شعراء الجزيرة)) عنوانيله صقليه، و ديكرى ((لمح الملح)) عنوانيله اندلس شعراسنك اشعار و تراجم احوالى جامع ايكي قيمتدار اثرى واردر. اشعار رائقه-سى دخی چوقدر.

9-657-1

ابن القطان، ابو الحسين احمد بن محمد بغدادى

مشاهير فقهاى شافعيه-دن اولوب، بغدادده تدريسله مشغول اولمش؛ و فقهه متعلق بر قاچ كتاب يازمشدر. وفاتى 359 تاريخنده واقع اولمشدر.

1-658-1

ابن القطان، ابو القاسم هبة الله بن فضل

بغدادك مشاهير شعراسندن اولوب، على الخصوص هجوده و لطائف و هزلياتده بينظيردر. مرتب ديوانى واردر. علم حديثه دخی وقوف و انتسابى وار ايدى. (حبص بيص) نام شاعرله ماجرالرى و مهاجاتلرى مشهوردر. 477 تاريخنده طوغوب، 558ده وفات ايتمشدر. شو ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

يا اهل بغداد ان حيص بيص اتى
بفعلة اكسبته الخزى فى البلد
هو الجبان الذى ابدى تشاجعه
على جرى ضعيف البطش و الجلد
\$

2-658-1

ابن قطنه

[(جواس بن قطنه)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

3-658-1

ابن القفطى

[(جمال الدين بن قفطى)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

4-658-1

ابن قلاقس، ابو الفتوح نصر الله بن عبد الله *- اللخمى الازهرى

مصر مشاهير شعرا سندن اولوب، (قاضى اعز) لقبيله دخى معروفدر. اشعارى غايت كوزل اولوب، مدح اكابر حقنده قصيده-لرى و غزليات و سائر اشعارى واردر. 532 تاريخنده اسكندريه جوارنده طوغوب، 563ده صقليه-يه، و 565ده يمنه سياحت ايتمشيدى. صقليه-دن مصره عودت ايتمك اوزره، قيشين كمى-يه بينديكى حالده، فرطونه-يه طوتيلوب، روزكار كميسنى ينه سيچليا اطه-سى ساحلنه آتمش اولديغى كى، يمندن عودتنده دخى بينديكى كمى بحر احمرده قيرلمغله، يوزه-رك قورتلوب، يمنه چبلاق عودت ايتمشيدى. بو ايكي وقعه حقنده اولان قصيده-لرى مشهوردر. 567 تاريخنده مصرك عيذاب قصبه-سنده وفات ايتمشدر. سوديكي بر سياه جاريه حقنده اولان شو قطعه-سى جملهء اشعار ننددر:

@@@

رب سواد و هي بيضاء معنى
نافى المسك عندها الكافور
مثل حب العيون يحسبه النا
س سوادا و انما هو نور
\$

5-658-1

ابن قليته، ابو العباس احمد بن محمد

يمن ادباسندن اولوب، ((الرشد اللبيب الى معاشره الحبيب)) عنوانلى كتابك صاحبيدر. 231 تاريخنده وفات ايتمشدر.

6-658-1

ابن القليوبى، على بن محمد

اندلس شعرا سندن اولوب، اشعارينك لطافتيله و تشبيهاته-كى مهارتيله مشهوردر. عزيز عبيدينك رجالنلى مدح، و ظاهر عبيدينك اوائل سلطنتنده وفات ايتمشدر. شو بر ايكي بيت جملهء اشعار ننددر:

@@@

و لا ضوء الا من هلال كانما

تفرق منه الغيم عن نصف دملج
و قد حال دون المشتري من شعاعه
وميض كمثل الزئبق المترجرج
كان الثريا في اواخر ليلها
تحية ورد فوق زهر بنفسج
\$

7-658-1

ابن القليوبي، كمال الدين احمد بن عيسى العسقلاني

فقيه شافعيه-دن اولوب، ابو اسحاق شيرازينك فروع دائر اولان ((التنبيه)) عنوانلى كتابنى شرح، و ((نهج الوصول فى علم الاصول)) عنوانيله بر كتاب تأليف ايتمشدر.

8-658-1

ابن قم، ابو عبد الله حسن بن على

ادبا و شعردان اولوب، سبا صاحبي ابو حميره يازمش اولديغى رساله ايله مشهوردر.

9-658-1

ابن قنبر، حكم بن محمد -*- مازنى

دولت عباسيه زماننده و ايكنجى قرن هجرى اواسطنده بيتيشن مشاهير شعردان اولوب، بصره-ده طوغمش، و اوراده
يشامشدر. مسلم بن وليد انصارى نام شاعرله مهاجاتلرى و ماجرالرى مشهوردر. شو قطعه جملهء اشعارندر:

@@@

ويلى على من اطار النوم و امتنعا

و زاد قلبى على اوجاعه و جعا

طبى اغر ترى فى وجهه سرجا

يغشى العيون اذا ما نوره سطعا

\$

10-658-1

ابن قوسين،

موصل مشاهير اطباسندن اولوب، ابتدا يهودى ايكن، بعده اهتدا ايتمش؛ و بعد الاهتدا ((مقالة فى الرد على اليهود))
عنوانيله بر كتاب يازمشدر.

11-658-1

ابن القوطيه، ابو بكر محمد بن عمر

پدرى اشبيليه-لى اولوب، كنديسى قرطبه-ده تولد و نشأت ايتمشدر. لغت و ادبيات و حديث و فقهده و تاريخ و اخبارده يد
طولى صاحبي ايدى. و على الخصوص اندلسك احوال تاريخيه-سيله علما و شعراسنك احوالنه و قوف تامى وار ايدى.
«تصارييف الافعال»، و «كتاب المقصور و الممدود» عنوانريله ايكى كتابى و سائر آثاريله بعض اشعارى واردر. 367ده
قرطبه-ده وفات ايتمشدر.

1-659-1
ابن قیس،

[[اشعث بن قیس، عبد الله بن قیس]] و سائره ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

2-659-1

ابن القیسرانی، ابو الفضل محمد بن طاهر مقدسی

مشاهیر محدثیندن اولوب، 467 تاریخنده بیت مقدسه طوغمش؛ و استماع احادیث شریفه مقصدیله، حجاز، شام، مصر، فارس، خراسان و سائر طرفلره مدت مدیده سیاحتدن صکره، همدانده اختیار اقامت، و تدریس و تصنیفه اشتغال ایتمشدر. باشلیجه تألیفاتی شونلردر: ((اطراف الکتب الستة))، ((اطراف الغرائب لدار قطنی))، ((کتاب الانساب)). تصوفه دائر بعض آثاری و کوزل اشعاری دخی واردر. 507 تاریخنده، حجدن عودتنده، بغدادده وفات ایتمشدر. *- اوغلی (ابو زرعه طاهر ابن القیسرانی) دخی محدثیندن اولوب، پدینک وفاتندن صکره، همدانده تدریس، و 566 تاریخنده وفات ایتمشدر.

3-659-1

ابن القیسرانی، شرف الدین ابو عبد الله محمد بن نصر

حضرت خالد بن ولیدک نسلندن اولوب، 478 تاریخنده عکاده طوغمش، و 548ده دمشقده وفات ایتمشدر. مشاهیر شعرادن اولوب، ادبیاتده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، هیئت و نجومدن دخی خبری وار ایدی. شاعر ابن المنیر ایله ماجرالری سبقت ایتمشدر. اشعاری غایت سلیس و لطیف اولوب، مرتب دیوانی واردر. سسی پک کوزل بر مغنی حقتده سویلمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

و الله لو انصف العشاق انفسهم
فدوك منها بما عزوا و ما صانوا
ما انت حين تغنى فى مجالسهم
الا نسيم الصبا و القوم اغصان
\$

4-659-1

ابن کثیر،

مشاهیر قراءدن و طبقهء ثانیه تابعینندن اولوب، 45 تاریخنده مکه مکرمه-ده طوغمش، و 120ده وفات ایتمشدر. *- [[(ابو الفدا)]] ماده-سنه دخی مراجعت بیوریله.]

5-659-1

ابن کج، قاضی یوسف بن احمد دینوری

فقهاء شافعیه ائمه-سندن اولوب، وطنی اولان دینورده تدریس و افاده ایله اوغراشمش؛ 405 تاریخنده مقتولا وفات ایتمشدر. فقهه دائر قاج تألیفی واردر.

6-659-1

ابن کراباء، ابو سالم

ملاطيه طائفة يعقوبيه-سندن اولوب، ملوك سلجوقيه-دن علاء الدين كيقباد طبيبي و نديمى ايدى. طيده شهرتى اولمىوب، آنجق حكمدار مشار اليهك فوق العاده نظر محبت و التفاتنه مظهر اولديغندن، اصلا يانندن آيرلمازدى. حتى بر كون سفر اثناسنده علاء الدينك معيتمده كيمه-مش اولديغندن، مشار اليه مخصوص آدم كوندره-رك، ايستمش؛ و آنجق صاحب ترجمه انتظار اولنان كون واصل اوله-مىوب، ايرتسى كون كيتديكندن طولايى، افنديسك اغبرار ينى كورنجه، مأيوسيتندن زهر ايجوب، وفات ايتمشدر.

7-659-1

ابن كرنيت، ابو احمد حسين بن اسحاق

مشاهير طبيعبيوندى اولوب، علم كلام و ادبياته دخى و قوفى وار ايدى. فلاسفه مذهبه تابع اولوب، فلسفه و طبيعياته دائر پك چوق كتابلر او قومشدى. ثابت بن قره-يه قارشى بر رديه-سى، ((مقالة فى الاجناس و الانواع)) عنوانيله بر اثرى و ارتفاعدن اول كوندوزين ساعت قاچ اولديغنى اكلامق اصولى حفته بر كتابى وارد. ابن ابى اصييعه عراق و جزيره اطباسى صره-سنده ذكر ايدوب، آنجق تاريخ ولادت و وفاتنى بيان ايتميور.

8-659-1

ابن كريب، محمد بن علاء - * - همدانى

كوفه-نك مشاهير حفاظ و محدثيندى اولوب، 243 تاريخنده وفات، و وصيتى اوزرينه، كتابلرى دفن اولنمشدر.

9-659-1

ابن كزورا،

دردنجى قرن هجرى مشاهير اطباسندن اولوب، بغدادده ياشامشدر.

10-659-1

ابن كشكر ايا،

دردنجى قرن هجرى اطباى مشهوره-سندندر.

11-659-1

ابن الكلاس، على بن محمد

شامك يدنجى قرن هجرى ادباو شعراسندن اولوب، بعض تعليقات و مجموعاتى و بر طاقم اشعارى وارد. 703 تاريخنده وفات ايتمشدر.

12-659-1

ابن الكلبي، ابو المنذر هشام بن محمد

مشاهير نسابيندى اولوب، علم انسابده يد طولى صاحبى ايدى. بو علمده ((الجمهره)) عنوانيله غايتله مقبول و مشهور بر تاليفى اولديغى كيبى، تصنيفات سائره-سى دخى چوق اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((حلف عبد المطلب و خزاعه))، ((حلف الفضول))، ((حلف تميم و كلب))، ((كتاب المناقرات))، ((بيوتات القريش))، ((فضائل قيس عيلان))، ((كتاب الموريات))، ((بيوتات ربيعه))، ((كتاب الكنى))، ((شرف القصى و ولده فى الجاهلية و الاسلام))، ((القاب قريش))، ((القاب اليمن))، ((كتاب المثالب))، ((كتاب النوافل))، ((كتاب ادعا معاوية زيادا))، ((اخبار زياد بن ابية))، ((صنائع قريش))، ((كتاب المشاجرات))، ((كتاب المعاتبات))، ((كتاب ملوك الطوائف))، ((كتاب ملوك كنده))، ((كتاب افتراق ولد

نزار))، ((كتاب تفريق الازد))، ((كتاب طسم وجديس)) و سائره. مجموع تألیفاتی 150 عددن زیاده اولوب، اک مشهورلری علم انسابده مثل اولمیان مذکور ((جمهره)) ایله ینه انسابه دائر ((المنزل)) و ((الموجز)) عنوانلی اثرلری و مأمون خلیفه-نک نامنه یازمش اولدیغی ((الفرید)) ایله جعفر برمکینک نامنه تألیف ایتدیگی ((الکتاب الملوكی)) عنوانلی کتابلر یدر، که جمله-سی انسابه دائر در. 204 تاریخنده وفات ایتمشدر.

1-660-1

ابن کلس، ابو الفرج یعقوب بن یوسف

فاطمیونندن عزیزک وزیر ی ایدی. عن اصل بغدادلی اولوب، یهودی المذهب ایدی. 331 تاریخنده پدریله برابر مصره رحلت ایده-رک، کافور اخشیدینک بعض رجالنه و بعده کندیسنه انتسابله، امور حسابیه-سنه و کتابتنه مأمور اولمشیدی. روایت کوره او صره-ده شرف اسلامه مشرف اولمشدر. بعده کافورک وفاتنده، وزیر ی ابو الفضل جعفر بن فراتک ذاتاً صاحب ترجمه-یه غرض و حسدی اولدیغندن، کندیسنی حبس ایتمش ایسه ده، ابن کلس اموال کثیره اکتساب ایتمش اولدیغندن، رشوت ویره-رک، کندینی قورتارمش؛ و قورتلنجه، مغربه کیدرکن، مصری ضبط ایتمه کلمکه اولان معز عبیدی-یه راست کله-رک، معیتنده عودت ایتمش؛ و معزک رجال و مقربینندن اولوب، فوق العاده نفوذ و اقتدار کسب ایتدکن صکره، معزک اوغلی عزیزک زماننده، 368 تاریخنده مسند وزارت ی احراز ایتمشدر. دائره-سی مجمع علما و فقها اولوب، خوان نعمتی عمومه آچیق ایدی. 373 تاریخنده عزیزک توجهنی غائب ایدوب، حبس اولنمش ایسه ده، بر سنه صکره اطلاق و مقام وزارت ه اعاده اولنمش؛ و 380 تاریخنده وفات ایتمشدر.

2-660-1

ابن کمال، یاخود ابن کمال پاشا

[[کمال پاشا زاده]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-660-1

ابن کناسه، ابو یحیی محمد -* -

دولت عباسیه شعراسندن اولوب، کوفه-ده تولد و نشأت ایتمشدر. مشهور ابراهیم بن ادهم دایبسی ایدی. (دناییر) اسمنده غایتله ادبیه و شاعره بر جاریه-سی اولدیغی، و ادبا و شعرای زمانک بو قیزله مباحثه و مشاعره-یه پک مائل اولدقلری مرویدر. ابن کناسه 207 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت مذکوره دناییرک وفاتی اوزرینه سویلمش اولدیغی بر مرثیه-سندندر:

@@@

الحمد لله لا شریک له

یالیت ماکان منک لم یکن

ان یکن القول قل فیک فما

افحمنی غیر شدة الحزن

\$

4-660-1

ابن الکیزانی، ابو عبد الله محمد بن ابراهیم

مشاهیر شعرادن و زهاددن اولوب، مصرده تولد و نشأت، و 562 تاریخنده وفات ایتمشدر. اکثر اشعار ی زهده متعلق اولمق اوزره، مرتب دیوانی واردر. شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

و اذا لاق بالمحب غرام

فکذا الوصل بالحبیب یلیق

\$

5-660-1

ابن كيسان، ابو الحسن محمد بن احمد -* البقارمى

مشاهير نحائتن اولوب، ثعلب و مبرد كى مشاهير دن اخذ و قرائت ايتمش؛ و بصريون ايله كوفيون مذهبلىرینه و بينلرندە-كى اختلافاته واقف اولمشيدى. بو اخلافت حقتده بر كتاب مخصوص تأليف اينديكى كى، ((تلقيب القوافى))، ((علل النحو))، ((غريب الحديث))، ((مصاييح الكتاب))، ((معانى القرآن)) عنوانلى تصنيفاتى و سائر بعض مؤلفاتى وارد. 299 تاريخنده وفات ايتمشدر.

6-660-1

ابن لال، ابو بكر احمد بن على

مشاهير محدثيندن و فقهای شافعيه-دن اولوب، عن اصل %رودر اورلى اولديغى حالده، همدانه هجرتله، اورانك مفتيسى اولمشيدى. ولادى 308 سنه-سندە و وفاتى 398ده واقف اولمشدر. ((كتاب السنن))، ((معجم الصحابة)) و ((مالاييسع المكلف جهله)) عنوانريله اوچ تأليفى و سائر بعض آثارى وارد.

7-660-1

ابن لب، ابو سعيد فرج بن قاسم

اندلس مشاهير علما و شعر اسندن اولوب، 701 تاريخنده غرناطه-ده طوغمش، و 782ده وفات ايتمشدر. مدرسۀ نصرية-ده تدريس علوم ايتمشدر. مشهور فتاويسى و بعض تصنيفاتيله اشعار لطيفه-سى وارد. شو ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

خذوا للهوى من قلبى ما ابقى

فما زال قلبى كله للهوى رفاً

دعوا القلب يصلى فى لظى الوجد تاره

فنار الهوى الكبرى و قلبى هو الاشقى

\$

1-661-1

ابن اللباد، موفق الدين عبد اللطيف بن يوسف

مشاهير علما و حكماى اسلامدن اولوب، لغت و ادبيات و حديث و سائر علوم و فنونك كافه-سندە عالم و طيبه دخی ماهر ايدى. 555 تاريخنده بغدادده طوغوب، 629ده اوراده وفات ايتمشدر. شام، مصر، قدس، و سائر ممالكله بلاد رومه مدت مديده سياحت، و علوم متنوعه تدريسيله اشتغال ايتمشدر. تصنيفاتى پك چوق اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((غريب الحديث))، ينه حديثه متعلق ((المجرد))، ((الواضحة فى اعراب الفاتحة))، ((كتاب الالف و اللام))، ((شرح بانة سعاد))، ((ذيل الفصيح))، ((خمس مسائل نحوية))، ((شرح مقدمة ابن بابشاذ))، ((شرح الخطب النبائية))، ((شرح سبعين حديثاً))، ((شرح اربعين حديثاً طيبة))، ((الرد على فخر الدين الرازى))، ((تفسير سورة الاخلاص))، ((شرح نقد الشعر لقدامه))، ((قوانين البلاغة))، ((الانصاف بين ابن برى و ابن الخشاب فى كلامهما على المقامات))، نحوه دائر ((قبسة العجلان))، ((اختصار العمدة لابن رشيق))، ((مقدمة الحساب))، ((اختصار كتاب النبات))، ((اختصار كتاب الحيوان))، ((اخبار مصر))، ((الافادة فى اخبار مصر))، ((مقالة فى الرد على اليهود و النصارى))، ((مقالة فى النفس))، ((مقالة فى العطش))، ((مقالة فى السفقور))، ((مقالة فى العلم الالهى))، ((الجامع الكبير فى المنطق و الطبيعى و الالهى))، 10 جلد اوزره ((زهة))، ((شرح الراحمون برحمهم الرحمن))، ((اختصار الصناعتين للعسكرى))، ((اختصار مادة البقاء للتميمي))، ((بلغة الحكيم))، ((مقالة فى الماء))، ((مقالة فى الحركات المغتاضه))، ((مقالة فى العادات))، ((الكلمة فى الربوبية))، ((مقالة فى حقيقة الدواء و الغذاء))، ((مقالة فى التأدى بصناعة الطب))، ((مقالة فى الراوند))، ((مقالة فى الحنطة))، ((مقالة فى البحران))، أرسطو و جالينوسك اخلاقي حقتده ابن رضوانه قارشى مقاله رديه، ((تعقيب حواشى ابن جميع على القانون))، ((مقالة فى الخواس))، ((مقالة فى الكلمة و الكلام))، ((كتاب الشيعة))، ((تحفة الامل))، ((الحكمة

الكلامية))، ((كتاب الدرباق))، ((حواش على كتاب البرهان للفارابي))، ((حل شئ من شكوك الرازي على كتب جالينوس))، ((مقالة فى ميزان الادوية و الادواء من جهة الكيفيات))، ((مقالة فى تعقب اوزان الادوية))، ((مقالة فى النفس و الصوت و الكلام))، ((مقالة فى تدبير الحرب))، ((جواب مسئلة ذبح الحيوان و قتله و هل ذلك سائغ فى الطبع و فى العقل كما هو سائغ فى الشرع))، ((مقالة فى المدنية الفاضلة))، ((مقالة فى العلوم الضارة))، ((رسالة فى الممكن))، ((مقالة فى الجنس و النوع))، ((الفصول الاربعة المنطقية))، ((تهذيب كلام افلاطون))، ((مقالة فى كيفية استعمال المنطق))، ((مقالة فى القياس))، ((كتاب فى القياس))، ((السمع الطبيعى))، ((شرح الاشكال البرهانية))، ((مقالة فى تزييف الشكل الرابع))، ((مقالة فى تزييف ما يعتقد ابن سينا))، ((مقالة فى القياسات المختلطات))، ((مقالة فى تزييف المقاييس الشرطية))، ((مقالة فى ابطال الكيمياء عند الحكماء))، ((كتاب القولنج))، ((مقالة فى البرسام))، ((مقالة فى الرد على ابن الهيثم))، ((مقالة فى اللغات و كيفية تولدها))، ((مقالة فى القدر))، بولنردن ماعدا بر طاقم كتب طبيه-يى تلخيص و اختصار ايتمش؛ و كندى ترجمه حالنى دخى يازمشدر.

2-661-1

ابن اللبان، ابو عبد الله بن محمد

عن اصل اصفهانلى اولوب، مصر علماسندن و فقهاء شافعيه-دندر. ((الروضة)) عنوانلى كتابك مؤلفيدر. 446 تاريخنده وفات ايتمشدر.

3-661-1

ابن اللبان، شمس الدين ابو عبد الله محمد اسعدى

مصر علماسندن و مشاهير محدثيندن و فقهاء شافعيه-دن اولوب، اكثر فنونده و على الخصوص علوم دينيه-ده يد طولى صاحبى ايدى. امام محمد بن ادريس شافعيك تاليف ايتمش اولديغى ((كتاب الام)) عنوانلى اثرى صره-يه قويوب، ابوابه تقسيم ايدن بو ذات اولديغى كى، ((ازالة الشبهات عن الآيات و الاحاديث المشتهات))، ((تربية الامة))، ((كتاب رد المتشابه الى المحكم))، ((متشابه القرآن)) عنوانريله بر قاچ كتاب دخى يازمشدر. 749 تاريخنده وفات ايتمشدر.

1-662-1

ابن اللبان، ابو بكر محمد بن حيسى اللخمي

اندلس ادبا و شعراسندن اولوب، ((مناقل الفتنة))، ((نظم السلوك فى و عظ الملوك)) و ((سقيط الدرر و لقيط الزهر)) عنوانلى كتابلارك صاحبيدر. ناصر الدولة-نك زماننده ميورقه-يه كيدوب، 507 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر. اشعار رانقه-سى واردر. *- اندلس شعراسندن (ابو الحسن ابن اللبان) اسمنده ديكر بر شاعر دخى واردر، كه ((نفع الطيب))ده بر چوق اشعارى مستور اولوب، أنجق تاريخ و ولادت و وفاتى مذکور دكلدر.

2-662-1

ابن اللبودى، شمس الدين ابو عبد الله محمد بن عيدان

مشاهير اطباى اسلامدن اولوب، طبعه ماهر و حاذق اولديغى كى، علوم حكميه-ده دخى زماننك فريدى ايدى. شامده تولد ايدوب، بعده بلاد عجمه سفر ايد-رك، همدانده و سائر طرفلرده مشاهير علمادن اخذ و قرائت، و از زمان ظرفنده اكثر علوم و فنونده تميز، و طبابتده كسب شهرت تامه ايتمشيدى. صلاح الدين ايوبينك اوغلى ملك ظاهر غياث الدينه انتسابله، رئيس الاطباسى اولوب، ملك مشار اليهك وفاتنه-دك حليده اقامت ايتمش؛ و 613 تاريخنده دمشقه كيدوب، (بيمارستان نورى) اسميله معروف اولان بيوك خسته-خانته-يه مأمور، و فن طبك تدريسييله مشغول اولمش؛ و 621ده 51 ياشنده وفات ايتمشدر. ((الرأى المعترف فى معرفة القضاء و القدر))، ((شرح كتاب الملخص لابن الخطيب))، ((رسالة فى وجع المفاصل))، ((شرح كتاب المسائل لحنين بن اسحاق)) عنوانلى كتابلارك صاحبيدر.

3-662-1

ابن اللبودى، صاحب نجم الدين ابو ذكريا يحيى بن شمس الدين

أنف الترجمة-نك اوغلى اولوب، طب و حكمت و سائر علوم و فنونده پدرينى كچديكى كى، شعر و ادبياتده دخى مهارت تامه-سى وار ايدى. حلبده طوغوب، صبى اولديغى حالده، پدريله برابر دمشقه كيتمش؛ و اوراده تحصيل علوم و فنون ايله، طبده تفرد و تميز ايتدكن صكره، ملك منصور ابراهيم بن شيركوهه انتسابله، طبيبى اولمش؛ و 643 تاريخنده ملك مشار اليهك وفاتى اوزرينه، مصره عزيمتله، ملك صالح نجم الدين ايوبى-يه انتساب ايتمش؛ و مشار اليه طرفندن حسن قبول كوروب، اسكندريه-ده ديوان نظارتنه تعيين اولنمش؛ و بر مدت صكره ينه بو مأموريتله شامه نقل اولنمشيدى. غايت فصيح و بليغ 7 منشآتى و اشعار رائقه-سى واردر. تأليفات معروفه-سى بر وجه آتيدر: ((مختصر الكليات من كتاب القانون لابن سينا))، ((مختصر كتاب المسائل لحنين بن اسحاق))، ((مختصر كتاب الاشارات و التنبيهات لابن سينا))، ((مختصر كتاب عيون الحكمة لابن سينا))، ((مختصر كتاب الملخص للرازى))، ((مختصر كتاب المعاملين فى الاصولين))، ((مختصر كتاب اقليدس))، ((مختصر مصادرات اقليدس))، ((كتاب للمعات فى الحكمة))، ((أفاق الاشراف فى الحكمة))، ((المناهج القدسية فى العلوم الحكيمية))، ((كافية الحساب فى علم الحساب))، ((غاية الغايات فى المحتاج اليه من اقليدس و المتوسطات))، ((تدقيق المباحث الطبية فى تحقيق المسائل الخلاقية))، ((مقالة فى البرشعنا))، ((ايضاح الرأى السخيف من كلام الموفق عبد اللطيف))، ((غاية الاحكام فى صناعة الاحكام))، ((الرسالة السنوية فى شرح المقدمة المطرزية))، ((الانوار الساطعات فى شرح الآيات البيئات))، ((نزهة الناظر فى المثل السائر))، ((الرسالة الكاملة فى علم الجبر و المقابله))، ((الرسالة المنصورية فى الاعداد الوفيه))، ((الزاهى فى اختيار الزيج الشاهى))، ((الزيج المقرب المبنى على الرصد المجرب)).

4-662-1

ابن لؤلؤ، ابو عبد الله محمد بن على

اندلس ادبا و شعراسندن اولوب، حصن قارشده خطيب ايدى. 750 تاريخنده طاعوندن وفات ايتمشدر. شو ايكى بيت جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

و من لم يمت قبل الممات فانه
يراغ بهول بعده و يراغ
فيا رب وفقنى الى ما يكون لى
به للذى ارجوك منه بلاغ
\$

5-662-1

ابن لهيعه، ابو عبد الرحمن عبد الله -*

محدثيندن اولوب، دولت عباسيه طرفندن مصر قاضيلغنى ايلك احراز ايدن ذات اولمغله، 155 تاريخنده نصب اولنمش، و 174ده وفات ايتمشدر.

6-662-1

ابن ليون

آلتنجى قرن هجرى اواخريله يدنجى قرن هجرى اوائلنده سبيده حكومت سورن و صلاح الدين و سائر ملوك ايوبيه ايله خيلى محارباتده بولنمش اولان حكمدار (ليون)ه عرب تاريخلرنده ويريلن اسمدر. ((ليون)) ماده-سنه مراجعت بيوريله. [

1-663-1

ابن ماء السماء، عباده بن عبد الله

اندلسك مشاهير شعرا سندن اولوب، دولت عامريه-نك رئيس الشعرا سى ايدى. اندلسده كنديندن برآز اول ايجاد ايدلمش اولان موشحات اصولنى دها ايلرى-يه كوتورمش، و پك چوق اشعار رائقه سويلمشدر. 419 تاريخنده %جالقه\$ده وفات ايتمشدر. شو ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

و اصبر على نوب الزما
ن و ان رمت بك فى المهالك
و الى الذى اغنى واق
نى اضرع وسله صلاح حالك
\$

2-663-1

ابن ماجه، ابو عبد الله محمد بن يزيد -*.

كبار ائمة محدثين اولوب، صحاح سته-نك برى اولان و ((سنن ابن ماجه)) اسميله معروف بولنان كتاب معتبرك صاحبيدر. 209 تاريخنده قزوينده طوغوب، بغداد، بصره، كوفه، شام، مكه، مصر، وريه سياحتله، زمانك مشاهير محدثيندن قرائت و استماع ايدهرك، حديثه متعلق اولان علوم شريفه-نك كافه-سنده تفرد و تميز ايتمش؛ و تفسير و تاريخده دخى يد طولى صاحبي اولوب، حديثه متعلق اولان كتاب مذكور دن بشقه بر تفسير شريف ايله بر كوزل تاريخ و قزويناك تاريخى دخى يازمش؛ و 273 تاريخنده وفات ايتمشدر.

3-663-1

ابن المارستانيه، ابو بكر عبد الله بن على

اطباى حانقه-دن اولوب، حديث و ادبيات و تاريخده دخى يد طولى صاحبي ايدى. بغدادده (بيمارستان عضدى) دنيلن خسته-خانه-نك مدير و سرطبيبي اولوب، بعده عزل، و ايكي سنه حبس اولنمشيدى. 599 تاريخنده سفارتله تفليسه كوندريلوب، عودتنده يولده وفات ايتمشدر. بر طاقم بليغ خطبه-لرى وارد، و ناتمام قالمش مفصل بر بغداد تاريخى يازوب، ((ديوان الاسلام الاعظم)) تسميه ايتمشدر.

4-663-1

ابن ماكولا، امير سعد الملك ابو نصر على بن هبة الله عجلى

مشاهير محدثيندن و ادباده اولوب، 421 تاريخنده %عكبر\$ده طوغمش؛ و عراق و شام و خراسان مشاهير علماسندن اخذ و قرائتله، بر طاقم تأليفات نافع يازمشدر. آثارينك اك مشهور و معتبرى اسماء رجال حديثى جامع اولان ((الكمال)) عنوانلى تصنيفيدر، كه مشهور تاريخ بغداد صاحبي خطيب بغدادينك ((المؤتلف تكمله المختلف)) عنوانلى كتابنك تكمله-سى اولوب، خطيبك كتاب مذكورى دخى دارقطينيك ((المختلف و المؤتلف)) عنوانلى اثريله عبدالغنى بن سعيدك ((مشتبه النسبة)) عنوانلى تأليفنك تكمله-سيدر. صاحب ترجمه 470 تاريخندن صكره جرجانده كندى خدمتجىلرى طرفندن قتل اولنمشدر. اشعار رائقه-سى دخى اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

فوص خيامك عن ارض تهان بها
و جانب الذل ان الذل يجتنب
و ارحل اذا كان فى الاوطان منقصة
فالمندل الرطب فى اوطانه حطب
\$

5-663-1

ابن ماكولا، ابو على حسن بن على

آل بویه-دن جلال الدوله-نك وزیرى اولوب، بر طاقم رسوم و تکالیف ایجاد و طرح ایندیکندن، عمومک نفرتنی قزاقمشیدی. بونک اوزرینه 419 تاریخنده وزارتدن عزل اولنمش ایسه ده، 431 سنه-سنده بینه وزارتى احراز ایله، بصره- بی ضبط ایتمک اوزره، ابو کالیجاره و کاله بصره محافظی بولنان ابو منصور بختیار ایله ایندیکی دکیز محاربه-سنده اسپر دوشوب، بعده اطلاق اولنمش ایسه ده، بینه او سنه بینلرنده رابطه بند فسق و فساد اولان بر جاریه-سیله بر کوله-سی طرفندن قتل اولنمشدر.

6-663-1

ابن مالک، ابو عبد الله جمال الدين محمد بن عبد الله

مشاهیر نحو یونندن و کبار ادباندن اولوب، صرف و نحو و لغتده بینظیر اولدیغی کبی، اشعار عربیه دخی واقف اولوب، بو اوچ علمده استشهاد مقامنده از بردن بر چوق اشعار مشاهیر ایرادینه مقتدر ایدی. اندلسک %جیان الحریر\$ قصبه-سنده 600 تاریخلرنده طوغوب، بعده شرقه رحلتله، عصرینک مشاهیر علماسندن اخذ و قرائت و علی الخصوص لسان عربینک غوامض و حقایقنه اصل اولمق ایچون، پک چوق جهد و غیرت ایده-رک، فضل و کمالیله کسب شهرت ایتمش؛ و دمشقه مدرسه عادلیه-ده تدریسه و امامتله اشتغال ایتمشدر. او وقت دمشقه قاضی القضاة بولنان مورخ مشهور ابن خلکان صاحب ترجمه-یه بر درجه-ده حرمت و رعایت ایدردی، که بعد الصلوات هر کون کندیسنی جامعدن خانه-سنه قدر تشییع ایتمکی عادت ایتمشیدی. ابن مالک اندلسده ایکن مالکی ایدیسه ده، شرقه هجرت ایندکن صکره مذهب شافعی-یه انتساب ایتمشیدی. نظم و شعرى دخی لطیف و سلیس ایدی. اک مشهور اثرى علم نحوه دائر اولان ((الفیه)) عنوانلی منظومه-سیدر، که اصل اسمی ((الخلاصه)) در. تصانیف سائر-سنک باشلیجه-لری شونلردر: نحوه دائر ((تسهیل الفوائد))، ((الموصل فی نظم المفصل))، ((سبک المنظوم و فک المختوم))، ((الکافیة الشافیة))، ((اکمال الاعلام بمثلث الکلام))، ((لامیه الافعال))، ((فعل و افعل))، ((المقدمة الاسدیة))، ((عدة اللافظ و عمدة الحافظ))، ((النظم الاوجز فیما یهمز))، ((الاعتضاد فی الظاء و الضاد))، ((اعراب مشکل البخاری))، ((تحفة المودود فی المقصور و الممدود))، ((شرح التسهیل))، ((شرح لامیه الافعال))، ((شرح کافیة الشافیة)).

1-664-1

ابن ماهان

دولت عباسیه-نک ابتدای ظهورنده نشأت ایدن اطباء سریانیه-دن اولوب، (یعقوب سیرافی) اسمیله دخی معروفدر. طبه دائر ((کتاب السفر و الحضر)) عنوانلی بر تألیفی واردر.

2-664-1

ابن المبارک، ابو عبد الرحمن عبد الله *- مروزی

ایکنجی درجه-ده تابعیندن و کبار محدثیندن بر ذات اولوب، خراسانده علم و فضلیله و زهد و صلاحیله مشهور ایدی. مو عظه قبیلندن پک چوق حکمت آمیز اقوالی و بینه نصیحتی متضمن بعض اشعارى واردر. 181 تاریخنده 63 یاشنده وفات ایتمشدر.

3-664-1

ابن مجد الدين، ابو البرکات عبد السلام بن عبد الله حرانی

مشاهیر علماندن اولوب، فقه و حدیث و تفسیر و اصول و سائر علومده ید طولی صاحبی ایدی. 590 تاریخنده حرانده طوغوب، بعده بغداده رحلتله، اوراده اکمال تحصیل ایتمشیدی. بعض تصانیف نافع-سی اولوب، اک مشهورلری ((الاحکام))، ((شرح الهدایة))، ((ارجوزة فی القراءت)) عنوانلی اثرلریله اصول فقهه دائر بر کتابیدر. 652 تاریخنده وفات ایتمشدر.

4-664-1

ابن مُجیر، ابو بکر یحیی بن عبد الجلیل فہری

مغربک مشاہیر شعرا سندن اولوب، پک چوق اشعاری واردر. امیر ابو عبد الله بن سعد ابن مردنیشہ و وزیر منصورہ انتساب ایتمش، و حقرندہ بعض مدحیہ-لر سویلمشدر. 588 تاریخندہ 53 یاشندہ وفات ایتمشدر.

5-664-1

ابن محاسن

[[تاج الدین بن محاسن]] ماده-سنہ مراجعت بیوریلہ.]

6-664-1

ابن مُحرز، ابو الخطاب مسلم

حجازک اوائل اسلامده یتیشن مشهور مغنیلرندن اولوب، کاه مکہ مکرمه و کاه مدینہ منوره-ده اقامت ایدردی. پدری عن اصل فارسلای اولوب، کندیسای دخی فارسه و شامه سیاحتله فرس و روم مقاملرینی تعلم ایده-رک، بعده او مقاملری اشعار عربیه-یه تطبیقله، کندینه مخصوص بر طاقم الحان ایجاد ایتمشیدی. آنجق کندیسای اختلاط منقطع اولوب، عای الخصوص اکابره تقرب ایتمدیکندن، الحانی اوکر تدیکی بر محبنک جاریه-سی طرفندن اشاعه اولنمشیدی.

7-664-1

ابن محلم، عوف *- خزاعی

مشاہیر ادبا و شعرا دن اولوب، امرای عباسیه-دن طاهر بن حسینہ انتساب ایتمشیدی. مشار الیه صاحب ترجمه-یه بر صورتده مجبور اولمشیدی، که او توز سنه یاننده آیرمیوب، بیچاره شاعر، اهل و عیالی کورمک اوزره، وطنه کیتمکه اذن آله-مامشیدی. طاهرک وفاتنده او علی عبد الله ابن محلمی دها زیادہ التزام ایدوب، پک چوق نعمت و احسانه نائل ایتمشیدی. عبد الله ابن طاهر خراسان والیسی اولوب، 220 تاریخندہ او طرفه کیدرکن، ابن محلم وطنه کیتمکه ازن آله- بیلمش ایسه ده، اهل و عیالنه و اصل اوله-میوب، یولده وفات ایتمشدر.

8-664-1

ابن مخلوف، عبد الرحمن بن یعقوب *- صنهاجی

بنی حفص دولتی امراسندن اولوب، پدری صنهاجه رؤساسندن اولدیغی حالده، دولت مشار الیها عندنده نفوذ و اعتبار صاحبی اولوب، بجایه قرینده ساکن بولنمش؛ و کندیسای بجایه والیسی اولوب، سکرنجی قرن هجری اوائلنده او طرفلرده ظهور ایدن وقوعات سیاسیہ-ده خیلی مدخلی اولمشیدی. 712 تاریخندہ مقتولاً وفات ایتمشدر.

9-664-1

ابن المدیر، ابو اسحاق ابراهیم *-

عراقک مشاہیر ادبا و شعرا سندن اولوب، خلفای عباسیه-دن متوکلک زماننده قدر و جاهی آرتمش؛ و آنجق مؤخرأ اکابر دن عبید الله بن یحیانک افسادیلہ و برادری احمدک سببندن حبسه قونیلہ-رق، خیلی وقت محبوس قالمشیدی. (عریب) اسمنده شاعره و ادیبه بر قیزه عاشق اولوب، عربی دخی کندیسنه تعشق ایتمش اولمغله، بینلرندہ پک چوق مراسلات و مشاعرات وقوع بولمشدر. صاحب ترجمه-نک اشعاری غابت لطیف و سلیس اولوب، عربیه خطاباً پک چوق اشعار رائقه-سی و بعض بلیغ مکتوبلری واردر. معشوقه-سیله اولان ماجر الری مشهوردر. مومی الیها حقندہ اولان شو قطعہ-سی جمله اشعارندندر:

@@@

ز عموا انی احب عربیا

صدفوا و الله حبا عجيبا
حل من قلبي هوا محلاً
لم تدع فيه لخلق نصيباً
ليقل من قدرأى الناس قدما
هل رأى من عريب عريباً
هى الشمس و النساء نجوم
فاذا لاحت افان غيوباً
\$

1-665-1

ابن المدبر، احمد -*.

أنف الترجمة-نك برادري اولوب، 254 تاريخنده احمد بن طولون مصر واليسى اولديغى وقت كنديسى اورانك خراجنه مأمور ايدى. مصرده بيوك بر نفوذ و قوت پيدا ايتمش اولديغندن، ابن طولون ايله بينلرنده رقابت حاصل اولمغله، صاحب ترجمه بغداده ابن طولونك عليهنده يازمش ايسه ده، مكتوبى واصل اولنجه-يه قدر خليفه معتز وفات ايدوب، مهتدى بالله جلوس ايتمكله برابر، ابن طولونك حاميسى ماجورك دخى سركاره كلمسيلاه، ابن المدبرك مكتوبى ابن طولونه كونرلدېكندن، احمد بن طولون ابن المدبرى عزل ايتدير دكدم صكره، مدت مديده محبوس طوتمشيدى.

2-665-1

ابن المذلق

بنى عبد شمسدن بر آدم اولوب، زوكور تلكدده ضرب مثل حكمنه كچمشدر.

3-665-1

ابن مرانه

مغربك مشاهير رياضيونندن اولوب، سبتنه شهرنده تولد و نشأت ايتمشيدى.

4-665-1

ابن مَرَج الكحل، ابو عبد الله محمد بن ادريس

اندلسك مشاهير ادبا و شعراسندن اولوب، %جزيرة شقر \$ قصبه-سنده طوغمش؛ و 634 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر. اهل باديه-زى و وقياقتيله مشهور اولوب، امى اولديغى دخى مرويدر. اشعارى سليس و لطيف اولوب، شو قطعه او جمله-
دندر:

@@@

مثل الرزق الذى تطلبه

مثل الظل الذى يمشى معك

انت لا تدركه متبعاً

و اذا وليت عنه تبعك

\$

5-665-1

ابن المرحل، شيخ صدر الدين محمد بن عمر

عن اصل مصرلی اولوب، طول مدت دمشق شام و حلبده بولنمشدر؛ و شامده (ابن الوکیل) اسمیله دخی شهرت بولمشدر. فقهده و سائر علوم دینییه-ده عصرینک فریدی اولدیغی کبی، شعر و ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. طبی دخی نظری صورتده تحصیل ایتمش ایسه ده، عملیاتی یوغیدی. 665 تاریخنده دمیاطده طوغوب، 716ده قاهره-ده وفات ایتمشدر. حسن اخلاقه دخی مالک اولوب، علی الخصوص سخا و مروتی حقنده پک چوق نوادر منقولدر. ((الاشباه و النظائر)) عنوانیله مشهور بر تالیفی و ملک و نبی و شهید و عالم بیننده-کی فرق حقنده دخی بعضی اسئله وارده-یه جواباً بر کتابی وارددر. اشعار رائقه-سی اولوب، شو ایکی بیت خمر حقنده اولان بر قصیده-سندندر:

@@@

عناصر اربع فی الکاس قد جمعت
و فوقها الفلک السیار و الشهب
ماء و نار هواء ارضها قدح
و ظرفها فلک و الانجم الحبيب
\$

1-665-6

ابن مردنیش، محمد بن احمد

اندلس طوائف ملوکندن اولوب، شبه جزیره مذکورہ-نک شرق طرفنده یعنی مرسیه و بلنسیه جهتلرنده حکم فرما ایدی. عبد المؤمن موحدی و اوغلی یوسف ایله بر چوق وقوعات و محاریباتی اولمشدر. کنديسی اسپانیا ملوک نصرانییه-سیله بالاتفاق مومی ایله یوسفله محاریبه ایتمش ایسه ده، موحدین غالب کلوب، بعضی ممالکنی ضبط ایتمشدر ایدی. 567 تاریخنده کنديسی وفات ایتمکله، اوغلری، پدرلرینک وصیتی اوزرینه، او صره-ده آفریقادن اندلسه کچن یوسف بن عبد المؤمنه دخالت ایتمشدر؛ و یوسف بونلرک همشیره-سنی تزوج ایده-رک، کنديلرینه حرمت و اکرام ایتمشیدی.

1-665-7

ابن مردویه، بکر بن احمد اصفهانی

اصفهانک مشاهیر ادبا و علماسندن اولوب، یازمش اولدیغی ((تاریخ اصفهان)) ایله بر تفسیر شریفی مشهوردر. 410 تاریخنده وفات ایتمشیدی.

1-665-8

ابن مرزوق، شیخ ابو عمرو عثمان *- قرشی

مصرک اکابر مشایخندن و علمای عارفیندن اولوب، مذهب حنبلی اوزرینه افتا ایله و وعظ و تدریسه اشتغال ایتمش، و بعضی تالیفات دخی یازمشدر. حقایق ربانییه و تصوفه دائر احوال حکیمانیه-سی مشهوردر. بر کون شاکردانی کنديسندن حقایقه دائر معلومات طلب ایندکلرنده، 600 کشیدن عبارت اولان شاکرداننک کندي ایچلرندن 100 کشی انتخاب ایتملرینی امر ایتمش؛ و انتخاب اولنان یوز کشی-یه دخی ایچلرندن 10 کشی، و اونلره دخی درت کشی انتخابنی تنبیه ایتمکله، نهایت منتخب اولان ابن القسطلانی و ابو الطاهر و ابن الصابونی و ابو عبد الله قرطبی حضورینه کنجه، کنديلرینه: ((حقایقندن سزه یالکز بر کلمه سویلیه-جک اولسه-م، شمدی سز قتلمه فتوی ویررسکز)) دیمش اولدیغی مشهوردر. 564 تاریخنده مصرده وفات ایدوب، مرقدی حالاً زیارتگاهدر.

1-666-1

ابن مریم، شریف محمد بن محمد ملیتی

تلمسان علماسندن اولوب، شهر مذکورده نشأت ایتمش اولان علما و اولیادن 178 ذاتک تراجمنی حاوی ((البستان فی ذکر الاولیاء و العلماء بتلمسان)) عنوانلی کتابک مؤلفیدر. بو کتاب 1011 تاریخنده اکمال اولنوب، اهل تلمسان عندنده پک مقبول و معتبردر.

2-666-1

ابن المزرع، ابو بكر يموت بن عيسى

مشاهير ادباندنر. عن اصل بصره-لى اولوب، 301 تاريخنده پك اختيار اولديغى حالده، بغداده داخل اولمش؛ و تدرس و تدریسه مشغول اولوب، مصره دخى بر قاچ دفعه سياحت ایتمش؛ و 304 تاريخنده دمشقده وفات ایتمشدر. كوزل اشعارى واردر. *- اوغلى (مهلهل ابن المزرع) دخى شعردن اولوب، پدريله بعض مشاعره و مخاطبه-لرى واردر.

3-666-1

ابن مزنى

بنى مزنى لقبيله آفريقانك بسكره و زاب طرفلارنده حكومت سورن بر عائله افرادينه ويريلن اسمدر. [(مزنى)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

4-666-1

ابن مساعد، يونس بن يوسف *- شيبانى

فقراء يونسيه اسميله معروف درويشانك شيخ و پيرى اولوب، مجذوبيندن معدود ايدى، و بعض كرامات و مقاماتى متواتردر. 619 تاريخنده وطنى اولان %دار\$ اعمالندن %قينه\$ قريه-سنده وفات ايدوب، مرقدى زيارتگاهدر.

5-666-1

ابن المستوفى، شرف الدين ابو البركات مبارك بن احمد اربلى

مشاهير علمادن اولوب، ادبيات و حديث و تاريخده يد طولى صاحبي ايدى. 564 تاريخنده اربله طوغوب، اوراده نشأت ایتمش؛ و علم ديوانده يعنى اصول اداره و كتابت رسميه-ده ماهر اولمغله، اربل صاحبي ملك معظم مظفر الدينه انتساب ايد-رك، 629 تاريخنده مشار اليهك وزيرى اولمشيدى. بعده مظفر الدينك وفاتى و خليفه مستنصر ك اربلى ضبط ایتمسى اوزرينه، صاحب ترجمه او ينه چكيلوب، اختيار عزلت ایتمش؛ و 643ده مغوللرك هجومنده اربل قلعه-سنده قيانوب مقاومت ايدنلردن اولمغله، قلعه مذكور-نك مغوللرك اليه دوشمسى اوزرينه، موصله كيدوب، بقیة عمرينى اوراده كچيرمش؛ و 637ده وفات ایتمشدر. 4 جلد اوزره بر اربل تاريخى ايله 10 جلد اوزره متنبى و ابو تمام اشعارينك بر شرحنى يازمشدر. مرتب ديوان اشعارى و سائر بعض آثارى دخى واردر. شو قطعه جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

ياليلة حتى الصباح سهرتها

قابلت فيها بدرها باخيه

سمح الزمان بها فكانت ليلة

عذب العتاب بها لمجتذبيها

\$

6-666-1

ابن مسحج، ابو عثمان سعيد

حجازك اك مشهور مغنيلرندن مكه-لى بر مرد زنجى اولوب، فرس و روم مقاملرينى اشعار عربيه-يه تطبيقله، بيوك شهرت بولمشيدى. شامه دفعاتله رحلت ايد-رك، عبد الملك بن مروانه انتساب ایتمشيدى.

7-666-1

ابن مسعود

[[عبد الله بن مسعود]] و ((ابو بكر بن مسعود)) ماده-لرینه مراجعت بیوریلله.]

8-666-1

ابن مسعود

سلطان خوارزمشاهك رجالندن اولوب، خطا اتراكيله اولان محاربه-ده سلطان مشار اليه ايله برابر اسارته دوشمكله، خوارزمشاهي قورتارمق ايچون بر حيله دوشونوب، مشار اليه كنديسنك خدمتجيسي كبي كورينمكي توصيه ايتمش؛ و كنديسنك ابن مسعود اولديغنى اظهار ايده-رك، محافظه-سنه مأمور اولان ضابطه و عد ايتديكي اقچه-يي آلمق ايچون، خدمتجيسنى خوارزمه كوندركه مساعده ايتمكله، مستدعاسى قبول اولنه-رق، بو وجهله خوارزمشاهه اسارتدن قورتلوب مملكتنه دونمكه فرصت و ير مشدر.

1-667-1

ابن المسيحي، ابو نصر سعيد بن ابى الخير

مشاهير اطبادن اولوب، 598 تاريخنده مئانه-سنده طاش حاصل اولان خليفه عباسى ناصرلدين اللهك طاشنى بلا عمليات چيقارمغه موفق اولمغله، كسب شهرت ايتمش؛ و بك چوق احسانلره نائل اولمشيدى. فن طيده ((الاقتضاب على طريق المسئلة و الجواب)) و ((انتخاب الاقتضاب)) عنوانلريه ايكي تاليفى واردر. -*- پدى (ابو الخير بن عيسى ابن المسيحي) دخى طبابى حاذقه-دن اولوب، ناصرلدين اللهك زماننده يوز ياشنه قريب اولديغى حالده وفات ايتمشدر.

2-667-1

ابن المشطوب، امير عماد الدين ابو العباس احمد بن سيف الدين

امراى اكراددن اولوب، جدى عماديه ايله هكارينك ديكر بعض قلعه-لرینه متصرف بولنمش؛ و پدى صلاح الدين ايوبينك خدمتنده اولوب، نابلس اقطاعى كنديسنه احاله اولنمشيدى. صاحب ترجمه ابتدا ملوك ايوبيه عندنده بك بيوك جاه و عزته نائل ايكن، بعده ملك كاملك زماننده توجهنى غائب ايده-رك، عزل اولنمش؛ و مصردن چيقوب، بعض حركات عصيانيه-ده بولنمغله، موصل صاحبي لؤلؤ بن اتابك كنديسنى خدعه ايله جلب ايده-رك، موصله كوتورمش؛ و بعده ملك عادللك اوغلى ملك اشرف مظفر الدينه تسليم ايتمش؛ و ملك مشار اليه كنديسنى حرانده حبس ايتمكله، الى آخر العمر زندانده و آغر زنجيرلر آلتنده قالوب، 575ده وفات ايتمشدر.

3-667-1

ابن المصنف،

مشاهير نحويوندن ((الفيه)) صاحبي ابن مالك اوغلى بدر الدين محمودك لقبيدر. پدريتك ((الفيه))-سنه مفصل بر شرح يازمشدر. [[بدر الدين]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

4-667-1

ابن مطروح، جمال الدين ابو الحسن يحيى بن عيسى

ملوك ايوبيه و زراسندن اولوب، مصرده و سوريه-ده خدمات متنوعه-ده بولنمش، و اهل صليب محارباتنده بعض مهم وقواته قاريشمشدر. 592 تاريخنده صعيد مصرك %اسيوط\$ شهرنده طوغمش، و 649ده قاهره-ده وفات ايتمشدر. اديب و شاعر بر ذات اولوب، اوله-جكنه يقين مزار طاشنه يازلمق اوزره سويلمش اولديغى شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

اصبحت بقعر حفرة مرتها

لا املك من دنياى الا كفنا

یا من وسعت عباده رحمته
من بعض عبادك المسیئین انا
\$

5-667-1

ابن مطیر، حسین اسدی

فحول شعرادن اولدیغنی ((فوات الوفیات)) صاحبی ذکر ایدوب، بعض اشعارینی دخی ایراد ایدیورسه ده، محل و تاریخ ولادت و وفاتی ذکر ایتمیور. شو بیت (معن بن زانده)-نك وفاتیچون سویلمش اولدیغی بر مرثیه-سندندر:

@@@

فیا قبر معن انت اول حفرة
من الارض خطت السماحة مضجعاً
\$

6-667-1

ابن مطیر، ابو القاسم سلیمان بن احمد طیرانی

مشاهیر محدثیندن اولوب، استماع احادیث شریفه ایچون شامدن عراقه، جزیره-یه، حجازه، یمنه و مصره سیاحت ایده- رك، اوتوز اوچ سنه طولاشمشدر. 260 تاریخنده شامك %طبریة\$ قصبه-سند طوغوب، بر چوق وقت اصفهانده اقامت، و 360 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. ((المعاجم)) عنوانیله بر کتابی اولوب، کبیر و اوسط و صغیر عنوانلریله اوچ قطعه-ده تألیف ایتمشدر. دیگر بعض آثارى دخی واردر. کندیسندن روایت ایدن محدثین چوقدر.

7-667-1

ابن المعتز، ابو العباس عبد الله بن محمد المعتز بالله

خلفای عباسیه-دن معتز بن متوكل اوغلی اولوب، مشاهیر ادبا و شعراندندر. 249 تاریخنده طوغوب، ادبیاتی میرد و ثعلب کبی ائمه نحاتدن اخذ و قرانت ایتمشدر. بنی هاشم شعراسنك افضلی اولدیغی کبی، اوصاف و تشبیهاتده کافه شعراى عربك سربلندیدر. صنعت شعره و علم بدیعه دائر بعض ایجادلری واردر. اشعارى غایت سلیس و لطیفدر. لاجل الاعدام مونسك البینه تسلیم اولدیغی وقت سویلدیکی شو بر ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

یا نفس صبراً لعل الخیر عقباك
خانتك من بعد طول الامن دنياك
مرت بنا سحراً طیر فقلت لها
طوباك یالینتی ایاك طوباك
ان كان قصدك شوقاً بالسلام علی
شاطی الفرات ابلیغی ان مان مٹواك
من موثق بالمنايا لا فكاك له
بیکی الدماء علی الف له باکی
\$

1-668-1

ابن معتوق،

[[شهاب الدین موسوی]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

2-668-1

ابن المعدنی، یوحنا -*

یعقوبیه رؤسای روحانیه-سندن اولوب، عالم و ادیب بر ذات اولمغله، سریانی و عربی لسانلرنده بعض اشعاری و سائر آثاری وارد. ماردینده پستیوس ایدی. 661 تاریخ هجرینده وفات ایتمشدر.

3-668-1

ابن معدی کرب، ابو کریمه مقدم -* - الکندی

صحابه-دن اولوب، بعض اهل کنده ایله برابر جناب رسالتیناه افندمزه دخالت ایتمشدی. حمصده ساکن اولمش؛ و 78 تاریخده 91 یاشنده وفات ایتمشدر. کنديسندن 49 حدیث شریف نقل و روایت اولنمشدر. -* - ((عمرو بن معدی کرب)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریلله. [

4-668-1

ابن مُعطی، زین الدین ابو الحسین یحیی بن عبد المعطی الزواوی

مشاهیر ادباندن اولوب، نحو و لغتده عصرینک ائمه-سندن معدود ایدی. اجدادی افریقیه-نک بجایه شهری جوارنده-کی %زواوه\$ قبيله-سندن اولوب، کنديسی 564 تاریخده طوغمش؛ و مدت مدیده دمشقده اقامتله افاده و تدریسله اشتغالدن صکره، ملک کامل طرفندن لاجل التدریس مصره جلب اولنه-رق، 628 تاریخده اوراده وفات ایتمشدر. ((الفیه)) عنوانیله بر منظومه-سی و ((الفصول)) عنوانیله بر تألیفی وارد. اشعاری کوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

و لما تبدی لی من السجف جانب

و مقلة لیلی من وراء نقابها

بعثت رسول الدمع بینی و بینها

لتأذن فی قربی و تقبیل بابها

فما اذنت الا بایماض برقها

و لا سمحت الا بلثم تراها

\$

5-668-1

ابن المعلم، ابو عبد الله محمد بن نعمان بغدادی

مشاهیر علماندن اولوب، (شیخ مفید) لقبیله دخی معروفدر. آل بویه دولتی عندنده قدر و اعتباری پک بیوک اولوب، عضد الدوله بغدادده ورودنده خانه-سنه مسافر اولوردی. تصنیفات کثیره صاحبی و زاهد و عابد بر ذات ایدی. بغدادده بولنان شیعیلرک رئیس اولمق مناسبتیله، 398 تاریخده سنیلرله شیعیلر آر-سنده وقوع بولان فتنه اوزرینه، بغداددن چیقارلمش ایسه ده، علی مزیدک شفاعتیله اعاده اولنمشیدی. 413 تاریخده 76 یاشنده وفات ایتمشدر.

6-668-1

ابن المعلم، ابو الحسن

آل بویه-دن بهاء الدوله-نک اکابر رجالندن اولوب، مشار الیهی بر چوق آدملرک قتل و مصادره-سنه اطماع، و حتی خلیفه طائع بالللهک اسقاطنه اقتاع ایتمش اولدیغندن، عاقبت بهاء الدوله-نک عسکری عصیانله، صاحب ترجمه-نک کنديلرینه تسلیمی ایچون اصرار ایتدکلرندن، بولنرک الینه ویریلوب، 382 تاریخده قتل اولنمشدر.

7-668-1

ابن المعلم، نجم الدين ابو الغنائم محمد بن علي

مشاهير شعراء اولوب، اشعاری غایت مؤثر و دلنشین اولدیغندن، بیوک بر شهرت قزانمشدر؛ و دیوانی ایادی ناسده متداولدر. واسطک %هرت قریه-سنده طوغوب، عمرینی اوراده کچیرمش، و اوراده وفات ایتمشددر. ولادتی 501 و وفاتی 592 تاریخنده واقع اولمشدر.

8-668-1

ابن المغلس، ابو محمد عبد العزیز بن احمد قیسی

اندلس ادبا و شعرا سندن اولوب، بلنسیه-ده نشأت ایتمش؛ و شرقه رحلتله، مصر و بغدادده بر مدت افاده و تدریسه مشغول اولدقدن صکره، 427 تاریخنده مصرده وفات ایلمشددر. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

مريض الجفون بلا علة
و لكن قلبي به ممرض
اعان السهاد على مقلتي
بفيض الدموع فما نغمض
و مازار شوقا و لكن اتى
يعرض لى اننى معرض
\$

9-668-1

ابن مفرج، ابو بكر حسن بن محمد قبشی

اندلسك مشاهير علماسندن و محدثیندن اولوب، فصاحت و بلاغته بینظیر ایدی. 343 تاریخنده قرطبه قربنده %عین قبش\$ده طوغمش، و 430 تاریخندن صکره-جه وفات ایتمشددر. ((الاحتفال فی تاریخ اعلام الرجال)) عنوانیله بر تألیفی وارددر.

10-668-1

ابن مفرغ، ابو عثمان یزید بن زیاد حمیری

مشاهیر شعراء اولوب، حضرت عثمان ذی النورینک اوغلی سعیدک محب صادق اولمغله، مشار الیهک معاویه طرفندن خراسان و الیلکنه نصبنده بر ابرنده خراسانه کیتمش؛ و اوراده عباد بن زیاده انتساب ایتمشیدی. بعده عباددن بر طاقم معاملات جوریه کوروب حبس اولنمغله، محبوسیتندن قورتلنجه، بصره-یه فرار ایتمش؛ و اثنای راهده اوغرا دیغی خانلرک دیوار لرینه زیاد و اوغلری عباد و عبید اللهک علیهنده بر طاقم بیتلر یازمشیدی. زیاد خاندانی علیهنده اولان اشعاری شهرت بولمغله عبید الله بن زیاد طرفندن حبس اولنه-رق، قتلنه قصد اولنمش ایسه ده، معاویه-نک معیتنده بولنان یمنلیلر طرفدار لری اولدیغندن، شامدن قتلنه مساعده اولنمدیغندن، عبید الله انواع اشکنجه و حقارتلرله تعذیب ایتمکدن صکره، برادری عباده کوندرمش؛ و خراسانه کیدنجه-یه قدر خانلرک دیوار لرینه یازمش اولدیغی بیتلری طیر ناقلریله قازیمغه اجبار اولندیغندن، طیر ناقلری قوپوب، پارمق کیمیکلری میدانه چیقمش اولدیغی مرویدر. عبادک حبسنده بر چوق وقت قالدقدن صکره، ایکی بیت سویلیوب، دمشق جامعنده اوقومق اوزره، مخصوص بر آدم کوندرمکله، معاویه-نک معیتنده بولنان یمنلیلر، بو بیتلری ایشیدنجه، آباغه قالدقدلرندن، معاویه ابن مفرغی خراساندن جلیله، عفو ایتمکه مجبور اولمشیدی. بونک اوزرینه صاحب ترجمه موصله چکیلوب، اوراده تزویج اولنمش ایسه ده، اهوازده (ناهیید) یاخود (ناهیید) اسمنده بر قیزه عشق ایتمش اولدیغندن، آلام هجره مقاومت ایده-میوب، اهوازه کیتمش، و بصره-دن کچرکن عبید الله بن زیادله باریشوب، کندیسندن و سجستان والیسی عبید الله بن ابی بکر-دن بر چوق احسانلره نائل اولمغله، جمله-سنی معشوقه-سنه هبه ایتمشدی. مصعب بن زبیر زماننده 69 تاریخنده طاعوندن وفات ایتمشددر. اشعارینک قسم اعظمی زیاد خانداننک ذمی و ناهیده اولان عشق و شوقی حقنده-در. (تبع) اشعارینی جمع و قصه مشهوره-سنی تنظیم ایدن بو ذات اولدیغی دخی مرویدر. بصره-ده عبید الله بن زیاددن کوردیکی مظالم حقنده سویلمش اولدیغی شو ایکی بیت جمله اشعار ننددر:

@@@

دار سلمی بالخبت ذی الاطلال
کیف نوم الاسیر فی الاغلال
این منی السلام من بعد نای
فارجعی لی تحیتی و سؤالی
\$

1-669-1

ابن مقشر، ابو الفتح منصور

مشاهیر اطیادن اولوب، مصدرده فاطمیوندن عزیزک، و بعده حاکمک طبیب خاصی ایدی. کندیسی نصرانی المذاهب ایدی. عزیز و حاکمک عندنده قدر و اعتباری پک عالی اولوب، حتی خسته-لندیغی وقت حاکم بالذات زیارتنه کیتمشیدی. حاکمک زماننده وفات ایتمشدر.

2-669-1

ابن مقفع، ابو محمد عبد الله بن داذبه

مشاهیر فصحا و بلغادن اولوب، ابتدای حالنده فارس مجوسلرندن ایکن، خلفای عباسیه-نک برنجیسی اولان سفاحک عمی عیسی بن علی-یه مراجعتله، شرف اسلامه مشرف اولمش؛ و مشار الیهک خدمت کتابتنده بولنمشیدی. علم و فضل صاحبی اولوب، لسان هندیین نوشیروان زماننده پهلوی-یه ترجمه ایدلمش اولان ((کلیله و دمنه)) کتابنی عربی-یه ترجمه ایتمشدر. بصره و الیسی سفیان بن معاویه ایله اکلنوب استهزا ایتدیکندن، مرقوم صاحب ترجمه-یه غرض باغلامش اولمغله، ابن المقفع فساد عقیده ایله اتهام اولنه-رق، توقیفیچون طرف خلیفه-دن امر ویرلدیکنده، سفیان فرصتی قاجیرمیه-رق، کندیسی طوتمش؛ و اعضای بدننی برر برر کسدیروب، کوزینک اوکنده قیزغین بر فرونه آته-رق، نهایت بتونی دخی فرونه آتوب یاقمشدر. ابن مقفع 36 یاشنده اولدیغی حالده، 145 تاریخنده بویله بر موت فجیع ایله وفات ایتمشدر. جمله اشعار رائقه-سندن اوله-رق حماسه-ده مندرج بولنان بر مرتیه-سنگ مطلعی شودر:

@@@

رزنا ابا عمرو و لاحی مثله
قلله ریب الحادثات بمن وقع
\$

3-669-1

ابن مقفه، ابو علی محمد بن علی

مشاهیر خطاطیندن اولوب، خط عربی-یی کوفیدن نسخه تحویل ایدن بو ذاتدر. حسن خطده ضرب مثل حکمنه کچمش اولدیغی کبی، شعر و ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. 272 تاریخنده بغدادده طوغوب، ابتدا فارسک بعض طرفلرنده مأمور بولنمش؛ و 316 تاریخنده خلیفه مقتدر باللهک وزیر اولمشیکن، 318ده عزل و مالی مصادره اولنه-رق، فارسه نفی اولنمشیدی. قاهر باللهک زماننده یکیدن وزیر اولوب، خیلی وقت وزارت ایتدکن صکره، خلیفه-یه قارشى خروج ایدن علی بن بلیق ایله مخابه-سی اولمغله اتهام اولنه-رق، راضی باللهک جلوسنه دکین اختفا ایتمش؛ و بونک زماننده 322 تاریخنده ثالثاً وزیر اولمش ایسه ده، خلیفه-نک امورینه ناظر بولنان مظفر بن یاقوت ایله کچینمدیکندن، بونک تزویریه عزل اولنه-رق، خلفی عبد الرحمن بن عیسانک الینه تسلیم اولنمش؛ و بونک النندن بر چوق اشکنجه-لر کوره-رک حبس اولنمش؛ و آنجق یازمش اولدیغی بعض یازیلرک فروختندن آدیغی کلیتلی مبالغی ویره-رک کندینی قورتاره-بیلمشیدی. بعده خلافته مستولی اولوب، امیر الامرا عنوانیه امور دولتی الینه آلمش اولان ابو بکر محمد بن رائق صاحب ترجمه-نک و اوغلنک املاک و عقارینی ضبط ایتمکله، ابن مقفه تخلیصیچون بر چوق تضرع و تذللدن صکره، مرقوم ابن رائقک اخذ و توقیفیه کندیسنک وزارتیه تعینیه تقدیرنده اوچیوز ملیون دینار قزانديره-بیله-جکته دائر خلیفه ایله مکاتبه-یه کیریشمکله، خلیفه کندیسنی سراینه جلب ایتدکن صکره، بر اوطه-یه حبس ایده-رک، النده بولنان مکتوبلریله برابر ابن رائقک یدینه تسلیم ایتمکله حبس اولنه-رق، ابن رائقک امریه صاغ الی قطع اولنمش؛ و بونک اوزرینه ایتدیکنه نادم اولان خلیفه طرفندن تخلیص اولنه-رق، اوینه چکیلوب، صول الیه یازمغه آلیشمشیدی. بعده ابن رائقک طرفدارى اولان یحکم ترکی

بغداده دخولنده، کندیسنی یکیدن حبس، و دیلنی دخی قطع ایتمشیدی. نهایت فقر و ضرورته دوچار اولوب، یاره-لری دخی یکیدن آچلمش اولدیغی حالده، 272 تاریخنده بغدادده وفات ایتمشدر. ابن رائقک علیهنده اولوب بو مصائبی موجب اولان مکتوبلر کندیسنی طرفندن یازلمیوب، بر جاریه-سنه تعشق ایتمش، و اونک واسطه-سیله یازیلرینی آلوب تقلیده آلیشمش اولان بر یهودی طرفندن یازلمش ساخته مکتوبلر اولدیغی، و حتی بو حقیقت خلیفه-نک معلومی اولنجه، یهودی ایله جاریه-نک قتلنه امر ویردیگی دخی مرویدر. احوال اخیره-سنی مصور اولان شو قطعیه جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

تخالف الناس و الزمان
فحيث كان الزمان كانوا
يا ايها المعرضون عني
عودوا فقد عاود الزمان
\$

*- بونک برادری (ابو عید الله حسن بن علی بن مقله) دخی مشاهیر ادبا و خطاطیندن اولوب، 268 تاریخنده طوغمش، و 338ده وفات ایتمشدر. خط عربی-یی کوفیدن نسخه تحویل ایدن بو اولدیغی دخی مروی ایسه ده، برادری اولدیغنه دائر اولان روایت ده قویدر. *- اوغلی (ابو الحسن بن مقله) ایچون دخی ((ابو الحسن بن مقله)) ماده-سنه مراجعت.]

1-670-1

ابن مکنسه، اسماعیل بن محمد اسکندرانی

شعرادن اولوب، 500 تاریخلرنده وفات ایتمشدر. شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

و الله ما ابصرت يوما ابیضا
منذ ابتليت بحب طرف اسود
\$

2-670-1

ابن مکی، بهاء الدین محمد *-.

مشاهیر شعرادن اولوب، (بهاء الدین ابن الدجاجیه) اسمیله دخی معروفدر. 657 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

ما راح عندکم النسیم و لا غدا
الا یأخذ عند عبدکم یدا
احباب قلبی ذلک القلق الذی
قد کان یأخذنی علیکم ما هدا
\$

3-670-1

ابن ملجم

((عبد الرحمن بن ملجم)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

4-670-1

ابن ملکا

((اوحد الزمان)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

5-670-1
ابن الملوخ

مجنون اسميله مشهور اولان قيسك لقييدر. [(مجنون)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

6-670-1
ابن مُناذر، ابو جعفر محمد *-

مشاهير شعرادن اولوب، لغتده دخى يد طولى صاحبي ايدى. روايته كوره عن اصل عدنلى اولوب، لاجل التحصيل بصره- يه كلمش؛ و اوراده توطن ايتمشيدى. ابتدای حالنده ارباب صلاحدن اديب و متقى بر ذات ايكن، بعده علاقه كرده-سى اولان عبد المجيد اسمنده اديب و عفيف بر كنجك وفاتى اوزرينه، كمال حزن و كدرندن، لا اباليكه اوروب، ملاميانه بر عمر سورمكه، و هر كسى هجو ايتمكه باشلامش اولديغندن، نهايت بصره-دن حجازه نفى اولنه-رق، اوراده وفات ايتمشدر. سفيان بن عيينه ايله صحبت و محبتى اولوب، خلفاي عباسيه-دن مهدي-يه دخى ملاقى اولمش، و مأمونك زماننده وفات ايتمشدر. مذکور عبد المجيده اولان محبتى حقنده غزللرى و وفاتى حقنده مرثيه-لريله بر چوق هجويه-لرى و سائر اشعارى مشهوردر. حقنده بر طاقم حكايات و نوادر منقولدر. برامكه حقنده دخى بر چوق مدحيه-لرى اولوب، شو بر ايكي بيت بو بابده-كى بر قصيده-سندندر:

@@@
اتانا بنو الاملاك من آل برمك
فيا طيب اخبار ويا حسن منظر
اذا و ردوا بطحاء مكة اشرفت
بيحى و بالفضل بن يحيى و جعفر
فتظلم بغداد و يجلو لنا الدجى
بمكة ما حجوا ثلثة اعمار
\$

1-671-1
ابن المنجم، على بن يحيى

ملوك فرسك اخيرى اولان يزد جرد نسلندن اولوب، مأمون خليفه-نك كاتيلرندن ايدى. فن طبه مراقى اولديغندن، يك چوق كتب طبيه ترجمه ايتديرمكه موفق اولمشيدى.

2-671-1
ابن المنجم، ابو احمد يحيى بن على

أنف الترجمة-نك اوغلى اولوب، معتمد على الله و معتضد بالله و مكتفى باللهك نديمى ايدى. معتزلى المذهب اولوب، علم كلامده يد طولاسى اولمغله، مكتفى باللهك حضورنده مشاهير علمادن مجلس قوره-رق، علم كلامه دائر مباحثه ايدردي. بر چوق تالیفاتى اولوب، اك مشهورى اخبار شعرا حقنده ((الباهر)) عنوانلى اثريدر، كه اتمامنه موفق اوله-مامشدر. اخبار و نوادرى مشهوردر. 241 تاريخنده طوغوب، 300ده وفات ايتمشدر.

3-671-1
ابن المنجم، ابو محمد عبد الرحمن بن مروان تنوجى

مشهور واعظلردن اولوب، بغداده دخول ايله، خليفه-نك عندنده حرمت و اعتباره نائل اولدقندن صكره، رسالتله موصله كوندرلمش؛ و بعده دمشقه كیده-رك، 557 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر. اشعارى رائقه-سى اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

حبيب لست انظره بعيني
و في قلبي له حب شديد
اريد وصاله و يريد هجري
فاترك ما اريد لما يريد
\$

4-671-1

ابن مندويه، ابو على احمد بن عبد الرحمن اصفهاني

اصفهان كبرا و اعيانندن و مشاهير اطبايدن اولوب، فن طبه بر چوق خدمتلى سبقت ايتمش، و بو فنده بر طاقم تأليفات و رسائل يازمشدر. آثارينك باشليجه-لرى وجه آتى اوزره-در: ((كناش))، ((المدخل الى الطب))، ((الجامع المختصر من علم الطب))، ((المغيث))، ((كتاب فى الشراب))، ((كتاب الاطعمة و الاشربة))، ((نهاية الاختصار))، ((الكافي)) و نام ديكرله ((القانون الصغير)). عصرينك اطياسيله سائر اكابره خطاباً مسائل غامضة طيبه-يه دائر 40 رساله-سى وارد، كه هر برى بر كوچك كتاب صورتنده-در. بو رساله-لرك برى كوز طبقاتنك تركيبه، برى انتشار عين يعنى كوز بيكتنك بيومسى علاجرينه، برى يمكك هضمه، برى معدنك وصفيله علاجرينك تعريفه، برى استسقاكك تداوى و معالجاته، بر ايكيسى قولنجك تدبير و تداويسه، برى مئانه علاجرينه، برى بو برك خسته-لغنه، برى ديز آغريسنه، برى شرابك منافع و مضرتنه، برى اطفالك اوجاعه، برى حكماى يونان رآينه كوره روح و نفسه دائر اولوب، ديكرلرى دخى بعض ذواتك خسته-لقلرينه دائر و پاخود بعض اطبانك رآى و اثرلرينه قارشيدر. تاريخ ولادت و وفاتنه دسترس اولنه-مدى. *- پدرى (عبد الرحمن بن المنجم) مشاهير شعرا و ادبايدن ايدى. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

و يمسى المرء ذا اجل قريب
و فى الدنيا له امل طويل
و يعجل بالرحيل و ليس يدري
الى ماذا يقربه الرحيل
\$

5-671-1

ابن منده، ابو عبد الله محمد بن يحيى العبدى

مشهور حافظلردن و مورخيندن اولوب، وطنى اولان اصفهان شهرينك بر مكملى تاريخنى يازمش، و 301 تاريخنده وفات ايتمشدر. *- بونك خاندانندن مشاهير حفاظ و محدثيندن بر قاچ ذات كلوب، بعضيسنك تصنيفاتى دخى وارد. اك مؤخرلرى اولان (ابو الوفا محمد بن منده) مغوللرك استيلاسنده قتل اولنمشدر.

6-671-1

ابن منذر، ابراهيم *- خزامى

نیشابور علماسندن و مشاهير محدثيندن اولوب، كنديسندن بر چوق محدثين روايت ايتمشلردر. 236 تاريخنده وفات ايتمشدر. *- بونك اوغلى (ابو بكر محمد بن ابراهيم *-) دخى مشاهير علما و فقهايدن اولوب، علما بيننده-كى اختلافات حقدده بر قاچ معتبر كتاب يازمشدر. آثارينك اك مشهورى ((كتاب الاشراف)) عنوانلى تأليف كيبيريدر. 309 تاريخنده مكه مكرمه-ده وفات ايتمشدر.

7-671-1

ابن المنكر، محمد *-

مشاهیر صلحادن اولوب، زهد و تقوی و وعظ و نصیحتہ دائر بعض اقوال حکیمانہ-سی مشهوردر. 130 تاریخندہ مدینہ منورہ-دہ وفات ایتمشد.ر.

8-671-1

ابن منیر، مہذب الدین عین الزمان ابو الحسین احمد -*- طرابلسی

مشاہیر شعرا دین اولوب، اشعار لطیفہ-سی و مرتب دیوانی و اردر. پدری طرابلس شامدہ سوقاقرده اشعار تغنیسیلہ مشغول بولنمشیدی. صاحب ترجمہ 473 تاریخندہ طرابلسدہ طوغوب، بعدہ دمشقہ ہجرتلہ، اورادہ اختیار اقامت ایتمش؛ و کنڈیسی رافضی اولوب، ہجو ایلہ دخی اشتغال ایندیکندن، دمشق صاحبی بوری بن اتابک طغتكین طرفندن حبس اولنہ-رق، دینک کسلمسی-دہ مقرر ایکن، بعض ذواتک شفاعتیلہ قورتلوب، حلبہ نفی اولنمش، و 548دہ اورادہ وفات ایتمشد.ر. مزاری طاشنہ یازلمق اوزرہ سویلمش اولدیغی شو قطعہ جملہ اشعارندندر:

@@@

من زار قبری فلیکن موقناً

ان الذی القاه یلقاه

فیرحم الله امرءا زارنی

و قال لی یرحمک الله

\$

1-672-1

ابن منیر، قاضی ناصر الدین احمد بن محمد اسکندرانی

مشاہیر علما و ادباند اولوب، 620 تاریخندہ طوغمش؛ و ایکی دفعہ اسکندریہ قاضیسی و خطیبی اولمشدر. بر تفسیر شریفیلہ بعض اشعار و بلیغ خطبہ-لریلہ سائر بعض آثار و اردر. 683 تاریخندہ وفات ایتمشد.ر.

2-672-1

ابن المؤدب، عبد الله بن ابراهیم

مشاہیر شعرا دین اولوب، افریقیہ-نک %مہدیہ\$ شہرندہ تولد و نشأت ایتمشد.ر. لابلالی و محبوب دوست بر آدم اولوب، کیمیا و احجار ایلہ اوغراشیر و اکثریا سیاحت ایدردی. صقلیہ-یہ کیدرکن، روملرک اسارتتہ دوشمش؛ و ثقہ الدولہ ایلہ روم ایمرطوری بینندہ تقرر ایدن مصالحو اوزرینہ قورتلوب، مذکور ثقہ الدولہ حقتدہ بعض مدحیہ-لر سویلمشد.ر. وفاتی 414 تاریخندہ واقع اولمشدر. شو بر ایکی بیت ثقہ الدولہ-نک مدحنہ دائر اولان بر قصیدہ-سندندر:

@@@

ابیت اراعی النجم فی دار غربیة

و فی القلب منی نار حزن تضرم

اری کل نجم فی السماء محلہ

و نجمی اراه فی نجوم المنجم

\$

3-672-1

ابن موصلا، امین الدولہ ابو سعید علاء بن حسین

مشاہیر کتابدن اولوب، ادبیات و شعر و انشادہ بینظیر ایدی. مرتب دیوان اشعار و منشآت و اردر. خلفانک خدمتی انشاسندہ بولنوب، ابتدا نصرانی المذهب ایکن، بعدہ اهدا ایتمش؛ و کوزلرینہ عمی طاری اولدقن صکرہ 497 تاریخندہ وفات ایتمشد.ر.

4-672-1

ابن المولى، ابو عبد الله محمد بن عبد الله

مشاهير قدمای شعرادن اولوب، مدینه منوره-ده تولد و نشأت ایتمش؛ و بنی امیه و بنی عباس ملوکنه یتیشوب، عبد الملك بن مروان و مهدی و سائر اکابر حقنده پک چوق مدحیه-لر سویلمشدر. حقنده منقول اولان حکایات و نوادر چوقدر. اشعاری غایت رقیق و مؤثر اولوب، شو بیت جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

ابکی فلا لیلی بکت من صباة

الی ولا لیاى لذی الود تبذل

\$

5-672-1

ابن مهران،

[[سلیمان بن مهران]] و ((میمون بن مهران)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

6-672-1

ابن المهنا

اندلس مشاهیر اطباسندن و وزیر لسان الدین بن خطیبک تلامذه-سندن اولوب، ابن سینانک ((ارجوزه))-سنه مکمل و مشهور بر شرح یازمشدر.

7-672-1

ابن میاح

ملوک فاطمیه-دن امر باحکام اللهک صعید عربانندن سووب آلمش اولدیغی غایتله حسنی و شاعره بر قیزک عمزاده-سی اولوب، کندیسى دخى شاعر ایدی. قیز ايله برلکده بیویوب، برابرلرینه عشق و علاقه-لری اولمغله، بعد المفارقه بینلرنده شعراً واقع اولان مخابرات مشهوردر. قیز خیمه-ده و آچیق پرلرده آیشمش اولدیغندن، امرک سراینده اچی صیقلمغله، مشار الیه نیلک کنارنده، بوکا مخصوص اولمق اوزره، بادیه-یی آکدیرر صورتده غریب بر کوشک یاپدیرمشیدی. مع هذا قیزک حزن و کدری زائل اولمامش؛ و امر بونک عمزاده-سیله اولان مخابراتنه واقف اولوب، ابن میاحی آراتمش ایسه ده، بر وجهله اله کچیرمکه موفق اوله-مامشدی. بوماجرا بر چوق حکایات و غرائب نقل و روایتنه سرماییه اولمشدر.

8-672-1

ابن میاده، ابو شرحبیل رماح بن ابرد

اوائل اسلام مشاهیر شعراسندن اولوب، بنی امیه و بنی عباس دولتلری ملوک و اکابرینی مدح ایتمش؛ و کندی قومندن (ام جندر) اسمنده بر قیزه اولان تعشقیله شهرت بولمشدر. مرقومه پدری طرفندن بر شاملی-یه تزویج اولنه-رق، کندیسندن تبعید ایتمکله، سوز و اشتیاقنی مصور بر چوق اشعاری واردر. هجویه-لری دخی چوق اولوب، شعرای معاصرینله مهاجاتی سور ایدی. شو بر ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

الالیث شعری هل الی ام حجدر

سبیل فاما الصبر فلا صبر

اذا نزلت بصری تراخی مزارها

و اغلق بوابان من دونها قصرها

\$

1-673-1

ابن ناقياء، ابو القاسم عبد الله بن محمد

بغدادك مشاهير شعرا و علماسندن اولوب، 410 تاريخنده طوغمش، و 485ده وفات ايتمشدر. لغت وادبياتده و على الخصوص علم مراسله و انشاده فوق العاده مهارتى وار ايدى. ((ملح الممالحه)) عنوانيله بر مجموعه-سى، ((كتاب الجمان فى تشبيهات القرآن)) عنوانلى بر كتابى، بعض مقامات ادبيه-سى، بر ديوان اشعارى، بر مجموعه رسائلى، و سائر آثارى وارد. مشهور ((اغائى كبير))ى اختصار و ((الفصيح)) كتابنى دخى شرح ايتمشدر. ميتى غسل اولنوركن، صول النده بر بروشق بر كاغد بولنوب آجلدقه، ايچنده شو قطعه يازلمش اولديغى كورلمشدر، كه زاده طبعيدر:

@@@

ازلت بچار لاخييب ضيفه

ارجى نجاتى من عذاب جهنم

و انى على خوف من الله واثق

بانعامه فانه اكرم منع

\$

2-673-1

ابن نباته، ابو نصر عبد العزيز بن عمر

مشاهير شعرا دن اولوب، مرتب ديوانى و ملوك و وزرانك و على الخصوص سيف الدوله بن حمدانك مدحنه دائر يك چوق قصائدى وارد. اكثر يا دور بلاد ايدردي. ولادتي 327 تاريخنده اولوب، 405 سنه-سنده بغدادده وفات ايتمشدر. (سعدى) لقبيله ملقبدر.

3-673-1

ابن نباته، خطيب ابو يحيى عبد الرحيم بن محمد حذاقى

علوم ادبيه-ده زماننك امامى اولوب، بينظير اولان خطبه-لريله شهرت بولمشدر. (خطيب مصرى) لقبيله ملقبدر. شاعر مشهور منتبى ايله بر ابر سيف الدوله بن حمدانك خدمتنده بولنوب، مشار اليه اصحاب غزا و فتوحاتدن اولمغله، صاحب ترجمه-نك اكثر خطبه-لرى خلقى جهاده تشويق بولنده-در. 335 تاريخنده %ميفارقين\$ده طوغوب، 374ده اوراده وفات ايتمشدر.

4-673-1

ابن نباته، قاضى جمال الدين ابو بكر بن محمد فارقى

مصر مشاهير شعرا سندن اولوب، 768 تاريخنده قاهره-ده وفات ايتمشدر. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

يا غائبين تعللنا لغيبهم

بطيب لهو و لا و الله لم يطب

ذكرت و الكاس فى الكف لياليكم

فالكاس فى راحة و القلب فى تعب

\$

5-673-1

ابن النباش، ابو عبد الله محمد بن عبد الله بجائى

اندلس مشاهير اطبا سندن اولوب، طبده مهارت تامه-سى و علوم حكميه و طبيعیه-ده يد طولاسى وار ايدى. مرسيه جهنتده اقامت ايدردى.

6-673-1

ابن نتيان، شرف الدوله سليمان *-

مشاهير ادبا و شعرا دن اولوب، اشعار لطيفه-سى واردر، و مزاح و لطائف مشهوردر. عن اصل همدانلى اولوب، اربله توطن ايتمشيدى. وفاتى 686ده واقع اولمشدر. شو بر ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

اشرب فشربك هذا اليوم تحليل
و انف الهموم فقد و افاك ايلول
اما ترى الشمس فى وسط الكأس طالعة
منيرة و نطاق البدر محلول

\$

7-673-1

ابن النجار، جمال الدين ابراهيم بن سليمان

مشاهير ادبا و شعرا دن اولوب، علم حديثه و فن انشا و مراسله-ده دخى يد طولى صاحبي ايدى. 590 تاريخده دمشقده طوغوب، حلب و بغداد و اسكندريه-يه رحلت ايتمش؛ و بر مدت حلب صاحبي امجدك كاتبي بولنديغى كيبى، اسكندريه-ده دخى نقيب الاشراف اولمشيدى. اشعارى و بعض رسائل و فقرات ادبيه-سى واردر. شو بر ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

ان المراتب فى الدنيا و رفعتها
من الذى حاز علما ليس عندهم
لا شك ان لنا قدراً رؤه و ما
لمثلهم عندنا قدر ولا لهم

\$

8-673-1

ابن النجار، حافظ محب الدين محمد بن محمود

بغدادك مشاهير علماسندن اولوب، حديث و تاريخده و سائر علوم كثيره-ده عصرينك فريدى ايدى. مشهور خطيب بغدادينك ((تاريخ بغداد)) ينه 30 جلدن مركب مكمّل بر ذيل يازمشدر، كه تاريخ مذكور دن دون عد اولنمامقده-در. ابن الجوزى كيبى كبار محدثيندن اوقومش، و استماع احاديث شريفه مقصديه شام، مصر، حجاز، اصفهان، خراسان، نيسابور، هرات و مرو كيبى ممالك بعیده-يه سير و سياحت ايتمشيدى. مذکور تاريخدن بشقه ((القمر المنير فى المسند الكبير)) عنوانيله بر بيوك اثرى واردر، كه ايجنده صحابه كرامك هر برينه اسناد اولنان احاديث شريفه-يى ايرى ايرى ذكر ايدبور. مؤلفات سائره-سى وجه آتى اوزره-در: ((كنز الامام فى معرفة السنن الاحكام))، ((المختلف و المؤلف))، ((المتفق و المقترب))، ((نسبة المحدثين الى الآباء و البلدان))، ((العوالى))، ((المعجم))، ((جنة الناظرين فى معرفة التابعين))، ((الكمال فى معرفة الرجال))، ((العقد الفائق فى عيون اخبار الدنيا و محاسن تواريخ الخلائق))، ((الدرة الثمينة فى اخبار المدينة))، ((نزهة الورى فى اخبار القرى))، ((روضه الاوليا فى مسجد ايليا))، ((الازهار فى انواع الاشعار))، 6 جلد اوزره ((سلوة الوحيد و غرر الفوائد))، ((مناقب الشافعى))، ((الزهر فى محاسن شعراء العصر))، ((نشوان المحاضر))، ((نزهة الطرف فى اخبار اهل الطرف))، ((اخبار المشتاق فى اخبار العشاق))، ((الشافى فى الطب)) و سائره. 578 تاريخده طوغوب، 643ده وفات ايتمشدر. آثارينك جديتى عنوانرندن آكلاشلايدغى كيبى، اشعارى دخى كوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

و قائل قال يوم العيد لى و رأى
تململى و دموع العين تنهمر

مالي اراك حزيناً باكياً اسفا
كان قلبك فيه النار تستعر
فقلت انى بعيد الدار عن وطن
و مملق الكف و الاحباب قد هجروا
\$

1-674-1

ابن نصر، ابو على حسن بن على العبدى

واسط شعرا سندن اولوب، بغداد و دمشقده اقامت ايتمش؛ و بعض اكابرى مدح ايدوب، بعلبك صاحبي امجده دخى انتساب ايتمشيدى. شيعى المذهب ايدى. (همام) لقبيله ملقبدر. 596 تاريخنده وفات ايتمشدر. شو ايكي بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

اين من ينشد قلبا
ضاع يوم البين منى
تاه لما راح يقفو
اثر الطبى الاغن
\$

2-674-1

ابن نصح

شيراز شعرا سندن اولوب، زرادن خواجه غياث الدين محمدك نامنه اون منظومه يازمشدر. تاريخ وفاتنه دسترس اولنه-مدى. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

با فاقه و فقر همنشينم كردى
بى مونس و يار و بى قرينم كردى
اين رتبه مقربان درگاه تراست
آيا بچه خدمت اينچنينم كردى
\$

3-674-1

ابن النطاح، بكر -* -

مشاهير شعرا دن اولوب، غايت سليس و مؤثر اولان اشعارى مشهور و متداولدر. ابو دلف ايله ماجرا لرى و حكايات و نوادرى چوقدر. هارون الرشيدى بعض ابياتيله كوچنديرمش اولديغندن، اسمى دفتر شعرا دن ترقين اولنمش، و هارونك وفاتنه-دك مقام خلافتدن احسان قپوسى كنديسنه قپانمش اولديغى مرويدر. كنديسى شجاعت ادعاسنده دخى بولنوب، بو باده بعض اشعارى واردر. خستله دخى شهرتى واردر. (عنان) اسمنده بر جاريه-يه اولان عشق و علاقه-سى و بوكا متعلق بعض حكاياتى مشهور اولوب، اشعارينك بر قسمى بو معشوقه-سى حقنده-در. شو بر ايكي بيت او جمله-دندر:

@@@

قالت عنان وقت رأتني شاحبا
يا بكر مالك قد علاك شحوب
فاجبتها يا اخت لم يلق الذى
لاقيت الا المبتلى ايوب
\$

4-674-1

ابن النطرونی، ابو الفضل عبد المنعم بن عبد العزيز

شعرادن اولوب، عن اصل اسکندریه-لی اولدیغی حالده، بغداده هجرتله، اوراده اقامت، و خلیفه ناصری مدح ایتمشیدی. مقام خلافتدن میورقه صاحبی یحیی بن عافیة نزدیکه سفارتله کوندریله-رک، مدت مدیده اوراده اقامت ایتمش؛ و بغداده عودتنده بیمارستان عضدی نظارتنه تعیین اولنه-رق، 603 تاریخنده وفات ایتمشدر. سلیس اشعاری وارد.

5-674-1

ابن النفیس، علی بن ابی الحزم دمشقی

عصرینک رئیس الاطباسی اولوب، فن طبه دائر بعض تصانیف مفیده-سی وارد. 687 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-674-1

ابن النقاش، مهذب الدین ابو الحسن علی بن عیسی

مشاهیر اطبای اسلامدن اولوب، بغدادده تولد و نشأت ایتمش؛ و دمشق و مصره دخی کیده-رک، نهایت دمشقده اختیار اقامتله، ملک عادل نور الدین محمود بن رنکینک خدمت طبابت و کتابتنده بولنمش؛ و مشار الیهک دمشقده یاپدیردیغی بیمارستانی اداره ایتمشدر. بعده دمشقی ضبط ایدن صلاح الدین ایوبی-یه انتساب ایدوب، 574ده وفات ایتمشدر. ادبیات و انشاده دخی ید طولی صاحبی ایدی. *- پدیری (ابو عبد الله عیسی بن نقاش) ادبا و شعرادن اولوب، بعض اشعار رائقه-سی منقولدر. 544 تاریخنده بغدادده وفات ایتمشدر.

1-675-1

ابن النقیب، ناصر الدین حسن بن شاور نفیسی

مصرک مشاهیر شعرا و ادباسندن اولوب، 687 تاریخنده وفات ایتمشدر. ((منازل الاحباب و منازل الالباب)) عنوانیله ایکی جلد اوزره بر تالیفی و مرتب دیوان اشعاری وارد. شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

لا تأسفن علی الشباب و فقه

فعلی المشیب و فقه یتأسف

هذاک یخلفه سواه اذا انقی

و مضی و هذا ان مضی لا یخلف

\$

2-675-1

ابن النقیب، ابو عبد الله جمال الدین محمد بن سلیمان

مشاهیر مفسریندن و طائفه زهاددن اولوب، عن اصل بلخلی اولدیغی حالده، بیت مقدسده نشأت ایتمشدر. مصره دخی رحلتله، بر خیلی مدت (عاشوریه) مدرسه-سندده تدریسله مشغول اولمشدر. بیوک و مکمل بر تفسیر شریف یازمشدر، که لغات، قرأت، اسباب نزول، اعراب و سائر جهتلری جامع اولوب، 50 جلددن مرکبدر. 611 تاریخنده طوغوب، 698ده وفات ایتمشدر.

3-675-1

ابن نوبخت، ابو الحسن علی بن احمد

مشاهیر شعرادن اولوب، 416 تاریخنده مصرده وفات ایتمشدر. دنیاایه رغبت ایتمز درویش نهاد بر ذات اولوب، فقر و ضرورتله یاشامشدر. کوچک بر دیوان اشعاری اولوب، شو قطعه-سی مشهوردر:

@@@

سع اليك بي الواشي فلم ترني
اهلا لتكذيب ما القى من الخبر
و لو سعى بك عندي في الذكرى
طيف الخيال لبعث النوم بالسهر
\$

4-675-1

ابن واصل، محمد -*- تميمي

فارس اهاليسندن اولوب، 256 تاريخنده ظهور ايله، اكراددن احمد بن ليث اسمنده بر آدمله برابر فارسي ضبط ايتمش؛ و صورتا خليفه عباسي نامنه خطبه او قوتمش ايسه ده، تفرد ادعاسنده بولنمشيدي بعده خليفه معتمد فارسي موسي بن بغايه ويرمكله، بونك طرفندن فارس واليلكنه تعيين اولنان عبد الرحمن بن مفلح 261 تاريخنده %رامهرمز\$ده واقع محاربه-ده منهزم اولوب، اسير دوشمش، و بعده قتل اولنمش اولمغله، صاحب ترجمه فارسده تقرر ايد-رك، موسي بن بغا ايله محاربه ايتمك اوزره واسطه طوغري حركت ايتمش؛ و آنجق كنديسي اهوازده ايكن، يعقوب بن صفار فارسه هجومه، اوراسني ضبط ايتديكندن، ابن واصل كرى دونمكه مجبور اولمش؛ و صورتا يعقوب بن صفاره عرض اطاعت ايتديكي حالده، خفيا و بغته اوستنه دوشمكي مراد ايتمش ايسه ده، عسكرينك بر قسمي حرارتدن و آجلقدن تلف اولوب، كنديسي فرار ايتمش، و 263ده اسير طوتلمش.

5-675-1

ابن واصل، ابو العباس -*-

ابتدا حاجب طاهر بن زيرك آدمي اولوب، بعده بوندن مفارقتله، شيرازده فولاده انتساب ايتمش، و بونك اخذ و قتلي اوزرينه، بر مدت ضرورت و سفالنده قالدقن صكره، بطيحه-ده مهذب الدوله-نك خدمتنه كيرمشيدي. بصره-يه مستولي اولان لشكرستانله محاربه ايتمك وسيله-سيله عسكر تدارك ايدوب، مرقومي مغلوب، و بصره-يي ضبط ايتدكدن صكره، مهذب الدوله-يه اعلان عصيانله تدريجا بطيحه-يي دخي اله كچيرمش، و مهذب الدوله-يي فراره مجبور ايتمشيدي. بو وجهله اورالرده كسب قوت و مكنت ايتدكدن صكره، فارس و اهواز صاحبي بهاء الدوله ايله محاربه-يه طوتيشوب، 395 تاريخندن 397 تاريخنه-دك ايكي اوچ سنه سورن محارباتده كاه غالب و كاه مغلوب اوله-رق، نهايت مغلوب اولمغله، فرار ايدركن، اخذ و قتل اولنمشدر.

6-675-1

ابن وافد، وزير ابو المطرف عبد الرحمن بن محمد

اندلس اشرافندن و مشاهير اطبادن اولوب، 387 تاريخنده طوغمش، و طليطله شهرنده اقامت ايدوب، 460 تاريخندن صكره وفات ايتمشدر. جالينوس و آرسطونك كتبني تتبعده زياده-سيله اعتنا ايدوب، على الخصوص ادويه مفرده-ده اسلاف و معاصريني فرسخ فرسخ كچمشيدي. غايت مشكل و آغر خسته-لقلري ابي ايتمه-ده-كي مهارت و اقتدارينه دائر يك چوق حكايات و نوادر منقولدر. تداويده كندينه مخصوص بر مسلكي اولوب، اغديه ايله تداويسي ممكن اولان خسته-لره ادويه ويرمز، و ممكن مرتبه-ده ادويه مفرده-يي ادويه مركبه-يه ترجيح ايدوب، تركيبه مجبور اولديغي وقت دخي، انواع مختلفه تركيبندن احتراز ايدر ايش. جالينوس و ديسقوريدسك كتابلرنده بولنان و كندي طرفندن علاوه اولنان ادويه مفرده-يي بر حسن ترتيبيله جامع اولمق اوزره، ((كتاب الادويه المفردة)) عنوانيله مكممل بر اثرى، و طبه متعلق ((كتاب الوساد))، ((مجربات))، ((تدقيق النظر فى علل حاسة البصر)) و ((المغيث)) عنوانلى تأليفاتي واردر.

1-676-1

ابن الوثاب، ابو عبد الله بن جعفر

خلفای عباسیه-دن طایع باللهک مقربیندن اولوب، مشار الیهک سقوطی اوزرینه مهذب الدوله-نک یاننه قاچمش؛ و قادر باللهک امری اوزرینه، مهذب الدوله طرفندن اخراج اولنجه، مدانته کیدوب، اوراده اخذ و حبس اولنمش ایسه ده، 388 تاریخنده فرار ایدوب، کیلانته کیتمش؛ و اورالرده طایع بالله کندیسی اولمق ادعاسنه قالیقشوب، بر وقت استحصال قوت و اعتبار ایتمش ایسه ده، بعده ادعاسنک کاذب اولدیغی آکلاشیلهرق، اورادن دخی طرد و اخراج اولنمشدر. -* (شبییب بن وثاب نمیری) اسمنده بری دخی حران و سروج ورقه صاحبی اولوب، 426 تاریخنده عرب و سائره-دن کلیتلی بر عسکر ترتیبیله برابر رهاده-کی روملردن دخی استمدادله، نصر الدوله بن مروانک الکاسنی تخریب و یغما ایتمش؛ و بر سنه صکره ابن عطیر و مذکور نصر الوله ایله بالاتفاق، روملردن رها و سویدایی ضبط، و بعده عقد مصالحه ایله، رهایی اعاده ایلمشدر. 430 تاریخنده حراندن مستنصر بالله علونک خطبه-سنی رفع ایله قائم بامر الله عباسینک نامنه اوقوتمش ایسه ده، ینه او سنه مستنصرک خطبه-سنی اعاده-یه مجبور اولمش؛ و 431ده وفات ایتمشدر.

1-676-2

ابن الوحشی، ابو محمد عبد الله بن یحیی الاقلیشی

اندلس مشاهیر علما و محدثیندن اولوب، طلیطله-ده اخذ و قرائت ایتمش؛ و آخر عمرنده اورانک قاضیسی اولوب، 502ده وفات ایتمشدر. ((شرح الشهاب)) عنوانیله کوزل بر اثری و سائر بعض تألیفاتی وارد. ابن فورکک ((مشکل القرآن)) عنوانلی کتابنی دخی اختصار ایتمشدر.

1-676-3

ابن الوحید، شرف الدین محمد بن شریف

ادبا و شعرادن اولوب، علی الخصوص حسن خطیله مشهوردر. 711 تاریخنده وفات ایتمشدر. بییرس چاشنکیبر خدمتنده بولنمش، و عراقه سیاحت ایتمشیدی.

1-676-4

ابن ودعان، قاضی ابو نصر محمد بن علی

موصل حاکمی اولوب، 954ده وفات ایتمش؛ و علم حدیثده ((اربعین الودعانی)) عنوانیله شهرت بولان بر کتاب یازمشدر.

1-676-5

ابن الوردی، سراج الدین ابو حفص قاضی عمر بن مظفر

مشاهیر ادباندن و فقهائ شافعیه-دن اولوب، 691 تاریخنده معرة النعمانده طوغمش؛ و 749ده وفات ایتمشدر. ابو الفدانک مشهور تاریخنده بر ذیل ایله جغرافیایه متعلق ((خریده العجائب)) عنوانیله بر کتاب یازمشدر، که 1276 تاریخنده مصرده طاش باصمه-سیله طبع اولنمشدر. دیگر آثاری دخی وجه آتی اوزره-در: ((البهجة الوردیة))، ((فوائد فقهیة)) منظوم، ((شرح الفیة ابن مالک))، ابن معطینک الفیه-سنه شرح اوله-رق ((وضوء الدرّة))، ((قصیة اللباب فی علم الاعراب))، ((شرح قصیة اللباب))، ((اختصار ملحّة الاعراب))، ((المسائل المذهبه فی المسائل الملقبه))، ((ابکار الافکار))، ((ارجوزة فی تعبیر المنامات))، ((ارجوزة فی خواص الاحجار))، ((منطق الطیر)) منظوم. ((لامیة ابن الوردی)) عنوانیله مشهور بر قصیده-سی، و ((مرثیة ابن البازی)) عنوانیله بر مرثیه-سی دخی وارد.

1-676-6

ابن ورقاء، جعفر بن محمد -* - شیبانی

مشاهیر شعرا و ادباندن اولوب، 292 تاریخنده سامراده تولد، و 352ده وفات ایتمشدر. خلیفه عباسی مقتدر بالله طرفندن بعض الیکلرده استخدام اولنمشیدی. سیف الدوله ایله نثرأ و نظماً مخابره-لری وارد. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

هزرتك لا انى علمتك ناسيا
لحقى و لا انى اردت التقاضيا
و لكن رأيت السيف من بعدسله
الى الهز محتاجا و ان كان ماضيا
\$

*- (ابو بكر محمد بن عبد الله ابن ورقاء) دخی ائمه فقهاء شافعيه-دن عالم و زاهد بر ذات اولوب، نیشابورده یا شامش؛ و 385ده بخاراده وفات ایتمشدر.

1-677-1

ابن وکیع، ابو محمد حسن بن علی

مشاهیر شعرا دن اولوب، پدری بغدادلی اولدیغی حالده، تنبیده طوغمش؛ و 393 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. کوزل قصائدی، مرتب دیوانی و متنبینک سرقاتی حفته ((منصف)) عنوانیله بر کتابی وارد. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

سلا عن حبك القب المشوق
فما يصبو اليك و لا يتوق
جفاؤك كان عنك لنا عزاء
و قد يسلى عن الولد العقوق
\$

2-677-1

ابن ولاد، ابو العباس احمد بن محمد

مشاهیر نحو بوندن و فقهاء حنفیه-دن اولوب، سیبویهک لهنده و مبردک علیهده ((الانتصار)) عنوانیله بر کتابی و حروف هجا ترتیبیله مرتب ((المقصود و الممدود)) عنوانلی بر تألیفی وارد، که ابن خالویه طرفندن شرح اولنمشدر. وفاتی 332ده واقع اولمشدر.

3-677-1

ابن وهب، ابو محمد عبد الله قرشی

مشاهیر فقهاء مالکیه-دن و امام مالک اصحابندن اولوب، علم حدیثده دخی ید طولی صاحبی و زیاده-سیله زاهد و متقی بر ذات ایدی. خلیفه طرفندن مصر قاضیلغی مصرأ تکلیف اولندیغی حالده، قبول ایتمه-مشیدی. 125 تاریخنده مصرده طوغوب، 197ده اوراده وفات ایتمشدر. فقهه متعلق بر قاچ تألیفاتی اولوب، اک مشهورلری ((موطاء کبیر)) و ((موطاء صغیر)) ایله ((الجامع)) عنوانلی کتابیدر.

4-677-1

ابن وهبان

مسعودینک ((مروج الذهب)) نده روایت ایتمیکنه کوره، صاحب زنج زماننده بصره-ده قریشدن بر ذات اولوب، منسوب بولندیغی فرقه بوزلدقن صکره، کمی-یه بینه-رک، هنده و اورادن چینه عزیزتله، %خانقو\$ شهرنده اقامت، و حضرت رسول الله (صلعم) اقرباسندن بولندیغی بیانله، %حمدان\$ شهرنده بولنان چین ایمپراطوریه کوریشمش، و انعام و احسانلرینه نائل اولدقن صکره، عراقه عودتله چینده کورمش اولدیغی احوالی نقل ایتمشدر. مسعودینک بو حکایه-سیله چینک %قانتون\$ و %هونگ فونگ\$ شهرلری طرفلرنده کلیتله بولنان اهالی مسلمه-نک اعتقادی آره-سنده بر بیوک مناسبت و مشابهت وارد. فرانسه طرفندن چینده مصلحتگذار بولنوب، چین ممالکنده-کی اهل اسلامک احوالی حفته ایکی جلد اوزره

مفصل بر کتاب(*) یازان موسیو (داربی دوتیرسان)ک روایتته کوره، او جهنده بولنان مسلمانلر وقت سعادتده حضرت رسول الله (صلعم)ک یقین اقریاسندن بر ذاتک قانتونه کیتمش، و کندیلرینه دین اسلامی تلقین ایتمش اولدیغنه اینانیرلر مش. آنجق موسیو (داربی دوتیرسان) بو ذاتک قانتونده مدفون بولندیغنی روایت ایده-رک، و حتی تر به-سنک رسمنی دخی کتابک ایلك صحیفه-سنه درج ایتمش اولدیغی حالده، مسعودی ابن وهبانک عراقه عودت ایتمش اولدیغنی ذکر ایدیور. مسعودینک %حمدان\$ دیدیکی شهرک %قانتون\$، و %خانقو\$نک دخی %هونغ قونغ\$ اولمسی محتملدر.

5-677-1

ابن وهبون، ابو محمد عبد الجلیل

اندلسک مشاهیر شعراسندن اولوب، مرسیه-ده تولد و نشأت، و اسپانیانک هر طرفنه سیر و سیاحت ایتمش؛ و اکثر ملوک و کیرا عندنده حرمت و اعزازه نائل اولمشیدی. شاعر ابن خفاجه ایله بعض ماجرالری منقولدر. 523 تاریخندن صکره-جه وفات ایتمشدر. (الدمة المرسی) لقبیله ملقبدر. شو بر ایکی بیت جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

بینی و بین اللیالی همه جلال
لو نالها الیدر لاستحذی لها زحل
شراب کل بیاب عندها شنب
و هول کل ظلام عندها کحل
\$

6-677-1

ابن وهیب، زکی الدین عبد الرحمن

مشاهیر شعرا و ادباند اولوب، انشا و مراسله فننده بینظیر ایدی. مصرک قوص جهتنده طوغمش؛ و طول مدت حما صاحبی مظفرک وزیر و منشیزی بولنوب، نهایت 640 تاریخندن صکره-جه مظفر طرفندن حبس، محبسده اخناق اولنمشدر. اخناق اولنه-جغی وقت وقت بداهه سویلیدیکی شو بیت جمله اشعار ندندر:

@@@

اعطیتنی الالف تعظیما و تکرمة
یالیت شعری ام اعطیتنی دیتی
\$

7-677-1

ابن هارون، ابو الحسن علی -*.

مشاهیر شعرا اولوب، اشعار لطیفه-سی و خلفا و وزرا و ادبا ایله ماجرالری وارد، و حقتده بعض نوادر منقولدر. صاحب ابن عباد ایله حقوق و مناسباتی وار ایدی. 276 تاریخنده طوغوب، 352ده وفات ایتمشدر. مغنیلکده ابراهیم بن مهدی ایله اسحاق موصلی آره-سندده-کی فرق حقتده بر کتاب یازمشدر. شو ایکی بیت جمله اشعار ندندر:

@@@

بینی و بینک فی الهوی اسباب
و الی المحبة ترجع الانساب
بینی و بین الدهر فیک عتاب
سیطول ان لم یمجح الا عتاب
\$

1-678-1

(*) #1 #2 #3. -*. #4 #5 #6 2 #7. #8 #9, #10, #11 1878.

ابن هانی، ابو القاسم محمد -*۔ ازدی

اندلسك اعظم شعر اسندن اولوب، پدری افریقیه-ده-کی مهدیه شهرندن اولدیغی حالده، اندلسه هجرت ایتمش؛ و صاحب ترجمه اشبیلیه-ده طوغمش، و اوراده نشأت ایتمشدر. شعر و ادبیاتده اندلس ادباسنك کافه-سنی کچمکله، متنبینك معاصری اولمق مناسبتیله، ((متنبی الغرب)) تسمیه اولنمشیدی. دیوان اشعاری بیوک اولوب، اشعاری حقیقه غایت سلیس و بلیغ ایسه ده، مدحده مبالغاتی چوقدر. فلاسفه مذهبه مائل اولدیغندن، حامیسی اولان اشبیلیه صاحبی کندیسنی کروه متعصبینه قارشى مدافعه ایده-میوب، اونك سببندن کندیسی دخی هدف اعتراض اولمغله، صاحب ترجمه-یه بر مدت سیاحت ایتسنی اخطار ایتمش؛ و بونك اوزرینه ابن هانی افریقیه-ده-کی %زاب\$ خطه-سنه کیدوب، اورانك صاحبنه انتساب ایتمش؛ و بر مدت صکره صیت و شهرتی عالمگیر اولمغله، معز طرفندن مصره دعوت اولنه-رق، کیدرکن 362 تاریخده برقه-ده مقتولاً وفات ایتمشدر. وطنندن چیقدیغنده 27 و وفاتده 36 یاشنده ایدی. شو بر ایکی بیت جمله اشعار رقیقه-سندندر:

@@@

فتکات طرفک ام سیوف ابیک
و کئوس خمرک ام مرآشف فیک
عیناک ام مغناک موعد نا علی
وادی الکری الفاک ام وادیک
\$

1-678-2

ابن هانی، ابو عبد الله محمد -*۔ اللخمی

مشاهیر ادبا و شعرای عربدن اولوب، عن اصل اشبیلیه-لی اولدیغی حالده، سبته-ده نشأت ایتمشدر. نظم و نثری غایت کوزل اولوب، ادبیات تدریسيله اشتغال ایتمشدر. ابن مالکک ((تسهیل)) عنوانلی کتابنی شرح و لحن عامه حقدنه بر کتاب تألیف ایتمش، و دیگر بعض آثار دخی بر اقمشدر. 733 سنه-سی اوخرنده شهیداً وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار سندندر:

@@@

لا تلمنی عادلئ حین تری
وجه من اهوی فلومی مستحیل
لو رأی وجه حبیبی عادلئ
لتفارقنا علی وجه جمیل
\$

1-678-3

ابن الهبّاریه، شریف ابو یعلی محمد بن محمد

نسبی عبد الله بن عباس حضرتلرینه منتهی اولوب، نظام الدین بغدادی اسمیله دخی معروفدر. مشاهیر شعرادن اولوب، اشعاری غایتله کوزل و مقبولدر، و 4 جلد اوزره مرتب بیوک دیوانی واردر. هجوه میل و انهماکی اولوب، لسانندن کیمسه قورتیله-مازدی. آلب آرسلانک وزیرى مشهور نظام الملك ایله پادشاه مشار الیهک اوغلی ملکشاهه انتسابی اولوب، مدحدری حقدنه پک چوق قصیده-لر سویلمش، و انعام و احسانلرینه مستغرق اولمشیدی. ((نتائج الفطنة فی نظم کلیله و دمنه)) عنوانیله بر کتابی وینه کلیله و دمنه اسلوبنده ((الصادح و الباغم)) عنوانلی بر منظومه-سی واردر، که 2000 بیتدن مرکب اولوب، بلاغت و سلاستیه مشهوردر. صاحب ترجمه 504 تاریخده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار لطیفه-سندندر:

@@@

یقول ابو سعید اذ رأنی
عفیفا منذ عام ما شربت
علی ید ای شیخ تبت قل لی
فقلت علی ید الافلاس تبت
\$

4-678-1

ابن هبیره، ابو المظفر عون الدين يحيى -*

خلفای عباسیه-دن مقتفی لامراللهک وزیرى اولوب، 544ده مسند وزارتى احراز ایتمش؛ و 555 تاریخنده جلوس ایدن مستجد بالله طرفندن دخى ابقا اولنه-رق، او سنه وفات ایتمشدر. وزارتدن اول منشیلك خدمتنده و بعض والیکلرده بولنمشیدی. شعر و انشا و ادبیاتده و اکثر علومده ید طولی صاحبی اولوب، ((الافصاح عن شرح معانی الصحاح))، ((المقتصد))، ((مختصر اصلاح المنطق))، ((کتاب العبادات))، ((ارجوزة فی المقصور و الممدود))، ((ارجوزة فی علم الخط)) عنوانلی کتابلری و سائر بعض آثارى واردر. -* بونک اوغلی (ابو الولید شرف الدین مظفر بن يحيى) دخى ادبا و شعرادن اولوب، پدرینک حیاتنده بر وقت تکریت قلعه-سنده محبوبس بولنمشیکن، پدرینک وفاتى اوزرینه یرینه کچمش؛ و آنجق مؤخرأ بغداددن خفياً قاچمقده ایکن طوتیلوب، حبس اولنمش؛ و محبسده وفات ایتمشدر.

1-679-1

ابن هرمة، ابراهیم بن علی

مشاهیر شعرادن اولوب، نبیذ دنیلن خرما شرابنه میل و ابتلاسیله شهرت بولمشیدی. ابو جعفر منصورک مدحی حقنده بعض قصائدی و کربک خلیفه مشار الیه ایله کربک سائر اکابر عصریله بر چوق ماجرالری واردر. حقنده پک چوق غرائب و نوادر منقولدر. 90 تاریخنده طوغوب، ایکنجی قرن هجرى اواخرنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

اسئل الله سکره قبل موتی

و صیاح الصبیان یا سکران

ما اظن الزمان یا ام عمرو

تارکا ان هلکت لمن یبکینی

\$

2-679-1

ابن هشام، ابو محمد عبد الملك -* - معافری

مشاهیر علمادن اولوب، علی الخصوص نحو و نسبه ید طولی صاحبی ایدی. عن اصل بصره-لی اولدیغی حالده، مصرده نشأت و 213 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. الک مشهور تألیفی سیرت حضرت فخر الانبیا حقنده یازمش اولدیغی کتابدر، که ((سیره ابن هشام)) عنوانیله معروفدر. حمیر قومیله ملوکنک انسابنه و اشعار سیرده-کی کلمات غریبه-یه دائر ایکی تألیفی دخى واردر.

3-679-1

ابن هشام، جمال الدين ابو محمد عبد الله بن يوسف انصارى

مشاهیر نحاتدن اولوب، 708 تاریخنده مصرده طوغمش؛ و 761ده وفات ایتمشدر. علم نحوه دائر ((مغنی اللیب)) عنوانلی بیوک بر متنی و سائر بعض آثارى واردر. مغنی اللیب هامشده بعض حاشیه-لرله برابر 1302 تاریخنده مصرده طبع اولنمشدر.

4-679-1

ابن همام، کمال الدين محمد بن همام الدين

مشاهیر فقهاء حنفیه-دن اولوب، فقه و اصولدن بشقه ادبیاتده و سائر علومده دخی ید طولی صاحبی ایدی. طائفه صوفیونه دخی انتسابی اولوب، بعض احوال غریبه-سی منقولدر. ((فتح القدر للعاجز الفقیر)) عنوانیله ((هدایه)) کتابنه بر شرح یازمش، و دیگر بعض آثار دخی بر اقمشدر. ولادتی 788 تاریخده اولوب، 861ده وفات ایتمشدر.

5-679-1

ابن هندو، ابو الفرج علی بن حسین

مشاهیر اطباء اسلامدن اولوب، علوم فلسفیه و طبیعیه-ده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، شعر و انشا و ادبیات و کتابتده دخی مهارت تامه-سی وار ایدی. عضد الدوله-نک منشیسی بولنمش؛ و 420 تاریخده جرجانده وفات ایتمشدر. ((مفتاح الطب))، ((المقالة المشوقة فی المدخل الی علم الفلسفة))، ((الکلم الروحانية من الحكم اليونانية)) عنوانریله اوچ کتابی و سائر بعض آثاریله مرتب دیوان اشعاری واردر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

يقولون لي مبال عينك مذرات
محاسن هذا الضبي ادمعها هطل
فقلت زنت عيني بطلعة وجهه
فكان لها من صوب ادمعها غسل
\$

6-679-1

ابن هود، محمد بن يوسف

اندلس طوائف ملوکندن اولوب، 620 تاریخده مستنصرک وفاتیلله موحدین دولتک دوچار تزلزل اولمسی اوزرینه، بلنسیه طرفنده-کی سادات بیننده اختلاف و منازعات وقوع بوله-رق، سید ابو زید ایله عادل بن منصور بربرلرینه غلبه ایتمک اوزره، اسپانیا خرسیتیانلرندن استمداد ایتدکلرندن، اندلس اهل اسلامی آره-سنده حاصل اولان خشنودسزلقندن بالاستفاده، صاحب ترجمه مرسیه اعمالندن %صخیرات\$ خطه-سنده خروجله، موحدین عسکرینه دفعاتله غلبه چاله-رق، مرسیه-یی اله کچیرنجه، خلفای عباسیه-دن مستنصرک نامنه خطبه اوقوتمش؛ و بربرینی متعاقب اشبیلیه، بلنسیه، قرطبه و سائر جهاتی ضیطله، امیر المسلمین عنوانی آلمش؛ و اسپانیا خرسیتیانریله بر چوق محاربه-لر ایده-رک، ممالک اسلامیه حدودینی توسیعه چالیشمش ایسه ده، 629 تاریخده بنی احمرله ایتدیگی محاربات اوزرینه، قرطبه و اشبیلیه الدن چیقمش؛ و آنجق 631 تاریخده بغداددن خلیفه عباسینک ابن هوده کوندردیکی خلعت و سنجاق و اصل اولوب، غرناطه-ده کندیسه تسلیم اولمغله، ابن احمر دخی صاحب ترجمه-یه بیعت ایتمش؛ و ابن هوده خلیفه عباسی طرفندن (متوکل) لقبی ویرلمشیدی. متعاقباً خرسیتیانلر غلبه ایده-رک، 633ده قرطبه-یی ایادی مسلمیندن چیقار دقلری کبی، اشبیلیه اهالیسی دخی رشید بن عبد المؤمنه بیعت، و ابن احمر غرناطه-یی ضبط ایتمش اولمغله، ابن هودک قوت و مکنتنه خلل کلمشیدی. بنی امیه-دن اولوب، کندیسنگ وزیر ی ایکن، مریه والیلکنه تعیین ایتمش اولدیغی ابو محمد عبد الله رمیمینک نزدینه کیتدیگی حالده، 635ده حمامده وفات ایتمش اولمغله، مومی الیه طرفندن قتل اولندیغی مظنوندر.]((هود)) ماده-سنده دخی بنی هود دولتک احوالی ذکر اولنه-جقدر.]

1-680-1

ابن هود، ابو علی حسن بن عضد الدوله

أنف الترجمه متوکلک برادر زاده-سی اولوب، علوم حکمییه و طب و فلسفه-ده اولان معلومات و مهارتیه برابر کبار زهاددن و متصوفین کرامدن ایدی. تصوف ایله حکمت و فلسفه-یی جمع و تطبیق ایده-رک، کندینه مخصوص بر طریق وحدت بولمشیدی. زهد و تقوی و دنیادن انقطاع ایله شهرت بولمشدر. کندینه مخصوص بر قیافت دخی اختیار ایتمشیدی. اندلسدن شرقه رحلتله، ایفای فریضه حج ایتدکن صکره، خیلی مدت حجاز و یمن و شامده اقامت، و 697 تاریخده دمشقده وفات ایتمشدر. 633 تاریخده مرسیه-ده طوغمشیدی. اشعار محققانه-سی دخی اولوب، شو قطعه او جمله-دندندر:

@@@

خضت الدجنة حتى لاح لي قيس
و بان بان الحمى من ذلك القيس

فقلت للقوم هذا الربع ربعهم
و قلت للسمع لا تخلو من الحدس
و قلت للعين غضى عن محاسنه
و قلت للنطق هذا موضع الخرس
§

2-680-1

ابن الهيثم، ابو على محمد بن حسن

مشاهير علمادن اولوب، علوم رياضيه-ده زمانك فريدى ايدى. فن طبه دخى وقوفى اولوب، نظرى جهنتى مكملى بيلديكى حالده، اجراى طبابتله توغله ميل ايتديكندن، عملى جهنتده مهارتى يوغيدى. تصانيف مفيدده-سى چوق اولوب، ارسطو و جالينوسك اكثر كتابلرينى اختصار و شرح ايتمشدر. عن اصل بصره-لى اولوب، علوم رياضيه-ده-كى مهارتى شهرت كير افاق اولنجه، ذاتا كنديسى نيلك فياضانندن استفاده اولنه-بيله-جك بر طريق بولمغه مقتدر اولديغنى سويلمش اولديغندن، مصرده حكومت سورن ملوك فاطميه-دن حاكم بامر الله كنديسى مصره جلب ايتمشيدى. آنجق مصرك آثار عتيقه-سنى كورنجه، فنون رياضيه نقطه قطرنجه خارق العاده اولان او قدر جسيم ايشلرى ياپان اسكى مصريلرك اعمالنه موفق اوله-مدقلى بر ايشى يايه-ميه-جغنى دركله، غيرتنه فتور كلمش؛ و بو بابده اظهار عجز ايتدكدن صكره، حاكم طرفندن بعض امور سياسيه-ده قوللانمش ايسه ده، مشار اليه ظالم و خونخوار بر آدم اولديغندن، آلت ظلمى اولمامق ايچون، يلاندىن تجنن كوستره-رك، بر چوق وقت خانه-سندده قبالى قالمش؛ و حاكمك وفاتندن صكره چيقوب، جامع از هرده تدريس و افاده ايله مشغول اولمغله باشلامش؛ و حسن خطى دخى اولمق حسبيله، بهر سنه مجسطى و اقليدس ايله ارسطونك متوسطاتنى استنساخ ايدوب، بو نسخه-لرك فروختندن الديغى 300 آتون ايله كچينيرمش. كندى ترجمه حالنك بعض جهنتريله افكار و آثارينى ميبين بر رساله يازمشدر. 417 تاريخنده 63 ياشنده بولنديغى بو رساله-دن آكلاشيلوب، خيلى وقت صكره وفات ايتمشدر. كافه آثارينك تعدادى تطويل مقالى موجب اوله-جغندن، بر وجه آتى باشليجه-لرينك ذكريله اکتفا ايدده-جكز:

((شرح اصول اقليدس))، ((اصول اقليدس و ابولونيوس))، ((شرح المجسطى و تلخيصه))، ((الجامع فى اصول الحساب))، ((كتاب علم المناظر من كتابى اقليدس و بطلميوس))، ((كتاب فى تحليل المسائل الهندسية))، ((كتاب فى تحليل المسائل العددية بجهة الجبر و المقابلة))، ((كتاب فى المساحة على جهة الاصول))، ((كتاب فى حساب المعاملات))، ((تلخيص مقالات ابولونيوس فى قطوع المحروطات))، ((مقالة فى استخراج السمات القبلى))، ((رسالة الى بعض الرؤساء فى الحث على عمل الرصد النجومى))، ((مجموع مسائل هندسية و عددية))، ((كتاب آلت فى الظل))، ((مقالة فى استخراج ما بين البلدين فى البعد بجهة الامور الهندسية))، ((رسالة فى برهان الشكل الذى قدمه ارشيمدس فى قسمة الزاوية ثلاثة اقسام))، ((تلخيص مدخل فروريوس و كتب ارسطوطاليس الاربعه المنطقية))، ((رسالة فى صناعة الشعر ممتزجة من اليونانى و العربى))، ((تلخيص كتاب النفس لارسطوطاليس))، ((مقالة فى مشاكلة العالم الجزئى و هو الانسان))، ((مقالة فى العالم من جهة مبدئه و طبيعته و كماله))، ((مقالة فى البادى و الموجودات))، ((مقالة فى هيئة العالم))، ((مقالة فى بطلان ما يراه المتكلمون من ان الله لم يزل غير فاعل ثم فعل))، ((مقالة فى ان خارج السماء لافراغ و لاملأ))، ((تلخيص المسائل الطبيعية لارسطوطاليس))، ((رسالة فى تفضيل الاهواز على بغداد من جهة الامور الطبيعية))، ((مقالة فى ان جهة ادراك الحقايق جهة واحدة))، ((مقالة فى طبيعته الالم و اللذة))، ((كتاب فى تثبيت احكام النجوم بجهة البرهان))، ((رسالة فى الاعمال و الاجال الكونية))، ((رسالة فى طبيعة العقل))، ((كتاب فى صناعة الكتابة على اوضاع الاوائل و اصولهم))، ((مقالة فى ان فاعل هذا العالم انما يعرف ذاته من جهة فعله))، ((رسالة فى تلخيص جوهر النفس الكلية))، ((مقالة فى تحقيق رأى ارسطوطاليس ان القوة المدبرة هى من بدن الانسان فى القلب منه))، ((كتاب فى تقويم الصناعة الطبية))، بو صوك كتابى باشليجه جالينوسك آثارندن تلخيص اولنه-رق، طب، تشريح، فيسيولوجيا و سائر علوم طبيه-يه متعلق بر چوق مقاله-لرى جامعدر. مذکور رساله-ده 25 كتب رياضيه و 44 كتب فلسفيه يازمش اولديغنى بيان ايله، جمله-سنى اسملريله تعداد ايدپورسه ده، رساله مذکور-نك تاريخ ختامى اولان 417 سنه-سندن صكره دها خيلى كتاب يازوب، بونلرك ده باشليجه-لرى شونلردر: ((تلخيص السماع الطبيعى لارسطوطاليس))، ((مقالة فى عمل الرصد من دائرة افق بلد معلوم العرض))، ((رسالة فى تأثيرات اللحن الموسيقية فى النفوس الحيوانية))، ((مقالة فى ابعاد الاجرام السماوية و اقدار اعظامها))، ((تلخيص الاثار العلوية لارسطوطاليس))، ((تلخيص كتاب ارسطوطاليس فى الحيوان))، ((مقالة فى المرايا المحرقة))، ((مقالة فى جوهر البصر و كيفية وقوع الابصار))، ((مقالة فى هيئة العالم))، ((كتاب فى المناظر))، ((مقالة فى كيفية الارصاد))، ((مقالة فى الكواكب الحادثة فى الجو))، ((مقالة فى ضوء القمر))، ((مقالة فى قوس قزح و الهالة))، ((مقالة فيما يعرض من الاختلاف فى ارتفاعات الكواكب))، ((مقالة فى الرخامة الافقية))، ((مقالة فى رؤية الكواكب))، ((كتاب فى بركال القطوع))، ((مقالة فى مراكز الاثقال))، ((مقالة فى اصول المساحة))، ((مقالة فى مساحة الكرة))، ((مقالة فى مساحة المجسم المكافى))، ((مقالة فى المرايا المحرقة بالدوائر))، ((مقالة فى المرايا المحرقة بالقطوع))، ((مقالة فى الاشكال الهلالية))، ((مقالة فى بركار الدوائر العظام))، ((مقالة فى

السمت))، ((مقالة في التنبيه على مواضع الغلط في كيفية الرصد))، ((مقالة في استخراج خط نصف النهار على غاية التحقيق))، ((مقالة في كيفية الاضلال))، ((مقالة في ان مايرا من السماء اكثر من نصفها))، ((مقالة في المجرة))، ((مقالة في اضواء الكواكب))، ((مقالة في الاثر الذي في القمر))، ((مقالة في الضوء))، ((مقالة في خطوط الساعات))، ((مقالة في استخراج ارتفاع القطب على غاية التحقيق))، ((مقالة في صورة الكسوف))، ((مقالة في حركة القمر))، ((كتاب في السياسة)). بو صاييلانلرك بر قاچ مثلى نسبتده دها مؤلفاتي و متكلمين و معتزله و منطقيونه و سائر ارباب علو و فنه جواباً بر چوق رديه-لري و كندينه صوريلان مسائل فنيه-يه جوابلري و سائر آثاري دها واردر، كه عنوانلرندن بييله صاحب ترجمه-نك درجة تبحر و تقنى آكلاشيلبور.

1-681-1

ابن الهيثم، عبد الرحمن بن اسحاق -*.

اندلس مشاهير اطبا سندن اولوب، قرطبه-ده نشأت ايتمشدر. ادويه مسهله و مقينه حقنده ((الكمال)) و ((التمام)) عنوانلريله ايكي كتابي و ((كتاب الاقتصار و الاجاد في خطا ابن الجزار في الاعتماد))، ((كتاب الاكتفا بالدواء من خواص الاشياء)) و ((كتاب السما)) عنوانلي اثرلري واردر.

2-681-1

ابن يونس، ابو الحسن على بن سعيد صدفى

مشاهير منجميندن اولوب، ملوك فاطميه زماننده مصرده نشأت ايتمش؛ و حاكم بامر اللهك نامنه يازمش اولديغي ((زيچ حاكمي)) ايله شهرت بولمشدر. زيچ مذکور ازياج معلومه-نك اك بيوكي و اك مكملی اولوب، 4 جلددن مركيدر. علوم فنون سائره-ده دخى معلومات تامه-سى وار ايديسه ده، علم نجومه حصر همت و وقف وجود ايده-رك، عمرينى رصدخانه-ده و رؤيت كواكب ايچون جبل %مقطم\$ده كچيرمشدر. قيافتى و طور و حالى پك غريب بولنمش اولديغي؛ و وفاتنده بر خيرسز اوغلى طرفندن كتابلري صابونجيلره صاتيلوب، بر چوق تالیفاتي دخى ضايغ اولديغي مشهوردر. 399 تاريخنده وفات ايتمشدر. مذکور كتابي أوروبانك اكثر كتبخانه-لرنده موجوددر. -*. [[كمال الدين بن يونس]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

3-681-1

ابو

پدر ديمك اولان (اب) اسم عربيسنك اضافت وقوعنده حالت رفعى اولوب، اكثر مشاهير عربك كنيه-لري تركيبينه داخل اولور.

1-682-1

ابواء

مدينه منوره-نك اعمالندن اولوب، مکه مكرمه طريقتنده كائن بر قريه-در، كه مدينه-يه ملاقى اولان صفحه-دن 23 ميل مسافه-ده كائندر. قريه-نك اوستنده واقع ديك و قورو بر طاغك اسمى دخى %ابواء\$در. بو قريه ايكي شيله مشهوردر. بونلرك برى ام رسول الله (صلعم) حضرت آمنه-نك قبر شريفى اوراده بولنمسي؛ و ديكرى ده هجرتك برنجى سنه-سى برنجى دفعه اوله-رق اولنان غزانك اورايه منتهى اولمسي، و بنى ضميره-نك عرض اطاعت ايتمسيله، %ابواء\$ و %ودان\$ تسميه اولنان محللردن عودت بيورلمسيدير. بو غزا حضرت بيغمبرك بالذات ايتدكلرى غزالرك برنجيسيدر. و بو سفرده حمزه بن عبد المطلب لوادارلري ايدى.

2-682-1

ابواب، يعنى قيولر

عرب جغرافیونی بو اسمی قافقاسک بحر حرز جهنده یعنی شروانده-کی دربندلرینه ویرلردر. بحر حرز ساحلنده %باب الابواب\$ اسمیله بیوک و متین بر شهر دخی وار ایدی. ((باب الابواب)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-682-1

ابو ابراهیم فارابی، اسحاق بن ابراهیم

مشاهیر ادباند اولوب، مشهور ((صاح)) صاحبی جوهرینک دایسیدر. جیحوونک اوتیه طرفنده واقع %فاراب\$ ناحیه-سنده طوغمش، و 350 تاریخنده وفات ایتمشد. لغته دائر ((دیوان الادب)) عنوانلی بر تألیفی واردر، که اتسز بن خوارزمشاهک نامنه یازمشد. ابن قتیبه-نک ((ادب الکاتب)) عنوانلی کتابنی دخی شرح ایتمشد.

4-682-1

ابو ابراهیم مزنی، اسماعیل بن یحیی

مشاهیر فقهاند و امام شافعی حضرتلرینک اصحابندن اولوب، مذهب شافعیینک اک بیوک ارکاننددر. زاهد و متورع و عالم بر ذات اولوب، فقه شافعیده تألیفات کثیره-سی واردر. اک مشهورلری شونلردر: ((الجامع الکبیر))، ((الجامع الصغیر))، ((مختصر المختصر))، ((المنتور))، ((المسائل المعتره))، ((الترغیب فی العلم))، ((الوثائق)). مناقبی چوق اولوب، 264 تاریخنده 89 یاشنده مصرده وفات ایتمش؛ و امام شافعیینک یاننده دفن اولنمشد.

5-682-1

ابو احمد بن مکتفی

خلفای عباسیه-نک اون یدنجیسی اولان مکتفی باللهک اوغلی اولوب، عمی قاهر باللهک زمان خلافتنده آتیلرندن امین اولمیان بلیق و اوغلی علی ایله وزیر ابن مقله طرفندن خفیا صاحب ترجمه-یه بیعت اولنمش ایسه ده، در عقب خبر آلوب، بونلر طوتدقلری کبی، ابو احمدک بولندیغی خانه-نک اطرافنه دخی بر دیوار چکدیریله-رک، آجلقدن وفات ایتمشد. بو وقوعات 321 تاریخنده جریان ایتمشد.

6-682-1

ابو احمد طاهری، عبد الله بن عبد الله خزاعی

خلفای عباسیه امراسندن اولوب، بغداد شرطه-سی والیکنده بولنمشد. علوم و فنون متنوعه-ده عالم و اخبار عرب و اشعار و نوادر کثیره-یه واقف اولوب، موسیقیده دخی مهارت تامه-سی وار ایدی. ((الاشارة فی اخبار الشعراء))، ((رسالة فی السیاسة الملوكیة))، ((کتاب البراعة و الفصاحة)) عنوانلی تألیفاتی و دیگر بعض آثاری واردر. عبد الله معتز ایله اولان مخابراتی دخی جمع و تدوین اولنمشد. (شاجی) اسمنده سسی غایت کوزل و مغنیلکده مشهور بر جاریه-سی وار ایدی، که خلیفه معتضد بالله استماعنه پک مائل ایدی. صاحب ترجمه 223 تاریخنده طوغوب، 300 سنه-سنده بغدادده وفات ایتمشد. نثر و نظمی سلیس و رقیق اولوب، مرتب دیوان اشعاری دخی واردر. مرقومه جاریه-نک وفاتنده اعمی اولدیغی حالده، سویلمش اولدیغی شو قطعه جمله اشعار ننددر:

@@@

یمینا یقینا لو بلیت بفقدها

و بی نبض عرق الحیوة اولنکس

لاوشکت قتل النفس قبل فراقها

و لكنها ماتت و قد ذهب نفسی

\$

7-682-1

ابو احمد عسکری، حسین بن عبد الله

مشاهیر ادب‌دان اولوب، اخبار و نوادر کثیره-یه اطلاعی وار ایدی. 293 تاریخنده طوغوب، 382ده وفات ایتمشد. بر قاج تألیفات اولوب، اک مشهورلری: ((المختلف و المؤلف))، ((کتاب علم المنطق))، ((کتاب الحكم و الامثال))، ((کتاب الزواج)) و سائره-در.

1-683-1

ابو احمد موسوی، طاهر ذو المناقب حسین بن موسی

شرفان اولوب، نسبی حضرت امام حسین منتهی اولور. اکثر علوم و فنونده عالم و ملوک و کبرا عندنده صاحب نفوذ اولمغله، ابو ثعلب ایله بختیار آر-سنده صلحی قرارلشدیرمغه سبب اولمش، و نقیب العلویین و امیر الحج تعیین اولنمشیدی. آل بویه-دن بهاء الدین 394 تاریخنده صاحب ترجمه-یی عراقده نقیب العلویین تعیین ایتمکله برابر، (طاهر ذو المناقب) عنواننی ویرمش، و قاضی القضاة دخی ایتمش ایدیسه ده، خلیفه عباسی دیگر عنوانلرینی قبول ایندیکی حالده، قاضی القضاة مسندی تصدیق ایتمه-مشیدی. 304 تاریخنده طوغوب، 400 سنه-سنده وفات ایتمشد.

2-683-1

ابو ادريس خولانی،

قدماى فقهان اولوب، فضاله-نك و فاتندن صكره معاويه-نك، و بعده عبد الملك بن مروانك قاضيسى اولمش؛ و 80 تاریخنده وفات ایتمشد.

3-683-1

ابو أدینه

شعراى جاهلیه-دن اولوب، حیره ملوکندن اسودك عمزاده-سیدر. بر برادرینی اولدیرمش اولان آل غساندن اله کچیریلنلری اسود عفو ایتمک ایستدیکی وقت، صاحب ترجمه عمزاده-سنی بوللری قتله تشویق یولنده بر قصیده مشهوره سولمشد، که مطلعی شودر:

@@@

ماكل يوم ينال المرء ما طلبا

و لا يسوغه المقدار ما وهبا

\$

4-683-1

ابو اسحاق اسفراینی، رکن الدین ابراهیم بن محمد

کیار فقهاء شافعیه-دن اولوب، خراسان و نيسابور علنا و فقهاستك استاد اعظمیدر. ابو الطیب طبری دخی جمله تلامذه-سندن ایدی. فقهه متعلق تصانیف جلیله-سی اولوب، اک مشهوری 5 جلد اوزره اولان ((جامع الحلی فی اصول الدین)) عنوانلی اثر معتبریدر. نيسابورده کندیسنه مخصوص بر بیوک مدرسه بنا ایتمشلردی. نيسابورده وفات ایوب، دعا و آرزوسی اوزره جنازه-سنگ نمازه اوراده ادا اولندقدن صكره، نعشی اسفرانیه نقل و دفن اولنمشدر. وفاتی 418 تاریخنده واقع اولمشدر.

5-683-1

ابو اسحاق آشبونی، ابراهیم بن هارون

اندلس مشاهیر محدثیندن اولوب، الیوم پورتکیزک پایتختی اولان اشبونه % یعنی لیبسونه\$ شهرنده طوغمش؛ و حدیثده موثوق اولدیغی کبی زهد و تقوی ایله دخی مشهور اولوب، (زاهد اشبونی) اسمیله دخی معروفدر. 360 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-683-1

ابو اسحاق اشبیلی، ابراهیم بن وثیق

اندلسک مشاهیر علماسندن اولوب، عصرینک شیخ القرائی ایدی. 654 تاریخنده اسکندریه-ده وفات ایتمشدر.

7-683-1

ابو اسحاق بن آلب تکین

غزنه حاکمی اولوب، 367 تاریخنده وفات ایتمکله، ملکی سبکتکین طرفندن ضبط اولنمشدر.

8-683-1

ابو اسحاق بن ابی زکریاء، مولی ابراهیم بن ابی زکریاء یحیی الحفصی

تونسده حکومت سورمش اولان بنی حفص ملوکندن اولوب، برادری ابو عبد اللهک جلوسنده، قورقوسندن تلمسانه قاچمش؛ و 675ده ابو عبد الله وفات ایتمکله، یرینه کچن اوغلی یحیی واثق کوشک بر آدم اولدیغندن، صاحب ترجمه مملکتی ضبط ایتمکله موفق اولوب، اوچ سنه حکومت ایتمکدن صکره، اوغلی طرفندن فراغته اجبار اولنمش؛ و متعاقباً ظهور ایدن ابن ابی عماره طرفندن 682ده بجایه زنداننده قتل اولنمشدر.

9-683-1

ابو اسحاق بن ابی یحیی، ابراهیم -* الحفصی

بو دخی ملوک حفصیه-دن اولوب، 751 تاریخنده برادری ابو العباسک اسقاطی اوزرینه، رتق و فتق اموری الینه آلمش اولان وزیر ابن تافراکین طرفندن اجلاس اولنه-رق، کندیسی صبی اولمغله، وزیر مومی الیهک وصایتی تحتنده بولنمش، و قیزی تزوج ایتمشیدی. زماننده بنی حفص دولتی بر چوق یرلر غائب ایدوب، بر قاچ دفعه انقراضه تقرب ایتمشیدی. 766 تاریخنده ابن تافراکین وفات ایتمکله، درت سنه دخی بالاستقلال، که جمعاً 19 سنه حکومت سوردکن صکره، 770 تاریخنده فجاً وفات ایدوب، صبی بولنان اوغلی یرینه کچمشدر.

10-683-1

ابو اسحاق بن بکس، ابراهیم

دولت عباسیه-نک اوانلنده ظهور ایدن مشاهیر اطبادن اولوب، لسان عربی-یه بر چوق کتب طبییه نقل و ترجمه ایتمشدر. ترجمه-سی مقبول و معتبردر. -* بونک اوغلی ابو الحسن علی دخی مشاهیر اطبادن و نقلی معتبر مترجملرندندر.

1-684-1

ابو اسحاق بن قرقول، ابراهیم بن یوسف

اندلس مشاهیر علماسندن اولوب، 505 تاریخنده مریه-ده طوغمش، و 569ده فاسده وفات ایتمشدر. قاضی عیاضک مشهور ((مشارق الانوار)) ینه نظیره اولمق اوزره، ((مطالع الانوار)) عنوانیله بر تألیفی واردر.

2-684-1

ابو اسحاق نَسَوُلِي، ابراهيم بن عبد الرحمن

مغرب مشاهير علما و ادباسندن اولوب، بر قاچ تآلیفات مفیده-سی و اردر. 748 تاریخندن صکره-جه فاسده وفات ایتمشدر. (ابن ابی یحیی) کنیه-سیله دخی معروفدر.

3-684-1

ابو اسحاق ثعلبی، احمد بن محمد ثعلبی یاخود ثعالبی نیسابوری

مشاهیر مفسریندن اولوب، اکثر تفاسیره فائق اولان مشهور بر تفسیری کبیری و قصص انبیایی جامع ((کتاب العرائس)) عنوانلی بر تآلیف معتبریله دیکر بعض آثاری و اردر. حدیثه دخی ید طولی صاحبی و موثوق ایدی. 427 تاریخنده وفات ایتمشدر. *- ((بتیمة الدهر)) و مؤلفات کثیره سائره صاحبی اولان (ابو منصور عبد المالك ثعالبی) بشقه-در.

4-684-1

ابو اسحاق حَبَال، حافظ ابراهیم بن سعید

مصرك اکابر محدثینندن اولوب، 91 سنه یاشامش، و 482ده وفات ایتمشدر.

5-684-1

ابو اسحاق حُصْرِي، ابراهیم بن علی قیروانی

مشاهیر ادبا و شعراذن اولوب، مرتب دیوان اشعاری ایله ((زهر الاداب و ثمر اللباب)) و ((المصون فی سر الهوی المکنون)) عنوانلریله ایکی کتابی و اردر. 413 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار نذندر:

@@@

اورد قلبی الردی

لام غدار بدا

اسود کالکفر فی

ابیض مثل الهدی

\$

6-684-1

ابو اسحاق خداپادی، ابراهیم بن حمزه

مشاهیر علما و زهاددن اولوب، 501 تاریخنده مدینه منوره-ده وفات ایتمشدر.

7-684-1

ابو اسحاق زجاج

[(زجاج)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

8-684-1

ابو اسحاق زُهرِي، ابراهیم بن سعد

مشاهیر علمای محدثینندن اولوب، 180 تاریخنده وفات ایتمشدر.

9-684-1

ابو اسحاق ساحلی

اندلسك مشاهير علما و شعرا سندن اولوب، غرناطه-ده تولد و نشأت ایتمش؛ و شرقه رحلتله، ایفای حج ایتدکن صکره، سودانه کیروب، اورانك حکمدارینه انتساب، و اموال کثیره اکتساب ایتمش، و 747 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر.

10-684-1

ابو اسحاق سامانی، ابراهیم بن احمد بن اسماعیل

ملوک سامانیه افراد خاندانندن اولوب، سعید نصرک برادری و نوح بن نصرک عمیجه-سی ایدی. برادرینک زماننده دیگر ایکی برادرلیه برابر %9 قهندز\$ ده محبوس اولوب، بعده ابو بکر خبازک سعیلله محبسدن و قلعه-دن چیقاریلوب، بر مدت برادرلیله محاربه ایتدکن صکره، تسلیم اولنمغه مجبور اولوب، بعده صاحب ترجمه بغداده و اورادن موصله چکلمشیدی. سعید نصر وفات ایدوب، اوغلی نوح بخاراده جلوس ایتدکن صکره، صاحب ترجمه پدرینک ملک موروثی ضبط ایتک اوزره، بعض اکابر طرفندن بخارایه دعوت اولنمش ایسه ده، ووصولنده دعوت ایدنلر دخی کندیسندن روگردان اولمغله، 334 تاریخنده طوتیلوب، اعدام اولنمشدر.

11-684-1

ابو اسحاق سانجی

[((ابراهیم بن نسفی)) ماده-سنه مراجعت.]

12-684-1

ابو اسحاق سعدی، ابراهیم بن یعقوب -*- جوزجانی

مشاهیر محدثیندن اولوب، عن اصل بلخ جوارلرنده-کی جوزجانندن اولدیغی حالده، مکه، مدینه، بصره، رمله و دمشقده اقامت ایتمش، و تدریس و روایتله اوغراشمشدر. وفاتی 259 تاریخنده واقع اولمشدر.

13-684-1

ابو اسحاق سلامی، ابراهیم بن نصر

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، عن اصل موصللی اولدیغی حالده، اوراده تعلم و تفقه ایتدکن صکره، بغداده رحلتله بر مدت اقامتدن صکره، وطننه عودتنده، موصل جوارنده-کی %سلامیه\$ قاضیسی اولمش؛ و بو مناسبتله (قاضی سلامیه) و (سلامی) لقبلیله شهرت بولمشدر. اشعار رائقه-سی دخی وارد. 610 تاریخنده وفات ایتمشدر.

1-685-1

ابو اسحاق سنهوری، ابراهیم بن خلف غسانی

مشاهیر علمادن اولوب، مصرک %سنهور\$ بلده-سنده طوغمش؛ و 602 تاریخنده اندلسده-کی اشبیلیه شهرینه کیرمش؛ و بعده اندلسك سائر طرفلریله مغربی طولاشه-رق، مصره عودتنده بعض جفالره دوچار اولمش، و نفی اولنمشیدی.

2-685-1

ابو اسحاق سوادی، ابراهیم بن لقمان

نخشب کویلرندن %9 سوادیزه\$لی اولوب، مشاهیر محدثیندندر. اکثر محدثیندن روایت ایدوب، روایتده موثوق ایسه ده، معتزله-دن نجاریه مذهبده ایدی. 374 تاریخنده وفات ایتمشدر.

3-685-1

ابو اسحاق سورینی، ابراهیم بن نصر

مشاهیر محدثیندن اولوب، روایتده صادقدر. استماع احادیث شریفه ایچون شام و بصره و سائر طرفلره رحلت ایتمش؛ و 210 تاریخنده مقتولاً وفات ایتمشدر.

4-685-1

ابو اسحاق شیرازی، جمال الدین ابراهیم بن علی - * - فیروزآبادی

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، عن اصل فارسیه شیراز اعمالندن فیروزآبادلی اولدیغی حالده، بغدادده ساکن اولمش، و اورانک ابو الطیب طبری کبی کبار علماسندن اخذ و قرائت ایدیه-رک، علوم شرعیه-ده تفرد ایتمشیدی. نظام الملک مشهور مدرسه نظامیه-یی بنا ایتدیکنده، مدرسلکنی صاحب ترجمه-یه تکلیف ایتمش ایسه ده، ابتدا قبول ایتدیکندن، بشقه-سی تعیین اولمش؛ و بعده کندیسسی نصب اولنه-رق، وفاتنه قدر مدرسه مذکوره-نک مدرسی بولنمشدر. بر چوق تصانیف مفیده-سی اولوب، اک مشهورلری شونلردر: ((المهذب))، ((التنبیه))، ((اللمع))، ((شرح اللمع))، ((النکت))، ((التبصرة))، ((المعونة))، ((التلخیص)). زهد و تقوی ایله دخی مشهور ایدی. 393ده طوغوب، 476ده بغدادده وفات ایتمشدر. اشعاری دخی کوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

سألت الناس عن خل وفي

فقالوا ما الي هذا سبيل

تمسك ان ظفرت بذيل حر

فان الحر في الدنيا قليل

\$

5-685-1

ابو اسحاق صابئ

[[ابراهیم صابئ]] ماده-سنه مراجعت.]

6-685-1

ابو اسحاق عراقی، ابراهیم بن منصور

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، مصرلی اولدیغی حالده، مجرد عراقه رحلتله بر مدت اوراده اقامت ایتدیکیچون، عراقی لقبیله شهرت بولمشدر. ابو اسحاق شیرازینک ((المهذب)) عنوانلی کتابنه بر شرح یازمشدر. 510 تاریخنده طوغوب، 596ده ینه مصرده وفات ایتمشدر. مصر جامعنده طول مدت خطیبک ایتدیکیچون (خطیب) لقبیله دخی معروفدر.

7-685-1

ابو اسحاق فیروزآبادی،

[[ابو اسحاق شیرازی]] ماده-سنه مراجعت بیوريله.]

8-685-1

ابو اسحاق قبائی، ابراهیم بن علی

کبار مشایخ صوفیه-دن اولوب، عن اصل ما وراء النهرلی اولدیغی حالده، کوچک یاشنده وطنندن خروجله، دور بلاد ایده-رک، نهایت صورده وطن ایتمشیدی. 471 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر.

9-685-1

ابو اسحاق قرشی، شرف الدین ابراهیم بن عبد الرحمن

مشاهیر کتابدن اولوب، کرک انشاده و کرک حسن خطده بینظیر ایدی. ابو بکر بن ایوب و اوغلی ملک کاملک کتابتنده بولنمش، و خط دستیلده درت بیک جلددن زیاده کتاب استنساخ ایتمشدر. فقه شافعی و حدیثدن دخی بهره-سی وار ایدی. 572 تاریخنده قاهره-ده طوغوب، 643ده وفات ایتمشدر. *- محدثیندن دیگر بر ابو اسحاق قرشی دخی وارد، که اسمی ابراهیم بن محمد اولوب، 349 تاریخنده وطنی اولان دمشقه وفات ایتمشدر.

10-685-1

ابو اسحاق قشیری، ابراهیم بن میاس

مشاهیر محدثیندن اولوب، 436 تاریخنده شطک %مونسه\$ بلده-سندده طوغمش؛ و شام و بغدادده استماع و افاده ایتمکدن صکره، 501ده دمشقه وفات ایتمشدر.

11-685-1

ابو اسحاق قصر قضاعی، ابراهیم بن محاسن

شعرادن اولوب، 515 تاریخنده بغدادده وفات ایتمشدر.

1-686-1

ابو اسحاق مروزی، ابراهیم بن احمد *- خالداবাদی

اعاظم فقهاء شافعیه-دن اولوب، عصرینک امامی ایدی. بغدادده ورودله سر یجدن صکره ریاسته کچوب، مدت مدیده تدریس و افتا ایله اوغراشمش؛ و اواخر عمرنده مصره انتقال ایله، 340 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. مشاهیر علمادن معدود یتمش قدر طلبه-سی وارد. تالیفاتی چوق اولوب، ازان جمله ((مختصر مزنی))یی شرح ایتمشدر.

2-686-1

ابو اسحاق هسنجانی، ابراهیم بن یوسف

مشاهیر محدثیندن اولوب، عن اصل ریلی اولدیغی حالده، بغدادده دخول ایله بر چوق مشاهیر استماع ایتمشدر. روایتنده موثوقدر. 301 تاریخنده وفات ایتمشدر.

3-686-1

ابو الاسد جمّانی

دولت عباسیه شعراسندن اولوب، اشعاری متوسط حالده ایسه ده، شعرک هر نوعی سویلمشدر. و لطائف و هزلیات و هجویاتی دخی چوقدر. ابو دلف و فیض بن صالحه منقطع اولوب، بونلری مدح ایتمشدر. مغنی مشهور ابراهیم موصلی ایله دخی حقوقی و بعض ماجرالری وارد.

4-686-1

ابو الأسود دُئلي، ظالم بن عمر

وجوه تابعیندن و مشاهیر فقها و محدثیندن ادیب و شاعر بر ذات ایدی. حضرت عمر فاروقدن و حضرت علی بن ابی طالبدن بر چوق احادیث شریفه نقل و روایت ایتمشدر. لسان عربیده علم نحوی اک اول وضع ایدن بو ذاتدر. روایت کوره کندی قیزندن قاعده اعرابه مغایر بر کلام ایشیتدیکنده، لسان عربینک اختلاطن طولایی بولمغه یوز طوتدیغنی مقام شکایتده حضرت علی-یه عرض ایتمکله، جناب مرتضی، نوحک رکن و اساسی اولمق اوزره، کندیسنه بر ایکی قاعده کلیه کوسترمش؛ و کندیسی بو قاعده کلیه-لری تفصیل و ایضاح ایده-رک، مختصر بر نحو میدان قویمشیدی. هر حالده بو علمی کیمدن اوکرندیکی صورلدقده حضرت علیدن اخذ و تعلم ایندیکنی بیان ایدیورمش. دیگر بر روایت کوره، لسان عربک بوزلمقدن وقایه-سیچون بر قاعده وضع ایتمک اوزره، زیاددن مساعده ایستدیکی حالده، زیاده مساعده ایتمه-مش؛ و آنجق بر مدت صکره زیاد کندیسی دخی قاعده-یه مغایر بر سوز ایشیتمکله، ابو الاسودی چاغروب، قاعده وضعنه مساعده ایتمشدر. قرآن کریمه نقاط وضع ایدن دخی صاحب ترجمه اولوب، ینه زیادک امریله بو ایشه تشبث ایتمش اولدیغی مرویدر. هر حالده لسان عربینک قواعدینک ضبطنه اک اول غیرت ایدن بو ذات اولمغله، ادبانک پیروی عد اولنسه سزادر. 69 تاریخنده طاعوندن وفات ایتمشدر. ظریف و نکته کو بر ذات اولمغله، اخبار و نوادری و اشعار رائقه-سی دخی چوقدر. شو قطعۀ مشهوره جمله اشعارندندر:

@@@

و ما طلب المعیشه بالتمنی

و لكن الق دلوك فی الدلاء

تجینک بمثلها یوما و یوما

تجینک بحمأة و قلیل ماء

\$

5-686-1

ابو الاسود فهري، محمد بن يوسف

اندلس اعیانندن اولوب، پدری یوسف ایله برادری عبد الرحمن اندلس حاکمی عبد الرحمن اموی طرفندن قتل اولندقدن صکره، کندیسی قرطبه-ده حبس اولنه-رق، طول مدت محبوس قالمش؛ و یلانندن کور اولدیغنی کوسترمکله، محافظه-سنه مأمور اولانلری اغفال ایده-رک، بر آزادلیسی طرفندن قاچیرلمش؛ و طلیطله-یه کیدوب، 168 تاریخنده رفع لوای عصیان ایتمش ایسه ده، واقع اولان محاربه-ده منهزم اولوب، کلیتلی عسکری قیرلدقدن صکره، کندیسی چکلمش؛ و ایرتسی سنه تکرار محاربه-یه کیریشوب، ینه مغلوب اولمغله، قاچوب، 170 ده وفات ایتمشدر.

6-686-1

ابو الاغلب، ابراهیم بن عبد الله

افریقیه-ده حکم سورن بنی اغلب رجالندن اولوب، 219 تاریخنده ملوک مومی الیهمدن زیاده الله بن اغلب طرفندن صقلیه امارتنه تعیین اولنمغله، روم دونماسیله بر قاچ محاربه ایدوب، بر چوق سفائن ضبط ایتمش؛ و ایتالیا سواحلیله جزایر متجاوره-یه سریه-لر سوقیله بر چوق غنیمتله نائل اولمش؛ و سیچلیانک هر طرفنی ضبط ایتمشیدی. 223 تاریخنده زیاده اللهک وفاتی اوزرینه عزل اولنه-رق، افریقیه-یه عودت ایتمشدر.

7-686-1

ابو امامه، صدی بن عجلان باهلی

صحابه-دن اولوب، کندیلرندن 150 حدیث شریف نقل و روایت اولنمشدر. بر مدت مصرده اقامت ایتمکدن صکره، حمصه انتقال، و اوراده 81 تاریخنده ارتحال ایتمشدر. شامده وفات ایدن صحابه-نک اخیری اولدیغی مرویدر.

1-687-1

ابو الاملاك، ابو محمد على بن عبد الله بن عباس بن عبد المطلب

عم رسول الله تورونی اولوب، خلفای عباسیه-نک ایلکری اولان سفاح و منصورک جدیدر. اقوای روایتیه کوره 40 سنه-سی رمضاننده طوغوب، حضرت علی مرتضی طرفندن اسمی علی و کنیه-سی ابو الحسن وضع اولنمش ایسه ده، مؤخرأ ملوک امیه کندیسنه اسم و کنیه-سنی تبدیل ایتمکی تکلیف ایتمکه، اسمنی دکیشدیرمکه راضی اولمیوب، یالکز کنیه-سنی تبدیل ایتمشیدی. ولید بن عبد الملك طرفندن خیلی اذا و جفالر کورمشیدی. %اشراه\$ نواحیسنده واقع %حمیمه\$ قریه-سی کندیسنک اولمغله، ولید طرفندن دمشقی ترکله، اوراده اقامته مجبور اولمش؛ و اوراده یکریمی ارکک اولادی دنیایه کلمشیدی. فصاحت و بلاغت صاحبی و غایتله زاهد و عابد بر ذات ایدی. 117 تاریخنده شرانده وفات ایتمشدر.

2-687-1

ابو امیه، ابراهیم بن منبه

اندلس مشاهیر فقها و محدثینندن اولوب، مریه-ده طوغمش؛ و مرسیه و قرطبه-ده استماع احادیث شریفه ایتدکن صکره، شرقه دخی هجرتله، وطننه عودتنده التتجی قرن هجری اواسطنده وفات ایتمشدر.

3-687-1

ابوان

مصرده دمیاطک قربنده بر اسکی قصبه ایدی، که اهالیسی خرستیان اولوب، (بونی) تعبیر اولنان بر نوع کوزل شرایبله مشهور ایدی. *- صعیدده بو اسمله ایکی بیوک قریه دخی ورادر.

4-687-1

ابو ایوب انصاری، خالد بن زید خزرچی، رضی الله عنه

صحابه کرامدن اولوب، حضرت فخر کائنات (صلعم) افندمز مکه مکرمه-دن مدینه منوره-یه هجرتلرنده، بو ذات شریفک خانه-لرینه نزول، و خانه سعادتلریله مسجد شریف بنا اولنجه-یه قدر اوراده بیتوتت بیورمشلدر. حضرت ابو ایوب بدر، احد، خندق و سائر غزوات سنیه-ده حاضر بولندیگی کبی، حضرت علی معرفتیه وقوع بولان اکثر غزالرده دخی موجود بولنمشیدی. کندیلرندن 150 حدیث شریف منقول اولوب، صحابه و تابعیندن بر چوق ذوات نقل و روایت ایتمشلدر. معاویه طرفندن اوغلی یزید قومانده-سیله قسطنطینییه اوزرینه عسکر سوق اولندقه، حضرت خالد پیر فانی اولدقاری حالده، تیرکا برلکده انوب، هجرت نبویه-نک 50 تاریخنده محاصره آلتنده بولنان قسطنطینییه سورینک خارجنده ارتحال ایتمش؛ و وصیتلری اوزرینه اوراده دفن اولنمشدر. استانبولک ابو الغازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری طرفندن فتحنده، حضرت فاتحک برنجی همتی مرکز خلافت اسلامییه اوله-جگی من طرف الله مقدر اولان بو شهر شهری وجود شریفلریله مشرف و متین ایدن مهماندار حضرت پیغمبرینک مشهد شریفلرینی بولمق جهتته منعطف اولمغله، معیت جلدتلرنده بولنان اولیاء اللهدن آق شمس الدین حضرتلری مکاشفه ایله اول مبارکی بولوب، درحال تربیه شریفه-سی بنا اولنمشدر؛ و او وقتدن بری سلاطین عظام عثمانیه طرفندن بو تربیه شریفه-یه فوق العاده حرمت و رعایت اولنه-رق، اوراده قلیج قوشانملری دأب سلطنت حکمنه کچمشدر.

5-687-1

ابو ایوب موریانی، سلیمان بن مخلد

ابو جعفر منصورک خالد بن برمکن صکره وزبری اولمشدر. ابتدای حالنده سلیمان ازدینک کاتبی بولنمش؛ و منصور خلافتدن او سلیمان ازدینک معیتنده بولنمغله، بونک طرفندن اتهام و ضرب اولنه-رق، اعدامی دخی مقرر ایکن، صاحب ترجمه طرفندن قورتارلمشیدی. بوکا مکافاه منصور کندیسنی وزیر ایتمش ایسه ده، مؤخرأ توجهنی غائب ایده-رک، 153 تاریخنده عزل، و مالی مصادره اولنمش؛ و 154 ده وفات ایتمشدر.

6-687-1

ابو البختري، وهب بن وهب اسدي قرشي

مشاهير فقها و محدثين اولوب، اخبار كثيره-يه وقويله و كرم و سخاوتيله مشهوردر. هارون الرشيدك زماننده مدينه منوره-دن بغداده انتقال ايده-رك، بعض قضالرده بولنمش؛ و خطيب بغدادينك روايته كوره امام ابو يوسفدن صكره قاضي القضاة دخی اولمش؛ و مأمونك زمان خلافتنده 200 تاريخنده وفات ايتمشدر. ((كتاب الروايات))، ((كتاب طسم و جدلس))، و ((كتاب فضائل الانصار)) عنوانريله اوچ تألیفی واردر.

1-688-1

ابو البداح

تابعيندن و حسن صوتله مشهور معنيلردن اولوب، عبد الله بن جعفر بن ابي طالبك آزادليلردن ایدی.

2-688-1

ابو برزه، فضل بن محمد اسلمی

صحابه-دن اولوب، مکه مکرمه غزاسنده و سائر غزواتده حاضر بولنمش؛ و 46 حديث شريف نقل ايتمشدر. مؤخرأ حضرت علينك معيتنده خوارج محاربه-سنده دخی بولنمش اولديغی مروی اولوب، معاويه-نك اوخر سلطنتنده وياخود اوغلی يزيدك زماننده خراسان طرفلرنده يك مسن اولديغی حالده، وفات ايتمشدر.

3-688-1

ابو البركات ابن انباری، كمال الدين عبد الرحمن بن محمد

ائمة تحاتدن و فقهاء شافعيه-دن اولوب، 513 تاريخنده طوغمش؛ و بغدادده نشأت ايدوب، ادبياتده تميز ايتدكدن صكره، مدرسۀ نظاميه-ده علم نحو تدرسييله مشغول اولمش؛ و طلبه-سی میاننده مشاهير علمادن معدود بر قاچ ذات يتيشديرمشدر. ((اسرار الغربية))، ((الميزان)) و ((نزهة الالباء في طبقات الادباء)) عنوانريله اوچ كتابی و سائر بعض تألیفاتی واردر. ((طبقات الادبا))سی 1294 تاريخنده مصرده طاش باصمه-سیله طبع اولنمشدر. 577 تاريخنده بغدادده وفات ايدوب، ابو اسحاق شيرازينك تربه-سنده دفن اولنمشدر.

4-688-1

ابو البركات ابن ملكا

[((اوحد الزمان)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

5-688-1

ابو البركات عمر

شرفادن و مشاهير نحويوندن اولوب، نسبی اون ايکی بطنده حضرت امام حسينه ملاقی اولور. 442 تاريخنده كوفه-ده طوغوب، 509ده وفات ايتمشدر. نحودن بشقه لغت و ادبيات و فقه و حديثده دخی يد طولی صاحبی اولوب، ((اللمع)) عنوانلی كتابه بر كوزل شرح يازمشدر.

6-688-1

ابو البرکه

خراسان مشاهیر شعرا سندن اولوب، علی شیر نوابی ایله معاصر ایدی، و مشار الیه ایله بعض ماجرا لری وارد. شو بیت جمله اشعار ننددر:

@@@

خشک شدکشت امید و قحط شد تخم وفا
ز آتش دل تادر ابر چشم من باران نماند
\$

7-688-1

ابو بشر دولابی، محمد بن احمد انصاری

مشاهیر محدثین اولوب، تاریخده دخی ید طولی صاحبی اولمغله، تراجم احوال علمایه دائر بر قاچ تألیفات نافعہ-سی وارد. ری جوار لرنده کائن دولاب قریه-سندہ طوغوب، عراق و شام و حجازده سیر و سیاحت ایتمش؛ و 320 تاریخنده مکه ایله مدینه آره-سندہ-کی %عرج نام موقعده وفات ایلمشدر.

8-688-1

ابو بشیر انصاری

صحابه-دن اولوب، اسم و نسبده اختلاف واقع اولمشدر. کندیسندن نقلاً بعض احادیث شریفه روایت اولنمشدر. پک چوق یاشایوب، حیره-دن صکره وفات ایتمشدر.

9-688-1

ابو البقاء حسینی،

مشاهیر ادباده اولوب، ((کلیات ابی البقاء 4)) عنوانلی کتاب مشهورک مؤلفیدر.

10-688-1

ابو البقاء عکبری، محب الدین عبد الله بن حسین ضریر

مشاهیر ادباده و فقهاء حنبلیه-دن اولوب، حدیثده دخی ید طولی صاحبی ایدی. 538 تاریخنده بغدادده طوغوب، 616ده وفات ایتمشدر. ایکی کوزندن کور اولدیغی حالده، افاده و تدریس و تصنیفله امرار عمر ایده-رک، پک چوق طلبه-سی وار ایدی، و باشلیجه نحو و ادبیاته دائر مصنفا ت مفیده-سی وارد. ابو علی فارسینگ ((ایضاح)) عنوانلی کتابنی، متنبینک دیواننی، ابن جنینک ((اللمع)) عنوانلی اثرینی، زمخشرینک ((مفصل)) نی، ((خطب نباتیه)) بی و ((مقامات حریری)) بی صورت مکمله-ده شرح، و علم نحوه دائر ((اللیاب)) عنوانلی بر کتابله، 2 جلد اوزره بر ((اعراب القرآن)) و بر ((اعراب الحدیث)) و سائر بعض کتابلر یازمش؛ و دهها بر حیات ایکن بیوک بر شهرت قرانمش ایدی.

11-688-1

ابو بکر آجری

[[آجری]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

12-688-1

ابو بکر باخرزی

[[باخرزی]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

13-688-1

ابو بکر باقلانی، محمد بن طیب

مشاهیر متکلمیندن اولوب، ابو الحسن اشعری مذهبه تابع ایدی. عن اصل بصره-لی اولوب، بغدادده ساکن اولمش، و تدریس و تصنیفه امرار عمر اید-رک، علم و ذکاوتنه و مناظره-ده-کی قوتنه بناءً عضد الدوله طرفندن قسطنطینییه روم ایمپراطوری نزدیکه ایلچیلکه دخی کوندولمشیدی. ((اعجاز القرآن))، ((الانتصار))، ((کشف اسرار الباطنیة))، ((الملل و النحل))، ((هدایة المسترشدين)) عنوانلی اثرلرک و سائر بعض تألیفاتک صاحبیدر. 403 تاریخده بغدادده وفات ایتمشدر.

1-689-1

ابو بکر بن ابی داود، عبد الله بن سلیمان سجستانی

مشاهیر محدثیندن اولوب، پدریله برابر دور بلاد اید-رک، مشاهیر شیوخن استماع احادیث شریفه ایتمش؛ و کنج ایکن علم حدیثده شهرت تامه قز انمشیدی. ((مصابیح الافکار)) عنوانیله عند المحدثین پک مقبول و معتبر بر اثری وارد. 316 تاریخده 85 یاشنده وفات ایتمشدر.

2-689-1

ابو بکر بن البدر

پدنجی قرن هجری مشاهیر اطبا سندن اولوب، علی الخصوص فن بیطاریده مهارت تامه-سی وار ایدی. مصرده ملک ناصرک خدمتده بولنمشیدی. فن بیطاری-یه دائر 2 فصل و 10 مقاله-یی حاوی مکمل بر کتاب تألیف ایتمشدر، که جنس فرسک اوصافنی و انتخاب و تربیه-سی اصولیله خسته-لقلرینی و ادویه-سنی مبین اولوب، بر نسخه-سی 376 رقمیله مرقم اوله-رق، انکلتره-نک % اوقسورد\$ شهرنده کائن % بودلیانه\$ کتبخانه-سنده موجوددر.

3-689-1

ابو بکر بن بهلوان، نصره الدین اتابک -*.

آذربایجان و آران جهتلرنده حکم سورمش اولان اتابکیانک درنجیسی اولوب، عمی قزل آرسلانک وفاتی اوزرینه 587 تاریخده جلوس ایتمشدر. عیش و عشرته میتلا اولمغله، کر جیلر مملکتک بعض طرفلرینی ضبط و غارت ایتمشلردی؛ و نهایت کر جستان حاکمنک قیزیله عقد ازدواج اید-رک، کر جیلرک شردن قورتلمش؛ و 602 تاریخده مراغه و اربل صاحبلی ممالکنه تعرض ایتمشلرسه ده، همدان صاحبی (ایتغمش)ک امدادیله قارشلی طوروب، بعض یرلر دخی ضبط؛ و 604 تاریخده، قره-سنقر خاندانک انقراضی اوزرینه، مراغه-یی دخی استیلا ایتمشیدی. یکر می سنه سلطنتدن صکره 607 تاریخده وفات ایدوب، برادری مظفر الدین اوزبک یرینه کچمشدر.

4-689-1

ابو بکر بین جُحدر، جعفر بن یونس

بغدادک مشاهیر صلحا و علماسندن اولوب، پدری عن اصل خراسانلی ایدی. موعظه قبیلندن اقوال مشهوره-سی وارد. 334 تاریخده 78 یاشنده وفات ایدوب، قبری بغدادده زیارتگاهدر.

5-689-1

ابو بکر بن جوهری

دمشقك مشاهير ادبا و شعرا سندن اولوب، 968 تاريخنده طوغمش، و 1030 سنه-سندن صكره-جه وفات ايتمشدر. شو
قطعه جمله اشعار رانقه-سندندر:

@@@

خيالك في عيني يلوح و كلما
ذكرتك يجري دمع عيني على الخد
و ما كان ظني بالتفرق بيننا
اذا حكم المولى فما حيلة العبد
\$

1-689-6

ابو بكر بن رحيم، ذو الوزارتين مشرف محمد بن احمد

اندلسك مشاهير ادبا و شعرا سندن اولوب، برادري ابو الحسن ايله برابر اندلسه تغلب ايدن بني تاشفين دولتي رجالندن
بولنمش؛ و آلتنجي قرن هجري اواسطنده وفات ايتمشلردر. صاحب ترجمه-نك اشعارى غايتله لطيف اولديغي كبي،
عصرينك ادباسيله ماجر الرى و كوزل مخابره و مطاييه-لرى دخى واردر.

1-689-7

ابو بكر بن زهر، محمد بن ابى مروان

اندلسك مشاهير اطبا و شعرا سندن اولوب، ابا عن جد طبابتده مشهور و ملثمين و موحدين دولتلرنده وزارت رتبه-سنه و
مساند عاليه-يه نائل اولان ابن زهر خانداننه منسوبدر. طبيب مشهور ابو العلا بن زهر ك حفيدى اولمق مناسبتيه (حفيد)
لقبيله دخى ملقيدر. اشبيليه-ده تولد و نشأت ايتمش؛ و كرك طبابتده-كى مهارتيله و كرك شعر و ادبياتده-كى اقتدار فوق
العاده-سيه شهرتى عالمكبر اولمشيدى. على الخصوص موشحاتى پك كوزل اولوب، او زمانلرده مغرب مغنيلرى عندنده
زياده رغبتيه مظهر اولمشلردى. 596 تاريخنده، آلتمش ياشلرنده اولديغي حالده، مراكشده مسموماً وفات ايتمشدر. همشيره-
سيه اونك قيزى دخى طبابتده و فن قباليه-ده مهارت تامه صاحبه-لرى اولوب، بونلر دخى برابر تسميم اولنمشلردر.
مراكشده ايكن او غلنه اولان اشتياقى حقنده سويلمش اولديغي شو بر قاچ بيت جمله اشعار رانقه-سندندر:

@@@

ولى ولد مثل فرح القطا
صغير تخلف قلبى لديه
و افردت عنه فيا وحشتا
لذاك الشخصيص و ذاك الوجيه
تشوقنى و تشوقته
فيبكي على و ابكى عليه
\$

1-690-1

ابو بكر بن سعد

فارسده حكم سورن اتابكيان ملوكنك آلتنجيسى و زنى بن مودوك تورونى ايدى. پدرى سعدك وفاتى اوزرينه، 628
تاريخنده تخته جلوس ايدوب، 30 سنه-لك سلطنتدن صكره 658 تاريخنده وفات، و سلطنتى اوغلى سعده ترك ايتمشدر.
عادل و محب علما بر پادشاه اولوب، پدرى زماننده خيلى توسع ايتمش اولان ملكى بونك زماننده معارف و عمرانله احيا
اولنمشيدى. شيخ بزرگوار سعدى شيرازى كلستانى بونك نامنه تأليف ايتمش و حقنده مدحيه و مرثيه-لر سويلمشدر.

1-690-2

ابو بكر بن سعدان، احمد بن محمد

مشايخ صوفيه-دن و جنيد بغدادينك اصحابندن اولوب، فقه شافعيده دخى يد طولاسى، و ادبياتدن بهر-سيه طلاقاقت لسانى وار ايدى. بو اوصافنه بناءً جانب خلافتدن روملر نزيدينه سفارتله طرسوسه دخى كوندرلمشيدى.

3-690-1

ابو بكر بن سعدون، يحيى -*-

مشاهير محدثيندن اولوب، 486 تاريخنده اندلسك قرطبه شهرنده طوغمش؛ و شرقه رحلتله، بغداد، دمشق، اصفهان و سائر جهاتده مدت مديده تدريس و افاده ايله مشغول اولدقن صكره، موصلده توطنله، 567ده اوراده وفات ايتمشدر. ((دلائل الاحكام)) عنوانيله بر تاليفى واردر.

4-690-1

ابو بكر بن شيرين

اندلس ادباسندن و مشهور لسان الدين ابن خطيبك مشايخندن بر ذات اولوب، اشعار رانقه-سى واردر.

5-690-1

ابو بكر بن صائغ،

[[ابن باجه]] ماده-سنه مراجعت.]

6-690-1

ابو بكر بن عبد الرحمن، بن حرث بن هشام القرشى المخزومى

سادات تابعيندن و فقهاء سبعة-دن اولوب، حضرت عمر فاروقك زمان خلافتنده تولد، و 94 تاريخنده وفات ايتمشدر. پدرى حرث ابو جهل برادرى اولوب، صحابه كرامدن ايدى. فقهاء سبعة-نك ديكر آلتيسى شونلردر: عبید الله بن مسعود، عروه بن زبير، قاسم بن محمد بن ابى بكر صديق، سعيد بن مسيب، سليمان بن يسار، خارجه بن زيد انصارى. بعضلى صاحب ترجمه-نك يرينه ابو سلمه-يى تعداد ايتمشلردر.

7-690-1

ابو بكر بين عبد العزيز

اندلس وزرا و شعراسندن اولوب، آلتنجى قرن هجریده ياشامش، و ابن عبدون معاصر بولنمشدر.

8-690-1

ابو بكر بن عرّاق،

حلبك مشاهير شعراسندن اولوب، عطارلقله مشغول بولنمش؛ و 1120 تاريخنده يتمش ياشلرنده وفات ايتمشدر. اشعارى پك چوق و غايت كوزل اولوب، شو قطعه او جمله-دندر:

@@@

اليك يادهر من انباك تحسبني
اخاف اقتاراً ام ابكى على طلل
انى اذا ما رأيت الضيم من جهة
يسيف باسى ابرى هامة الامل

9-690-1

ابو بكر بن العربي، محمد بن عبد الله

اندلسك مشاهير علما و فقها سندن اولوب، 468 تاريخنده اشبيليه-ده طوغمش؛ و اورانك علماسندن اخذ و تحصيل ايتدكن صكره، آفريقايه كچه-رك، بجايه، مهديه، اسكندريه، و مصرده و بعده دمشق و مكه-ده اكمال تحصيل ايله استفاده و افاده ايله اشتغال ايتمش؛ و اندلسه عودتنده ابتدا قضا ايله مشغول اولوب، كمال عدالتله ايفاي وظائف ايتمش ايسه ده، بعده قضادن ال چكوب تدريس و تأليفه حصر اوقات ايتمشدى. اشبيليه-نك اطرافنده كندى مصرفيله بر سور چكديرمش، و 543 تاريخنده فاسده وفات ايتمشدر. آثارى بر وجه آتيدر: ((القبس فى شرح موطا مالك ابن انس))، ((ترتيب المسالك فى شرح موطا مالك))، ((انوار الفجر))، ((احكام القرآن))، ((عارضة الاحوزى))، ((مراقى الزلف))، ((كتاب الخلافات))، ((نواهى الدواهى))، ((سراج المريدين))، ((مشكل الكتاب و السنة))، ((الناسخ و المنسوخ فى القرآن))، ((قانون التأويل))، ((كتاب النيرين عن الصحيحين))، ((سراج المهتدين))، ((الامد الاقصى باسماء الله الحسنى و صفاته العلى))، ((كتاب فى الكلام على مشكل حديث السجات و الحجاب))، ((العقد الاكبر للقلب الاصغر))، ((تبيين الصحيح فى تعيين الذبيح))، ((تفصيل التفضيل بين التحميد و التهليل))، ((الكافى فى ان لا دليل على النافى))، ((السباعيات))، ((السلسلات))، ((التوسط فى معرفة صحة الاعتقاد و الرد على من خالف السنة من ذوى البدع و الالحاد))، ((شرح غريب الرسالة))، 2 جلد اوزره ((الانصاف فى مسائل الخلاف))، ((كتاب حديث الافك))، ((شرح حديث جابر فى الشفاعة))، ((شرح حديث ام زرع))، ((كتاب ستر العورة))، ((الحصول فى علم الاصول))، ((اعيان الاعيان))، ((ملجاة المتفقيين الى معرفة غوامض النحويين))، ((ترتيب الرحلة))، اشعار رانقه-سى دخى و اردر. *- صاحب ترجمه-نك حفيدى دخى ابو بكر بن العربي ناميله معروف اولوب، علمادن و ارباب تصوفدن ايدى. اندلسدن شرقه رحلتله، 617 تاريخنده اسكندريه-ده وفات ايتمشدر.

1-691-1

ابو بكر بن العربي

[[ابن عربى]] ماده-سنه مراجعت.]

2-691-1

ابو بكر بن عمر

مغرب اقصاده لمتونه قبيله-سنگ رئيسى اولوب، ملثمين ناميله شهرت بولان مرابطين طائفه-سنگ اميرى بولنمش؛ و وفاتنده اقرباسندن بولنان مشهور يوسف بن تاشفين بونك يرينه كچوب، بر بيوك دولت تأسيسنه موق اولمشدر. [[ملثمين]] و [[يوسف بن تاشفين]] ماده-لرينه مراجعت بيوريله.]

3-691-1

ابو بكر بن عياش

مشاهير قراءدن اولوب، 200 تاريخنده طوغمش، و 293ده وفات ايتمشدر. عمرينى حزن و كدرله كچوروب، حقتده بعض حكايات منقولدر.

4-691-1

ابو بكر بن الكتامى

مصر مشاهير علما و مشايخندن اولوب، هيئت و نجومده-كى معلومات واسعه-سيله و زهد و تقواسيله مشهوردر. بر قاچ تأليفى اولوب، الك مشهورى ((المنهج الحنيف)) عنوانلى اثريدر. 1051 تاريخنده طاعوندن وفات ايتمشدر.

5-691-1

ابو بكر بن الكوراني، بن هداية الله

كردى الاصل اولوب، علوم متنوعه-ده عالم اولمغله، مؤلفات كثيره صاحبي اولديغندن (مصنف) لقبيله ملقبدر. فقهه دائر 3 جلد اوزره ((شرح المحرر)) عنوانيله بر كتابى و فارسى العبارة بر قاچ اثرى واردر. 1014 تاريخنده وفات ايتمشدر.

6-691-1

ابو بكر بن محمد، بن خورشيد

لر كوچكده امارت ايدن اتاكيانك جد اعلا لرى اولوب، بونك اوغلى شجاع الدين خورشيد امرای مومى اليهمك برنجيسيدر، كه آلتجى قرن هجرى اواخرنده كسب استقلال و تفرد ايتمشدر.

7-691-1

ابو بكر بن مسعود كاشانى

مشاهير فقهان اولوب، ((بدايع الصنایع)) عنوانيله مشهور بر كتابك مؤلفيدر. 587 تاريخنده وفات ايتمشدر.

8-691-1

ابو بكر بن مصطفى پاشا

مشاهير خطاطيندن و خراجكاندن اولوب، در سعادتده تولد و نشأت ايتمش؛ و سراى همايونه داخل اولوب، بعده توقيعى و دفتر امينى اولمش؛ و 1181 تاريخنده وفات ايتمشدر.

9-691-1

ابو بكر بيهقى، احمد بن حسين

مشاهير محدثيندن و فقهاء شافعيه-دن اولوب، زمانك اعلم علماسى ايدى. استماع احاديث شريفه مقصديله خيلى وقت سير و سياحت ايتمش، و بيك جزئه قريب تأليفات يازمشدر. امام شافعيك نصوصنى برنجى اوله-رق 10 جلد اوزره ((المبسوط)) عنوانيله جمع ايتمشدر. مؤلفات سائر-ه-سنگ باشليجه-لرى شونلردر: ((السنن الكبير))، ((السنن الصغير))، ((دلائل النبوة))، ((السنن و الآثار))، ((شعب الايمان))، ((مناقب الشافعى المطلبى))، ((مناقب احمد بن حنبل))، ((كتاب الخلاف))، ((كتاب الاسماء و الصفات))، ((كتاب البعث و النشور))، ((كتاب المدخل))، ((كتاب الاعتقاد))، ((كتاب الزهد))، ((كتاب الترغيب))، اصحاب زهد و قناعندن ايدى. تدريس ايچون نيسابوره ايستتيله-رك، كيتمش؛ و وفاتنه قدر اوراده افاده ايله مشغول اولوب، 458 تاريخنده ارتحال ايتمشدر. 384 تاريخنده نيسابور مضافاتندن %بييهق قريه-سندده طوغمشيدى، و جنازه-سى اورايه نقل و دفن اولنمشدر.

1-692-1

ابو بكر پاشا، سلحدار *- و نام ديكرله قوجه *-.

وزراى دولت عليه-دن اولوب، رأى و تدبيرله مشهوردر. اندرون همايونده تربيه اولنه-رق، سلحدار اولمش؛ و بعده كمرجى و ضربخانه امينى، و متعاقباً مورده، جده و مصر واليسى اولوب، عصر سلطان محمود خان اول اولان 1144 تاريخنده، مرابط سليمان پاشانك عزلى اوزرينه، قپودان پاشا دخى اولمش ايسه ده اوچ آى صكره عزل اولنمش، و 1171ده وفات ايتمشدر.

2-692-1
ابو بكر ثعلق،

هندستانده دهلي حكمدارلرندن اولوب، عمزاده-سى غياث الدين تغلق قتلى اوزرينه، تخته جلوس ايله، ير بچق سنه سلطنت سوردكدن صكره، عمى محمد تغلق بن فيروز شاه دهلي-يى ضبطله، كنديسنى %ميراط\$ قلعه-سنده حبس ايتمش؛ و خيلى وقت صكره اوراده وفات ايتمشدر.

3-692-1
ابو بكر جرجانى

[[جرجانى]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

4-692-1
ابو بكر جمّال،

مصرك مشاهير علماسندن اولوب، على الخصوص حساب و فرائض و جبر و مقابله و سائر علوم و فنونده يد طولى صاحبي ايدى. فنون متنوعه-يه متعلق بر چوق كتب معتبره-يه مفيد حاشيه-لر يازمشدر؛ و حسن خطى دخى اولمغله، تدريس و تأليفه اولان اشتغاليه برابر، بر چوق كتابلر استتساخ ايتمشدر. 971 تاريخنده طوغوب، 1006 سنه-سنده وفات ايتمشدر.

5-692-1
ابو بكر حفصى، متوكل على الله ابو يحيى بن زكريا

توننده حكم سورن بنى حفص ملوكندن اولوب، 710 تاريخنده بيعتى اجرا اولنمش؛ و كنديسى مدبر و جسور و عادل بر حكمدار اولمغله، زماننده ظهور ايدن عصاتك حقتدن كلمش؛ و بنى حفص خاندانندن ابن ضربه ايله و وزير ابن عمر ايله و تونسك اوزرينه هجوم ايدن بعض قبائل عربله خيلى وقت اوغراشمشدر. وزيرى بولنان ابن الحكيمك اموال كثيره-سنى مصادره، و اونك پرينه ابن تافراكىنى نصب ايتمشيدى. 747 تاريخنده-دك حكومت سوروب، تاريخ مذكوره وفات ايتمشدر. زماننده تونس طرفلرينك معموريتى فوق العاده ايدى.

6-692-1
ابو بكر حفصى، ابو يحيى بن عبد الرحمن

أنف الترجمة ابو بكر ترونى اولوب، سلطان ابو عسيده-نك پرورده-سى اولمغله، مشار البهك وفاتنده كنديسنه بيعت اولنمش ايسه ده، متعاقباً ابو البقاء خالد بن ابى زكريا بجايه-ده ادعاى سلطنت ايد-رك، غلبه چالمغله، صاحب ترجمه سكر كونلك حكومتدن صكره، اخذ و حبس و بعده قتل اولنمشدر. بو وقوعات 709 تاريخنده جريان ايتمشدر.

7-692-1
ابو بكر خصّاف، احمد بن عمر

مشاهير فقهدان اولوب ((ادب القاضى)) عنوانيله مشهور بر تأليفى و سائر بعض آثارى واردر. 261 تاريخنده وفات ايتمشدر. كتاب مذكور اكثر علما طرفندن شرح اولنوب، شرحلرينك اك مشهورى حسام شهيد اسميله معروف عمر بن عبد العزيز ابن ماجه-نك شرحيدر.

متبحرين علمان و مشاهير حفاظدن اولوب، (خطيب بغدادی) اسميله مشهوردر. يوز قدر تألیفات مفیده-سی اولوب، اک مشهوری 10 جلد اوزره اولان ((تاریخ بغداد)) پدر، که غایت مفصل و مکمل اولوب، ابن عساکر دخی بو ذاتک میدانه قودیغی بو اثر جلیله اتباعاً مشهور ((تاریخ دمشق))نی یازمشدر. فقه و حدیث و سائر علوم و فنونده دخی ید طولی صاحبی اولوب، دیگر اثرلرینک باشلیجه-لری شونلردر: ((المؤتلف و المختلف))، ((اجازة المجهول))، ((ایضاح الملتمس))، ((تلخیص المتشابه فی الرسم و حمایة ما اشکل منه من نوادر التصحیف و الوهم))، ((الجامع لأدب الراوی و السامع))، ((شرح دیوان ابی تمام الطائی))، ((رافع الارتياب عن أسماء رجال الحديث))، ((کتاب الرحلة فی طلب الحديث))، ((کتاب الفقيه و المتفقه))، ((کشف الاسرار))، ((الکفایة فی معرفة اصول الروایة))، ((کتاب فی المبهمات))، ((کتاب المتفق و المفترق))، ((المکمل فی بیان المهمل)) و سائره. 392ده بغدادده طوغوب، 463ده اوراده وفات ایتمشدر. مشهور ابو اسحاق شیرازی جمله طلبه-سندن ایدی. تاریخ بغدادینه بر قاچ ذیل یازلمش، و کربک اصلنک کربک ذیلرینک استانبول کتبخانه-لرینک اکثرنده نسخه-لری موجود ایسه ده، بویله بر اثر جلیله نشرینه کیمسه طرفندن همت اولنه-مامشدر.

مشاهیر ادبا و شعرادن اولوب، کندیسسی خوارزمی اولدیغی حالده، والده-سی طبرستانلی اولوب، مورخ مشهور ابو جعفر محمد بن جریر طبرینک همشیره-سی اولمغله، خوارزم و طبرستانه نسبتیله (طبر خزی) اسميله دخی معروفدر. شعر و انشاده زماننک فریدی اولدیغی کبی، علم لغت و انسایده دخی ید طولی صاحبی ایدی؛ و اشعار و اخبار عربدن پک چوق مستحفظاتی وار ایدی. شام و حلب جهتلرنده بر مدت اقامت ایتمشدی. شامدن عودتنده نیسابورده ساکن اولوب، 383 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. مرتب دیوان اشعاریه بر مجموعه رسائی واردر. مجموعه رسائی یعنی محرراتی 1297 تاریخنده استانبولده ((الجوائب)) مطبعه-سند طبع اولمشدر. محرراتنک بعضنده تشیعی آکلاشیلور.

ائمة فقهاء حنفیه-دن اولوب، عالم و زاهد و صاحب قناعت بر ذات اولمغله، دفعتله کندیسنه تکلیف اولنان قضا و خطبه-یی رد، و تدریس و تألیف حصر همت ایتمشیدی. ریبه متولد اولوب، 325 تاریخنده بغداده داخل اولمش؛ و بعده بر مدت اهواز و نیسابورده امرار ایام اید-رک، 344ده بغداده عودتله، تدریسه دوام، و 370 تاریخنده 65 یاشنده وفات ایتمشدر. آنف الترجمه ابو بكر خوارزمی کندیسنک اصحابندن اولمغله، جنازه-سنک نمازینی قیلمشدر. باشلیجه مؤلفاتی بر وجه آتیدر: ((احکام القرآن))، ((مختصر اختلاف الروایات لابی جعفر الطحاوی))، ((شرح ادب القاضی لابی بكر الخصاف))، ((شرح الجامع الصغیر))، ((شرح الجامع الکبیر))، ((شرح الاسماء الحسنی))، ((شرح مختصر الکرخی فی فنون الحنفیة))، ((کتاب فی اصول الفقه)). بونلردن بشقه مسائل وارد-یه جوابلری و سائر آثاری دخی واردر.

اعاظم اطبا و حکمای اسلامدن اولوب، 240 تاریخنده %90ری\$ده دنیاپه کلمش؛ و تحصیل علوم و فنون ایچون عراق، شام، مصر و اندلسه سیاحت ایتدکن صکره، مدت مدیده ریبه، و بغدادده بعض بیمارستانلرک مدیر و سر طبیبی بولمشدر. ایران ملوکندن بعضیسنک و علی الخصوص خراسان و ماوراء النهر صاحبی منصور بن اسماعیل بن خاقانک خدمت طبابتنده بولنمش؛ و حتی آثارینک اک مشهورلرندن اولان ((المنصوری)) یاخود ((الکناش المنصوری)) عنوانلی اثرینی بونک نامنه تألیف ایتمشدر. ترجمه حالی حقتده روایات مختلفه نقل اولنوب، بر روایت کوره، ابتدا صرافقله یاخود مغنیله و عودجقله مشغول اوله-رق، اوتوز و بلکه فرق یاشنی کچدکن صکره، بغداده ورودینی متعاقب فن طبک تحصیلنه قویلمش؛ و دیگر بر روایت کوره، بغداده ورودندن اول ریبه اجرای طبابت ایتمش، و بیمارستان مدیری بولنمشیدی. هر حالده طبندن اول فلسفه و کیمیا علملریله او غراشمش اولدیغی آکلاشیلور ایسه ده، طبه دخی او قدر کج

باشلامش اولمسی ملحوظ دكلدر. علوم و فنون متنوعه-يه و على الخصوص كيميا و طبه و علوم رياضيه ايله هينت و نجومه پك چوق خدمتلى سبقت ايدوب، بو علملرده مصنفات كثيره-سى وارد. چيچك و قراموق علتلى حقدنه اك اول تحقيقات طبيه اجرا ايدن بو ذات اولوب، بو ايكي علت حقدنه اولان رساله-سى الى يومنا هذا اوروپاجه پك مقبول و معتبردر. غيطان ياقيسنك دخى موجدى اولديغى متفق عليهدر. تأليفاتى لاتينجه-يه دخى ترجمه اولنه-رق، قرون وسطاده طول مدت اوروپا مكاتب طبيه-سندسته دستور العمل اتخاذا اولمشدر. اوروپاجه (رازى) دن غلط اوله-رق (رازس #1) اسميله شهرت بولمشدر. شرقده (جالينوس العرب) اسمنه مظهر اولمشدر. اواخر عمرنده كوزلرينه عمى طارى اولوب، اجراى عمليات اينمك اوزره نزدينه كيدن بر طبيه كوزك قاچ طبقه-سى اولديغى صوروب، جواب شافى آله-مينجه، كوزك صورت تركيبى بيلمين بر طبيب نصل عمليات اجرا ايديه-بيلير ديه دوشونه-رك، و دنيايى كورمكدن اوصاندم آرتق كورمك ايستم ديه-رك، عمليات اجرا ايتديرمه-مشدر. بر روايته كوره 320 و ديكر بر روايته كوره 311 تاريخنده وفات اينمشدر. تداوى امراضده-كى مهارتنه و عمليات كيميويه-سييله آثار ذكا و فطانتنه متعلق پك چوق اخبار و حكايات منقولدر. آثارينك اك بيوك و اك مشهورى ((الهاوى)) عنوانلى كتابيدر، كه كافه علوم طبيه-يى جامع اولوب، 30 جلدن عبارتدر. ((الجامع)) و ((المنصورى)) عنوانلريله دخى علوم طبيه-نك كافه-سنى جامع ايكي بيوك اثرى وارد. ((الفاخر)) عنوانلى مشهور بر كتاب نافعك دخى مؤلفى صاحب ترجمه اولديغى مرويدر. ديكر آثارى بر وجه آتيدر: ((كتاب فى ان للانسان خالفاً متقناً حكيماً)) كه بونده انسانك كيف ما اتفق وجوده كلميوب بر خالق حكيم طرفندن بيوك بر حكمتله يارادلمش اولديغى تشريح و فيسيولوجيا فنلريله اثاب ايدبور، ((كتاب فى ان للعالم خالفاً حكيماً))، علم طبيه-يه مدخل مقامنده اولان ((سمع الكيان))، منطقه مدخل مقامنده اولان ((ايساغوجى))، ((جمل معانى قاطيغورياس))، ((جمل معانى بارمينياس))، ((جمل معانى أنالوطيقا))، ((كتاب هيئة العالم)) كه بونده ارضك كرويتنى و كونشك ارضدن بيوك و قمرك كوچك اولديغى بيان ايدبور، ((كتاب فيمن استعمل تفضيل الهندسة))، ((مقالة فى السبب فى قتل ربح السموم لاكثر الحيوان))، ((كتاب فى اللذة))، ((كتاب الشوك و المناقضات التى فى كتاب جالينوس))، ((كتاب فى كيفية الابصار))، ((كتاب فى علل المفاصل و النقرس و عرق النساء))، ((كتاب فى وجع المفاصل))، ((الاثنا عشر كتاباً فى الصنعة)) يعنى صنعة متعلق اون ايكي كتاب، كيميائى وجودينى اثبات يولنده تصنيف اينديكى ((كتاب الاثبات))، ((كتاب الاحجار))، ((كتاب الاسرار))، ((كتاب سر الاسرار))، ((كتاب التوبى))، ((كتاب رسالة الخاصة))، ((كتاب الحجر الاصفر))، ((رسائل الملوك))، ((كتاب الرد على الكندى فى ادخاله صناعة الكيمياء فى الممتع))، پرهيزك افراطى و اغديه-نك نقصانى صحتى محافظه ايتيوب امراضى دعوت ايتديكنه دائر بر كتاب، جاهل طبييلرك خسته-لرى هر آرزولرندن منع ايديه-رك مرضلرينى تشديد ايندكلرينه دائر بر كتاب، ((كتاب سيرة الحكماء))، ((مقالة فى ان الطين المتقل به فيه منافع))، ((مقالة فى الجدرى و الحصبة))، ((مقالة فى الحصى و الكلى و المثانة))، ((كتاب الى من لا يحضره طبيب)) كه ((طب الفقراء)) اسميله دخى معروفدر، ((كتاب الادوية الموجودة فى كل مكان))، ((كتاب فى الرد على الجاحظ فى نقض صناعة الطب))، ((كتاب فى تناقض قول الجاحظ فى كتابه فى فضيلة الكلام و ماغلط فيه على الفلاسفة))، امراضك انواعى و هر برينك اسباب و علامات و علاجلرينى ميبين ((كتاب التقسيم و التشجير))، اغديه ايله تداوى-يى و علاجلرك بمكلره خلط و درجنى ميبين ((كتاب الطب الملوكى))، ((كتاب فى الفالج))، ((كتاب فى القوة))، ((كتاب فى هيئة العين))، ((كتاب فى هيئة الكبد))، ((كتاب فى هيئة الانثيين))، ((كتاب فى هيئة القلب))، ((كتاب فى هيئة الصماخ))، ((كتاب فى كيفية الاغذاء))، ((ذكر الادوية المعدنية))، ((كتاب فى ائقال الادوية المركبة))، ((كتاب فى خواص الاشياء))، ((كتاب كبير فى الهيولى))، ((كتاب فى سبب و قوف الارض وسط الفلك على استدارة))، ((كتاب فى نقض الطب الروحانى على ابن اليمان))، ((كتاب فى ان العالم لا يمكن ان يكون الا على ما تشاهده))، ((كتاب فى الحركة و انها ليست مرئية بل معلومة))، ((كتاب فى ان للجسم تحريكاً من ذاته و ان الحركة مبدأ طبيعى))، ((قصيدة فى المنطقيات))، ((قصيدة فى العلم الالهى))، ((قصيدة فى العظة اليونانية))، ((كتاب الكرى و مقادير مختصرة))، ((كتاب فى ابصاح العلة التى بها تدفع الهوام بالتغذى و مرة التدبير))، ((كتاب فى الجبر و كيف يسكن الممه و ماعلامه الحرفية و البرد))، ((مقالة فى الاسباب المميلة لقلوب اكثر الناس من افاضل الاطباء الى اخسائهم))، ((مقالة فيما ينبغى ان يقدم من الاغذية و الفواكه و ما يواخر منها))، ((مقالة فى الرد على احمد بن الطبيب السرخسى فيما رد به على جالينوس فى امر الطعام المر))، ((كتاب فى الرد على المسمعى المتكلم فى رده على اصحاب الهيولى))، ((كتاب فى المدة و هى الزمان و فى الخلاء و الملاء و هما المكان))، ((كتاب فى نقض كتاب انابولى فروريوس فى شرح مذاهب أرسطوطاليس فى العلم الالهى))، ((كتاب فى العلم فى العلم الالهى))، ((كتاب فى الهيولى المطلقة و الجزئية))، ((كتاب فى العلم الالهى على رأى افلاطون))، ((كتاب فى محنة الذهب و الفضة و الميزان الطبيعى))، ((كتاب فى الثبوت فى الحكمة))، ((كتاب فى عذر من اشتغل بالشرنج))، ((كتاب فى حكمة النرد))، ((كتاب حيل المنمس))، ((كتاب فى الباه))، ((كتاب فى الزيادة))، قابل التصاق اولان جريحه-لرله قابل التصاق اولميان جريحه-لر حقدنه بر كتاب، صويك تبريدى اصوللرينى ميبين كتاب، ((رسالة فى انه لا يوجد شراب غير مسكر يفى بجميع افعال الشراب المسكر المحمود فى البدن))، ((كتاب فى علامات اقبال الدولة))، ((كتاب فى فضل العين على سائر الحواس))، ((رسالة فى ان غروب الشمس و سائر الكواكب عنا و طلوعها علينا ليس من اجل حركة الارض بل من حركة الفلك))، ((كتاب فى المنطق))، ((كتاب فى فسح ظن من يتوهم ان الكواكب ليست فى نهاية الاستدارة))، ((كتاب فى انه لا يتصور لمن لا دربة له بالبرهان ان الارض كرية و ان الناس حولها))، ((رسالة يبحث فيها عن الارض الطبيعية طين هى ام حجر))، ((كتاب فى ان التركيب نوعان))، ((مقالة فى العادة و انها تكون طبيعة))، ((مقالة فى المتعة فى اطراف

((الاجفان))، ((مقالة في العلة التي من اجلها تضيق النواظر في النور و تتسع في الظلمة))، ((مقالة في العلة التي لها تزعم الجهال ان الثلج يعطش))، ((كتاب اطعمة المرضى))، ((مقالة في العلة التي لها يحرق الثلج و يقرح))، ((مقالة فيما استدرکه من الفصل في الكلام في القائلين بحدوث الاجسام و على القائلين بقدمها))، ((مقالة في ان العلل اليسيرة بعضها اعسر تعرفا و علاجاً))، ((كتاب العلة التي لها تدم العوام الاطباء الحذاق))، ((رسالة في العلل المشكلة و عذر الطبيب))، ((رسالة في العلل القاتلة لعظمها و القاتلة لظهورها بغتة ممالا يقدر الطبيب على صلاحها و عذره في ذلك))، طبيب حاذق هر خسته-لغى ابى ايتمك طبك مقتضياتندن اولمديغنه و بر خسته-لغى ابى ايد-مين طبيبك چوق دفعه و اقع اولان تدبير و حرکتى ممدوح اولديغنه دائر کتاب، طبابتده جهلا و قاديئلرك اطباى حاذقه-دن زياده شهرت بولملرى اسبابنى مبین کتاب، ((رسالة في ان النفس ليست بجسم))، ((كتاب في الكواكب السبعة))، ((كتاب في الحكمة))، ((كتاب في النفس الكبيرة))، ((كتاب في النفس الصغيرة))، ((رسالة في محنة الطبيب و كيف ينبغي ان يكون حاله في نفسه و بدنه و سيرته و ادبه))، ((رسالة في مقدار مايمكن ان يستدرک من احكام النجوم))، ((كتاب في الشكوك التي على برقلس))، ((كتاب في تفسير متاب افلاطرخس لکتاب طيماوس))، ((رسالة في علة خلق السباع و الهوام))، ((كتاب في المناقضة بين اهل الدهر و اهل التوحيد في احداث العالم))، ((كتاب في الرياضة))، ((كتاب في النقض على الكيال في الامامة))، ((كتاب في انه لا يجوز ان يكون سکون و افتراق))، ((كتاب في اتمام کتاب افلاطرخس))، ((اختصار کتاب البرء لجالينوس))، ((اختصار کتاب النبض الكبير لجالينوس))، ((تلخيص کتاب العلل و الاعراض لجالينوس))، ((تلخيص کتاب الاعضاء الامة لجالينوس))، ((كتاب الانتقاد على اهل الاعتزال))، ((كتاب في نقض کتاب البخى لکتاب العلم الالهى و الرد عليه))، ((رسالة في ان قطر المربع لايشارك الضلع من غير هندسة))، ((كتاب في الاشواق على اهل التحصيل من المتكلمين بالفلسفة))، ((كتاب في السيرة الفاضلة و سيرة اهل المدينة الفاضلة))، ((كتاب منافع الاغذية و دفع مضارها))، ((كتاب في تثبيت المعاد))، ((كتاب علة جذب حجر المغنطيس للحديد))، ((كتاب ميزان العقل))، ((كتاب في الشراب المسکر))، ((كتاب في القولنج))، ((كتاب في تفسير کتاب جالينوس لفصول ابقراط))، ((كتاب في آثار الامام الفاضل المعصوم))، ((كتاب في استفراغ المحمومين قبل النضج))، ((كتاب الامام و المأموم المحقين))، ((كتاب خواص التلاميذ))، ((كتاب شروط النظر))، ((كتاب الآراء الطبيعية))، ((رسالة في التركيب))، ((رسالة في كيفية النحو))، ((رسالة في العطش و ازدياد الحرارة لذلك))، ((كتاب في جمل الموسيقى))، ((كتاب في الاوهام و الحركات النفسانية))، ((كتاب في العمل بالحديد و الجبر))، ((كتاب السر في الحكمة))، ((كتاب في منافع الاعضاء))، ((الكافي في الطب))، ((كتاب في المتنقل))، ((كتاب الاقرباڤاڤين المختصر))، ((كتاب البرء))، ((كتاب سر الاسرار))، ((كتاب سر الطبيب))، ((كتاب في شرف الفصد))، ((كتاب المرشد)) و نام ديكرله ((كتاب الفصول))، ((كتاب في اللين))، ((المدخل الى الطب))، ((مقالة في المذاقات))، ((مقالة في البهق و البرص))، ((زينة الكتاب))، ((مقالة في البواسير و الشقاق في المقعدة))، ((كلام في الفرق بين الامراض))، ((مقالة في الحرقة الكائنة في الاحليل و المثانة))، ((كتاب صيدلة الطب))، ((كتاب في جواهر الاجسام))، ((مقالة في الزكام و النزلة و امتلاء الرأس))، ((مقالة في ابدال الادوية))، ((كتاب صفات البيمارستان))، ((مقالة في کیفيات))، ((رسالة في الحمام و منافعه و مضاره))، ((كتاب في الدواء المسهل و المقبى))، ((مقالة في علاج العين بالحديد)). بونلردن بشقه مسائل فنيه-يه متعلق بر چوق محرراتى، جوابلرى و رديه-لرى واردر. ((كتاب الرازى)) اسميله شهرت بولمش بر کتابى دخى واردر، كه ايچنده اولياء كرامه و اعتقاداته قارشى بعض تفصيلات وار ايسه ده، بو كتابك كنديسنى جرح و تكفير ايتمه چالیشان كروه متعصبين طرفندن ايجاد و كنديسنه اسناد اولنديغى مرويدر. ((حاوى)) عنوانلى اثريله ((كناش منصورى))سى لاتينجه-يه و سائر أوروبا لسانلرينه ترجمه و متن عربيلرى دخى أوروبا ده دفعاتله طبع ايدلمش اولديغى كى، ((كتاب الجدري و الحصبة)) عنوانلى اثر قيمندارى دخى انگليزجه ترجمه-سيه برابر لوندره-ده، و يالكز متنى اخيراً بيروتده طبع اولنمشدر. ابو بكر رازينك فنونله اولان بو توغليله برابر ادبيات و شعرده دخى مهارت تامه-سى اولوب، شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

لعمرى ما ادرى و قد آذن البلى
يعاجل ترحال الى اين ترحالى
و اين محل الروح بعد خروجه
من الهيكل المنحل و الجسد البالى
\$

1-696-1

ابو بكر رودزاورى، احمد بن على

مشاهير محدثين اولوب، همدان مفتيسى ايدى. ((كتاب السنن)) و ((معجم الصحابه)) عنوانلريله ايكى كتابى و سائر بعض مصنفاتى واردر. 308 تاريخنده طوغوب، 398ده وفات ايتمشدر. رواياتنده موثوقدر.

2-696-1

ابو بکر سرخسی، و ابو بکر سمعانی

[[(سرخسی) و ((سمعانی)) ماده-لرینه مراجعت بیوریلہ.]]

3-696-1

ابو بکر سوسی

مشایخ صوفیہ-دن اولوب، رملہ-ده ارشاد ایله مشغول ایدی. 386 تاریخنده ارتحال ایتمشدر.

4-696-1

ابو بکر شادان

قزوین مشاهیر صلحاسندن اولوب، 531 تاریخنده ارتحال ایتمشدر.

5-696-1

ابو بکر شبلی

[[(شبلی) ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]]

6-696-1

ابو بکر شرف الدین

لر کوچکده امارت سورن اتابکیانک اوچنجیسی اولوب، 625 تاریخلرنده، برادری سیف الدین رستمک قتلندن صکره، بر مدت امارت ایتمشدر.

7-696-1

ابو بکر شریشی، جمال الدین محمد بن احمد

مشاهیر فقهاء مالکیه-دن اولوب، تفسیر و حدیث و سائر علومده دخی ید طولی صاحبی ایدی. 601 تاریخنده شریشده طوغوب، عراقه رحلتله، اکمال تحصیل ایتدکدن صکره، مصره عودت ایتمش؛ و بعده قدسه کیده-رک، شیخ الحرم اولمش؛ و صکره دمشقه کیدوب، 685ده وفات ایتمشدر. اشتقاقه دائر بر کتاب تألیف، و ابن معطرك ((الفیه)) سنی شرح ایتمشدر.

8-696-1

ابو بکر ششبانای

تیمورلنکک خروجنده مازندراندی قوماندان بولنوب، جهانگیر مشار الیهه قارشی واقع اولان مقاومت مردانه-سیله شهرت بولمش بر دلیردر.

9-696-1

ابو بکر شینوانی

مصرك مشاهير نحاتندن اولوب، اكثر فنونده عالم ايدى. قاهره-ده تدريسله اوغراشمش، و بر قاچ تأليفات بر اقمشدر. فقير بر آدم اولوب، مدت مديده فلجدن ياتمش، و 1019 تاريخنده وفات ايتمشدر.

10-696-1

ابو بكر شيرازى، احمد بن عبد الرحمن

مشاهير محدثيندن اولوب، روايتنده موثوق ايدى. ((كتاب فى القاب اسماء الرجال)) و ((كتاب فى القاب الرواة)) عنوانريله ايكي كتابى و سائر بعض آثارى واردر. مدت مديده همدانده اقامت ايتمش؛ و 404 تاريخنده شيرازه كيدوب، 411ده اوراده وفات ايتمشدر. *- (ابو بكر احمد بن على) اسمنده ديكر بر محدث دخی خراسانك مسندى اولوب، 487ده وفات ايتمشدر.

11-696-1

ابو بكر صديق، عبد الله بن ابى قحافه بن عامر بن عمرو بن كعب بن سعد بن تيم بن مره بن كعب القرشى، رضى الله تعالى عنه

صحابه كرامك سالارى و عشره مبشره-نك برى اولوب، حضرت فخر كائنات (صلعم) افندمرك يار غارى بولنمش، و ارتحالرنده برنجى خليفه-سى و خلفاى راشدينك اولى اولمشدر. والده-سى ام الخير سلمى بنت صخر بن عمرو بن كعب بن سعد بن تيم بن مره بن كعب ايدى. بو وجهله كرك پدرى و كرك والده-سى طرفندن نسبي يىنجى بطنده و مره بن كعبده نسب پاك حضرت پيغمبرى ايله برلشير. جاهليتده اسمى (عبد اللات) و بر روايته كوره (عبد العزى) اولوب، دين اسلامه دخولرنده حضرت نبى ذى شان (صلعم) طرفندن (عبد الله)ه تحويل بيورلمشدر. مخلصى (عتيق) اولوب، حضرت رسول اللهك نبوتنى اك اول تصديق ايندلردن اولمغله، (صديق) مخلصيله شهرت بولمشلردر. اول امرده بزاز و تاجر اولوب، ثروت و نفوذ صاحبي و انساب قریشه عالم ايدى. بر روايته كوره حضرت خديجه-دن صكره ايكنجى، و ديكر بر روايته كوره حضرت على ايله زيد بن حارثه-دن صكره درنجى اوله-رق، ايمانه كلمشدر. و ايمان ايندكدن صكره، حضرت فخر كائنات افندمزه فوق العاده بر صدق و محبت حاصل ايد-رك، قومنى اسلامه دعوت ايتمهك باشلامش؛ و صحابه كرامدن عثمان بن عفان، زبير بن عوام، عبد الرحمن بن عوف، سعد بن ابى وقاص و طلحه بن عبد الله حضرت صديق اكبرك دعوتيله اسلامه كلمشدر. كنديسى اسلامه كلدكدن صكره، اموالى تماميله تصدق ايدوب، اصحاب قناعندن اولمشدى. كفار قریش حضرت نبى نيشانه قصد ايندكلرنده، حضرت ابا بكر بر ابرلرنده قاچوب، بر مغاره-يه اختفا ايتمش اولمغله، يار غار صفتنه و حضرت رسالتپناه افندمرك نيجه تبشيرات نبويه-لرينه مظهر اولمشلردى. بدر، احد، خندق، و سائر غزوات سنیه-ده حاضر بولنوب، دائما وجودينى حضرت پيغمبر سير ايتمهك شتاب ايدردي. حضرت رسولك ارتحالنده حضرت عمر فاروق، كمال حزن و كدرندن و اسلامه خلل كلير قورقوسيله، رسول اللهك سمايه رفع اولنديغنى اعلان، و ارتحال ايندى دينلرى تهديد ايتمهكده اولديغى حالده، حضرت ابا بكر جماعتك ايچنه كيره-رك: ((و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم على اعقابكم الخ)) آيت كريمه-سنى تلاوتدن صكره، ((اي مؤمنلر! حضرت محمده عبادت ايديورديسه-كز، حضرت محمد وفات ايندى؛ حضرت اللهه عبادت ايديورسه-كز، الله حى لا يموتدر)) ديمش؛ و بو سوز قلوب مؤمنينه تسلى و امنيت بخش ايتمشيدى. جزئى بعض اختلافندن صكره او كون حضرت ابا بكر خلافته انتخاب اولنمشدر.

زمان خلافتلرنده بعض قبائل عرب ارتداد ايدوب، بعضلرى دخی ذكاتك اداسندن امتناع ايندكلرندن، بونلرك و نبوت ادعاسنه قالفيشان اسود عنسى، مسيلمه الكذاب، سجاج المتنبئه و طليحة الاسدينك تربيه-سيه اوغراشليغى كبي، حيره و انبار دخی فتح اولنمش؛ و شامك فتحنه مباشرت اولنه-رق، خالد بن وليد و عبيده بن جراح او جهتك فتحنه مأمور اولمشلردى. ديكر صحابه كرامك دخی معاونت و امداديله بو تشيئاتك جمله-سند موفق اولوب، ايكي سنه-لك خلافتلرى زماننده اساس دين ميبينى تأمين و تقويه، و ممالك اسلاميه-يى خيلدن خيلى توسيع ايله، جزيرة العربك خارجنده دخی نشر اسلام كنديلرينه ميسر اولمشدر. 2 سنه 3 آى و 10 كون خلافتندن صكره، هجرت نبويه-نك 13نجى سنه-سى جمادى الاخراسنك 22نجى صالى كوني آقشامدن صكره وفات ايدوب، روضه مطهره-ده دفن اولنمشدر. وفاتلرنده 63 ياشنده ايدى. بر روايته كوره، بر سنه اول بعض يهوديلر طرفندن تسميم ايدلمش اولمغله، بو سمك تأثيرندن، و ديكر بر روايته كوره، صونوق بر هواده بيفانمغله، اون بش كون چكديكى بر صيتمه-دن وفات ايتمشدر. وفاتلرنده پدرى ابو قحافه بر حيات ايدى. حضرت ابو بكر قبل الاسلام (قتيله بنت عبد العزى) و (ام رومان دعد بنت عامر)ى تزوج ايدوب، برنجيسندن عبد الله و اسماء، و ايكنجيسندن عبد الرحمن و عايشه دنيايه كلمشدر؛ بعد الاسلام دخی جعفر بن ابى طالبدن طول قالان (اسماء بنت عميس) و (حبيبه بنت خارجه)ى تزوج ايد-رك، برنجيسندن محمد، و ايكنجيسندن كنديسنك

وفاتندن صکره ام کلثوم تولد ایتمشلردر. الحاصل درت زوجه-سندن اوچ ارکک و اوچ قیز اولادی اولمشدر، که بونلردن حضرت عایشه ازواج مطهره رسول الله عدادینه داخل اولمشدر.

حضرت ابا بکر صدیقک مناقی و تواضع و سخامتیلہ سائر اوصاف جلیله-لرینه متعلق اولان حکایات و نوادر لا تعد و لا تحصی اولوب، حقلرنده متعدد آیات کریمه نازل و نیجه احادیث نبویه صادر اولمشدر. کندیلرندن منقول اولان احادیث شریفه یالکز 142 عددنده اولوب، بوده حضرت پیغمبر ارتحالندن صکره چوق یاشامدقلرندن، و ضبط احادیث شریفه-یه اعتنا ایدن تابعین دها یتیشمه-مش اولمسندن ایلری کلمشدر. بو احادیث شریفه قیزی حضرت عایشه و حضرت عمر بن خطابدن روایت اولنمشدر. آیات کریمه اوراق پریشان اوزرنده و صحابه-نک حفظنده بولنمغله، حضرت صدیق اکبرک زماننده قید و تحریر اولنه-رق، قرآن کریم ضبط ایدلمش؛ و مؤخرأ حضرت عثمان طرفندن صره-یه قونیلہ-رق نسخه صحیحہ-سی تفریق و ترجیح اولنمشدر.

1-698-1

ابو بکر صیرفی، محمد بن عبد الله

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، بغدادلیدر. فقهی ابو العباس بن سرجدن اخذ ایدوب، علی الخصوص قیاس و اصولده زماننک فریدی ایدی. اصول فقهده غایتله مقبول و معتبر بر کتابی واردر. 330 تاریخنده وفات ایتمشدر.

2-698-1

ابو بکر طرسوسی، محمد بن ولید قرشی فہری

مشاهیر علمادن و فقهای مالکیه-دن اولوب، ((سراج الملوک)) عنوانلی مشهور بر تألیفیلہ شهرت بولمشدر. وفاتی 520 تاریخنده واقع اولمشدر.

3-698-1

ابو بکر طرطوشی،

[[ابن ابی رندقه]] ماده-سنه مراجعت.]

4-698-1

ابو بکر ظاہری، محمد بن داود اصبهانی

مشاهیر فقها و ادبادن اولوب، فقهده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، اشعاری دخی غایتله کوزل و نثر و نظمی سلیسدر. ابو العباس ابن سریج ایلہ مناظره-لری واردر. عنفوان شبابتنده ((الزهره)) عنوانیلہ بر چوق نوادر و غرائب ادبیه-یی و اشعار رائقه-یی جامع بر اثر مرغوب میدانہ قومش اولدیغی کبی، فقهه متعلق ((کتاب الوصول الی معرفة الاصول))، ((کتاب الانذار)) و ((کتاب الانتصار)) کبی نیجه تألیفات مقبوله-سی واردر. 297 تاریخنده 42 یاشنده وفات ایتمشدر.

5-698-1

ابو بکر غسانی

[[غسانی]] ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]

6-698-1

ابو بکر محمد

[[ابن سراج]] ماده-لرینه مراجعت بیوریلہ.]

7-698-1

ابو بكر مخزومی

اندلس شعرا سندن اولوب، هجوده-كى مهارتيله مشهوردر. آلتنجى عصر ك واسطنده ياشايوب، وزير ابو بكر بن سعيدك زمانده غرناطه-يه كيتمش اولمغله، وزير مشار اليه ايله بعض ماجرالرى منقولدر.

8-698-1

ابو بكر مروزی

[[مروزی]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

9-698-1

ابو بكر مَرِينِي

مغريده حكم سورمش اولان بنى مَرِينِي دولتتلك درنجى حكمدارى و دولت مشار اليهانك بانيسى اولان عبد الحقك اوغلى اولوب، پدريله ايكي برادري ابو سعيد عثمان و ابو معروف محمدن صكره 642 تاريخنده جلوس ايتمش؛ و بنى مَرِينِي ملوكنك اك مشهورلردن اولوب، موحدينه و سائر طوائف ملوكله واقع اولان محارباتنك اكثرنده موفق اولمش؛ و مركى فاس اولديغى حالده، دولتتلك حدودينى جنوبه طوغرى خيلى توسيع ايده-رك، سجالماسه، درعه و سائر ممالكى دخى ضبط ايتمشيدى. 14 سنه حكومت سوردكن صكره، 656 تاريخنده وفات ايدوب، برادري يعقوب پرينه كچمشدر.

10-698-1

ابو بكر نقاش، محمد بن حسن

مشاهير قراء و مفسرين اولوب، اجدادى موصللى اولدقلى حالده، كنديسى بغدادده تولد و نشأت ايتمشدر. 266 تاريخنده طوغوب، شام، مصر، حجاز، خراسان، ماوراء النهر و سائر جهاته سياحتله استماع احاديث شريفه ايتمش، و بر چوق تآليفات يازمشدر. باشليجه-لرى شونلردر: ((شفاء الصدور)) عنوانلى تفسير شريف، ((الاشارة فى غريب القرآن))، ((الموضح فى القرآن و معانيه))، ((ضد العقل))، ((المناسك))، ((فهم المناسك))، ((اخبار القصاص))، ((ذم الحسد))، ((دلائل النبوة))، ((الابواب فى القرآن))، ((ارم ذات العماد))، ((المعجم الكبير فى اسماء القراء و قراتهم))، ((المعجم الاوسط))، ((المعجم الاصغر))، ((كتاب السبعة الاوسط))، ((كتاب السبعة الاصغر)). 351 تاريخنده وفات ايتمشدر.

11-698-1

ابو بكر نيسابورى، عبد الله بن محمد

مشاهير فقها و محدثين اولوب، زاهد و متقى بر ذات ايدى. جدى حضرت عثمان بن عفانك اوغلى ابانك آزادليلردن بولنمشيدى. بغدادده ساكن اولمش، و مزنيك كتابنه بعض زيادات يازمشدر. دار قطنى و سائر مشاهير محدثين كنديسندن روايت ايدوب، موثوقيتته شهادت ايدرلر. 238ده طوغوب، 324ده وفات ايتمشدر. *- [[ابن المنذر]] ماده-سنه دخى مراجعت بيوريله.]

12-698-1

ابو بكر واسطى، محمد بن موسى

كبار مشايخ صوفيه-دن اولوب، اجدادى فرغانه-لى اولدقلى حالده، كنديسى واسطده طوغمش؛ و جنيد و ثورى كيبى كبار اولياء اللهك اصحابى صره-سنه كچمشيدى. بعده خراسانه كيدوب، مروده اختيار اقامت ايتمش، و اورالرده مقامات و

اقوال و مواظی شهرت بولمشدر. علوم ظاهریه-ده دخی ید طولی صاحبی ایدی. 320 تاریخندن صکره ارتحال ایتمشدر.

1-699-1
ابو بکر وراق

[[وراق]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

2-699-1
ابو بکره الثقفی، نفع بن حارث

صحابه-دن اولوب، طائفده اسلامه کلمش اولدیغی حالده، بر چوق وقت اورادن خروجه مقتدر اوله-میوب، اسلامنی کتم و اخفایه مجبور، و طائف غزاسنده قلعه-دن اینه-رک، دیدار حضرت رسالتیناهی ایله مشرف اولمشیدی. بر خیلی احادیث شریفه نقل ایدوب، کندیسندن ابو عثمان نهدی و احنف و حسن بصری روایت ایتمشلردر. بعده بصره-ده توطن ایتمش، و نسلندن بعض مشاهیر کلمشدر. جمل وقعه-سنده طرفیندن هیچ برینه تمایل ایتمیوب، بیطرف طور مشیدی. 51 تاریخنده بصره-ده ارتحال ایتمشدر.

3-699-1
ابو بلال، مرادس بن ادیه الحنظلی التیمی

خوارج رؤساسندن اولوب، صفین محاربه-سنده حضرت علینک معیتنده بولنمشیدی. برادری عروه عبد الله بن زیاد طرفندن قتل، و کندیسی حبس اولنمش، و مؤخرأ ابن زیاد طرفندن محبوس بولنان خوارجک قتلنه قرار ویرلمش؛ و آنجق صاحب ترجمه اوکیجه زندانجینک مساعده-سیله خانه-سنه کیتمش، و اوراده زیادک قرارینی خبر آلمش ایکن، مجرد زندانجی-یه مسئولیت ترتب ایتمه-مک ایچون، صباحلین زندانه عودت ایتدیکندن، زندانجی بو قصه-یی نقل ایله عبید الله بن زیادک ایقارینه قیانه-رق، کندیسنی عفو ایتدیرمشیدی. ابو بلال عبید اللهک شرنندن امین اوله-مدیغندن، قرق کشی ایله اهواز طاغرینه چکلمش؛ و اوزرینه سوق اولنان ایکی بیک کشیلک بر سریه-یی مغلوب ایتمش ایسه ده، بعده عباد تنکیلنه مأمور اولوب، ابو بلال ایله رفقاسنی جمعه نمازنده باصه-رق، قتل ایتمشدر. بو وقعه 61 تاریخنده جریان ایتمشدر. زوجه-سی (بجئاء) دخی اولجه عبید الله بن زیاد طرفندن قتل اولنمشیدی.

4-699-1
ابو تاشفین، عبد الرحمن بن ابی حمو

تلمسانده حکم سورمش اولان بنی زیان ملوکندن اولوب، 718 تاریخ هجریسنده پدرینی قتل ایله، جلوس ایتمش؛ و اون سنه حکومت سوره-رک، بنی حفص و بنی مرین ملوکیله و قبائل عرب و بربرله بر چوق محاربه-لر ایتدکدن صکره، 727 تاریخنده تلمسان بنی مرین ملوکندن ابو الحسن طرفندن ضبط، و کندیسی اوغللریله برابر قتل اولنمشدر.

5-699-1
ابو تاشفین، عبد الرحمن بن ابی حمو

بو دخی بنی زیان ملوکندن اولوب، پدری طرفندن وهران والیلکنه نصب اولنمش اولدیغی حالده، تک طورمیوب، بر چوق وقو عاته سببیت ویردکدن صکره، نهایت 788 تاریخنده پدرینی حبس ایله کندیسی تلمسانده تخته جلوس ایتمش ایسه ده، 790-ده پدری یکیدن تختنی ضبط ایتمش؛ و ابو تاشفین مغرب حاکمی ابو العباس مرینینک امدادیله 791-ده تلمسانی ضبط ایدوب، پدری ابو حمو اثنای حربده آتندن دوشمکله، عسکردن بری طرفندن قتل اولنمشدر. بعده ابو تاشفین برادرلریله محاربه-یه طوتیشوب، بونلردن ابو زیان مذکور ابو العباس مرینینک امدادیله غالب کله-رک، 795-ده تلمسانه داخل اولمش؛ و ابو تاشفین خسته بولنمغله، او صره-ده وفات ایتمشدر.

6-699-1

ابو تراب

ایرانک متأخرین شعرا سندن اولوب، %جوشقان\$ده طوغمش و کاشانده نشأت ایتمشدر. شاه عباس ماضی زماننده بر حیات بولنوب، 1026ده وفات ایتمشدر. شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

دل مجروح از آن حنجر مژگان دارم

کریه کر متر از خون شهید ان دارم

\$

7-699-1

ابو تراب نخشی، عسکر بن حسین

خراسانک کبار مشایخ صوفیه-سندن زاهد بر ذات اولوب، اقوال و مقاماتی مشهوردر. مجاهده مقصدیله بادیه-ده طولاشدیگی صره-ده، 245 تاریخنده وفات ایدوب، جنازه-سی سباع طرفندن بیر تلمشدر.

8-699-1

ابو تغلب، فضل الله غضنفر بن ناصر الدوله

موصلده حکومت سورن بنی حمدان ملوکندن اولوب، آل بویه-دن معز الدوله موصلی ضبط ایتدکن صکره، صاحب ترجمه-نک پدری ناصر الدوله ملیکنی استردادده کوشکک کوستردیکندن، ابو تغلب و الده-سنگ تشویقیله 356 تاریخنده پدرینی بر قلعه-یه حبس ایده-رک، معز الدوله ایله بر قاچ محاربه ایتدکن صکره، عقد مصالحه ایتمش؛ و او صره-ده معز الدوله وفات ایتمکله، اوغلی عز الدوله جلوس ایتمش ایدی. ابو تغلبک پدرینه اولان معامله-سندن آنالری آیری اولان برادرلری دلگیر اولوب، علی الخصوص بونلردن حمدان صاحب ترجمه ایله و بر آنادن برادری اولان ابو البرکاتله بر چوق محاربه-لر ایتمش؛ و بر آره-لق عز الدوله بختیار طرفندن کوندریلن سابق الترجمه ابو احمد موسوی واسطه-سیله بینلرنده صلح ایتمشلر ایسه ده، مؤخرأ ینه بینلرنده نزاع وقوع بولمش؛ و بو محاربه-لرک برنده حمدان برادری ابو البرکاتی قتل ایتمشدر. 358 تاریخنده ابو تغلب میافار قینده عمیجه-سی سیف الدوله ایله محاربه ایتمش؛ و 362ده او طرفلرک ضبطنه کلمش اولان روم ملکی (دمستق) مغلوب و اسیر ایتمشدر. مؤخرأ عز الدوله بختیارک غیبویتندن استفاده ایله بغداده کیروب، ایقاع فتنه ایتمش ایسه ده، متعاقبأ بیان اعتذار ایتمکله، ینه ابو احمد موسوی توسطیله بینلرنده صلح تقرر ایدوب، ابو تغلب موصل حکمدارلغنده قالمشیدی. نهایت 369 تاریخنده عضد الدوله بن بویه موصلی ضبط ایتمکله، ابو تغلب شام و قدس طرفلرینه قاچه-رق، اورالرده بعض محاربه-لردن صکره، دغفل و فضل طرفندن اخذ و قتل، و سر مقطوعی مصره ارسال اولنمشدر.

1-700-1

ابو تمام طانی، حبیب بن اوس

اعظم شعرای عربدن اولوب، 190 تاریخنده دمشق جوارنده بر قریه-ده طوغمش؛ و بعده مصره کیده-رک، اوراده نشأت ایتمشیدی. اشعار و اخبار عربدن پک چوق مستحفظاتی اولوب، اشعار عربدن انتخاب و اختیار ایله اوچ کتاب ترتیب ایتمشیدی، که بونلرک اک مشهوری ((الحماسه)) عنوانلی کتابی اولوب، مندرجاتک فصاحت و بلاغتیله آثار شعرای عربک بر نمونه-سی حکمنده-در، و بر چوق مشاهیر ادبا طرفندن شرح اولنمشدر. دیگر منتخباتک بری ((فحول الشعراء)) و دیگرى ((کتاب الاختیارات))در. شام و عراق و خراسانی دور ایده-رک، خلفا و ملوک و امرانک مدحنه دائر بر چوق قصیده-لر سویلمش ایسه ده، اشعارینک ایچنده غایت اییلری آز اولوب، اکثریسی اوسط و ادنادر. ابو تمامک انتخابده-کی اصابتی شعرده-کی مهارتندن زیاده اولوب، منتخباتی کندی اشعارندن زیاده شهرتته سبب اولمشدر. حکایات و ماجرالری چوقدر. 231 تاریخنده موصلده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

اعوام وصل كاد ينسى طيها
ذكر النوى فكأنها ايام
ثم انبرت ايام هجر اردفت
نحوى اسي فكأنها اعوام
ثم انقضت تلك السنون و اهلها
فكأنها و كأنهم احلام
§

((حماسه)) ابو ذكريا يحيى بن على تيريزينك شرحيله برابر آلمانيا علماسندن (فريتغ)ك معرفتيله 1828 تاريخ ميلاديسنده %90بونه\$ شهرنده طبع اولنمشدر. مصرده دخى بر شرحيله برابر باصلمشدر.

2-700-1

ابو تيج

ياخود %90بوتيج\$ صعيد مصرده اسيوط مديرينته بر قصبه اولوب، نيلىك جهت غريبه-سنده، قاهره-نك 350 كيلومتره جنوبنده و اسيوطدن 20 كيلومتره-لك مسافه-ده واقعدر. خرما و آفيون محصولاتى چوقدر.

3-700-1

ابو ثابت مرينى، عامر بن عبد الله

مغريده حكومت سورن بنى مريين ملوكندن اولوب، پدرى عبد الله وفاتنده بونى و برادرى سليمانى جدلرى يوسف بن يعقوبك كفالتهه براقمش؛ و 706 تاريخنده يوسف بن يعقوب وفات ايتمكله، صاحب ترجمه-نك طرفدارلرى كنديسنى تخته اجلاس ايتمشلردر. پدرينك عميجه-سى يحيى بن يعقوبك دخى تخته حق و ادعاسى اولديغندن، بر مدت صكره بونك اوغلى ابو سالم دخى سلطنت ادعاسنه قالفشمش؛ و ابو ثابت تلمسان صاحبي ابو حمو ايله بالاتفاق بونك و ديكر بعض عصاتك حقتده كلمش؛ و بر بچق سنه قدر حكم سوردكدن صكره، 708 سنه-سى ابتدالرنده طنجه-ده وفات ايتمشدر.

4-700-1

ابو ثابت يغموراسنى

تلمسانده حكومت سورن بنى يغموراسن بن زيان دولتى مغربك بنى مريين سلاله-سنه منسوب ابو الحسنك غلبه-سى اوزرينه منقرض اولمش؛ و دولت مذكوره خاندانى افرادندن عبد الرحمن اسمنده بر ذات اندلسه نفى اولنمغله، اوراده درت اولاد براقه-رق وفات ايتمشيدى. ابو الحسنك قيروانده-كى مغلوبيتى اوزرينه بنى مريين قوتى منكسر اولمغله، عبد الرحمنك اوغللردن ابو سعيد ايله صاحب ترجمه ابو ثابت تلمسانه كلوب، عربانندن و قبائل بربردن كنديلرينه التحاق ايدن طائفه-لر ياردميله ملك موروثلرينى ضبط ايدهرك، بنى يغموراسن دولتنى يكيدين احيا ايتمشلردر. 748 تاريخنده ابو سعيد بيعت اولنمش، و صاحب ترجمه وزيرى و سردارى صفتيله توسيع بلاده باشلايه-رق، بنى مرييندن بر چوق يرلر ضبط ايتمش ايسه ده، 753 تاريخنده كلياً منهزم اولوب، برادرى مقتول اولمش؛ و كنديسى فرار ايدوب، بجايه-ده طوتيله-رق، قتل اولنمشدر.

1-701-1

ابو ثور، ابراهيم بن خالد كلبى

ائمة مجتهديندن و اعلام علمادن اولوب، موثق الروايه محدثيندن و كبار فقهاء شافعيه-دندر. بغدادده طوغوب، اوراده نشأت ايتمش، و ابتدا اهل الرأى مذهبنده بولنمش ايسه ده، امام شافعى حضرتلرى بغدادده ورودنده اصحابندن اولوب، مع هذا مذهب شافعى داخلنده كندينه مخصوص بر طريق حفظ ايتمشدر. فقه و حديث و اصول و اخلاقه دائر مصنفات كثيره-سى واردر. 240 تاريخنده وفات ايتمشدر.

*- ((عمرو بن معدى كرب)) ماده-سنه دخى مراجعت.]

2-701-1

ابو ثور قلعه-سی

%قلعه ابي ثور\$ حکومت اسلاميه زماننده صقلیه %یعنی سیچلیه\$ آطه-سنده مشهور بر قلعه ایدی.

3-701-1

ابو الجارود، زیاد بن ابي زیاد

ابو حسین زید بن علی هاشمینک اصحابندن اولوب، زیدیه-دن (جارودیه) اسمیله معروف بر فرقه-نک رئیسیدر.

4-701-1

ابو جُحیفه، یاخود ابو حجیفه وهب بن عبد الله

صحابه-دن اولوب، آنجق حضرت رسول الله (صلعم)ك ارتحالرنده صبی ایدی. حضرت علینک فوق العاده محبت و توجهنی قزانوب، جانب مرتضادن (وهب الخیر) و (وهب الله) تسمیه اولنوردی؛ و حضرت علینک کافه غزوات و جهادرنده حاضر بولنمشیدی. کوفه-ده اختیار اقامت ایدوب، 72 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر.

5-701-1

ابو جُرْجا

مصر وسطیده بنی سويف مدیرینتده بر قصبه اولوب، بنی سويف شهرینک 70 کیلومتره جنوب غربیسنده واقعدر.

6-701-1

ابو جعفر البیری،

اندلس مشاهیر ادبا و شعراسندن اولوب، غایت کوزل قصاید و سائر اشعاری و ابن جابرک ((بديعیه))-سنه بر شرحی واردر، که ((طراز الحلة و شفاء الغلة)) تسمیه ایتمشدر. کنديسی طلیطله-لی و اعمی اولمغله، (الاعمی الطلیطلی) اسمیله دخی معروفدر. ابن جابرک معاصر و محبی ایدی. شو ایکی بیت جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

خل الانام و لا تخالط منهم
احداً و لو اصفى اليك ضمائره
ان الموفق من يكون كأنه
مقارب فهو الوحيد بدائره
\$

7-701-1

ابو جعفر بن الاثار، احمد بن محمد خولانی

اندلس مشاهیر شعراسندن اولوب، اشبیلیه-ده تولد و نشأت، و اورانک صاحبی معتضد عباده اختصاص ایتمشیدی. مرتب دیوان اشعاری و بعض آثار ادبیه-سی واردر. 433 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو بر ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

لم تدر ما خلدت عينك في خلدی
من الغرام و لاما كابدت كیدی
افديه من زائر رام الدنو فلم

يستطعه من غرق في الدمع ممتد
\$

8-701-1

ابو جعفر بن احمد، و بر روايته كوره ابو جعفر بن ابى احمد

اندلس ادباسندن اولوب، 545 تاريخنده ملوك موحدیندن عبد المؤمنك اسارتته دوشمش؛ و بعده كمالاتى معلوم اولوب، محبسندن چيقاريله-رق، مسند وزارتته ترفيع اولنمشيدى. موحدینك برنجى وزيرى بودر. بعض رسائلى بليغہ-سى واردر.

9-701-1

ابو جعفر بن بابويه، محمد بن على

شيعيلرك اك مشهور فقها و مفسرينندن اولوب، درنجى قرن هجرى اوائلنده قدمه طوغمش، و ركن الدين ديلىمى زماننده شهرت بولمشدر. كبير و صغير اوله-رق ايكى تفسير شريفى و ((من لا يحضره الفقيه)) عنوانيله اماميه عندنده غايت معتبر بر كتابيله ديكر بعض آثارى واردر. (صدوق) مخلصيله دخى معروفدر.

10-701-1

ابو جعفر بن سعيد عَنسى، احمد بن عبد الملك

اندلسك مشاهير ادبا و شعرا سندن اولوب، پدرى عبد الملك موحدینك اندلسه هجومى صره-سندھ اعلان استقلال ايدن طوائف ملوكدن ايدى. كرك پدرى و كرك مؤخرأ غرناطه-يى ضبط ايدن ابو سعيد كنديسىنى وزارت و كتابتده استخدام ايتمشلر سه ده، كنديسى عاشق مشرب بر آدم اولوب، اندلسك اك مشهور شاعر-لرنندن (حفصة الركونيه)-يه علاقه-سى و سربست ياشامغه ميل و هوسى اولديغندن، استعفا ايتمش؛ و شاعره مومى اليهان طولايى بينلرنده حاصل اولان رقابت اوزرينه، ابو سعيد طرفندن مالقه-ده قتل ايتديرلمشدر. اشعار رائقه-سى و عصرينك ادباسيله محاورات ادبيه-سى چوقدر. شو ايكى بيت جمله اشعار ننددر:

@@@

فقل لحريص ان يرانى مقيداً
بخدمته لاجعل الباز فى القفص
و ماكنت الاطوع نفسى فهل ارى
مطيعاً لمن عن شأ و فخرى قد نقص
\$

1-702-1

ابو جعفر بن شيرزاد، محمد بن يحيى

خلفاى عباسيه زماننده بغدادده امور حكومته تغلب ايدن رؤساى اتراكدن اولوب، اول امرده ابن رانك رجالنندن ايكن، بعده بجكم تركى-يه، و دها صكره بغداد امير العساكرى (توزون)ه انتساب ايتمش؛ و بونك طرفندن 332 تاريخنده 3000 عسكرله بغداده كوندريله-رك، بر مدت خليفه متقى-يى اخافه ايله، كيف ما يشاء حكم ايتمش؛ و 333ده مستكفى بالله مقام خلافته اجلاس اولندقدن صكره، اسماً و رسماً ابو الفرج وزير اولديغى حالده، صاحب ترجمه امور وزارتى اداره ايتمشيدى. 334 تاريخنده توزونك وفاتى اوزرينه، كنديسى امير الامرا اولمش؛ و عسكرينى بسلمك ايچون، بغداد تجار و اصنافه اغر ويركيلر طرح ايده-رك، عمومك خشنودسزلغنى موجب اولمغله، نهايت آل بويه-دن معز الدوله-نك و آل حمدانندن ناصر الدوله-نك مداخله-لرينى، و مستكفينك يرينه مطيعك مقام خلافته اجلاسنى دعوت ايتمش؛ و كنديسى كاه معز الدوله و كاه ناصر الدوله ايله برلشه-رك، او زمانلرك وقوعات سياسيه-سنه كلى مدخلى اولمش؛ و آنجق عسكرى كنديسندن آيرلمش، و اوزرينه يوريمش اولدقلرندن، نهايت معز الدوله-نك وزيرينه تسليم اولنه-رق، قورتله بيلمشدر.

2-702-1

ابو جعفر حفصی، محمد بن ادريس یمامی

ادباند اولوب، ((مناهل العرب)) عنوانيله یمامه-نك و جزيرة العربك بعض طرفلرينك احوال جغرافيه-سنی مبين مكمل و مفصل بر كتاب يازمشدر، كه ياقوت حموی طرفندن ((معجم البلدان))ك بر چوق يرلرنده بو كتابك رواياتيله استشهد اولنيور. بعض اشعارى دخى واردر. تاريخ ولادت و وفاتنه دسترس اولنه-مدى.

3-702-1

ابو جعفر طبرى،

[((ابن جرير طبرى)) ماده-سنه مراجعت.]

4-702-1

ابو جعفر طحاوى، احمد بن محمد ازدى

مشاهير فقهاء حنفيه-دن اولوب، 239 تاريخنده صعيد مصرك %طحا\$ قريه-سنده طوغمش، و 321ده قاهره-ده وفات ايتمشدر. مشاهير فقهاء شافعيه-دن مزينك همشيره-زاده-سى و شاكردى ايكن، مشار اليهك بر عتابنه دوچار اولمغله، كنديسندن آيريلوب، فقهاء حنفيه-دن ابو جعفر بن ابى عمر انك درسنه ملازمته باشلامش؛ فقهده كسب تميز ايده-رك، مصرده فقهاء حنفيه-نك رئيسى اولمش ايدى. متعدد تأليفات مفيدة-سى اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((المختصر))، ((احكام القرآن))، ((اختلاف العلماء))، ((معانى الآثار))، ((الشروط)). ادبيات و تاريخده دخى يد طولى صاحبي اولوب، بيوك بر تاريخى واردر.

5-702-1

ابو جعفر طوسى، شيخ محمد بن حسن

اعاظم علمای اماميه-دن اولوب، 460 تاريخنده وفات ايتمشدر. 20 جلد اوزره بر تفسير شريفى واردر، كه اصل اسمى ((مجمع البيان لعلوم القرآن)) اولوب، ((تفسير طوسى)) دينمكله مشهوردر. حديث و فقهه دائر ((تهذيب الاحكام))، ((النهاية))، ((المحيط)) و ((رسالة جعفرية)) عنوانلريله درت اثرى دخى واردر. ((فهرست كتب الشيعة و اسماء المصنفين)) عنوانيله پك مهم بر كتابى دخى واردر، كه كاتب چلبينك ((كشف الظنون))ى كى حروف هجا صره-سييله مرتبدر.

6-702-1

ابو جعفر منصور،

[((منصور)) ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

7-702-1

ابو جعفر نحاس، احمد بن محمد مرادى

مشاهير ادبا و علمادن اولوب، مصرده تولد و نشأت ايتمش؛ و بغداد و سائر جهاته رحلتله اخفش، زجاج، ابن الانبارى و نفطويه كى كيار ادباند اخذ و قرائت، و مصره عودتله، 338 تاريخنده وفات ايتمشدر. بخل ايله شهرتى واردر. تصانيف مفيدة-سى چوق اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((تفسير القرآن))، ((كتاب اعراب القرآن))، ((تفسير ابیات سيبويه))، ((كتاب ادب الكتاب))، ((الكافي فى النحو))، ((كتاب المعانى))، ((كتاب فى شرح المعلقات السبع))، ((طبقات الشعراء)).

1-703-1

ابو جینک

یدنجی قرن هجری اوخری شعراسندن اولوب، ابن خلکانله معاصر بولنمش؛ و مشار الیهی مدح ایتمشدن. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

صفا له القلب حتی لا یمازجه
شی سواه و اما قلبه فصفا
وزارنی طیفه و هنا یوانسنی
فاستصحب النوم من عینی و انصرفا
§

2-703-1

ابو جوارری، و غلطی ابو جواریر

بغداد ولایتک حله سنجاغنده بر ناحیه اولوب، کاه دیوانیه و کاه سماو قضاسنه ملحق بولنور.

3-703-1

ابو الجوائز، حسن بن علی واسطی

مشاهیر ادبادن اولوب، اشعار رائقه-سی و بعض آثار ادبیه-سی واردن. حسن خطه مالک ایدی. بغدادده یاشامشدن. علم حدیثله دخی توغلی و ارایدیه ده، روایتده موثوق دکلدن. 382 تاریخنده طوغوب، 460ده وفات ایتمشدن. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

دع الناس طراً و اصرف الود عنهم
اذا کنت فی اخلاقهم لا تسامح
و شیئان معدومان فی الارض درهم
حلال و خل فی الحقیقه ناصح
§

4-703-1

ابو جهل، عمرو بن هشام

قریش رؤساسندن اولوب، اصل اسمی (ابو حکم) اولدیغی حالده، حضرت نبی ذی شان (صلعم) افندمه اولان خصومتی و دین مبین اسلامه قارشی اولان کین و تعندی حسبیلله، فخر المرسلین (صلعم) طرفندن ابو جهل تسمیه بیورلمشیدی. هجرت نبویه-نک ایکنجی سنه-سی واقع اولان غزای بدرده انصاردن ابن عمرو ایله ابن عفراء طرفندن قتل، و عبد الله بن مسعود طرفندن باشی قطع اولنمشیدی. حضرت رسول الله ابو جهلی کوردکلرنده ((بو امتک فرعونی قتل اولندی)) بیوردقلری مرویدر. قتل اولندیغی وقت 70 یاشنده ایدی.

5-703-1

ابو الجیش

[[خمارویه بن طولون]] ماده-سنه مراجعت بیوریلله.]

6-703-1

ابو حاتم بن حبان، محمد -*- تمیمی

اعظام علمادن و مشاهیر فقها و محدثیندن اولوب، عراقین و خراسان و ماوراء النهر و شام و حجازک هر طرفنی کزه-
رک، استفاده و افاده ایله مشغول اولمش؛ و 354 تاریخنده وفات ایتمشد. مصنفات کثیره-سی اولوب، باشلیجه-لری
شونلردن: 5 جلد اوزره ((کتاب الصحابة))، 12 جلد اوزره ((کتاب التابعین))، 20 جلد اوزره ((کتاب اتباع التابع))، 10
جلد اوزره ((کتاب الفصل بین النقلة))، ینه 10 جلد اوزره ((کتاب علل او هام اصحاب التواریک))، 15 جلد اوزره ((کتاب
اتباع التابعین))، ((کتاب تبع الاتباع))، ((علل حدیث الزهری))، ((علل حدیث مالک))، ((علل مناقب ابی حنیفة و
مثالبه))، ((علل ما استند علیه ابو حنیفة))، ((ما خالف به الثوری))، ((ما انفرد فيه اهل المدينة من السنن))، ((ما انفرد فيه
اهل الملكة من السنن))، ((غرائب الاخبار))، ((ما اغرب الکوفیون عن البصریین))، ((ما اغرب البصریون عن
الکوفیین))، ((اسامی من يعرف بالکنی))، ((کنی من يعرف بالاسامی))، ((الفصل و الوصل))، ((موقوف مارفع))،
((آداب الرجال))، ((مناقب مالک بن انس))، ((مناقب الشافعی))، ((المعجم علی المدن))، ((کتاب المقلین من
الحجازیین))، ((کتاب المقلین من العراقیین))، ((الابواب المتفرقة))، ((الجمع بین الاخبار المتضاده))، ((وصف المعدل و
المعدل))، ((الفصل بین حدثنا و خبرنا))، ((وصف العلوم و انواعها))، ((الهدایة الی علم السنن))، بو کتابلرک اکثری
متعدد جلدلردن مرکب اولدقلری کبی، بونلردن بشقه بعض مصنفاتی دخی وارد. تألیفاتنک اک مشهوری اک صکره ذکر
اولنانی اولوب، حدیث و فقهه متعلق فوائد کثره-بی جامعد. صاحب ترجمه-نک محلنده ذکر اولنان (ابن حبان)ک عینی
اولمسی محتملدر.

7-703-1

ابو حامد اسفرانی، احمد بن ابی طاهر

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، بغدادده رئیس الفقها بولنمش، و حلقة تدریسنه اجتماع ایدن فقهانک عددی یدی یوزدن
آشاعی ایتمه-مشیدی. ((مختصر مزنی))-یه تعلیقاتی، ((التعلیقة الكبرى))، ((البستان)) عنوانلی تألیفاتیله سائر بعض
مصنفاتی وارد. 344 تاریخنده طوغوب، 370 تاریخنده بغدادده ورود، و 406ده وفات ایتمشد.

1-704-1

ابو حامد بلخی،

کیار مشایخ صوفیه-دن اولوب، مقاماتی مشهوردر. بر مدت خراسانده اقامت ایدوب، ابراهیم بن ادهم و سائر اولیاء اللهه
کوریشمش؛ و 340 تاریخنده بلخده وفات ایتمشد.

2-704-1

ابو حامد غزالی،

[[غزالی]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

3-704-1

ابو حامد مروودی، قاضی احمد بن عامر عامری

مشاهیر فقهای شافعیه-دن اولوب، مذهبه متعلق ((الجامع)) عنوانیله بر کتاب تألیف و ((مختصر مزنی))-بی شرح، و
اصول فقهه دائر دخی بعض کتابلر تصنیف ایتمشد. بصره-یه نازل اولوب، تدریسله مشغول اولمش، و 362ده وفات
ایتمشد.

4-704-1

ابو حامد نیسابوری

[[حاکم نیسابوری]] ماده-سنه مراجعت.]

5-704-1

ابو الحجاج یوسف اسرائیلی

اطبای اسلامدن اولوب، علوم ریاضیه و نجوم و هیئتده دخی ید طولی صاحبی ایدی. مصره ورود ایدوب، بر مدت تدریسه مشغول اولمش؛ و بعده حلبه انتقال ایله، صلاح الدین ایوبینک اوغلی ملک ظاهرک خدمت طبابتنده بولنمشیدی. ((رسالة فی ترتیب الادویه اللطیفة و الکثیفة)) و ((شرح الفصول لابقراط)) عنوانرله ایکی اثری وارد.

6-704-1

ابو حذیفه، مهشم بن عتبه بن ربیعہ بن عبد شمس بن عبد مناف بن قصی القرشی

صحابه-دن و اسلامده سابقیندن اولوب، حبشه هجرت ایدنلردندر. اکثر غزواتده معیت حضرت رسول اللهده بولنمش، (ویمامه) وقعه-سنده، 54 یاشنده اولدیغی حالده، شهید اولمشدر. کافر بولنان پدرینک قتلندن طرف رسالتیناهیدن منع بیوریلان بو ذاتدر. اوزون بویلی، کوزل چهره-لی، فضل و شرف صاحبی بر ذات ایدی. سهله بنت سهیل بن عمروک زوجی ایدی. *- ((واصل بن عطا)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریله.]

7-704-1

ابو حزابه، ولید بن حنیفه

دولت امویه عهدی شعرا سندن اولوب، عن اصل بدوی اولدیغی حالده، بصره-ده ساکن اولمش؛ و بر آره-لق سجستانه کوندریلوب، بعده بصره-یه عودتنده، عبد الملکه قارشی خروج ایدن ابن اشعته التحاق ایده-رک، روایتہ کوره، بونکله برابر قتل اولنمشدر. هجوہ میلی زیاده اولوب، کیمسه لسانندن قورتلہ-مازدی.

8-704-1

ابو الحزم ابن جهور، جهور بن محمد کلبی

اندلسک مشاهیر وزرا و ادباسندن اولوب، طوائف ملوکدن دولت عامریه-نک وزیر صفتیله بر مدت قرطبه-یی مستقلا اداره ایده-رک، فن اداره-ده بیوک مهارت کوسترمشدر. 435 تاریخنده وفات ایدوب، اوغلی ابو الولید یرینه کچمشدر. اشعار رائقه-سی دخی اولوب، شو بر ایکی بیت کلک وصفی حفته اولان بر قصیده-سندندر:

@@@

الورد احسن مارأت عینی واذ
کی ماسقی ماء السحاب الجسائد
خضعت نواویر الرياض لحسنه
فتذللت تنقاد و هی شوارد
\$

9-704-1

ابو حسّان زیادی

مشاهیر فقهادن اولوب، مأمونک زماننده بغدادده شرقیه قاضیسی ایدی. خلق قرآنه قائل اولمدیغیچون، موقتاً طرسوسه نفی اولنمش ایسه ده بعده اعاده و تلطیف اولنمشیدی. 242 تاریخنده وفات ایتمشدر.

10-704-1

ابو الحسن

خلفای راشدیندن حضرت علی (کرم الله وجهه) نك كنيه-سيدر. ((علی بن ابی طالب)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

11-704-1

ابو الحسن

بو اسمله ایران شعراسندن بر قاچ ذات بولنوب، بری ((سیر نور مولود)) اسمیله بر منظومه یازمش، و بری-ده دیوان انوری-یی شرح ایتمشدر. *- بری-ده شیراز ساداتندن اولوب، شاه سلیمانك زماننده یاشامش و 1005 تاریخنده هندستانك احمد آباد شهرنده وفات ایتمشدر. شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

دی شب عرق شرم تو آتش بدلم زد
پروانه ندیدیم که از آب بوزد
\$

12-704-1

ابو الحسن اشعری

کبار فقهادن اولوب، ابتدا معتزله-دن ایکن، بعده اهل سنته التحاق ایتمشدی. تصانیف کثیره-سی وارد. 324 تاریخنده وفات ایتمشدر.

1-705-1

ابو الحسن اشعری، و ابو الحسن اصطخری

[[اشعری]] و ((اصطخری)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

2-705-1

ابو الحسن اصفهانی، علی بن سهل

اوچنجی قرن هجری مشاهیر مشایخندن اولوب، جنید بغدادینك افرانندن ایدی، و مشار الیه ایله مخابراتی وارد. اقوال و مناقبی مشهوردر. اصحاب دیونك، خبرلری اولمقسزین، دینلرینی ادا ایتمك عادتی ایمش.

3-705-1

ابو الحسن انصاری، علی بن ابراهیم

اندلسده بلنسیه ادباسندن و سعد الخیرك نسلندن اولوب، اشعار رائقه-سی و بعض رسائل بدیعه-سیله تصانیف مفیده-سی وارد. تألیفاتنك اک مشهورلری شونلردر: ((کتاب الحل فی شرح الجمل للزجاجی))، ((جذوة البیان و فريدة العقیان))، ((کتاب الفرط علی الكامل)). 571 تاریخنده وفات ایتمشدر. یارلمش بر ناری وصف ایدن شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

@@@

تضاحك اترابها عندما
غدا الجو تدمع اجفانه
كما فتح الليث فاه و قد
تضرج بالدم اسنانه
\$

4-705-1

ابو الحسن انصاری، علی بن موسی

اندلسك مشاهير شعرا و حکما سندن اولوب، عن اصل جيانلى اولديغى حالده، مدت مديده فاسده اقامت، و 593 ده اوراده وفات ايتمشدر. اشعارى غايت كوزل اولوب، كيميائيه دائر ((شذور الذهب)) عنوانيله مشهور بر منظومه-سى وارد، كه استانبول كتبخانه-لرينك اكثرنده دخى نسخه-سى موجوددر. مشهور بر ((قصيده طائيه))-سى دخى وارد، كه مطلعى شودر:

@@@

بزيتونة الدهن المباركة الوسطى
غنيا فلم نعدل بها الاثص و الخمطا
\$

5-705-1

ابو الحسن بن بابويه، على بن حسين

شيعيلرك مشاهير فقها سندن اولوب، سالف الترجمة ابو جعفر صدوقك پدير. ((كتاب الشريعة)) و ((كتاب المواريث)) عنوانريله ايكي كتابي و سائر بعض آثاري وارد. 329 تاريخنده وفات ايتمشدر.

6-705-1

ابو الحسن بن عساكر، و ابو الحسن بن عصفور

[[ابن عساكر]] و [[ابن عصفور]] ماده-لرينه مراجعت.]

7-705-1

ابو الحسن بن فرات، على بن محمد

خلفاي عباسيه-دن مقتدرك وزيرى اولوب، 296 و 304 و 311 تاريخلرنده اوچ دفعه مسند وزارتته ارقا اولنمش؛ و 312 تاريخنده عزل، و مالي مصادره اولندقدن صكره، اوغلى محسن ايله برابر اعدام اولنمشدر. ثروت و ساماني فوق العاده اولوب، فقرا و محتاجينه و علما و ادبائيه اولان انعام و احسانلرى و دبده و سفاهتى حقنده پك چوق غرائب و نوادر منقولدر.

8-705-1

ابو الحسن بن مستظهر بالله

خلفاي عباسيه-دن مسترشد باللهك برادري اولوب، پدريتك وفاتيله قرداشتك جلوسنده بر كمى-يه بينه-رك، مداننه قاجمش؛ و اورادن حله صاحبي دببسه التجا ايتمش؛ و بعده واسطه كيدوب، اورالرينى ضبط اينديكندن، دببسك كوندرديكي عسكر طرفندن مغلوب اولوب، كنديسى اخذ و برادرينه سوق اولنمش؛ و خليفه طرفندن حسن معامله كوروب، ترفيه اولنمش؛ و 525 تاريخنده وفات ايتمشدر.

9-705-1

ابو الحسن بن مسعود

[[على بن مسعود]] ماده-سنه مراجعت بيوريله.]

10-705-1

ابو الحسن بن نعمان مغربی، علی -* -

مشاهیر قضاتدن اولوب، 329 تاریخنده مغریده طوغمش؛ و مصره کله-رک، ملوک فاطمیهدن معز و عزیزک زماننده طقوز اون سنه قاضی القضاة بولندقدن صکره، 374 تاریخنده وفات ایتمشدر. عالم و ادیب بر ذات ایدی.

11-705-1

ابو الحسن بن هبل، مهذب علی بن احمد

مشاهیر اطبای اسلامدن اولوب، عن اصل بغدادلی اولدیغی حالده، موصلده اختیار اقامتله، علم طب تدریسلیله مشغول اولمش؛ و بر وقت خلاط شهرنده اورانک صاحبی شاه ارمنک یاننده بولنمش ایدی. طبده و سائر اکثر فنونده ید طولی صاحبی اولوب، طبه دائر ((المختار)) عنوانلی 4 جلد اوزره بر کتابی وارد.

12-705-1

ابو الحسن بن هبة الله

[[سعید بن هبة الله]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.

1-706-1

ابو الحسن تمیمی، علی بن محمد انطاکی

ائمة علمادن اولوب، ادبیات، حساب، فقه، قرانت و سائر علومده عصرینک فریدی ایدی. 299 تاریخنده آنطاکیهده طوغوب، بعده اندلسه هجرتله، بر چوق وقت تدریسله مشغول اولدقدن صکره، 377 تاریخنده قرطبهده وفات ایتمشدر.

2-706-1

ابو الحسن جرجانی

[[جرجانی]] ماده-سنه مراجعت.

3-706-1

ابو الحسن حرّانی، ثابت بن ابراهیم

مشاهیر اطبای اسلامدن، اولوب، 283 تاریخنده رقهده طوغمش، و 365ده بغدادده وفات ایتمشدر. ((اصلاح مقالات من کناش یوحنا بن سرابیون)) عنوانیله بر کتابی و کندیسندن صورلمش بعض اسئلة فنیه-نک جوابلرینی حاوی رسائی وارد.

4-706-1

ابو الحسن حمیری، نور الدین علی بن احمد بن حمدون

اندلس مشاهیر ادباسندن اولوب، نحو و لغتده عصرینک امامی ایدی. مالقه شهرنده تولد و نشأت ایدوب، بعده شرقه رحلت ایتمش ایدی. اشعاری کوزل اولوب، شو بر ایکی بیت 667 تاریخنده اندلسده انشاد ایتمش اولدیغی بر اوزون قصیده-سندندر:

@@@

فؤاد بایدی النائبات مصاب
و جفن لفیض الدم فیہ مصاب
تتائم دیار قد الفت و جیره
فهل لی الی عهد الوصال ایاب
\$

5-706-1

ابو الحسن خرقاتی، علی بن جعفر

کیار مشایخ صوفیه-دن اولوب، حضرت بابزید بسطامینک ارشادیلہ تنویر باطن ایتمشیدی. طبیعت شعریه-سی دخی اولوب، شو رباعی جمله انفاس متبرکه-سندندر:

@@@

اسرار از لرا نه تودانی و نه من
وین حرف معمانه توخوانی و نه من
هت از پس پرده کفتکوی من و تو
کر پرده بر افتد نه تومانی و نه من
\$

6-706-1

ابو الحسن رازی، عبد الرحمن بن عمر

مشاهیر علما و حکمای اسلامدن اولوب، علی الخصوص علم نجوم و هیئتہ دائر معلومات واسعه-سی وار ایدی، بو فنده بر قاچ کتاب یاز مشدر. آل بویه-دن عضد الدوله-نک عندده قدر و اعتباری پک عالی اولوب، پک چوق احسانلرینه نائل اولمشیدی. 291 تاریخنده %ری\$ده طوغوب، 376ده بغدادده وفات ایتمشدر. ثوابت حقنده بری منظوم و دیکری منثور ایکی کتابی، اشعه-نک صورت انتشارینه دائر بر تألیف قیمتداری و ثوابت و سیارات و بروجک صور و احوالی حقنده مکمل و مصور بر اثری وارد.

7-706-1

ابو الحسن زاغونی، علی بن عبد الله

مشهور ابو الفرجک شیخی و مربیسی اولوب، ((تاریخ زاغونی)) اسمیلہ معروف بر تاریخک مؤلفیدر. 455 تاریخنده طوغوب، 527ده وفات ایتمشدر.

8-706-1

ابو الحسن شاذلی،

[[شاذلی]] ماده-سنه مراجعت بیوریلہ.]

9-706-1

ابو الحسن طوسی، مؤید بن محمد

ائمة محدثیندن اولوب، 524 تاریخنده طوسده طوغمش، و 617ده نیسابورده وفات ایتمشدر.

10-706-1

ابو الحسن عبدی، رضین بن معاویه

مشاهیر محدثین اولوب، ((الجامع بین الصحیحین)) عنوانیله بر تألیفی واردر. 520 تاریخنده وفات ایتمشدر.

11-706-1

ابو الحسن عسکری، هادی بن محمد جواد بن علی رضا

انمة اثنا عشر دن اولوب، 214 تاریخنده مدینه منوره ده طوغمشیدی. خلفای عباسیه دن متوکل بو ذاتک خانه سنده اسلحه و سائر مهمات بولندیغنی و امارت هوسنده اولدیغنی خبر ویردکلرندن، کیجه لین بعتة بر طاقم اتراک کوندریلوب، خانه سی باصلمش، و خیر ویریلن مواددن بر شی بولنمیوب، کندیبسی صالحانه و فقیرانه بر حالده و تلاوت آیات کریمه ایله مشغول بولنمش اولدیغندن، خلیفه نك یاننه کتیرلدکده، اکرام و تعظیمنه مبالغه اولنمش ایسه ده، مؤخرأ منافق لک افترالری اکسیک اولمدیغندن، نهایت (عسکر) اسمیله دخی معروف اولان %سرمن رأی\$ قصبه سنده اقامته مأمور اولمش؛ و اوراده 20 سنه دن زیاده طورمغله، عسکری تسمیه اولنمش؛ و 254 تاریخنده قصبه مذکورده ارتحال ایتمشدر.

12-706-1

ابو الحسن عینی، علی بن سعید

اندلسک اعظم مورخیندن اولوب، بری شرقه و دیگر غریبه مخصوص اولمق اوزره، ایکی مفصل تاریخ یازمشدر، که ایکیسی برلکده 150 جلددن عبارتدر. کره ارضک احوال جغرافییه و تاریخیه سنی مصور دیگر بر اثری دخی واردر که بر نسخه سی انکتره ده اوقسفورد شهرنده کائن %بولدیانه\$ کتبخانه سنده 874 رقمیله مرقم اوله رق موجوددر. صاحب ترجمه 673 تاریخنده وفات ایتمشدر.

1-707-1

ابو الحسن قطب شاه

هندستانده حکم سورمش اولان دولت قطب شاهیه نك حکمدار اخیری اولوب، عبد الله قطب شاهک اخرت اوغلی ایدی. 1083 تاریخ هجریسنده حیدرآبادک %کلکنده\$ شهرنده تخت موروثنه جلوس ایتمش ایسه ده، 1098 تاریخنده مملکت مذکوره عالمکیر طرفندن فتح اولنمغله، صاحب ترجمه بر قلعه یه حبس اولنه رق، 1112 تاریخنده وفات ایتمشدر.

2-707-1

ابو الحسن کلی

بنی طبریدن صکره درنجی قرن هجریده صفلیه ده حکومت سورن و مصرده کی (عبیدییه) نامنه خطبه اوقوتان (بنی ابی الحسن) و نام دیگرله (کلبیون) امراسنک جدیدر. امارت مذکوره یی تأسیس ایدن حسن بن علی صاحب ترجمه نك تورونی ایدی. بو ذات 335 تاریخنده منصور عبیدی طرفندن دونما ایله کوندریله رک، جزیره یه وصولنده بنی طبریدن اولان اسمعیلک مدافعه یه اقتدار ای اولمدیغندن، اهالی کندیبسنه تابع اولمش؛ و متعاقباً روم ایمپراطوری طرفندن صفلیه نك استردادچیون دونما کوندرلش ایسه ده، حسن مصردن کوندریلن دونما ایله مسینه ده روم دونماسنی مغلوب، و %قلوریه\$ یعنی قلابره جهنلرینی دخی ضبط ایتمش؛ و او صره ده منصور وفات ایدوب، اوغلی معز جلوس ایتمکله، حسن مصره عودت ایدوب، اوغلی ابو الحسن صفلیه امارتنده قالمشیدی. ابو الحسن صفلیه نك هنوز اله کچمه مش بعضی قلاعی فتح ایتمکله مأمور اولمش ایسه ده، قسطنطینییه روم ایمپراطورلغندن ینه مکمل بر دونما تجهیز و سوق اولنمقده بولندیغنی خیر آنمغله، ینه پدری حسنک قومانده سیله مصردن دونما و عسکر کوندریله رک، مسینه بوغاننده بر بیوک محاربه بحریه و بریه اولمش؛ و ابتدا روملر غالب کلمشلسه ده، مسلمانلر جزیره دن صاغ چیقماغه قرار ویره رک، مایوسانه حربه کیرشدکلرندن، (وقعة المجاز) نامیله معروف اولان بر محاربه قطعیه اوزرینه روملری مغلوب، و دونمالرینی احراق ایتمشدر، که بوده 354 تاریخنده واقع اولمشدر. بونی متعاقب حسن وفات ایتمشدر. بنو ابی الحسن و نام دیگرله کلبیون امراسی اون کشی اولوب، 95 سنه صفلیه ده امارت ایتمشدر.

3-707-1

ابو الحسن کلبی، احمد بن حسن

صقلیه-ده امارت سورن کلبیون امراسنک ایکنجیسی اولوب، آنف البیان حسن بن علی بن ابی الحسنک اوغلیدر. ماده آنفه- ده بیان اولندیغی اوزره، 354 تاریخنده امرای مومی الیهمک برنجیسی اولان حسنک وفاتی اوزرینه، معز طرفندن (یعیش) اسمنده بر ذات صقلیه امارتنه تعیین و اعزام اولنمش ایسه ده، اهل جزیره کندیسنی قبول ایتمیوب، صاحب ترجمه-یی امارته انتخاب ایتمشلدی. آنجق او صره-ده ظهور ایدن بر فتنه-یی تسکینه مقتدر اوله-مدیغندن، معز طرفندن برادری (ابو القاسم علی بن حسن) وکاله امیر تعیین اولنمش؛ و ابو الحسن 359 تاریخنده طرابلسده وفات ایتمشدر.

4-707-1

ابو الحسن مرینی، علی بن ابی سعید عثمان

مغرب اقصاده یعنی فاسده حکم سورن بنی مرین ملوکنک اک بیوک و اک مشهوری اولوب، طرابلس غربه قدر بتون آفریقای شمالی-یی و اندلسک بر قسمنی قالمروی دائره-سنه ادخال ایتمشیدی. پدرینک وفاتی اوزرینه، 731 تاریخنده تخته جلوس ایتمش؛ و 21 سنه سورن مدت سلطنتنی محاربه ایله کچیروب، اندلس خرسنیانلریله ایندیکی محاریاتک بر ایکیسنده مغلوب اولمش؛ و حتی اسپانیوللر حرمک بولندیغی سرایه مستولی اولوب، فوق العاده سودیکی زوجه-سی فاطمه-یی (که بنی حفصدن ابو یحیانک قیزی ایدی) و عمیجه-سنک قیزی عایشه-یی و بر چوق نسوان و اطفالنی قتل ایتمشلدی. نهایت توننده کلی بر انهمه اوغرایوب بحراً عودت ایدرکن، 600 کمیدن عبارت 1@ اولان دونماسی و ایچنده بولنان عسکرلیه 400 علما و سائره غرق اولوب، کندیسنی بر تخته-یه یاپیشه-رق، کوچ حال ایله ساحله چیقه-بیلمش ایدی. بعده اوغلی ابو عنان عصیان ایدوب، واقع اولان محاربه-ده غالب کملکه، ابو الحسن استیمان ایتمش؛ و متعاقباً 752 تاریخنده وفات ایتمشدر. غایت جسور و فعال بر پادشاه اولوب، شهرت و شانه و دارات و دبدبه-یه زیاده-سیله مائل ایدی. مصر حکمداری ملک ناصر محمد بن قلاوونه غایت ذی قیمت بر طاقم هدیه-لر کوندمش؛ و کندی الیله یازدیغی بر مصحف شریفی فوق العاده صورته تزیین و تذهیب ایده-رک، هدایای سائره ایله برابر حرم شریفه اهدا ایتمشیدی. سودان حکمدارلرندن (منسا موسی) و بعده اوغلی (منسا سلیمان) ایله دخی هدیه-لر تعاطی ایتمشیدی. آفریقای شمالیده خیرات و اعماراتی چوق اولوب، از آن جمله تونسک جهت غربیه-سنده %منصوره\$ اسمیله یکی بر قصبه، مغرب اقصانک %مکناسه\$ شهرنده بیوک و مکمل بر مدرسه و بر چوق کوپریرلر، قلعه-لر، زاویه-لر، چشمه-لر و سائره تأسیس و بنا ایتمشدر.

1-708-1

ابو الحسن موصلی، عقیف الدین علی بن عدلان

مشاهیر علمادن اولوب، علی الخصوص حل الغازده مهارت تامه-سی وار ایدی. ((عقله المجتاز فی حل الالغاز)) عنوانیله بر کتاب دخی تألیف ایتمشدر. 583 تاریخنده طوغوب، 666ده وفات ایتمشدر.

2-708-1

ابو الحسن وادی آشی، علی بن محمد

اندلس ادبا و شعراسندن اولوب، %وادی آش\$ده تولد، و غرناطه-ده نشأت ایتمش؛ و دها اوتوز یاشنه اصل اولمه-دن، 750 تاریخنده طاعوندن وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت مشهور ابن خطیبک مدحنه دائر سویلمش اولدیغی بر قصیده-سندندر:

@@@

هو العلا جری بالیمن طائره
فکان منک علی الآمال ناصره
و لو جری بک ممندا الی امد
لاعجز الشمس ما آبت عسکره

\$

3-708-1

ابو الحسن واعظ، سعد الله بن نصر الله

مشاهیر و عاظدن اولوب، مشایخ صوفیه ایله مناسباتی و شعر و ابیاتدن بهره-سی و ار ایدی. 564 تاریخنده وفات ایتمشدر. شو بیت جمله اشعارندندر:

@@@

لی لذة فی ذلتی و خضوعی
واحب بین یدیک سفک دموعی

\$

4-708-1

ابو الحسن هروی

[((هروی)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

5-708-1

ابو الحسین بصری، محمد بن علی

معتزله مذهبی اوزره ائمه متکلمیندن و اطبای اسلامدن اولوب، فصیح اللسان و ادیب بر ذات ایدی. بصره-ده طوغوب، بغدادده اقامت و تدریسه اشتغال ایتمش، و 436 تاریخنده اوراده وفات ایلمشدر. اصول فقهده ((المعتمد)) عنوانیله بیوک و معتبر بر کتابی وارد، که فخر الدین رازینک ((المحصل)) عنوانلی کتابنی تحریر ایچون مأخذی و مرجعی بولنمشدر. 2 جلد اوزره ((تصفح الادلة))، ((شرح الاصول الخمسة))، ((غرر الادلة))، ((کتاب فی الامامة)) عنوانلریله درت کتابی و سائر بعض آثاری دخی وارد.

6-708-1

ابو الحسین بن ابی یعلی

فقهاء حنبلیه-دن اولوب، ((طبقات الحنبلیه)) عنوانیله بر کتاب یازمش؛ و 526 تاریخنده وفات ایتمشدر. ابن رجب اسمیله معروف شیخ زین الدین عبد الرحمن و یوسف بن حسن مقدسی بو کتابک ذیللرینی یازمشلردر. بو ایکی ذاتدن برنجیسی 795ده و ایکنجیسی 871ده وفات ایتمشدر.

7-708-1

ابو الحسین بن سراج

اندلس وزرا و ادباسندن اولوب، فتح بن خاقان ((قلائد العقیان))نده بر چوق مدحله بر ابر بعض اشعارینی ایراد ایدیورسه ده، تاریخ و محل ولادت و وفاتنی بیان اویتمیور.

8-708-1

ابو الحسین خرقانی

مشاهیر صوفیوندن اولوب، طریق صوفیه-یه متعلق ((مرآت المحققین)) و ((شرح مخزن الاسرار)) عنوانلریله ایکی کتاب یازمش؛ و 376 تاریخنده وفات ایتمشدر.

9-708-1

ابو الحسين قدوری، احمد بن محمد

مشاهیر فقهاء حنفیه-دن اولوب، عراقده فقهاء حنفیه-نك رئيسی ایدی. علم حدیثده و ادبیاتده دخی ید طولاسی اولوب، بعض کتابلر تالیف ایتمشدر. ابو حامد اسفراینی ایله مناظراتی واردر. 362 تاریخنده طوغوب، 428ده بغدادده وفات ایتمشدر.

10-708-1

ابو الحسين هاشمی، زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب

شرفادن اولوب، علم حدیث و کلامده و ادبیاتده ید طولی صاحبی ایدی. روایتده کوره علم کلامی ائمه معتزله-دن و اصل بن عطادن تحصیل ایتمش؛ و بناءً علیه معتزله-یه پیرو اولمش ایدی. پدریله برادری محمد بن علی بن عثماندن روایت احادیث شریفه ایتمشدر. زیدیه مذهبده بولنانلر بو ذاته منسوبدرلر. ملوک امویه-دن هشام بن عبد الملکدن بعض جفالر کورمکله، کوفه-یه کیدوب، خروج ایتمش ایسه ده، موفق اوله-میوب، 123 تاریخنده یوسف بن عمر ثقفی طرفندن اخذ و قتل و صلب، و بدنی احراق اولنمشدر. جد امجدی حقنده اولان شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

و من فضل الاقوام یوما برأیه
فان علیا فضلتها المناقب
و قول رسول الله و الحق قوله
و ان رغمت منه الانوف الكواذب
بانك منی یا علی معالنا
کهارون من موسی اخ لی و صاحب
دعاه ببدر فاستجاب بامرہ
فبادر فی ذات الاله یبادر
§

1-709-1

ابو حفص

خلفای راشدیندن حضرت عمر بن خطابک کنیه-سیدر. ((عمر بن خطاب)) ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

2-709-1

ابو حفص حداد، عمر بن سلمه

نیشابورک مشاهیر اولیاسندن اولوب، اقوال و مقاماتی مشهوردر. 264 تاریخنده ارتحال ایتمشدر.

3-709-1

ابو حفص حفصی، عمر بن ابی زکریا یحیی

بنی حفص ملوکندن اولوب، ابن ابی عماره فتنه-سنده کندینی قورتاره-رق، مورخ مشهور ابن خلدونک جدی محمد بن ابی بکر بن خلدونله و دیگر ایکی ذاتله برابر %سنان قلعه-سنده اختفا ایتمشدی. 673 تاریخنده خلق ابن ابی عماره-نك ظلمندن بیزار اولمغله، اجتماع ایدوب، صاحب ترجمه-یه بیعت ایتمشدر. ابو حفص سنه مذکورده-ده تونسہ کیروب، (مستنصر بالله) لقبیله تلقب ایتمش؛ و کندیسی عادل و صالح بر حکمدار اولمغله، تلمساندن طرابلسه قدر اولان ممالکی تحت اطاعتنه آلمشیدی. یالکز زاب جهتنی برادری ابو زکریا استیلا ایتمشیدی. صاحب ترجمه 11 سنه 8 آی حکومت

سوردکدن صکره، 694 تاریخنده وفات ایتمشدر. اوغلی عبد اللهی ولی عهد براقمشیدیسه ده، موحدین شیخلری بونی صغز سنندن طولایی قبول ایتمدکلرندن، اولیادن شیخ ابو محمد مرجانینک اشارتیه (ابو عسیده) بیی انتخاب ایتمشدر.

4-709-1

ابو حفص حفصی، عمر بن ابی یحیی ابی بکر

بو دخی بنی حفص ملوکندن اولوب، پدینک کوچک اوغلی اولدیغی حالده، ابو بکرک وفاتنده، وزیر ابن تافراکینک معاونتیه، تختی ضبط ایده-رک، بیوک برادری ابو العباس احمدی بینلرنده واقع اولان محاربه-ده قتل ایتمشیدی. او آرالق ابن تافراکین بنی مریندن سالف الترجمه ابو الحسنه قاچوب، کندیسنی بنی حفصک مالکنی ضبطه ترغیب ایتمکندن، ابو الحسن سوق عسکر ایده-رک، 748 تاریخنده قابسه-کی صوک غالبیتنده صاحب ترجمه-یی قتل، و ملکنی ضبط ایتمشدر. ابو حفصک مدت حکومتی 10 آی ایله 13 کوندر.

5-709-1

ابو حفص سهروردی

[(سهروردی)) ماده-سنه مراجعت بیوریه.]

6-709-1

ابو حفص شیلی، زین الدین اقرش عمر بن حسام

دمشق صلحای ادباسندن و فقهاء شافعیه-دن اولوب، 684-ده طوغمش، و 749-ده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

قد اثلتنی الخطایا

فکیف اخلص منها

یارب فاغفر ذنوبی

و اصفح بفضلك عنها

\$

7-709-1

ابو حفص شطرنجی، عمر بن عبد العزیز

مشاهیر شعرادن اولوب، پدری خلفای عباسیه-دن ابو جعفر منصورک آز ادلیسی بولنمش اولمغله، مهدینک خانه-سنده و اولادی معیتنده بیویوب، تحصیل علم و ادب ایتمش؛ و شطرنجه زیاده-سیله ابتلاسی اولدیغندن، شطرنجی لقبیه تلقیب اولنمش ایدی. مهدینک وفاتنده قیزی (علیه) بیه انتساب ایتمش ایدی. هارون الرشیدله لعض ماجرالری واردر، و مشار الیهک اولادینه دخی ندیمک ایدوب، معتصمک زمان خلافتنده وفات ایتمشدر. شو ایکی بیت جمله اشعار رائقه-سنندن:

@@@

تحبب فان الحب داعية الحب

و کم من بعید الدار مستوجب القرب

اذا لم یکن فی الحب عتب و لا رضا

فاین حلاوات الرسائل و الکتب

\$

8-709-1

ابو حفص عمر بن احمد

مشاهیر علمادن اولوب، تألیفات کثیره صاحیبدر. اڭ مشهور آثاری بر تفسیر شریفله ((ترغیب)) و ((مسند)) عنوانلی کتابلریدر. 385ده وفات ایتمشدر.

1-710-1

ابو حفص عمر بن عبد العزیز،

[[عمر بن عبد العزیز]] ماده-سنه مراجعت بیوریلله.]

2-710-1

ابو حفص عمر غزنوی، سراج الدین -*.

مشاهیر فقهاء حنفیه-دن اولوب، ((زبده الاحکام)) عنوانلی کتابک مؤلفیدر. 773 تاریخنده وفات ایتمشدر.

3-710-1

ابو حفص عمر هنتاتی

بنی حفص دولتک مؤسسیدر. [[حفص]] ماده-سنه مراجعت بیوریلله.]

4-710-1

ابو حفص کبیر

بخار انک مشاهیر فقهاسندن اولوب، محمد بن اسماعیل بخارینک زماننده بر حیات ایدی. اوغلی دخی مشاهیردن اولوب، (ابو حفص صغیر) اسمیله معروفدر.

5-710-1

ابو الحکم

اوائل اسلامدن ظهور ایدن اطبادن اولوب، نصرانی المذهب ایدی. معاویه بن ابی سفیانک خدمت طبابتنده بولنوب، فوق العاده محرم و معتمدی اولمغله، بعض اغراضنه دخی آلت اولمشیدی. یوز یاشنی تجاوز ایدوب، عبد الملک بن مروانک وفاتنده بر حیات ایدی.

6-710-1

ابو الحکم بن غلندو

اندلسک مشاهیر اطباسندن اولوب، طبابتده مهارت تامه-سی اولدیغی کبی، شعر و ادبیاتدن دخی بهره-سی وار ایدی. اشبیلیه-ده تولد و نشأت ایتمش؛ و 580 تاریخلرنده بر حیات بولنوب، منصوره انتساب ایتمشیدی. حسن خطه دخی مالک ایدی. متعدد تألیفاتی واردر. مراکشده وفات ایتمشدر.

7-710-1

ابو الحکم مغربی، عبید الله بم مظفر باهلی

مشاهیر اطبا و حکامان اولوب، 486 تاریخنده اندلسک %مریه\$ شهرنده طوغمش؛ و 516 تاریخنده شرقه رحلتله، ایفای حج ایتدکن صکره، بر مدت دمشق، اسکندریه و صعید مصرده اقامت، و بعده عراقه عزیمتله، بر مدت بغدادده مکث اینمش؛ و 521 سنه-سنده سلطان محمود بن ملکشاهه انتسابله، مشار الیهک اردوسیچون 40 دوه اوزرنده نقل اولنور بر متحرک خسته-خانه یامشیدی. مؤخرأ دمشقه عودتله، بر اجزاخانه آچه-رق، و اجرای طبابت ایده-رک، 549 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. کندیبسی موسیقی-یه دخی آشنا و عود چالمقده ماهر و اکلنجه-یه زیاده-سیله مائل ایدی. ادبیاتده دخی ید طولی صاحبی اولوب، غایت عذب اللسان بر شاعر ایدی. علی الخصوص هجو و هزلایته زیاده میلی اولوب، هجو ایندیکی آدملری اکثریا اولمش فرض ایده-رک، مرثیه طرزنده هجویه-لر سویلمشدر. شعرای معاصرینله مهاجراتلری وارد. اشعارینی جمع و تدوین ایده-رک، ((نهج الوضاعه لاولی الخلاعه)) تسمیه ایتمشدر. وفاتنه قریب سویلمش اولدیغی شو رباعی جمله اشعارندندر:

@@@

یا لهف نفسی اذا درجت فی الکفن
و غیبونی عن الاهلین و الوطن
و قیل لا یبعدن من کان ینشدنا
انا الذی نظر الاعمی فلم یرنی
\$

8-710-1

ابو حماد

مصر اسفله شرقیه مدیرینتده بر بیوک قریه اولوب، بنهادن سویشه کیدن دمیر یولک زقازیقندن صکره ایکنجی موقفیدر.

9-710-1

ابو حمزه بن نصر انصاری

صحابه-دن و فقهاء سته-دن اولوب، (ابن مالک) دینمکله دخی معروفدر. 91 تاریخنده، 103 یاشنده اولدیغی حالده، بصره-ده وفات ایتمشدر. صحابه رسول الله (صلعم)ک اک صکره وفات ایدنیدر.

10-710-1

ابو حمزه خارجی، مختار بن عوف ازدی

خوارج اباضیه-دن اولوب، بصره-لیدر. هر سنه مکة مکرمه-یه کیدوب، خلقی بنی امیه-نک اخیری اولان مروان حمارک علیهنه دعوت ایتمکده ایکن، نهایت 128 سنه-سی نهایتنده (طالب الحق) دینمکله معروف اولان عبد الله بن یحیی ایله برلشه-رک، برلکده حضر موته عزیمتله، اوراده طالب حقه بیعت ایتدکن صکره، 129 تاریخنده حج زماننده یدی یوز کشی ایله مکة مکرمه-یه کیدوب، مروان طرفندن والی بولنان (عبد الواحد بن سلیمان بن عبد الملك) مدینه-یه چکلمکه مجبور ایتمش؛ و ایرتسی سنه مدینه منوره-یی دخی ضبط ایله، عبد الواحدی شامه قاچمغه مجبور ایتمشیدی. ینه او سنه عسکر ترتیب ایده-رک، شامک اوزرینه یوریمکده ایکن، مروان طرفندن محاربه-یه مأمور اولان عبد الملك بن محمد ابن عطیه کندیبسنه غلبه چالوب، قتل ایتدکن صکره، حضر موته کیدوب، طالب حقی دخی اولدیرمشدر. صاحب ترجمه فصیح اللسان بر آدم اولوب، مکة و مدینه-یی فتحنده بعض فصیح خطبه-لر ایراد، و اجرای عدل و داد ایتمشدی.

1-711-1

ابو حمزه خراسانی

عن اصل نیسابورلی اولوب، بغداد مشایخیه کوریشمش، و جنیدک اصحابی صره-سنه داخل اولمشیدی. 309 تاریخنده وفات ایتمشدر.

تلمسانده حکومت سورن بنی زیان و نام دیگرله یغمراسنی ملوکندن اولوب، 707 تاریخنده، برادرینک وفاتی اوزرینه، جلوس ایتمش؛ و تدبیر و جسارت صاحبی بر حکمدار اولمغله، ملوک زناته بیننده برنجی اوله-رق، لوازم سلطنتی استکمال ایتدکن صکره، مغرب اقصاده حکم سورن بنی مرینله عقد مصالحه ایتمش؛ و بنی توجین و مغراوه کبی قبائل بربری تحت اطاعته آلمشیدی. 11 سنه حکومت سوردکن صکره، 718 تاریخنده اوغلی ابو تاشفین طرفندن قتل اولنمشدر.

بو ذات بنی مریندن ابو عنان طرفندن ضبط و امحا ایدلمش اولان بنی یغمراسن بن زیان دولتتی تجدید ایتمشدر. ابو عنانک غلبه-سی اثناسنده ابو ثابت یغمراسنی ایله برابر تونس فرار ایدوب، بعده 759 تاریخنده قومندن بر طاقم آدملرله تلمسانه عودت ایله، ملک موروثی ضبط ایتمش ایسه ده، متعاقباً ابو عنانک کوندردیکی عسکره مقاومت ایده-میوب، صحرایه طوغری قاچمش، و صکره ینه رجوع، و بر قاچ دفعه مغریه طوغری بنی مرین الکاسنه دخول ایله، نهب و غارت ایتمش؛ و نهایت تلمسانی قورتاروب، حکومت سورمکه باشلادقن صکره، بیوک اوغلی سالف الترجمه ابو تاشفین و عمزاده-سی ابو زیان ایله اوغراشمغه باشلایه-رق، بر ایکی دفعه مغلوب، و تلمسانی ترکه مجبور اولمش؛ و حتی بر آره-لق، بر قلعه-ده قپانمش؛ و نهایت بر کونی وقوعاتسز کچمین 30 سنه-لک دغدغه-لی بر حکومتن صکره، 791 تاریخنده اوغلیله محاربه ایتمکده ایکن، آتندن دوشوب، عسکرک بری طرفندن قتل اولنمشدر. ولادتی 723 تاریخنده-در. یکین تأسیس ایتدیکی بنی زیان دولتی 866 تاریخنه-دک باقی قالمشدر. ابو حمو عادل و ادیب و محب علما بر حکمدار اولوب، او قدر وقوعاتک آره-سند مدرسه-لر و سائر ابنیه خیریه تأسیسنه و مدرسه-ده طلبه صنفنه کیروب، استماع درسه و کتاب یازوب شعر سویلمکه و دها نیجه خیرات اعمارینه وقت بولمشیدی. اوغلی ابو تاشفین ایچون سیاست و اداره ملک حقدده ((قلاند الدرر)) عنوانیله بر کتاب یازمشدر. پدرینک نامنه حرمة ((مدرسه یعقوبیه)) نامیله بیوک و مکمل بر مدرسه بنا ایتمشیدی.

اهل سنت ائمه اربعه-سنگ برنجیسی اولوب، شریعت غرای محمدیه-نک بر رکن اعظمیدر. نسب عالیلری فرسک بر بیوک خانداننه منتهی اولوب، بیوک پدری دین اسلامی قبول ایتمشیدی. حضرت امام 80 تاریخنده کوفه-ده طوغوب، صحابه-دن انس بن مالک، عبد الله بن ابی اوفی، سهل بن سعد ساعدی و ابو الفضل عامر بن وائله-یه یتیشمش ایسه ده، هیچ بریله کوریشه-مه-مشدر. فقهی حماد بن ابی سلیمانندن اخذ و تعلم ایدوب، تابعین کرامدن بر چوق ذواتله و امام جعفر صادقده دخی ملاقات ایده-رک، استماع احادیث شریفه ایتمشیدی. ابو حنیفه مذهب امامی اولمیه ایدی، بیوک بر حکیم اوله-جق صورتده فوق العاده بر عقل و ذکاوته مالک اولدیغندن، آز وقت ظرفنده فقهده مثل و نظیری بولنمیه-جق بر درجه-یه کلمکله، شهرتی عالمکیر اولوب، ملوک امویه-نک اخیری اولان مروان بن محمدک زماننده عراقین والیسی بولنان یزید بن عمر فزاری کندیسنه کوفه قضاسنی تکلیف ایتمش ایسه ده، حضرت امامک زهد و تقوی و ورعی دخی علم و ذکاوتی درجه-سند بولنمغله، حسب البشریه حقوق عبادی اداره-ده قصور ایتمکن قور قدیغندن، منصب قضایی رد، و مومی الیه یزیدک امریله باشنه یوز اون قامچی اولدیغی حالده، ینه امتناعده اصرار ایتمشیدی. دور خلافت عباسیلره انتقال ایدوب، بغداد تأسیس اولندقن صکره، ابو جعفر منصور طرفندن بغداده جلب اولنه-رق، ینه کندیسنه مسند قضا تکلیف اولنمش ایسه ده، مصرانه رد ایتمشیدی. برنجی اوله-رق فقهی ابوابه تقسیمله تدوین و فرائض و شروط کتابلرینی وضع ایدن ابو حنیفه-در. کرک فقهده-کی معلومات واسعه-سی و علی الخصوص قیاسده-کی قوت خارقه العاده-سی و کرک زهد و تقوی و حلم و صلاح حالی حقدده پک چوق نادر منقول اولوب، مناقبی جلدلرله کتابلر طولدیرمشدر. طلبه-سی پک چوق اولوب، ایچلرنده بعض بیوک مجتهدلر دخی یتیشمشدر. 150 تاریخنده 70 یاشنده وفات ایتمشدر. روایته کوره، ابو جعفر منصور طرفندن تکلیف اولنان قاضی القضاة منصبینی قبول ایتمدیکیچون، زندانه آتیله-رق، قامچی ایله ضرب، و بهر کون اون قامچی ضم اولندیغندن، قامچیلرک عددی یوزه بالغ اولنجه، متأثراً وفات ایتمشدر. سلطان ملک شاه سلجوقینک وزراسندن شرف الملك ابو سعد محمد بن منصور خوارزمی حضرت امامک مرقدی اوزرینه مکمل بر تریه انشا ایتمشیدی، که مؤخرأ سلاطین عظام عثمانیه طرفندن دفعتله تعمیر و تزیین اولنمشدر. ابو حنیفه-نک مذهبی دولت علیه

عثمانيه زماننده زياده-سيله توسع و تعمم ايدوب، دولت مشار البيهانك مذهب رسميى حكمنه كچمشدر. بوكون كره ارضك اوزرنده بولنان اهل اسلامك نصفندن زياده-سى و اهل سنتك قسم اعظمى بو مذهبه تابعدرلر.

1-712-1

ابو حنيفة الدينورى، احمد بن داود

مشاهير رياضيون اسلامدن اولوب، علوم رياضيه و هيئت و نجومده عصرينك فريدى و بلكه بتون رياضيون اسلامك سربلندى اولديغى كى، نباتات و ادبيات و نحو و لغت و تاريخده دخى يد طولى صاحى بر حكيم ايدى. بر مكملى تفسير شريفيله بر مفصل تاريخى و فنون مذكوره-يه متعلق بر چوق تاليفاتى اولوب، باشليجه-لرى شونلردر: ((اصلاح المنطق))، ((جواهر العلم))، ((كتاب فى الجبر و المقابلة))، ((كتاب فى حساب الخطاين))، ((كتاب الفصاحة))، ((كتاب فى النبات))، ديكر ((كتاب فى النبات))، ((كتاب الوصايا))، ((كتاب لحن العامه)). نباتات حقنده اولان مذكور ايكي كتابى يك مقبول و معتبر اولديغى كى، علمى اسلامك سمايه و جو هوايه و سائر علوم فلكيه و رياضيه-يه دائر اولان كافه معلوماتلرينى جامع ((كتاب فى الانواء)) عنوانلى بر اثر قيمتدارى و آل بويه-دن ركن الدوله-نك نامنه بر ((زيچ)) وارد. مشار اليه ركن الدوله صاحب ترجمه-يه 235 تاريخنده اصفهانده بر رصدخانه دخى ياپدير مشيدى، كه بو رصد حقنده دخى بر كتاب تاليف ايتمشدر. 281 تاريخنده وفات ايتمشدر.

2-712-1

ابو حنيفة المغربى، نعمان بن ابى عبد الله محمد

مغريك مشاهير علما و فقهاسندن اولوب، ابتدا مالكى مذهبينه تابع ايكن، بعده اماميه مذهبينه انتقال ايله، فاطميونه انتساب ايدم-رك، معرك معيتنده افريقيه-دن مصره كلمش، و 363 تاريخنده وفات ايتمشدر. مصنفات كثيره-سى اولوب، اك مشهورلرى شونلردر: ((كتاب اختلاف اصول المذاهب))، ((كتاب الاخبار فى الفقه))، ((كتاب الاقصار))، ((كتاب اختلاف الفقهاء)). بونلردن بشقه ابو حنيفة و امام مالك و امام شافعى-يه فارشى بر كتابى و اهل بيت نبى حقنده بر چوق كتب و رسائلى وارد. ادبيات و شعرده دخى يد طولى صاحى اولمغله، بر چوق اشعارى و از آن جمله ((المنتخبات)) عنوانيله بر قصيده فقهيه-سى وارد.

3-712-1

ابو الحوراء سعدى، ربيع بن شيبان

رواة حديثن اولوب، امام حسن بن على (رضى الله عنهما) دن روايت ايتمشدر.

4-712-1

ابو حيان اندلسى، اثير الدين محمد بن يوسف نقرى

اعاظم ادبادن اولوب، عربيات و لغت و تفسير و حديثده عصرينك فريدى ايدى. 654 تاريخنده غرناطه مضافاتندن %مطبخشارش\$ بلده-سند طوغوب، مالفه و غرناطه-ده تحصيل ايتدكنن صكره، 679ده اندلسى تركله، افريقيه-يه و اورادن اسكندريه و مصره كچه-رك حجاز و عراق و شامى دخى طولاشوب، اكمل تحصيل ايتمش؛ و عمرينى استفاده و افاده و تاليفله كچيره-رك، 745 تاريخنده مصرده وفات ايتمشدر. اخبار و نوادره و تراجم احواله و على الخصوص اندلس مشاهيرينك احوالنه و قوفى وار ايدى. تاليفاتى بر وجه آتيدر: ((البحر المحيط فى تفسير القرآن العظيم))، ((اتحاف الاديب بما فى القرآن من الغريب))، ((كتاب الاسفار الملخص من كتاب الصفار شرحاً لكتاب سيبويه))، ((كتاب التجريد لاحكام سيبويه))، ((كتاب التندبيل و التكميل من شرح التسهيل))، ((التحليل الملخص من شرح التسهيل))، ((التذكرة))، ((المبدع فى التصريف))، ((الموفور))، ((التقريب))، ((التدريج))، ((غاية الاحسان))، ((النكت الحسان))، ((الشذا فى مسئلة كذا))، ((كتاب الفضل فى احكام الفصل))، ((اللمحة))، ((الشذرة))، ((الارتضاء فى الضاد و الطاء))، ((ارتشاف الضرب من لسان العرب))، ((عقد اللالى))، ((نكت الامالى))، ((النافع فى قراءة نافع))، ((الاثير فى قراءة ابن كثير))، ((المورد الغمر فى قراءة ابى عمرو))، ((الروض الباسم فى قراءة عاصم))، ((المزن الهامر فى قراءة ابن عامر))، ((الرمزة فى قراءة خزمة))، ((تقريب النائى فى قراءة الكسائى))، ((غاية المطلوب فى قراءة يعقوب))، ((قصيدة

النير الجلى فى قراثة زىد بن على))، ((الوهاج فى اختصار انهلماج))، ((الانور الاجلى فى اختصار المحلى))، ((الحلل الحالىه فى اسانيد القراآت العالىه))، ((الاعلام باركان الاسلام))، ((نثر الزهر و نظم الزهر))، ((نظر الحسى فى جواب اسئلة الذهبى))، ((فهرسة مسمو عاتى))، ((نوافت السحر فى دمانت الشعر))، ((تحفة النذس فى نحاة اندلس))، ((الابيات الوافيه فى علم القافيه))، ((جزء فى الحديث))، ((مشخية ابن ابى منصور))، ((الادراك للسان الاتراك))، ((زهو الملك فى نحو الترك))، ((نفحة المسك فى سيرة الترك))، ((كتاب الافعال فى لسان الترك))، ((منطق الخرس فى لسان الفرس))، زيرده ذكر اولنان كتابلرى اتمامه موفق اوله-مامشدر: ((مسلك الرشد فى تجريد مسائل نهاية ابن رشد))، ((تهيج السالك فى الكلام على الفقيه ابن مالك))، ((نهاية الاعراب فى علمى التصريف و الاعراب))، ((رجز لجانى الهصر فى آداب و تواريخ اهل العصر))، ((خلاصة التبيان فى علمى البديع و البيان))، ((رجز نور الغيش فى لسان الحبش))، ((المخبور فى لسان اليمحور)) . صاحب ترجمه-نك آثارنده نظر دقتى جلب ايده-جك بر شى واردر، كه اوده ترك و فرس و حبش لسانلرى كى السنه اجنبيه-نك قواعديله اشتغالى اولوب، علمای عربده نادرأ تصادف اولنور بر شيدر. حكيمانه نصايحى و كوزل اشعارى دخى اولوب، شو قطعه جمله اشعارندندر:

@@@

عدای لهم فضل على و منة
فلا أذهب الله عنى الاعاديا
هم بحثوا عن زلتى فاجتنبتها
وهم نافسونى فاكتسبت المعاليا
\$

1-713-1

ابو حيان توحيدى، على بن محمد

بغدادك مشاهير علما و فضلاسندن اولوب، وزراى معاصرینندن ابو الفضل بن العميد و صاحب بن عبادك عليهنده ((مثالب الوزيرين)) عنوانيله بر كتاب يازمشدر. 2 جلد اوزره ((الامتناع و الموانسة))، ((البصائر و الذخائر))، ((كتاب الصديق و الصداقة)) و ((كتاب المقايسات)) عنوانلى كتابلرى و سائر بعض تصنيفاتى دخى واردر. ((كتاب الصديق و الصداقة)) بر قاچ سنه اول ((الجوائب)) مطبعه-سنده طبع اولنمشدر.

2-713-1

ابو حية التيمرى، هيثم بن ربيع

بنى اميه و بنى عباس دولتلىرينه يتيشمش شعردان اولوب، بخلى و جبانتيله و كثرت كذبيله مشهوردر. بو احوالنه و لعاب المنية) اسميله مشهور اولان كولنج بر قليجنه دائر بعض نوادر منقولدر.

3-713-1

ابو خالد

عرب مورخلىرى بو كنيه-يى بعض دفعه بحر احمره اطلاق ايدرلر.

4-713-1

ابو الخصيب

فرات ايله دجله-نك اجتماعندن حاصل اولان %شط العرب\$ك بر شعبه-سى اولوب، بصره-نك آلت طرفنده واقعدر. واسع و درين بر نهر اولوب، بيوك كميلر سيرينه صالحدر. ابو جعفر منصور او جهتى كندى حاجبى ابو الخصبية توجيه ايتمش اولديغندن، او وقتدن نهر مذکور بو اسمله تسميه اولنه-رق، اليوم بو نامله معروفدر، و جوارلرى ينه بو نامله بصره ولايتنك مركز قضااسنه ملحق بر ناحيه-در.

5-713-1

ابو خصیب، وهیب بن عبد الله نسائی

183 تاریخده %نسا\$ده هارون الرشیده قارشی عصیان ایلوب، تنکیلنه مأمور اولان خراسان و البسی علی بن عیسی بن ماهان طرفندن مغلوب اولدقن صکره، استیمان ایتمش، و 185ده یکیدن عصیانله، ابیورد، طوس و نیسابوری ضبط ایتدکن صکره، مروی محاصره ایتمکده ایکن، مومی الیه علی بن عیسی طرفندن مغلوب اولوب، قتل اولمشدر.

6-713-1

ابو خصیب قصری، قصر ابی الخصیب

کوفه-نک خارجنده نجف جهتنه طوغری بر قصر ایدی، که بربری اوزرینه واقع ایکی واسع سطحی حاوی اولوب، هر برینه 50 باصمقلی مردیونله چقیلیردی. ایچی غایت مصنع اولوب، حقنده بعض غرائب و نوادر مروی و بر چوق اشعار موجوددر. *- * - ((منیة ابی الخصیب)) ماده-سنه دخی مراجعت بیوریله. [

1-714-1

ابو الخطاب بن ابی طالب، محمد بن محمد

بغدادک مشاهیر اطبا سندن اولوب، طبه دائر سؤال جواب طرزنده ((الشامل)) عنوانلی بر کتاب یازمش، و 500 تاریخده وفات ایتمشدر.

2-714-1

ابو الخطاب بن دحیه، عمر بن حسن

اندلسک مشاهیر محدثین و ادبا سندن اولوب، نسبی پدرندن صحابه-دن (دحیة الکلبی)-یه و والده-سندن حضرت امام حسین بن علی-یه منتهی اولدیغندن، (ذو النسبین) دینمکله دخی معروفدر. نحو و لغت و حدیث و اشعار و اخبار عربده ید طولی صاحبی اولوب، استماع احادیث شریفه مقصدیله اندلسک اکثر جهاتنی دور ایتدکن صکره، مراکش، مصر، حجاز، شام، عراق، خراسان و سائر بلادده سیر و سیاحت ایتمش؛ و مصرده ملک عادل طرفندن اوغلی کاملک مؤدبلکنه نصب اولنه. رق، شاکردی اولان مشار الیه ملک کاملک زماننده پک چوق حرمت و اعتباره نائل اولمشیدی. اربلدن کچرکن، اورانک صاحبی ملک معظم مظفر الدین ایله کوریشوب، بونک نامنه بر مولد شریف منظومه-سی یازمشیدی. دیگر تصنیفاتنی بر وجه آتیدر: ((العلم المشهور فی فضائل الایام و الشهور))، ((الآیات البینات فی ذکر ما فی اعضاء الرسول من المعجزات))، ((شرح اسماء النبی))، ((النبراس فی اخبار خلفاء بنی العباس))، ((الاعلام المبین فی المفاضلة بین اهل صفین)). اشعارنی دخی کوزل اولوب، بعض قصائدنی وارددر. 587 تاریخده طوغوب، 633ده وفات ایتمشدر.

3-714-1

ابو الخطاب قرشی، عمر بن عبد الله

مشاهیر شعرای قریشدن اولوب، هجرتک 23 تاریخده و حضرت عمر بن خطابک شهادتی کیجه-سنده طوغمش؛ و 93 تاریخده بحراً واقع اولان بر غزاده، سفینه-نک یانمسيله، ایچنده محترق اولوب، وفات ایتمشدر. (علی بن عبد الله بن حرث بن امیه)نک قیزی (ثریا)یه اولان عشق و علاقه-سيله مشهور اولوب، اکثر اشعارینی بونک حقنده سویلمشدر. نوادر و حکایاتنی چوقدر.

4-714-1

ابو الخطاب معافری، عبد الاعلی بن سمح

طرابلس غرب جهننده ظهور ایتمش اولان اباضیه رؤساسندن اولوب، 141 تاریخنده خروجله، (ورفجومه)یی قیرواندن اخراج ایده-رک، او جهتلری ضبط ایتمش ایسه ده، 144 تاریخنده ابو جعفر منصور طرفندن کوندریلن محمد بن اشعث طرفندن قتل اولنمشدر.

5-714-1

ابو خفاجه طاغی، جبل ابی خفاجه

تونس شهرینک شرق طرفنده بر طاغ اولوب، اوستنده بعض آثار عتیقه بولنیور.

6-714-1

ابو حیثمه، عبد الله بن حیثمه الانصاری

صحابه-دن اولوب، احد و سائر غزواتده حاضر بولنمشدر. یزید بن معاویه-نک زمانه-دک بر حیات ایدی.

7-714-1

ابو الخیر

علامه طاشکیر یزاده-نک کنیه-سیدر. [(طاشکیر یزاده)) ماده-سنه مراجعت بیوریله].

8-714-1

ابو داود سجستانی، سلیمان بن اشعث

مشاهیر محدثیندن اولوب، 4800 حدیث شریفی جامع ((السنن)) عنوانیله بر کتاب یازمشدر، که ((سنن ابی داود)) اسمیله معروف اولوب، کتب سته-دن معدوددر. 202 تاریخنده طوغوب، دفعتله بغداده ورود ایتمش، و بعده بصره-ده توطن ایلوب، 285ده اوراده وفات ایتمشدر.

9-714-1

ابو داود ظاهری، سلیمان بن عقبه

مشاهیر علما و فقهان اولوب، فقهده امام شافعی-یه میلی وار ایدیسه ده، آیات کریمه و احادیث نبویه-نک ظاهر یله حکم ایلوب، قیاسی قبول ایتزدی؛ و بونک ایچون ظاهری لقبیله تلقیب اولنمشیدی. علوم ریاضیه-یه دخی وقوفی اولوب، اقلیدسک کتابلرینی عربی-یه ترجمه و شرح ایتمشیدی. 202 تاریخنده کوفه-ده طوغوب، 270ده بغدادده وفات ایتمشدر.

10-714-1

ابو دب

مکه مکرمه-نک جنوبنده-کی سلسله جبالک بر شعبه-سیدر.

11-714-1

ابو دجانہ، سماک بن خرشة الخزرچی

صحابه-دن و انصاردن اولوب، بدر غزاسنده حاضر بولنمشیدی. غایت فقیر اولدیغندن، حضرت فخر کائنات (صلعم) افندمز (نضیر) غزاسنده انصاره غینمت حصه-سی ویرمدکلری حالده، بو ذاتله سهل بن حنیفی استثننا بیورمشلردی. ابو

دجانه حضرت ابا بكر خلافتى زماننده يمامه محاربه-سنده بولنوب، مسيلمه الكذابك قتلنده مشاركتى وقوع بولمش؛ و بر روايته كوره بو محاربه-ده شهيد اولمش؛ و ديكر بر روايته كوره، دها خيلى وقت ياشايوب، صفين محاربه-سنى دخى كور مشدر.

1-715-1

ابو الدرداء، عويمر بن عامر و ديكر بر روايته كوره عامر بن زيد خزر جى

صحابه-دن و انصار دن اولوب، حكيم و فقيه بر ذات ايدى. اسلامه دخولى تأخر ايتديكندن، بدر غزاسنده بولنه-ميوب، احده بولنمشدر. بر روايته كوره، احده دخى بولنه-ميوب، ايلك بولنديغى غزا خندق غزاسيدر. شامك فتحنده اورايه حكيم نصب اولنمشيدى. حضرت عثمانك دور خلافتنده و مشار اليهك شهادتندن ايكي سنه اول ارتحال ايتمشدر. صفين وقعه-سنه قدر بر حيات بولنديغى دخى مروى ايسه ده، بو روايت ضعيفدر. كنديلرندن بر چوق احاديث شريفه و بعض اقوال حكيمانه منقولدر. زوجه-سى ام الدرداء دخى صحابييات صالحه-دندر. (بلال) اسمنده بر اوغلى دخى وار ايدى.

2-715-1

ابو دلّامه، زند بن جون

اعظم شعراى عرب دن اولوب، بنى اسد آز ادليلرندن اسود اللون بر آدم ايدى. كوفه-ده متولد اولوب، دولت عباسيه زماننده نشأت ايتمش؛ و خلفاى عباسيه-نك ايلكلرى اولان سفاح و منصور و مهدى-يه انتساب ايد-رك، كرك اشعارينك كوزللكى و كرك نديمكده-كى مهارت فوق العاده-سى حسبيله، بولنرك پك چوق انعام و احسانلرينه نائل اولمشيدى. عقیده-سى بوزوق و محرّماته مائل بر آدم ايدى. حقه منقول اولان غرائب و نوادر پك چوقدر. 161 تاريخنده وفات ايتمشدر. ابو العباس سفاحك وفاتنده سويلمش اولديغى بر مرثيه-سندن اولان شو بر قاچ بيت جمله اشعار جيده-سندندر:

@@@

امسيت بالانبار يا ابن محمد
لم تسقع من غيرها تحويلا
ويلى عليك و ويل اهلى كلهم
ويلا و عولا فى الحيوه طويلا
فلتبيكين لك السماء بعيرة
و لتبيكين لك الرجال عويلا
مات الندى اذ مت يا ابن محمد
فجعلته لك فى التراب عديلا
\$

3-715-1

ابو دُلّف عَجلى، قاسم بن عيسى

خلفاى عباسيه رجالندن و مشاهير شعرا دن اولوب، ابو نصر ابن ماكلانك جديدر. ابتدا هارون الرشيدك اوغلى امينك آدملرندن اولوب، مشار اليه ايله برادرى مأمون آر-ه-سنده واقع اولان اختلافده امين طرفندن على بن عيسى بن ماهانله برابر مأمونك آدمى اولان طاهر بن الحسينه قارشى سوق اولنه-رق، مومى اليه على قتل اولندقدن صكره، كنديسى همدانه دونمش؛ و طاهر طرفندن مأمونه بيعت ايتمهك دعوت اولنمش ايسه ده، بونى قبول ايتميوب، بيطرف طورمغه راضى اولمشيدى. آنجق مؤخرأ مأمونك واقع اولان دعوتنه اجابتله ياننه كيتمش؛ و قوماندانلرى صره-سنه كچوب، اونك و معتصمك زماننده خيلى خدمتلىر ايتمشيدى. پدريتك تأسيسنه مباشرت ايتمش اولديغى %كرج\$ قصبه-سنى صاحب ترجمه اكمال ايد-رك، اوراده ساكن اولمشيدى. اشعارى غايت كوزل اولديغى كيبى، سسى دخى فوق العاده لطيف اولوب، موسيقيدن خبرى اولمغله، حضور خلفاده مغنيك دخى ايدردى. كرم و سخاوتى و احوال و وقايع شاعرانه-سى حقهده پك چوق غرائب و نوادر منقولدر. شو بر ايكي بيت جمله اشعار رائقه-سندندر:

@@@

بنفسى يا جانان و انت منى
محل الروح من جسد الجبان

و لوانى اقول مكان نفسى
خشيت عليك بادرة الزمان
لاقدامى اذاما الخيل حامت
وهاب كما تهاجر الطعان
\$

4-715-1

ابو دواد ايادى، حارثه بن حجاج

قبل الاسلام ظهور ايدن مشاهير شعراى عربدن اولوب، على الخصوص آنك و صفى حقتده غايت كوزل اشعارى واردر.
حقتده بعض اخبار و نوادر منقولدر. شو ايكي بيت جمله اشعارنددر:

@@@

و الدهر يلعب بالفتى
و الدهر اروع من ثعاله
و العبد يقرع بالعصا
و الحر تكفيه مقاله
\$

5-715-1

ابو دهيل جُمحى، وهب بن زمعه

قريش مشاهير شعراى اولوب، حضرت علينك او اخر خلافتنده نشأت ايتمش؛ و معاويه و يزيدك زمانلرنده شهرت بولوب، معاويه-نك و عبد الله بن زبيرك مدحى حقتده بر چوق قصيده-لر سويلمشدر. اشعارى غايت كوزل اولمغله برابر، كنديسى دخى ياقيشقلى و پك لطيف بر آدم اولديغندن، بعض مشاهير نسا ايله اولان معاشقه-لرى حقتده پك چوق اخبار و نوادر منقولدر. قريش قبيله-سنده (عمره) اسمنده شاعره و حسنى بر قادين وار ايدى، كه خانه-سى مجمع شعرا و ادبا اولوب، ابو دهيل بونك خانه-سنة اك زياده دوام ايدنلردن ايدى. بينلرنده حاصل اولان معاشقه مكه-ده داستان اولمغه باشلاينجه، عمره صاحب ترجمه-يى اوينه قبول ايتمه-مكه باشلامش؛ و ابو دهيل بو هجر و مفارقت حقتده پك چوق شوزشلى اشعار سويلمش، كه شو ايكي بيت او جمله-دندر:

@@@

و قالوا لنا مالم نقل ثم كثروا
علينا و باخروا بالذى كنت اكنتم
اليس عظيماً ان نكون ببلدة
كلانا بها ثاو ولا نتكلم
\$

معاويه-نك قيزى (عاتكه) حجه كيتديكى صره-ده، ابو دهيل كنديسنه علاقه بند عشق اولوب، آرقه-سى صره شامه كيتمش؛ و دمشقده بالطبع كوريشمك ميسر اوله-مديغندن، بر طاقم سوزشلى اشعار ايله هجرندن نالان اولمغه باشلامش؛ و اشعارى دمشقده شيوع بولمغله، شاعر معاويه طرفندن مكه-يه عودته اجبار ايدلمشيدى. آنجق عاتكه دخى مقابله ابو دهيله كوكل ويرمش اولديغندن، شاعر ك مكه-دن معشوقه-سنة كوندردىكى حسرتنامه-لرك برى معاويه و يزيدك اليه كچمكله، يزيد شاعرك وجودىنى قالديرمق ايتتمش ايسه ده، معاويه بو حركتى كار عاقل كورميه-رك، او سنه بالخاصه حجه عزيمتله، ابو دهيلي بر طاقم احسانات و تخصيصاتله ارضا ايدوب، اغزىنى قپاتمشيدى. نهايت يزيدك زماننده 63 تاريخنده وفات ايتمشدر. شو بر ايكي بيت عاتكه حقتده سويلمش اولديغى اشعارنددر:

@@@

حمى الملك الجبار عنى لقائها
فمن دونها تحشى المتالف و القتل
فلا خير فى حب يخاف و باله
ولا حبيب لا يكون له وصل
فوا كبدي انى اشتهرت بحبها
و لم يك فيما بيننا ساعة بذل

1-716-1

ابو ذرّ غفاری، جندب بن جناده

اصحاب رسول الله (صلعم) دن اولوب، هجرتدن مقدم مکه-ده، درنجی ویا بشنجی اوله-رق، اسلامه کلمشدر. غایتله صدوق و ستقیم بر ذات اولوب، روایتله کوره، میعت نبی (صلعم) دن اوج سنه اول عبادة الله حصر اوقات ایتمکه باشلامشیدی. اسلامه کلدکدنصره، قومنه عودتله، هجرتده و بدر و احد و خندق غزالرنده بولنه-مامش؛ بعده مدینه-یه کیدوب، قرب حضرت فخر مرسلینده بولنمغه باشلامشیدی. حضرت ابا بکرک وفاتندن صکره شامه هجرت ایده-رک، حضرت عثمانک خلافتنه دکین اوراده اقامت ایتمش ایکن، بعده معاویه-نک واقع اولان شکایتی اوزرینه، حضرت عثمان طرفندن شامدن قالدیریلوب، %ریده-ده اقامت ایتمش؛ و 32 تاریخنده اوراده غایت فقیر بر حالده وفات ایدوب، تصادفاً بعض آرقداشدرله اورادن کچمکده اولان عبد الله بن مسعود طرفندن تکفین و دفن، و عائله-سی مدینه-یه سوق اولمشدر. صاحب ترجمه-نک زهد و صدقک مدحی حقنده بر قاچ حدیث شریف وارد اولمشدر. حضرت عمر بن خطاب، ابن عباس، عبد الله بن عمر و سائر صحابه کرام کندیلرندن بعض احادیث نوییه روایت ایتمشدر.

2-716-1

ابو ذر هروی، عبد الله بن احمد انصاری

مشاهیر محدثیندن اولوب، هرات، سرخس، بلخ، مرو، بصره، دمشق، و مصرده استماع احادیث شریفه ایتمش، و خیلی وقت مکه مکرمه-ده مجاور اولمشیدی. 434 تاریخنده وفات ایتمشدر. مالکی المذهب اولوب، دارقطنی و سائر مشاهیرله-ده صحبت ایتمشدی. روایتنده صدوق و موثوقدر. بر تفسیر شریفله ((المستدرک علی الصحیحین))، ((معجم الشیوخ))، ((کتاب المناسک)) عنوانلی اثرلری و سائر بعض تألیفاتی وارد.

3-716-1

ابو ذر همدانی، عمر بن ذر

مشاهیر فقها و محدثیندن زاهد و متقی بر ذات اولوب، 156 تاریخنده وفات ایتمشدر.

4-716-1

ابو الذواد بن مسیب، محمد بن عقبلی

موصلده حکومت سورمش اولان آل مسیب دولتتک مؤسسیدر. شویله که حمدانک اوغللری ابو طاهر ایله ابو عبد الله موصله متصرف اولنجه، دیاربکر صاحبی (باز) مملکت مذکور-نک مومی الیهمانک لندن نزعی مراد ایتمکله، بونلر صاحب ترجمه-دن استمداد ایتمشدری. ابو الذواد، جزیره ابن عمر و نصیبین ایله سائر بعض طرفلر کندیسنه ترک اولنمق شرطیله امداده شتاب، و مؤخرأ 380 تاریخنده موصلی دخی ضبط ایتمش ایسه ده، ایکی سنه صکره آل بویه-دن بهاء الدوله عسکر کوندر-رک، موصلی ضبط ایتمشدی. ابو الذواد 386 تاریخنده وفات ایتمشدر. بعده نسلی ینه موصله متصرف اولمشدر.

1-717-1

ابو ذؤیب هذلی، خویلد بن خالد

جاهلیتده و اوائل اسلامده شعر سویلمش مشاهیر قدامی شعرادن اولوب، حضرت فخر کائنات افندمز حقنده بعض قصائدی، و رحلت نبوی حقنده بر مرثیه-سی وارد. بر روایتله کوره روم سفرنده و دیگر بر روایتله نظراً افریقیه غزاسنده و 27 تاریخنده شهید اولمشدر. حقنده پک جوق اخبار و نوادر منقولدر. مصره کیتمش اولان بش اوغلی بر سنه ظرفنده طاعوندن وفات ایتمکله، بو مصیبتی حقنده سویلمش اولدیغی ((قصیده عینیّه))-سی مشهوردر. باشلانغیجی شودر:

@@@

امن المنون و ربيه تتوجع
و الدهر ليس بمعتب من يجزع

.....
اودى بنى فاعقبونى حسرة
عند الرقاد و عبرة لا تقلع
فالعين بعدهم كأن حداقها
كحلت بشوك فهى عور تدمع
\$

2-717-1

ابو الذهب، محمد بك

مصر امرای چراکسه-سندن علی بک رجالندن اولوب، جسور و کارگذار بر آدم اولمغله، مشار البهک خزینه-دارى و بعده امير الامراسى اولمشیدی. 1185 تاریخنده شام والیسی عثمان پاشا طرفندن غزه اهالیسنه بعض مظالم اجرا اولنمغله، علی بک بونى وسیله اتخاذا ایده-رک، صاحب ترجمه-یى عساکر مصریه ایله شامه کوندرمشیدی. ابو الذهب دمشقه داخل اولدقندن صکره، بر حاکم و بر مفتی نصب ایده-رک، مصره عودت ایدنجه، علی بک بونک شامی ضبط ایتدکنصکره ترکنى خیانتنه حمل ایده-رک، بوندن طولایى کنديسنی عزل ایتمش ایسه ده، اهالی مصریه-نک صاحب ترجمه-یه میل و محبتلری اولدیغندن، باشنه بر چوق خلق طولاننه-رق، بینلرنده محاربه اچلمش؛ و ابو الذهب غالب کلوب، علی بک منهزم و مجروح اولمشدی. ابو الذهب سلطنت سنیه-نک حقوق حکمرانیسنی تصدیق ایله، حرمین مرتباتنى ارسالده قصور ایتدیکی کبی، ایالت مصریه-یى حسن اداره، و اهالی-یى ترفیه ایتدیکندن، جانب باب عالیدن تصدیق اولنمشدی. 1189 تاریخنده عکا والیسنه قارشى عسکر سوق ایده-رک، یافایى محاصره ایتمش؛ و قلعه-یى باروتله آتدیره-رق، اهالینک بر قسمنى بو وجهله اتلاف، و دیکرلرینی قتل ایدنجه، بعض اهالی طرفندن تسمیم اولنه-رق، وفات ایتمشدر.

3-717-1

ابو رافع، ابراهیم و دیکر روایتلره کوره، اسلم، ثابت یاخود هر مز قبطی

صحابه-دن اولوب، حضرت رسول افندمزک آزادیلرندن ایدی. حضرت فخر کائنات افندمز کنديسنی ینه آز ادیلرندن سلمی ایله تزویج ایتمشیدی، که بو قادین اولاد رسول اللهدن حضرت ابراهیمک قابله-سى اولمشدی، و صاحب ترجمه حضرت ابراهیمک ولادتى بشارتنى فخر مرسلین افندمزه تبلیغ ایتمشیدی. بر روایته کوره ابو رافع ابتدا عم رسول الله حضرت عباسک کوله-سى اولوب، خاتم الانبیا افندمزه هبه اولنمش؛ و حضرت عباسک اسلامه کلدیکنى تبشیر ایتدیکنده، طرف رسالتپناهیدن آزاد اولمشیدی. عن اصل مصرلى اولدیغى قبطى مخلصندن دخى آکلاشیلور. مصرک فتحنده حاضر بولنمش؛ و حضرت عثمانک شهادتندن اولجه، و بر روایته کوره صکره-جه، مدینه منوره-ده وفات ایتمشدر. کنديلرندن زوجه-سى سلمی و اوغللریله سائر بعض ذوات واسطه-سیله بعض احادیث شریفه منقولدر.

4-717-1

ابو الربیع مرینی، سلیمان بن ابی عامر عبد الله

مغرب اقصاده حکم سورمش اولان بنى مرین ملوکندن اولوب، سالف الترجمه ابو ثابتک برادریدر. برادرینک وفاتنده ابتدا عمی ابن زریکه دینمکله معروف علی بن یوسف جلوس ایتمش ایسه ده، متعاقباً یعنی 708 تاریخنده صاحب ترجمه-یه بیعت، و ابو زریکه بر قلعه-یه حبس اولنمشیدی. ممالکنه امنیت و اسایشی اعاده، و غرناطه-یه قدر دخى بر سریه سوق و ارسال ایتدکن صکره، قومشولریله صلح ایده-رک، مرکز سلطنتى اولان فاسک عمران و تزیننه صرف ما حصل همت ایتمش؛ و بونک زماننده فاسده فوق العاده مزین و متین ابنیه یاپیلوب، رفاه و معماریت و دبده و زینت صوک درجه-یه قدر واصل اولمشیدی. ینه بنى مرین خاندانندن اولوب، او صره-ده خروج ایدن عبد الحق بن عثمان ایله بر مدت اوغراشدقن صکره، 710 سنه-سندده وفات ایتمش؛ و پرینه ابو سعید مرینی کچمشدر.

1-718-1

ابو الرِّقْمَق، احمد بن محمد

شامك مشاهير شعرا سندن اولوب، انطاكيه-ده تولد و نشأت ايتمشدر. شاعر مشهور ابو الحجاج طرزنده جدی و هزل آميز اشعار لطيفه-سى چوق اولمغله، شامك ابو الحجاجى دنيلمكه شاياندر. مصر ملوكنك مدحى حقنده دخى بعض قصيده-لرى واردر. 399 تاريخنده وفات ايتمشدر. شو ايكي بيت بر قصيده مشهوره-سنگ باشلانغيجيدر:

@@@

و قوقى و قوقى

هدية فى طبق

اما ترونى بينكم

نيساً طويل العنق

\$

2-718-1

ابو الريحان بيرونى، محمد بن احمد خوارزمى

مشاهير حكماى اسلامدن اولوب، معارف و مدنيت اسلاميه-نك ترقيسنه اك زياده خدمت ايندلر دندر. آل سيكتكنينه منسوب اولمغله، بو خاندانك هندستانده اولان فتوحاتندن بالاستفاده، قرق سنه اقطار هندية-ده سير و سياحت، و لسان هندی-سى تحصيل و تعلم ايده-رك، هندليلى معارف اسلاميه-دن بهره-مند اينديكى كى، هند حكماسنك افكار و فنوننه واقف اولمغله برابر، بين دخى معارف اسلاميه-يه ضم و علاوه ايتمشدر. الحاصل يونان و هند حكماسنك افكار و فنوننه واقف اولمغله برابر، بين الاسلام متداول اولان فنونك كافه-سنده، و على الخصوص علوم رياضيه و طبيعیه ايله هيئت و نجوم و جغرافيا و طب فنلرند نادره روزكار ايدى. هله جغرافيا فننه بيوك خدمتلى ايدوب، غايت طوغرى و مفصل معلومات و بيرمكله برابر، زماننه دكين مجهول قالمش اولان هندستان و سائر اقطار شريقيه حقنده دخى برنجى اوله-رق معلومات مكمله و پرمشدر. تاريخ طبيعى-يه دخى خدمتى بوندى دون اولميو، ذى قيمت طاشلر و على العموم احجار و معادن و نباتات و حيوانات حقنده تحقيقات مكمله اجرا، و معلومات مفصلا اعطا ايتمشدر. حكيم مشهور ابن سينا ايله معاصر اولمغله، بينلرند مسائل فنيه و مباحث علميه-يه متعلق بر پوق مخابرات وقوع بولمش، و بونلرك بعضيسى برر كتاب تشكيل ايتمشدر. وفاتى اصح رواياته كوره 430 تاريخنده واقع اولوب، 440 ويا 450 تاريخنه-دك بر حيات بولنديغى دخى مرويدر. آثارنك باشليجه-لرى بر وجه آتيدر: هيئت و نجومه متعلق ((قانون)) كه مسعود بن محمد سيكتكنيك نامنه يازمشدر، تاريخ و نجومه متعلق ((الآثار الباقية عن القرون الخالية)) كه شمس المعالى قابوسك نامنه يازمشدر، ((الارشاد فى احكام النجوم))، ((الاستشهاد باختلاف الارصاد))، ((الاستيعاب فى تسطيح الكرة))، ((تجريد الشعاعات و الانوار))، ((التفهيم لاولى صناعة التنجيم))، ((التنبية على صناعة الترميم))، ((كتاب الجماهر فى الجواهر))، ((كتاب فى الاسطرلاب))، ((كتاب الشموس الشافية للنفوس))، ((العجائب الطبيعية و الغرائب الصناعية))، ((كتاب الاحجار))، ((الزيج المسعودى))، ((اختصار المجسطى))، ((مقاليد الهيئة))، حروف هجا ترتيبيله ((كتاب الصيدلة))، ((مقالة فى تلاقى عوارض الزلّة فى كتاب دلائل القبلة))، ((مقالة فى استعمال الاسطرلاب الكرى))، ((كتاب الاضلال))، ((شرح ديوان ابى تمام))، ((مختار الاشعار و الآثار))، ((التعليل باحالة الوهم فى معانى النظم))، بو صوك اوچ اثرندن ادبياتله دخى توغل ايتمش اولديغى أكلاشيلور. بيرونينك آثارى اوروپاجه دخى مقبول و معتبر اولوب، اكثر كتبخانه-لرده نسخه-لرى موجوددر. كوپريلى كتبخانه-سنده ((احوال الهند)) عنوانيله بر تأليف-ده موجوددر.

3-718-1

ابو زابوره

فلسطينده بقاء سناغلك شعر اويّه غربيه ناحيه-سنده بر نهر اولوب، آرسونك شمالنده آق دكيزه منصب اولور.

4-718-1

ابو زبيد طائى، حرمله بن منذر

مشاهیر شعرای عربدن اولوب، نصرانی المذهب ایدی. یوز سنه-دن زیاده یاشایوب، زمان جاهلیتده شعر سویلمش اولدیغی کبی، اوائل اسلامده دخی سویلمشدر. اخبار و اشعار عربیه و وقایع و احوال تاریخیه-یه وقوف تامی اولدیغندن، حضرت عثمان زمان خلافتنده کندیسنه فوق العاده حرمت و رعایت ایدوب، اکثریا مجلسنه جلب ایده-رک، سویلتیردی. ولید بن عقبه ایله فوق العاده محبتلری اولوب، وفاتلرنده بربرلرینک یاننه دفن اولنمغی و عد ایتمشلردی. اکثر اشعاری آرسلانک وصفنه دائر اولوب، عمرنده بر کره دهشتلی بر آرسلانیه راست کلمش اولدیغندن، تأثیری بر وجهله قلب و ذهنندن زائل اولمامشدی. حتی غرائب تصادفاتدن اوله-رق، نهایت آرسلان طرفندن بیرتله-رق، وفات ایتدیگی دخی مرویدر. حفته پک چوق نوادر منقولدر. شو قطعه جمله اشعارنددر:

@@@

إذا جعل المرء الذی کان حازماً
یحل به حل الحوار و یحمل
فلیس له فی العیش خیر یریده
و تکفینه میتاً اعف و اجمل
\$

1-719-1

ابو زرعه، احمد بن حسین رازی

مشاهیر محدثیندن اولوب، 375 تاریخنده مکه طریقنده وفات ایتمشدر. *- (عبد الله بن رازی) مشاهیر حفاظدن اولوب، 264ده وفات ایتمشدر. *- (عبد الرحمن بصری) دمشقک مشاهیر علما و حفاظندن اولوب، 281 تاریخنده وفات ایتمشدر. بعض تصنیفاتدی دخی وارد. *- (ظاهر بن محمد مقدسی) مشاهیر ادباندن اولوب، همدانده ساکن اولمش، و 566 تاریخنده 85 یاشنده وفات ایتمشدر.

2-719-1

ابو زعبل

مصرک جیزه مدیریتنده و بحیره-ده بر کوچک قصبه اولوب، قاهره-نک 22 کیلومتره شمالنده واقعدر. مرحوم محمد علی پاشا بو قصبه-ده بر خسته-خانه عسکری یاپدیردیغی کبی، طب و فن جراحی مکتبندی دخی ابتدا اوراده تأسیس و کشاد ایدوب، بعده قاهره-ده-کی %قصر عینی-یه نقل ایتمشلردر. قصبه-نک 2000 قدر اهالیسی وارد. بوناپارتک تجاویزی صره-سنده عساکر عثمانیه ایله جنرال (قلبر)ک قومانده-سی آلتنده بولنان فرانسز عسکری بیننده بو موقعده بر محاربه وقوع بولمشدر.

3-719-1

ابو زگار

هارون الرشید دوری مغنیلرینک اک مشهورلردن اولوب، اعمی ایدی. بر مکیلره انتسابی وار ایدی.

4-719-1

ابو زکریاء،

[[یحیی]] ماده-لریله ((خطیب تبریزی))، ((واتق بن مستنصر))، ((طلیطلی)) و ((نوی)) ماده-لریله مراجعت بیوریله.]

5-719-1

ابو زکریاء تمیمی، عبد الرحیم بن احمد بخاری

مشاهیر محدثین اولوب، 372ده طوغمش، و بتون ممالک اسلامیه‌یی کزدکن صکره، مغرب و اندلسه دخی رحلتله، بر سیاحتنامه دخی یازمش؛ و 471 تاریخنده حوراده وفات ایتمشدر.

6-719-1

ابو الزناد، ابو عبد الرحمن عبد الله بن ذکوان مدنی

تابعین اولوب، بر روایتده عثمان بن عفان خانداننه منسوب ایدی. عالم و عاقل و فصیح اللسان بر ذات اولوب، اشعار و اخبار عربیه و قوفی و فوق العاده قوه حافظه‌سی اولمغله، زماننده تابعینک قدوه‌سی اولوب، هر مشکک حلچون کندیسنه مراجعت اولنوردی. بعض صحابه و تابعین روایت احادیث شریفه ایتمشدر. مشاهیر محدثین سفیان ثوری صاحب ترجمه‌یی حدیثه امیر المؤمنین تسمیه ایدیور. 130 تاریخنده 66 یاشنده وفات ایتمشدر.

7-719-1

ابو زیاد اعرابی، یزید بن عبد الله کلابی

خلفای عباسیه‌دن مهدینک زماننده بادیه‌دن بغداده کلمش بر شاعررد، که لغت و اخبار عربده‌کی معلومات واسعه‌سی حسبیله، ادبای عصرینک مرجعی اولمشیدی. فوائد کثیره‌یی جامع و 14 جلددن مرکب اولان ((کتاب النوادر)) ایله ((کتاب الفرق))، ((کتاب الابل)) و ((کتاب خلق الانسان))ک مؤلفیدر.

8-719-1

ابو زیان مرینی، محمد بن یعقوب عبد الرحمن

مغرب اقصاده حکومت سورن بنی مرین ملوکندن اولوب، عمی سلطان ابو سالمک زماننده اندلسه فرار ایله، 750 تاریخنده بنی احمر دن اولان غرناطه صاحبنه، و بعده قسطیله‌نک خرسیان ملکنه التجا ایتمشیدی. 763 تاریخنده وزیر عمر بن عبد الله ابو سالمه قارشی عصیانله، برادری ابو عمر معتوهی اجلاس ایتمش ایسه ده، بنی مرین رجالی بونی قبول ایتمدکلرندن، وزیر مومی الیه صاحب ترجمه‌یی اندلسدن کنیرتوب، فاسده تخته اوتورتمشدر. بش سنه حکومت سوردکن صکره، وزیر عمر بن عبد اللهک اداره امور دولنده‌کی استبدادینی چکه‌میهرک، قتلنی نیت ایتمکله، وزیر بونی حس اینجه، دها چابق طاورانه‌رق، کندیسینی بر قیویه انداختله، اتلاف ایتمشدر.

9-719-1

ابو زیان یغمراسنی، محمد بن عثمان

تلمسانده حکم سورن بنی یغمراسن ملوکندن و دولت مذکوره‌نک بانسی اولان یغمراسن بن زیانک تورونی اولوب، 703 تاریخنده، پدرینک وفاتی اوزرینه، تخته جلوس ایتمش؛ و او صره‌ده بنی مریندن یوسف بن یعقوب تلمسانی محاصره ایتمش اولدیغندن، بو محاصره امتداد ایدوب، اهالی آجلقدن تلف اولمق درجه‌سنه کلمش ایکن، مشار الیه یوسف بن یعقوبک وفاتی و حفیدی ابو ثابتک جلوسیه، صلح و مسالمت اعاده اولنمش؛ و ابو زیان مملکتی دور ایده‌رک، بنی مرینه تابع اولمش اولان بعض قبائلی تسکین ایتدکن صکره، 707 تاریخنده وفات، و برادری سالف الترجمه ابو حمو یرینه جلوس ایتمشدر.

1-720-1

ابو زیان یغمراسنی، فتی محمد بن ابی سعید عثمان

بو دخی بنی یغمراسن خانداننه منسوب اولوب، عمی ابو ثابت بنی مریندن ابو عنان طرفندن قیض، و اولادیه برابر قتل اولندیغی وقت، صاحب ترجمه مشار الیه ابو عنان طرفندن مغرب اقصایه کوتوریلهرک، بر قلعه‌یه حبس، و ابو عنانک وفاتندن صکره، برادری ابو سالم طرفندن محضا بنی یغمراسن دولتی یکیدن احیا ایتمش اولان عمزاده‌سی ابو حموه مخالفت ایتمک اوزره، سبیلی تخلیه اولنمش؛ و ابو زیان تلمسان جهتلرینه کلوب، ابو حموک ترجمه حالی صره‌سنده بیان

اولندیغی اوزره، بر چوق محاربه-لر ایده-رک، کاه غالب و کاه مغلوب اولمش ایسه ده، ابو حموه قطعاً غلبه ایده- مدیکندن، بر ایکی دفعه دها تونسده-کی بنی حفص و مغرب اقصاده-کی بنی مرین خاندانلرینه التجا، و بعض بربر قبائلیه اتفاق ایتمش؛ و نهایت کلیاً مغلوب اولوب، تونس طرفلرینه قاچه-رق، نابدید اولمشدر. بو وقوعات 760 ایله 770 تاریخری آره-سنده جریان ایتمشدر.

2-720-1

ابو زیان یغمراسنی، محمد بن ابی حمو موسی

بنی یغمراسن بن زیاندن اولوب، سالف الترجمه ایکنجی ابو حموک اوغلی اولوب، پدری حیاتنده ملکنی اوغلرینه تقسیم ایندیکی صره-ده، کندیسنه مریه-یی ویرمشیدیسه ده، اوراده راحت طورمدیغندن، وهرانه قالدیره-رق، اوراده محافظه آلتنده بولندیرمشیدی. بعده برادری ابو تاشفین پدریله محاربه ایندیکی وقت، صاحب ترجمه پدرندن طرف آله-رق، ابو تاشفینک اوغلی دیگر ابو زیانی قتل ایتمشیدی. بونک اوزرینه پدری طرفندن جزایره نصب اولنه-رق، پدرینک وفاتنده، بنی عامر قبیله-سی طرفندن امیر اتخاذا اولنمش و 792 تاریخندن 801 تاریخنه-دک طقوز سنه برادریله محاربه ایده-رک، و کاه غالبیت کاه مغلوبیتله عمر کچیره-رک، تاریخ مذکورده وفات ایتمشدر. *- بو سلاله-دن دیگر بر ابو زیان دخی ایکی دفعه تلمسانده برر مدت حکم سورمشدر.

3-720-1

ابو زید انصاری، سعید بن اوس

ائمة ادبیدن اولوب، علی الخصوص لغتده و حفظ نوادر و غرائبده بینظیر اییدی. بصره-ده طوغوب، اوراده نشأت ایتمش، و 215 تاریخنده، یوز یاشنه قریب اوله-رق، وفات ایتمشدر. تألیفاتی بر وجه آتیدر: ((کتاب فی النبات))، ((کتاب القوس و الترس))، ((کتاب الابل))، ((کتاب خلق الانسان))، ((کتاب المطر))، ((کتاب المیاه))، ((کتاب اللغات))، ((کتاب النوادر))، ((کتاب الجمع و التثنیه))، ((کتاب اللین))، ((کتاب بیویات العرب))، ((کتاب تخفیف الهمزة))، ((کتاب القصیب))، ((کتاب الوخوش))، ((کتاب الفرق))، ((کتاب فعلت و افعت))، ((کتاب غریب الاسماء))، ((کتاب الهمزة))، ((کتاب المصادر)) و سائره.

4-720-1

ابو زید بن امام

[[ابو موسی بن امام]] ماده-سنه مراجعت.]

5-720-1

ابو زید مروزی، محمد بن احمد

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، بغدادده علم حدیث تدریسلیله مشغول اولمش و بر مدت مکه-ده مجاور اولمشدر. 371 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-720-1

ابو ساسان، ابو محمد حفین بن منذر رقاشی

تابعیندن اولوب، حضرت عثمان بن عفان و حضرت علی بن ابی طالب ایله موسی الاشعری کبی صحابه کرامدن احادیث شریفه نقل ایتمشدر. روایتنده موثوقدر. بصره-ده ساکن اولوب، 100 تاریخنده وفات ایتمشدر.

7-720-1

ابو سالم مرینی، ابراهیم بن ابی الحسن علی

بنی مرین ملوکندن اولوب، دولت مشار الیهایی اگ زیاده توسیع و تعظیم ایدن سالف الترجمه ابو الحسنک او غلیدر. پدربینک وفاتنده پیرینه کچن برادری ابو عنان طرفندن دیکر برادری ابو الفضل ایله برابر اندلسده غرناطه-یه اجلا اولمشیدی. ابو الفضل غرناطه صاحبی بنی احمدن ابو الحجاجک تشویقوله برادرینه عصیان ایتمش ایسه ده، ابو عنان طرفندن اخذ و قتل اولنمش؛ و ابو سالم غرناطه-ده قالمشیدی. 760 تاریخنده ابو عنان وفات ایتمکله، اعیان دولت صاحب ترجمه-یی مراکشه دعوت ایتمش لر ایسه ده، اولجه وفات ایتمش اولان ابو الحجاجک پیرینه غرناطه حاکمی بولنان محمد واصل اداره دولت ایدن وزیر ری رضوان مانع اولمش لر؛ و آنجق ابو سالم قشتاله-نک خرسنجان ملکنه التجا ایده-رک، اونک طرفندن بعض شرائطله آفریقا ساحلنه کچیرلمش؛ و ملک موروثی ضبط ایدوب، کمال شوکتله حکم سورمکه باشلامشدر. مورخ مشهور ابن خلدونی سر کتابتنه تعیین ایتمش اولدیغی کبی، حکومتدن اسقاط ایلمش اولان غرناطه حاکمی آنف البیان محمد بن ابی الحجاجی و کاتب خاصی ادیب مشهور لسان الدین ابن خطیبی 761 تاریخنده مغربه جلب ایده-رک، تعظیم و ترفیله پیرینه اعتنا ایتمشدر. تلمسانده بربرلریله اوغراشمقده اولان ابو حمو ایله اوغللری و ابو زیانک منازعه-لرینه دخی قاریشوب، اکثریا ابو حموه قارشوی ابو زیانی التزام ایتمشدر. نهایت 762ده بعض کبرانک القاتیله برادری تاشفینه بیعت اولنه-رق، کندیسی مغلوب و مقتول اولمشدر.

1-721-1

ابو سبره، بن ابی رهم

حضرت عمر بن خطابک زمان خلافتنده فرس و سائر طرفلره سوق اولنان بعض سریه-لرده قوماندان بولنمش شجعان مجاهدیندن اولوب، حضرت عثمانک زمان خلافتنده وفات ایتمشدر.

2-721-1

ابو سراي

الجزیره-ده خابور نهرینک فراته منصب اولدیغی محلده و فراتک صول و خابورک صاع ساحلنده واقع بر کوچک قصبه اولوب، اسکی قرقیسیا %1# \$ شهرینک خرابه-لری اوزرنده واقعدر. ((قرقیسیا)) ماده-سنه مراجعت بیوریله. [

3-721-1

ابو السرايا

[[نصر بن حمدان]] ماده-سنه مراجعت بیوریله. [

4-721-1

ابو السعادات ابن الشجری، شریف هبة الله بن علی

نسلی حضرت امام حسنه منتهی اولور شرفادن و بغدادک مشاهیر ادباسندن اولوب، نحو و لغت و اخبار و اشعار عربده ید طولی صاحبی ایدی. فصیح اللسان اولوب، بر آره-لق کوفه-ده پدربینه وكالة نقیب الطالبین اولمشیدی. ابن جکینا ایله بیبلرنده منافستلری وار ایدی. 450 تاریخنده طوغوب، 542ده بغدادده وفات ایتمشدر. بر چوق تصنیفات مفیده-سی اولوب، الک بیوکی ((الامالی)) عنوانیله کافه فنون ادبی جامع اولان اثریدر. ابو تمامک اثرینه تقلیداً ((حماسه)) عنوانیله بر کتاب دخی جمع ایتمشدر. نحوه دائر ((ما اتفق لفظه و اختلف معناه)) عنوانیله بر کتابی، ابن جنینک ((المع))نه و ((التصريف الملوکی)) عنوانلی کتابه برر شرحی و سائر بعض آثاری دخی واردر. ابن خشاب قارشوی ((الانتصار)) عنوانلی بر رديه-ده یازمشدر. اشعاری سلیم اولوب، شو قطعه او جمله-دننر:

@@@

هل الوجد خاف و الدموع شهود

و هل مکذب قول لو شاة حبود

و حتی متی تفنی سوونک بالیکا

و قد حدأ للبكاء لبيد
\$

5-721-1

ابو سعد رازی، اسماعیل بن علی السمان

مشاهیر محدثیندن و معتزله-دن اولوب، خطیب بغدادی کبی علما کندیسندن روایت ایتمشدر. بر چوق کتابلر یازمش، و 445 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-721-1

ابو. سعد کرمانی، محمد بن علی

مشاهیر کتاب و ادباندن اولوب، هجوه میلی زیاده ایدی. 478 تاریخنده بغدادده وفات ایتمشدر.

7-721-1

ابو سعد مستوفی، شرف الملک محمد بن منصور خوارزمی

سلطان ملکشاه سلجوقینک دیواننده مستوفی اولوب، امام اعظم ابو حنیفه-نک قبری اوزرینه مکمل تربیه ایله تربیه-نک یاننده، فقهای حنفیه-یه مخصوص اولمق اوزره، بر مدرسه و مروده دخی ینه حنفیلر ایچون دیکر بر مدرسه بنا ایتمشدر. وفاتی 494 تاریخنده واقع اولمشدر.

8-721-1

ابو سعد نیرمانی، علی بن محمد

مشاهیر کتاب و ادباندن اولوب، بغدادده آل بویه-نک خدمت کتابتنده بولنوردی، و بهاء الدوله-نک نامنه ((المنثور البهائی)) عنوانلی کتابی یازمشدر، که ((حماسه))-نک نثری حکمنده-در. 414 تاریخنده وفات ایتمشدر. اشعاری دخی کوزل اولوب، مشهور بر قصیده-سنک مطلعی شودر:

@@@

خلیلی فی بغداد هل انتما لیا

علی العهد مثلی ام غدا العهد بالیا

\$

1-722-1

ابو سعد نیسابوری، عبد الرحمن بن مأمون

مشاهیر فقهاء شافعیه-دن اولوب، (مستولی) دینمکله معروفدر. 427 تاریخنده نیسابورده طوغمش، و 478ده بغدادده وفات ایتمشدر. ابو اسحاق شیرازیدن صکره مدرسه نظامیه مدرسی اولمشدی. فقهده، استادی ابو القاسم عبد الرحمن غورانینک ((الایانة)) کتابنه تنمه اولمق اوزره، ((تنمة الايانة)) عنوانیله بر کتاب تألیف ایتمش ایسه ده، اکمالنه موفق اوله-مامشدر. فرائض و خلاف و اصوله دائر دخی برر تألیفی واردر.

2-722-1

ابو سعد نیسابوری، محیی الدین محمد بن یحیی

مشاهیر فقهاء شافعیہ-دن و طائفہ زہادین اولوب، فقیہ امام غزالیین اخذ ایتمش؛ و نیسابورده تدریسه مشغول اولوب، شهرت شایعه-سی حسبیله، هر طرفدن طلبه علوم حلقه تدریسه طولانمقده بولنمشیدی. نیسابور (نظامیه)-سنده و بعده هراة (نظامیه)-سنده مدرس اولمشدی. بر قاچ تألیفی اولوب، اک مشهورلری ((المحیط فی شرح الوسیط)) ایله ((الانتصاف فی مسائل الخلاف)) عنوانلی اثرلریدر. شعری دخی واردر. 476 تاریخنده طوغوب، 548ده شهید اولمشدر.

3-722-1

ابو سعدي، وزبازدی ابو سعدا

جزایرک قسنطینه ایالتده و قسنطینه شهرینک 305 کیلومتره جنوب غربیسنده همنامی اولان بر نهرک کنارنده واقع بر کوچک قصبه اولوب، 4300 اهالیسی واردر.

4-722-1

ابو السعود عمادی، احمد افندی بن شیخ محی الدین مصطفی

دولت علیه عثمانیه دورنده یتیشن علمانک اک بیوکلرندن اولوب، کمال پاشا زاده-دن بشقه نظیری کمله-مشدر، دینسه سزادر. عصر سلطان سلیمان و سلطان سلیم ثانیده 30 سنه متمادیا شیخ الاسلام اولوب، دولت مشار الیهاده بو مقام عالی-بی احراز ایدنلرک اون اوچنجیسیدر. پدری عن اصل کردستانده-کی عمادیه شهرندن اولوب، کندیسسی 896 تاریخنده استانبول جوارنده واقع مدرس قریه-سنده طوغمش؛ و ابتدا پدرندن تحصیل ایده-رک، استعداد طبیعی فوق العاده-سی حسبیله، آز زمانده شهرتی پادشاه زمان سلطان بایزید ثانی حضرتلرینک مسموعی اولمغله، جلب و تلطیف، و یومی 30 اقچه معاش تخصیص اولنمشیدی. بعده اکمال تحصیل مقصدیله دور مدارس ایده-رک، نیجه زمان فحول علمادن مؤید زاده-نک درسنه دوام ایله، علوم شرعیه و ادبیه-ده درجه عالییه-یه واصل اولدقن صکره، مشار الیه مؤید زاده-یه داماد اولمغله برابر طریقه دخول ایتمشیدی. 922 تاریخنده شیخ الاسلام کمال پاشا زاده طرفندن کنگری مدرسلکنه تعیین اولنمش ایسه ده، کیده-میوب، بعده ایله کولده واقع اسحاق پاشا و در سعادتده داود پاشا و محمود پاشا مدرسه-لرینه، و 932ده بروسه-ده کائن سلطانیه مدرسه-سنه، و 934ده مدارس ثمانیه-دن برینه نصب اولنه-رق، و 939ده بروسه، و بر سنه صکره استانبول قاضیسی، و 944 تاریخنده روم ایلی قاضییسکری اولوب، نهایت 952 سنه-سی شعباننده مقام مشیخته ترفیع اولنمشدر. اوتوز سنه پیایی امور فتوایی لایقیده رؤیت و حسن اداره ایتمکدن صکره، 982 سنه-سی جمادی الاولاسنک بشنجی کونی، 87 یاشنده اولدیغی حالده، ارتحال ایدوب، حضرت ابوب جوارنده بنا ایتمش اولدقلری مکتب ساحه-سنده دفن اولنمشدر. فقه و تفسیر و سائر علومده ید طولی صاحبی اولدیغی کبی، ادبیات عربیه-ده دخی بینظیر اولوب، عربی اشعار و قصائدی دخی واردر. ((ارشاد العقل السليم الى مزايا القرآن العظيم)) عنوانیله مکمل بر تفسیر شریف یازمشدر. 972 تاریخنده سلطان سلیمان حضرتلری بو تفسیر سریفک بیتمش اولان قسمنی ایستیب، کوردکلرنده، زیاده-سیله ممنون اولوب، 200 اقچه-دن عبارت اولان مخصصاتی 500 اقچه-یه، و بر سنه صکره کتاب اکمال اولنجه، 600 اقچه-یه ابلاغ ایله، کندیلرینی فوق العاده صورتده تلطیف ایتمشدری. بو اثر جلیلدن بشقه ((فتاوی ابی السعود)) نامیله معروف مشهور فتاویسی، ((کشاف))ک سورة فتحنه حاشیه-سی، و ((هدایه))-نک ((کتاب البیوع)) قسمنه حاشیه-سی واردر. عربی و فارسی و ترکی اشعاری چوق اولوب، اشعار عربیه-سنک اک مشهوری ((قصیده میمیه))-سیدر، که مطلعی شودر:

@@@

ابعد سلیمی مطلب و مرام

و دون ذراها موقف و مقام

\$

1-723-1

ابو السعود مصری

مصرک متأخرین شعراسندن اولوب، 1245 تاریخلرنده مصر سفلانک بر قریه-سنده طوغمش؛ و ابونی غایتله فقیر اولدقلری حالده، محمد علی پاشا طرفندن تأسیس ایلمش اولان (مدرسه کلیه)-ده اکمال تحصیل ایتمشیدی. بر چوق مرثیه و فراقیه-لری و سعید پاشانک مصر والیکنه نصیبی حقتده بعض قصیده-لری واردر. محمد علی پاشانک تاریخنی متضمن معلقات سبعه طرزنده بر ((الفیه)) و اون بیک بیتدن مرکب بر قصیده دخی نظم ایتمشدر.

2-723-1

ابو سعید اصطحزی، و ابو سعید اصمعی

[[اصطحزی]] و ((اصمعی)) ماده-لرینه مراجعت بیوریله.]

3-723-1

ابو سعید افندی

دولت علیه عثمانیه علماسندن اولوب، سلطان ابراهیم و سلطان محمد رابع زمان سلطنتلرنده اوچ دفعه شیخ الاسلام اولمش، و من حیث المجموع بش سنه-دن زیاده بو مقام عالی-یی احراز ایتمشدر. شیخ الاسلام محمد اسعد افندیکنک اوغلی و ینه شیخ الاسلام و ((تاج التواریخ)) صاحبی خواجه سعد الدین افندیکنک حفیدیدر. 1003 سنه-سنده استانبولده طوغوب، مملکتمزده تحصیلی معتاد اولان علمی بعد الاکمال، طریقه داخل اولوب، 1030 ده شام، 32 ده بروسه مولویتلرینه نصب اولنمش؛ و 34 ده استانبول قاضیسی اولوب، 36 ده ثانی استانبول قاضیسی اولدقن صکره، 38 ده آناتولی، و 39 ده روم ایلی قاضییسکری اولمش؛ و بر خیلی مدت معزول قالدقن صکره، 1053 سنه-سی ذی القعدة-سنده مقام مشیخت اسلامییه ترفیع اولنمشدر. بو دفعه 2 سنه مسند مشیخته قالدقن صکره، 1055 تاریخنده عزل اولنه-رق، 1062 رمضاننده ثانیاً شیخ الاسلام اولمش؛ و بر سنه صکره، بر حرکت غیر لایقه-سندن طولایی، علمانک غلو و شکایتی اوزرینه عزل اولنوب، 64 سنه-سی صفرنده ثالثاً مشیخت اسلامییه مسندینه کتیرلمشدر. 1065 سنه-سی رجبده صدر اعظم ابشیر پاشانک سو حرکتیله عصیان ایتمش اولان سپاهیله یکیچریلر ابشیر پاشا ایله برابر صاحب ترجمه-نک دخی قوناقلرینی یغما ایتدکن صکره، اعداملرینی طلبده اصرار ایتدکلرندن، ایکسینک دخی اعداملرینه فرمان چیقمش ایسه ده، ابشیر پاشا اعدام اولنوب، ابو سعید افندی نقیب الاشراف زیرک زاده-نک توسط و شفاعتیله اعدامن قورتلمش؛ و آریه- لغی اولان کلیبولیده اقامته مأمور اولمشدی. بر آره-لق در سعادتته عودتنه مساعده اولنوب، بعده 1066 سنه-سی وقع-سی اوزرینه، ینه کلیبولی-یه تبعید اولنمش ایسه ده، متعاقباً عودتنه مساعده اولنمش؛ و 1072 سنه-سی ذی القعدة-سنده وفات ایدوب، ایوبده دفن اولنمشدر. بعض اشعار ترکیه و عربیه-سی واردر. شعررده (سعدی) تخلص ایدیور.

4-723-1

ابو سعید بالسی، عطف بن محمد

مشاهیر شعرادن اولوب، 494 تاریخنده طوغمش، و 557 ده وفات ایتمشدر. خلفای عباسیه-دن مسترشد باللهک زماننده بغدادده سلك عسکریده بولنوب، مدح و هجو و سائر انواع اشعار یله شهرت بولمشیدی. بعده ملکشاهک تورونی سلطان مسعوده انتساب ایتمش اولدیغی حالده، خلیفه مقتفی-یی هجو ایتمش اولدیغندن، املاکی مصادره اولندقن صکره، زندانه آتیلوب، اون سنه محبوس قالمش؛ و زندانک قراکلغندن چیقدیغنده، کوزلری کورمز اولوب، موصله عزیزمتله، اوچ سنه صکره اوراده وفات ایتمشدر. شو قطعه جمله اشعار نندنر:

@@@

احذر صديقا ماذقا

مزج المرارة بالحلاوة

یحصى الذنوب عليك اي

ام الصداقه للعداوة

\$

5-723-1

ابو سعید برقوق

[[ظاهر برقوق]] ماده-سنه مراجعت.]

6-723-1

ابو سعید بن عبد المؤمن، محمد

مراکش حکمدار لرندن عبد المؤمنك اوغلى و ولى عهدى اولوب، پدريك حياتنده سبته و جزيره خضرا و مالقه واليكنه نصب اولمغله، مالقه-بي مقر اتخاذا ايتمش؛ و غرناطه حاكمى بولنان ملثميندن ميمون بن بدر لمتونى ملكنى كندى رضاسيله صاحب ترجمه-يه تسليم ايتمكله، ابو سعيدك قوتى آرتوب، اسپانيا خريستيانلرينك اليه دوشمش اولان مريه-بي دخى محاصره و ضبط ايتمش؛ و كرك قشتاله حكمدارى آفونسله كرك اوكا التحاق ايتمش اولان سالف الترجمة ابن مردنيش و ابراهيم بن همشكله خيلى وقت اوغراشمشيدى. نهايت كنديسى شرب خمره مألوف اولوب، روايته كوره مؤخرأ جذام علتته دخى دوچار اولديغندن، پدري طرفندن ولى عهدلكن چيفاريلوب، برادري ابو يعقوب نصب اولنمش ايسه ده، كنديسى بوندى طولايى دلكير اولميوپ، پدريك وفاتندن صكره برادري طرفندن مراکشه جلب، و ديكر برادري ابو حفص ايله برابر مردنشك تنكليچون قرطبه-يه اعزام اولنمشيدى. بو سفرده موفق اولدقندن صكره، غرناطه واليكنه @1 نصب اولنوب، 571 تاريخنده اوراده وفات ايتمشدر.

1-724-1

ابو سعید بن کلیب شاشی

مشاهير محدثيندن اولوب، ((المسند الكبير)) عنوانلى كتابك مؤلفيدر. 335 تاريخنده وفات ايتمشدر.

2-724-1

ابو سعید بیضاوی، قاضی -*.

مورخيندن اولوب، خلقت عالمدن بغدادك هولكو طرفندن ضبط و تخريبي زمانه-دك اولان وقوعاتى حاوى ((التواريخ)) عنوانيله بر تاريخ يازمشدر.

3-724-1

ابو سعید خان

سلالة تيموريه-دن صكره ماوراء النهرده حكومت سورن ازبكان سلالة-سنگ اوچنجى حكمدارى اولوب، دولت مذكوره- نك بانيسى اولان شاهى بك خانك تورونيدر. 936 تاريخنده، پدري بكرجم خانك وفاتى اوزرينه، جلوس ايدوب، درت سنه حكومت ايتدكدن صكره، 939ده وفات ايتمشدر.

4-724-1

ابو سعید خان بهادر

چنكيز خان سلالة-سنگ ايرانده حكومت سورن ايلخانيان شعبه-سنگ حكمدار اخيرى يعنى هولاكودن صكره طقوزنجيسى اولوب، اسم اصليسى الجاتيو اولان سلطان محمد خدابنده-نك اوغليدر. پدري و اونك برادري و سلفى اولان غازان خان دين اسلامى قبول ايتمش اولدقارندن، ابو سعيد دين اسلامده طوغمش؛ و 716 تاريخنده، پدريك وفاتى اوزرينه، 13 ياشنده اولديغى حالده، تخته جلوس ايتمشدر. وزير و مدبر امورى امير چوبان اولوب، ينه چنكيز نسلندن اولان خوارزم صاحبي سيول ايله بر چوق وقت محاربه ايد-رك، خراسانى اونك يد ضبطندن قورتارمش؛ و اوغلى تيمور طاشى اناطولى-يه كوندره-رك، سيسده-كى ارمنى دولتنده بر چوق يرلر ضبط ايتمشيدى. بعده ابو سعيد امير چوبان ايله طقوز اوغلى قتل ايتمشدر. بونك زماننده ((جامع التواريخ)) ناميله چنكيز خاندانك تاريخنى يازمش اولان رشيد الدوله فضل الله دخى اعدام اولنمشدر. ابو سعيد 9 سنه حكومت سوردكدن صكره، 736 تاريخنده وفات ايدوب، پدريك تاسيس ايتمش اولديغى سلطانيه شهرنده دفن اولنمشدر. بونك وارثى قالمامله چنكيز خاندانه منسوب بعض امرا بربرلريله اوغراشه- رق، اللى سنه قدر قارقيشيق بر حال دوام ايتدكدن صكره، تيمورلنك خروج ايتمشدر.

5-724-1

ابو سعید خُدْری، سعد بن مالک

صحابه-دن اولوب، پدری مالک بن سنان دخی صحابه-دن ایدی، و احد غزاسنده شهید اولمشدی. ابو سعید 13 یاشنده اولدیغی حالده احد غزاسنه عزیمته منتهی اولمشدیبسه ده، سننک عدم مساعده-سیله اعاده بیورلمش؛ و بعده حضرت فخر کائنات افندمزم معیت سنیه-لرنده اون ایکی غزاده بولنمشدر. صحابه-نک علما و فقهاسندن اولوب، کندیلرندن 1170 حدیث شریف نقل و روایت اولنمشدر. 64 و دیگر بر روایتده 74 تاریخنده ارتحال ایتمشدر. مرقدی در سعادتده ایوانسرای داخلنده قعریه جامع شریفی حولیسنده بولندیغنه دائر بر روایت وار ایسه ده، تاریخله مثبت دکلدن.

6-724-1

ابو سعید خُرّاز، احمد بن عیسی

کبار مشایخ صوفیه-دن اولوب، بغدادده یاشامش، و ذو النون مصری، سرئ سقطی، بشر حافی کبی اعظم مشایخله صحبت ایتمشدر. مناقبی و اقوال زهدیه-سی چوقدر. 277 تاریخنده ارتحال ایتمشدر.

7-724-1

ابو سعید فضل الله، بن ابی الخیر

مشاهیر مشایخ صوفیه-دن اولوب، مهنه-ده تولد و نشأت ایتمش، و ابو الفضل لقمان سرخسیدن اخذ تصوف و طریقت ایلمشدر. مقامات و مناقبی مشهور اولوب، زهد و تصوفه متعلق بعض رباعیاتی دخی وارد. 440 تاریخنده ارتحال ایتمشدر.

8-724-1

ابو سعید قرمطی، حسن بن بهرام جنابی

قرامطه مذهبنک موجودی اولوب، بحر فارس ساحلنده کائن (جناب) اهالیسندن ایکن، اورادن نفی اولنه-رق، بحرینه کیتمش؛ و اوراده خلیفه معتضد باللهک زماننده مذهبنی نشر ایله، بحرین و احسا و قطیف جهتلرینی اله کچیردکن صکره، بصره-یی تهدیده باشلامش؛ و الینه کچن اسرایی اعدام ایتدیکندن، خلقی زیاده-سیله قورقوشیدی. مقام خلافتندن تنکیلنه کوندریلن بر قاچ سریه-یی مغلوب ایتدکن صکره، 301 تاریخنده و مقتدر باللهک زمان خلافتنده بر کوله-سی طرفندن قتل اولنمشدر.

1-725-1

ابو سعید قَلْوَری،

اکابر مشایخ صوفیه-دن اولوب، اقوال و مناقبی مشهوردر. بغداد جوارنده %قلوریه\$ قریه-سنده یاشامش؛ و 757 تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر.

2-725-1

ابو سعید مرزا، بن مرزا محمد امیر انشاه بن تیمور

اولغ بکه منسوب اولوب، مشار الیهک معیتنده اوغلی عبد اللطیفه قارشی محاربه ایتمش اولمغله، اولغ بک طرفندن اُخرت اولادلغنه قبول اولنمش؛ و اولغ بک وفاتندن صکره 855 تاریخنده شاهرخ بن تیمورک تورونی مرزا عبد اللهی قتل ایله، سمرقندده جلوس ایتمش؛ و ماوراء النهر، و خراسان، و غزنه، کابل، سیستان و عراقی ضبط ایله، 17 سنه سلطنت سوردکن صکره، 873 تاریخنده قره باغ حدودنده دیار بکر و آذربيجان والیسی اوزون حسن طرفندن قتل اولنمشدر.

3-725-1

ابو سعید مرینی، عثمان بن یعقوب

مغرب اقصاءه حکومت سورن بنی مرین ملوکندن اولوب، سالف الترجمه ابو الحسن مرینیک پدیرد. سابق الترجمه ابو الربیعک وفاتی اوزرینه، 710 تاریخنده جلوس ایتمش؛ و 20 سنه حکومت سوردکدن صکره، 731 تاریخنده وفات ایتمشدر. مدت سلطنتنده مالکنده ظهور ایتمش اولان بعض فسادلری باصدیرمش، و تلمسان حاکمی ابو حمو ایله محاربه ایتمش ایسه ده، موخراً برادری ابو البقاء یعیش تلمسانه فرار، و اوغلی ابو علی فاسده عصیان ایتمشدر.

4-725-1

ابو سعید یغمراسنی،

[[ابو ثابت یغمراسنی]] ماده-سنه مراجعت بیوریله.]

5-725-1

ابو سفیان بن حارث، مغیره بن حارث بن عبد المطلب

حضرت فخر کائنات (صلعم) افندمزک عمزاده-سی اولوب، قبل النبوة اول حضرتک اصدقاسندن ایکن، نبوتک ظهورنده اشد خصماسندن اولمش ایسه ده، مکه مکرمه-نک فتحی کونی دخالن ایده-رک، قبول اسلام ایتمش؛ و هر نه قدر که جانب رسالتیناهیدن اسلامه امنیت اولنماش ایسه ده، اوغلی جعفری النذن طوته-رق، ((و الله بنی قبول ایتمز ایسه-کز، اوغلمله برابر بادیه-یه کیدوب، آچلقدن و صوسزلقدن اولنجه-یه قدر یورویه-جکز)) دیمسی اوزرینه، قبول بیورلمشیدی. بعد الاسلام فضلالی اصحاب صره-سنه کچوب، حنین غزاسنده حاضر بولنمش، و فوق العاده غیرت و اجتهاد ایتمشیدی. اصح روایاته کوره، 20 تاریخنده وفات ایتمشدر.

6-725-1

ابو سفیان بن حرب، ضحر بن حرب بن امیه بن شمس بن عبد مناف بن قصی

رؤسای قریشدن اولوب، قبل الاسلام تجارتله مشغول ایدی. حضرت رسول الله (صلعم) افندمزه قارشى فوق العاده بغض و خصومتی اولوب، بدر غزاسنه سببیت ویرن کندیسیدر. قریشک مغلوب اولمسی اوزرینه، ابو سفیان بونک انتقامنی آلمینجه غسل ایتمیه-جکته یمین ایتمکله، هجرت نبویه-نک ایکنجی سنه-سی بر طاقم عونہ ایله مدینه منوره-یه کیدوب، %عریض\$ دینلن محاکم خرمالرینی احراق، و معبد انصاری ایله بر آرقداشنی شهید ایتمشیدی. احد غزاسنده دخی ابو سفیانک کلی مدخلی اولوب، شداد بن اسودک معاونتیه صحابه-دن (غسیل الملائکه) اسمیله معروف خنطله بن ابی عامری شهید ایتمشدر. بو عناد و خصومت مکه مکرمه-نک فتحنه دکین دوام ایدوب، مکه-نک فتح اولنه-جغنی آکلاینجه، تجدید عهد ایچون معسکر مؤمنینه کلوب، ابتدا ازواج مطهره رسول اللهدن بولنان قیزی (ام حبیبیه)-یه مراجعت ایتمش ایسه ده، مشار الیها توسطی قبول ایتمدیکی کبی، حضرت فخر کائنات دخی اصلا جواب اعطا بیورمامش؛ و سائر اصحاب کرام دخی رد ایله جواب ویروب، یالکز حضرت عمر بن خطاب نزد رسول اللهده توسطنی و عد ایتمش؛ و مشار الیهک توسطیله حضور رسالتیناهی-یه کوتورلدکده، جناب